

în mod esențial factorii de decizie ai CFSN, începând cu apariția televizată a lui **Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu** din seara zilei de 22 decembrie 1989.

Informația falsă diseminată de Iliescu Ion (secondat de Voiculescu Voican Gelu) prin intermediul TVR , conform căreia militarii DSS se află la originea atacului împotriva Armatei, revoluționarilor și conducerii noii puteri politico-militare (completată ulterior de o avalanșă de dezinformări similare) a **dobândit în timp scurt proporții uriașe și s-a cristalizat într-o psihoză a terorismului ce a atins pe alocuri cote paroxistice.**

Psihoza terorismului a fost urmată în mod firesc de nevoia psihologică a fiecărei persoane aflată sub imperiul stării de iraționalitate de a identifica un adversar ostil. Iar acest adversar a fost ușor de identificat de marea masă (civili și militari) din moment ce **persoana cu cel mai înalt grad de notorietate și credibilitate în acele momente – Iliescu Ion -** afirma la TVR că adversarul este *„securist, bezmetic, sinucigaș, terorist, fiară încolțită, fanatic, de o cruzime care nu-și găsește calificative, care împușcă din orice poziție și e îmbrăcat cu haine civile,,*. La nivelul lunii decembrie 1989 starea de spirit a populației la adresa cadrelor MI - DSS era (în mod justificat) ostilă, așa că identificarea acestor cadre cu dușmanul terorist a fost cu atât mai facilă, dovadă în acest sens fiind răspândirea rapidă la nivelul întregii populații a convingerii că *„securist egal terorist”*.

Pe fondul stării de spirit care s-a creat, distorsionarea realității devenea oricând posibilă, *terorist-securistul* era identificat în orice persoană, mai ales pe timp de noapte, când s-au întâmplat majoritatea evenimentelor tragice de foc fratricid din timpul Revoluției. Așa fiind , oricând amicul putea fi transformat în inamic, aceasta fiind realitatea la nivelul întregii țări.

În completarea celor expuse anterior, este opinia senatorului **Gabrielescu Valentin**, președintele **Comisiei Senatoriale pentru Cercetarea Evenimentelor din 1989**. Acesta a concluzionat: *„Așa cum s-au desfășurat luptele cu „teroriștii”*

la televiziune, tot cam așa s-au desfășurat și la MApN unde s-au produs trei tragice evenimente soldate cu pierderi grele (...) Între dispozitivele de apărare ale MApN deja alcătuite și alte forțe trimise pentru întărirea acestui obiectiv, în noaptea de 22/23 decembrie 1989 s-au creat incidente (...) Între dispozitivele care trecuseră la apărarea MApN și forțe aparținând Regimentului de Gardă, unități de cercetare de la Buzău (UM 0404 Buzău) și facultăți militare. Forțele Regimentului de Gardă au înregistrat doi morți, subunitatea de cercetări Buzău a avut și ea pierderi, 4 morți și 7 răniți, iar din rândul ofițerilor-elevi și-au pierdut viața un număr de 5 persoane și au fost rănite alte 9 persoane. Practic, forțele aflate în apărarea apropiată a ministerului deja intrate în dispozitiv, nu fuseseră înștiințate la timp și în totalitatea lor despre apariția legitimă în zonă a celorlalte forțe militare care se deplasau pentru a intra, la rândul lor, în dispozitivul de apărare și pentru a contribui astfel la întărirea pazei localurilor MApN. Cum înștiințarea nu ajunsese la nivelul tuturor eşaloanelor, iar sistemul de parole și de recunoaștere nu fusese pus la punct încă în condițiile de natură a asigura pătrunderea în dispozitiv fără incidente s-au creat momente de nerecunoaștere între aceste forțe pe fondul cărora, în mod inerent, acestea au deschis focul reciproc unele asupra celorlalte. În condiții similare, în noaptea ce a urmat de 23/24 decembrie, două echipaje ABI aparținând USLA, care s-au abătut de la traseu, s-au prezentat pe timpul nopții pe bulevardul Drumul Taberei. Cum cei aflați în dispozitivul exterior de apărare nu aveau informații despre natura misiunii acestora, Batalionul de tancuri de la Târgoviște, în urma ordinelor primite, a deschis foc de nimicire cu mitralierele de pe tanc asupra celor două ABI-uri. În urma incidentului a fost ucis lt.col. Trosca Gheorghe, șeful de stat major al USLA, și alte 6 persoane ambarcate pe cele două ABI-uri (...) De notat că starea de confuzie fusese sporită și în condițiile în care în noaptea anterioară, parte din forțele venite să contribuie la apărarea ministerului, fiind primite cu

foc, se refugiaseră în blocurile de peste drum (în special ofițerii elevi de la Facultatea Tehnică Militară). De acolo, la rândul lor, au ripostat cu foc asupra ministerului ceea ce a dus la intensificarea tragerilor executate în zonă, creând pentru moment senzația unui adevărat război (...) În general, în acele zile fierbinți, în zona MAPN s-a înregistrat un consum foarte mare de muniție. Drept consecință, cifra totală a morților și răniților din această porțiune reprezintă 47 de morți și 98 de răniți. Pe fondul tragerilor executate în zona, s-au produs, la întâmplare, și victime din rândul populației civile”.

❖ *În anul 1990 societatea română se confrunta cu numeroase încercări de a afla adevărul despre revoluția care tocmai condusese la înlăturarea dictaturii, dar care a lăsat totodată, sute de familii îndoliate în urma deceselor survenite și mii de răniți (unii, mutilați pentru tot restul vieții).*

Totodată, au apărut în spațiul public zvonuri conform cărora puterea nou instalată are anumite lucruri de ascuns, cu referire la evenimentele petrecute. Neîncrederea populară s-a manifestat virulent în cursul anului 1990, prin ample demonstrații de protest la care se cerea insistent adevărul despre Revoluție și se aduceau diferite acuzații unor persoane din conducerea statului, cu privire la o presupusă complicitate a acestora cu cei care au încercat să reprime revoluția în primele zile ale desfășurării ei, sau cu organizarea unei complexe diversiuni privitoare la preinșii teroriști (după plecarea fostului dictator de pe sediul CC al PCR).

*În acest context, pentru a răspunde unei presiuni crescânde din partea populației, dar și a unor organizații civile, au fost demarate ori continuate anchetele și cercetările penale începute deja de către autoritățile abilitate ale statului, iar **Senatul României** a considerat necesar să voteze constituirea unei „**Comisii Senatoriale de cercetare a evenimentelor din decembrie 1989**”, inițiativă aprobată de **Parlamentul României**.*

Această primă comisie a activat în legislatura 1990-1992, sub conducerea senatorului FSN Nicolaescu Sergiu, care a dat publicității un raport propriu, la finele anului 1992. În ansamblu, materialul rezultat s-a referit la decesul generalului Milea Vasile (concluzia fiind că a fost vorba, fără îndoială, de un gest suicidal al fostului ministru al apărării), la împrejurările în care au decedat generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu și la acțiunile fostului Departament al Securității Statului (DSS), fără a face considerații de natură a clarifica activitatea acestei instituții în contextul revoluției.

Neexistând răspunsurile așteptate, în legislatura 1992-1996, Parlamentul României a aprobat constituirea unei noi comisii senatoriale, cu același titlu și atribuții ca și prima, care să-i continue activitatea și să emită un raport oficial. Comisia a avut la conducere pentru scurt timp pe senatorul Dumitrescu Ticu Constantin, iar după demisia acestuia, pe senatorul PNT-CD Gabrielescu Valentin.

Componența Comisiei a fost în concordanță cu modul de reprezentare a partidelor politice în Parlamentul acelei legislaturi, respectiv PDSR, PNL, PNT-CD, PUNR, PD, PSM și UDMR, astfel încât membrii comisiei nu au reușit să ajungă la un consens, la un răspuns oficial asumat despre ceea ce însemna „adevărul despre Revoluție”.

În pofida eșecului ce a ținut mai degrabă de considerente politice, materialul rezultat, câteva sute de stenograme întocmite în urma audierilor de martori, reprezintă o sursă deosebit de valoroasă de mărturii ale celor mai mult sau mai puțin implicați în evenimentele cercetate, la nivel local și național.

Faptul că au fost audiate persoane care au deținut funcții importante, unele cu rol evident de decizie în societatea civilă, dar și în sistemul național de apărare, într-o perioadă relativ apropiată de data producerii faptelor cercetate, conferă autenticitate și credibilitate acestor depoziții.

Alăturate, mărturiile recompun o imagine de ansamblu apropiată de realitatea acelor zile și contribuie, fără îndoială, la descifrarea unor întâmplări care au rămas fără răspuns o perioadă nepermis de îndelungată.

Întrucât Comisia a adoptat ca procedură oficială de lucru, depunerea jurământului de martor înaintea fiecărei audieri, cu explicarea, înțelegerea și asumarea de către cel ascultat a consecințelor juridice ce decurg din posibila ascundere sau denaturare a adevărului, stenogramele ce au rezultat, reprezintă copii fidele ale sutelor de mărturii depuse și sunt astfel demne de a fi considerate înscrisuri ce pot servi ca mijloace de probă, întrucât, din conținutul lor, rezultă numeroase fapte sau împrejurări de natură să contribuie la aflarea adevărului.

*Surprinde, în acest context, decizia finală de a **clasifica** în mod oficial conținutul „**Raportului**” întocmit și de a nu da publicității materialul rezultat. Abia în urma demersurilor efectuate de procurorii militari angajați în cercetările actuale, s-a cerut și s-a obținut declasificarea tuturor stenogramelor, ele putând astfel fi atașate la dosarul cauzei, pentru a servi aflării adevărului.*

Concluzia senatorului Gabrielescu, după cum și întregul *Raport*, sunt fundamentate pe o amplă și judicioasă cercetare efectuată de membrii **Comisiei Senatoriale pentru Cercetarea Evenimentelor din 1989** (peste 300 de dosare conținând stenogramele persoanelor audiate). În același timp, probatoriul administrat în dosarul nr. 11/P/2014 conduce spre aceleași concluzii exprimate de șeful Comisiei Senatoriale . Relevante sunt numeroasele declarații existente în acest dosar (vol.1 – 35, intitulate *MApN*; vol. 1-114, intitulate *TVR*; vol. 1-50, intitulate *Radio*; vol. 1-14, intitulate *Palatul Telefoanelor*; vol. 1-191, intitulate *Piața Universității*; vol. 1-98, intitulate *CC – Sala Palatului*; vol. 1-50, intitulate *Timișoara*; vol. 1-105, intitulate *Brașov*; vol. 1-40, intitulate *Constanța*; vol. 1-26, intitulate *Craiova*; vol. 1-35, intitulate *Brăila*; vol. 1-18, intitulate *Buzău*; vol. 1-17, intitulate *Reșița*; vol. 1-109, intitulate *Jurnale de luptă*).

S-a arătat anterior că gl. Eftimescu Nicolae – prim locțiitor al șefului MStM și șef al Direcției Operații a avut o conduită intenționat diversionistă, soldată cu militari decedați și răniți din rândul parașutiștilor de la Buzău și din rândul studenților Academiei Militare. Martorii enumerați au făcut referire și la alte conduite ale acestui ofițer superior care au contribuit la amplificarea psihozei teroriste.

Tot așa, în „*Cazul Troasca*” este probată **intenția criminală privindu-l direct pe gl.col. Militaru Nicolae** care, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, era impus deja ca **ministru al apărării** de Iliescu Ion. În același timp, noul ministru a avut în mod sistematic un comportament care a adus psihoza teroristă la cote paroxistice, creând o imagine descrisă de martorul Măgureanu Virgil ca fiind „*apocaliptică*”.

Înainte de analiza speței în care echipajul USLA condus de lt.col. Troasca Gheorghe a fost ucis în fața MApN, se vor analiza circumstanțele numirii în funcția de ministru al apărării a gl.col.(r) Militaru Nicolae.

După cum s-a arătat deja, acest general a fost marginalizat de fostul președinte Ceaușescu Nicolae, ca urmare a faptului că a fost demascat ca fiind colaborator al serviciilor de informații militare ale URSS. Același general s-a dovedit a fi șeful aripii militare a „*grupului complotist Iliescu*”. Așa se face că, începând cu **23 decembrie 1989**, generalul Militaru Nicolae a fost impus de Iliescu Ion în importanta funcție de ministru al apărării, cu urmări dezastruoase, decizie ale cărei consecințe incumbă noului șef de stat și guvern – Iliescu Ion.

Contextul în care s-a luat hotărârea de numire a fost aceea în care, până la acel moment, funcția de ministru al apărării a fost exercitată de gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor, iar rolul acestuia a fost realmente determinant pentru răsturnarea regimului Ceaușescu și pentru preluarea puterii de către CFSN.

Gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor – Comisia Senatorială, dosar nr. 172/J.I.4, Stenograma nr 12 din 01 noiembrie 1993 – a precizat : „ *Încă odată vă*

spun, cel care a venit lângă mine a fost Iliescu, între timp au început să intre ceilalți, a venit lângă mine și mi-a spus „ tovarășe Stănculescu, noi am hotărât ca ministrul apărării să fie generalul Militaru”, fără nicio explicație. Am simțit ceva. În primul rând, nu m-a deranjat asta, ci faptul că am înțeles că este o lipsă de încredere în persoana mea. M-am îndreptat către dânsul în trei pași , l-am felicitat, i-am spus „ luați loc” și mi-a spus „ stați acolo deocamdată, până intru în temă”.

Roman Petre – Comisia Senatorială, dosar nr. 92/J.I.4, Stenograma nr 90 din 08.03.1994 – „ *Unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut domnul Iliescu a fost să-l numească pe Militaru. Eu opinam să fie Stănculescu ministrul apărării, dar dumnealui a spus că îl știa mai de mult*”.

Voiculescu Voican Gelu – Comisia Senatorială, dosarele nr. 187-188/J.I.4, Stenograma 16 din 17 noiembrie 1993 – „ *Stănculescu stătea pe scaun și Iliescu zice „ Aveți ceva împotriva să preia conducerea armatei și a ministerului generalul Militaru?” și Stănculescu foarte ritos s-a ridicat în picioare și a spus „ Vă felicit, poftiți vă rog, chiar în clipa asta” și i-a oferit scaunul.*”

Așadar, Iliescu Ion este cel care l-a impus pe generalul Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării. Cei doi se cunoșteau de mult timp, fiind liderii „*grupului complotist Iliescu*” și la 23 decembrie 1989 au pus în practică obiectivul preconizat al grupului: Iliescu Ion șef de stat, generalul Militaru Nicolae ministru al apărării. Martorul **Pricină Valeriu** a conchis în mod realist afirmând că „*Numirea în această importantă funcție a fost făcută de fostul președinte Iliescu Ion, care se simțea dator în fața acestui general prin prisma relațiilor personale ilegale ce datau de mulți ani*”. Același martor a apreciat în mod logic faptul că numirea s-a făcut fără o presiune din partea URSS. Într-adevăr, în contextul din decembrie 1989 și al începutului de an 1990, când România era parte a **Tratatului de la Varșovia**, dacă URSS ar fi impus numirea generalului Militaru Nicolae, nu

ar fi fost posibilă înlăturarea sa din funcție, survenită în cursul lunii februarie 1990 (când a fost reinstalat în funcția de ministru al apărării gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor).

Acest general, ministru al apărării în fapt, a ordonat în noaptea de 23/24 decembrie 1989 venirea echipajelor USLA conduse de lt.col. **Trosca Gheorghe**, în zona MApN, pentru a neutraliza pretinsele grupuri teroriste care atacau ministerul. Urmare aceleiași grave lipse de comunicare, s-a ajuns ca forțele MApN aflate în perimetrul ministerului să deschidă foc asupra celor două ABI-uri, cu consecințele cunoscute.

Gl. lt. **Stănculescu Atanasie Victor** – Comisia Senatorială, dosar nr. 88/J.I.4, Stenograma nr. 130 din 6 septembrie 1994- *„La MApN a fost o treabă (...) În momentul când s-a propus să se facă această mișcare, Trosca a fost nominalizat de Militaru ca el să conducă. Ardeleanu (șeful USLA) i-a spus că nu poate pentru că nu are pe cine să lase la conducere, pentru că Trosca era singurul. Militaru a spus că nu, el să vină acolo, să dovedească faptul că forțele lui sunt alături de Revoluție. De două ori Ardeleanu i-a spus că nu, pentru că treaba trebuia să se petreacă seara. Eu am aflat că se face această mișcare și i-am spus că este noapte, că transmisiunile merg prost și oricând se poate întâmpla o nenorocire. Eram în birou când au fost opriți la primul aliniament (...) Când am auzit primele bubuituri i-am spus: „Nu v-am spus că se întâmplă o nenorocire?”, iar el a spus : „Ca la război, ca la război, multe se pot întâmpla.” Cu asta s-a închis discuția și abia dimineață am văzut despre ce e vorba și s-a dat acea versiune de teroriști”.*

Voiculescu Voican Gelu - Comisia Senatorială, dosar nr. 181/J.I.4, (Stenograma nr. 98/30.05.1994) - a declarat *„Cazul cu Trosca, Cotuna, care iarăși este o afacere foarte dubioasă, și eram acolo în MApN când a fost, am văzut niște lucruri ca unul care eram într-o cameră acolo, adică reacția lui*

Militaru, Vlad, care a plâns, sunt niște vinovații certe, dar vă întreb: procuratura militară va merge împotriva armatei, va scoate armata sau pe militari vinovați de problema aceasta?”.

Montanu Mihail, declarație martor, sediul SPM, 07.02.2017 (vol.I – Declarații, f.36-47)– *„Despre cazul Troasca, pot afirma că m-am aflat lângă colonelul Ardeleanu Ion (șeful USLA) când asupra ABI-urilor în care se afla inclusiv Troasca, s-a deschis foc. Pot afirma că linia de comunicații radio dintre colonelul Ardeleanu și Troasca era viciată, în sensul că noi auzeam mesajele venite dinspre ABI-uri, însă Troasca și ceilalți nu recepționau ce li se transmitea de către colonelul Ardeleanu. Fiind martor la comunicațiile lui Troasca, am auzit cum acesta afirma că a venit pentru a apăra sediul ministerului și că prezența lui nu trebuie să fie considerată ca fiind ostilă. Nu cunosc care este motivul pentru care asupra acelor ABI-uri s-a intervenit în forță, dar știu că, ulterior, s-a speculat în sensul că responsabil pentru acel incident a fost generalul Militaru. Mai știu că, în acele momente extrem de tensionate colonelul Ardeleanu a făcut un atac cerebral, vizibil, prin faptul că i s-a instalat o pară facială dreapta. Îmi amintesc inclusiv faptul că după consumarea incidentului, mai mult timp s-a instalat o liniște mormântală printre militarii aflați în jurul meu”.*

Martorul Oprea Daniel, sediul SPM, 19.04.2018 (vol.V – Declarații, f.133-141) – *„(...) Ne-am retras la bază și în cursul aceleiași zile am fost martorul momentului în care căpitanul Cotuna și lt. col. Troasca Gheorghe au fost chemați în clădirea în care funcționa comandamentul. Eu nu știu dacă în acel moment col. Ardeleanu era sau nu prezent în unitate, dar la întoarcerea în birourile noastre căpitanul Cotuna a afirmat că el și Troasca au primit ordin să se deplaseze cu 3 echipaje cu ABI-uri la sediul MApN în vederea acordării de sprijin pentru anihilarea unor teroriști. Cei doi au hotărât să își formeze propriile echipaje.*

După ce au plecat cele trei ABI-uri, eu am primit ordin să rămân cu al patrulea vehicul în curtea unității, pentru a asigura apărarea sediului. În acest fel aveam stația deschisă și eram în legătură cu ofițerul de serviciu și cu celelalte ABI-uri. Am avut astfel ocazia să aud în difuzor discuțiile purtate și să aflu că unul dintre cele 3 ABI-uri s-a defectat în zona Gării, motiv pentru care Troasca mi-a ordonat să pornesc la drum pentru completarea efectivelor. Eu urma să ajung tot la MApN. Pe drum, am auzit în difuzor când Troasca purta o discuție cu Bleorț (aflat la comandă la unitate) în care îi spunea că în conformitate cu înțelegerea prealabilă cu cei de la MApN, au făcut 3 semnale intermitente cu farurile și au rămas în așteptare. Imediat s-au auzit focuri răzlețe, de fapt chiar în timpul acestei discuții și atunci Troasca a reluat rugămintea de a fi contactat MApN-ul pentru a se realiza întâlnirea întrucât se trage asupra ABI-ului. În acel moment focul nu era intens erau doar trageri izolate, așa auzeam eu. Cred că Bleorț a confirmat ceva de genul „Da, o să iau legătura”, apoi împușcăturile au continuat și Troasca a revenit cu o nouă rugămintă pentru realizarea legăturii la care nu a mai răspuns nimeni. În acel moment Troasca mi s-a adresat direct prin stație să nu mă mai deplasez la MApN întrucât se trage asupra lor, lucru pe care l-am și făcut. Ca șef de echipaj am ordonat întoarcerea vehiculului. Pe drum am auzit noi apeluri ale col. Troasca, aproape disperate, pentru că ținea legătura și cu căpitanul Cotuna încercând o dezangajare din fața ministerului, însă ABI-ul din față se defectase, practic motorul nu mai pornea. Acela a fost momentul în care s-a tras asupra celor 2 ABI-uri cu toate tipurile de arme, au fost distruse, iar Troasca și majoritatea din echipaje au fost uciși. Părerea mea personală este că s-a dorit uciderea lui Troasca în acel incident creat special”.

Apoi, martorul **Isac Constantin** (reprezentant CFSN care, în seara zilei de 23 decembrie 1989, era așteptat la MApN), sediul SPM, 07.12.2004 – „*În luna decembrie 1989 lucram ca inginer la Centrul de Cercetare Proiectare Tevi*

București (...) În ABI m-a întâmpinat Troasca, șef de stat major la USLA și am luat loc în față, între Troasca și conductor. Troasca a luat legătura cu baza anunțând că a preluat obiectivul „Ionescu”, adică pe mine, și că își continuă misiunea ordonată (...) Am mers fără probleme până ce am depășit calea ferată de pe Ho Si Min, după care s-a tras o rafală de armă spre noi, care ne-a găurit ABI-ul fără să rănească pe cineva. Prin radio i s-a transmis lui Troasca să mă ducă la poarta MApN, comunicându-i-se că trebuie să se oprească la 15-20 de metri de tancul oprit în fața porții. Astfel, am oprit la distanța ordonată față de tanc și, după noi, a oprit al doilea ABI (...) Prin Troasca am anunțat conducerea unității că am ajuns la MApN. Am primit indicația să cobor din ABI, să merg pe lângă gardul MApN, până la poarta principală. Înainte de a coborî, tancul din stânga noastră a tras o rafală de mitralieră rănindu-i pe cei din spatele meu, respectiv unul a fost rănit la umăr și celălalt la maxilar. Mr. Troasca a luat legătura radio anunțând că se trage în noi. Eu am căutat să-i liniștesc pe cei răniți. De la USLA s-a comunicat că va veni o salvare ca să ne ia de acolo (...) Troasca a primit informația de la USLA că tancul din fața noastră ne va face trei semnale luminoase de recunoaștere și apoi să-l urmărim. După ce tancul din fața noastră ne-a făcut trei semnale luminoase, noi am răspuns tot cu trei semnale luminoase, după care tancul din stânga a început să tragă din nou în noi. Troasca a anunțat prin radio că se trage în noi și am fugit toți din ABI. Troasca s-a ascuns după roata din spate, iar eu, în spatele lui, pe burtă. Apoi Troasca a fugit la al doilea ABI, încercând să intre. Eu am fugit lângă o Dacie, lângă care era un cadavru, apoi am sărit un gard viu și am mers lângă un bloc de unde am privit ce a făcut în continuare tancul. Am văzut că Troasca bătea cu pumnii în ușa ABI-ului să intre. Din cele două ABI-uri nu s-a tras împotriva tancurilor. M-am băgat sub o prelată ce era pusă pe un autoturism. A urmat o acalmie, iar apoi s-a tras din nou, am auzit țipete și împușcături (...) Dimineața, în jurul orei 05:00,

a ieșit dintr-un bloc un civil. Eu eram înghețat și am constatat că eram rănit la picioare, eram plin de sânge. M-am dus după cetățeanul care ieșise din bloc (...) Pe 24.12.1989, în jurul orei 11:00, am mers la MAPN. Am observat că fuseseră schimbate pozițiile celor două ABI-uri, iar cadavrele luptătorilor USLA erau lângă mașini pe care scria „teroriști”. În ABI-uri erau multe tuburi de cartușe cu toate că noi nu am tras din interior. Deci, cineva a pus intenționat tuburi de cartușe în ABI-uri (...) Pe Trosca, pe care îl lăsasem viu, l-am văzut mort lângă ABI”.

Această declarație este foarte importantă întrucât provine de la un civil, implicat direct în evenimentul din noaptea de 23/24 decembrie 1989. Declarația sa poate fi citită integral în vol.20, pg.13 – MAPN – „Victime prin împușcare”, fiind dublată de Stenograma J.I.4, volumul 278 (Comisia Senatorială)

Din probele administrate, a rezultat că generalul Militaru Nicolae manifesta o profundă aversiune față de cadrele DSS, izvorâtă probabil din faptul că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aceste cadre l-au deconspirat ca fiind colaborator al unui serviciu de informații străin. De ce, însă generalul Militaru Nicolae a insistat ca tocmai lt.col. Trosca Gheorghe să fie cel care, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, să vină în mod obligatoriu la sediul MAPN, în circumstanțele prezentate? Răspunsul l-a dat martorul **Iosub Nicolae** (Contrainformații militare – Birou rezerviști) care, la data de 21.10.2017, la sediul SPM, (vol.II – Declarații, f.274-283) a declarat următorul lucru: „*Aș dori să menționez un fapt care poate clarifica cauza decesului colonelului Trosca în decembrie 1989 în fața MAPN. Nu mai rețin exact anul, însă Trosca deținea funcția de înlocuitor la comandă în cadrul Serviciului de Contrainformații al Armatei I. În cursul unei zile am primit informația că gl. Militaru care se afla în rezervă la acea dată, a primit la domiciliul său vizita unui ofițer din cadrul armatei. Am identificat autovehiculul cu care se deplasase ofițerul ca aparținând parcului auto din cadrul Armatei I,*

astfel încât șeful meu l-a chemat pe colonelul Troasca și i-a expus datele privind informațiile culese, cerându-i să ne sprijine prin identificarea ofițerului care efectuase cursa respectivă și stabilirea împrejurărilor discuțiilor cu Militaru etc. Colonelul Troasca era un temperament vulcanic și reîntors la unitatea sa, l-a identificat și l-a chemat pe ofițer în biroul său, contrar uzanțelor muncii și pe un ton agresiv i-a cerut informațiile referitoare la întâlnirea cu Militaru. Nu cunosc ce date i-a oferit acel ofițer, dar cu siguranță în cel mai scurt timp l-a informat pe gl. Militaru asupra faptului că este supravegheat și este în atenția colonelului Troasca. Deși intervenția acestuia a fost doar pasageră, la solicitarea noastră, eu cred că numele a rămas în memoria gl. Militaru și când s-a ivit momentul oportun, acesta s-a răzbunat pentru episodul respectiv, luând măsurile care au condus la decesul lui Troasca din noaptea de 23/24.12.1989 în fața MApN. În acea perioadă col. Troasca era șeful de Stat Major al trupelor USLA”.

După cum s-a arătat anterior, generalul Militaru Nicolae, în calitate de șef al aripii militare a „*grupului complotist Iliescu*”, avea **preconcepția unui viitor conflict armat cu cadrele Securității.**

Foarte grav este că deși echipajele USLA nu au prezentat comportamente ostile Revoluției, **din ordinul gl.mr. Militaru Nicolae** (a se revedea declarația martorului Mateiciuc Ioan Cristian), **cadavrele luptătorilor USLA au fost lăsate la vedere, în fața ministerului, mai multe zile**, spre a fi batjocorite crunt de către populație. Imaginile cu privire la acest caz sunt edificatoare. Comportamentele inumane (decapitarea unui cadavru , înfigerea capului în osia ABI-ului distrus, urinarea pe cadavre, înfigerea de țigări în orbitele ochilor acestora) reprezintă tot o expresie a stării de psihoză, mai precis a urii induse împotriva așa-zișilor securist-teroriști.

La fel de grav a fost că pe ABI-urile respective a fost inscripționat cu cretă de culoare albă, cu majuscule, „**TERORIȘTI**”. Generalul **Chelaru Mircea** a

arătat prin declarația de martor că această inscripție a fost ordonată tot de la comanda MApN.

Este o probă edificatoare de diversiune și dezinformare exercitate de la vârful MApN, cu știința celor din minister, inclusiv a factorilor de decizie din CFSN care, deși au cunoscut că militarii decedați ai USLA nu sunt teroriști, nu au intervenit pentru stoparea acestui gen de comportament. Nimeni nu a intervenit în spațiul public pentru a arăta adevărul cu privire la acest incident. În acest fel, a continuat, cu **intenție directă**, inducerea în eroare a opiniei publice, care a primit încă un argument (fals dar impresionant) că între cele două tabere aparent inamice se desfășoară un adevărat război, pe viață și pe moarte.

În sensul celor mai sus arătate, este filmarea făcută în dimineața zilei de 24 decembrie 1989, la sediul USLA unde generalul Vlad Iulian – șeful DSS, lângă care se aflau generalul Hortopan Ion – membru al **Consiliului Militar Superior** și Montanu Mihail – **membru CFSN**, a anunțat cadrele USLA despre tragicul incident petrecut în noaptea precedentă, când lt.col. Troasca Gheorghe și alți șase luptători USLA au fost uciși în fața MApN. Filmarea îl prezintă pe gl. Vlad Iulian, evident stresat, spunând: *„Mă bucur din adâncul inimii că sunt între dumneavoastră. Niciodată, să știți, că n-ați fost părăsiți. Niciodată n-ați fost uitați. Și niciodată nu veți fi uitați, pentru tot ce ați făcut bun pentru această țară. Suntem astăzi onorați de prima vizită în unitatea noastră a domnului inginer Mihail Montanu, aici de față, membru al Consiliului Național al Frontului Salvării Naționale. Este prezent și tovarășul general colonel Ion Hortopan, membru al Biroului Executiv al Consiliului de Conducere al Ministerului Apărării Naționale, comandantul trupelor de infanterie și tancuri (...) Vă anunț încetarea din viață a șefului statului major al unității, colonelul Troasca și a unui om tânăr și minunat, care a fost șeful serviciului, nu știu cum (...) care la număr, detașamentului special de intervenție antiteroristă, colonelul, maiorul,*

sau nu mai știu (...) Au murit în împrejurări tragice. Nu au tras împotriva nimănui niciun cartuș. Din păcate, moartea s-a produs într-un accident de nedorit. Nu este vina, bineînțeles, a lor, dar nici a acelor care din greșeală au săvârșit acest lucru regretabil” (vol. XI – Documente, pag.100-103, inclusiv suport optic). Așadar, vârfurile decizionale ale MAPN și CFSN au cunoscut de la bun început că echipajul USLA nu a desfășurat acțiuni ostile Revoluției, însă s-au angrenat în deplină cunoștință de cauză în diversiunea privitoare la acest caz.

În mod deosebit este relevantă pentru înțelegerea „*cazului Trosca*” declarația martorului **Montanu Mihail**, membru CFSN, (Comisia Senatorială, Stenograma nr.14 din 10.11.1993 – dos.J.I.4, vol.169). Acesta a relatat următoarele: „*La un moment dat, pe 23 decembrie, vine generalul Militaru și zice: „Ne atacă teroristii – securitatea!”. Vlad, care era și el prezent, a spus: „Ai mei, am dat ordin să fie consemnați în unități, iar dintre ai mei, singurii care au forță de izbire sunt cei de la Brigada antiteroristă, ori comandantul lor e aici, se jură cu mâna pe scriptură că ai lui sunt în cazarmă, iar armamentul e sigilat.” Militaru îl acuză: „Nu se poate, pentru că sunteți trădători”. Înainte de venirea generalului Militaru, eu am stat de vorbă și cu Ardeleanu și cu Neagoe și cu Vlad, au dat în scris că unitățile sunt consemnate în cazărmi, armamentul este sigilat și au făcut și un jurământ de credință pentru patrie și revoluție. Cert este că foile acelea două, mi-au fost subtilizate din buzunar și au dispărut. Pe 23 decembrie, după-amiază, generalul Militaru a dat ordin să plece cineva să verifice unitatea USLA. Este interesant că nu a trimis un ofițer care să aibă capacitatea de a analiza situația, l-a trimis pe un subofițer Rizea, plutonier pe vremea aceea (...) L-a chemat Militaru pe Ardeleanu și i-a spus: „Cheamă un echipaj de la tine, să ne ajute să identificăm cine sunt teroristii în zona noastră aici, să ne ajute să-i anihilăm”. Iar Ardeleanu a ridicat o problemă tehnică: cum să-i deplaseze de la unitate până aici, în nebunia care era în oraș. Fie sunt*

considerați teroriști și armata, pe traseu, trage în ei, fie lumea se ia de ei, îi atacă și atunci ăștia vor fi nevoiți să se apere și iar iese o chestie neplăcută. Totuși Militaru îi dă ordin, la ordin nu se mai discută, pune mâna pe telefon Ardeleanu și îl convoacă pe adjunctul lui, pe Trosca, să pregătească trei echipaje și să vină la MAPN. Am fost de față când s-a dat acest ordin prin telefon. Ardeleanu chiar începuse efectiv să plângă (...) Bun, se dă ordin la USLA să vină aceste echipaje. Dar interesant este că, mi-a ajuns la ureche, un ofițer mi-a spus „Ne atacă teroriștii, se pregătește un atac terorist împotriva noastră, știu că vine o trupă puternică să ne atace”. (...) Ca la câteva ore, să pice bomba. Ția apropiindu-se de minister, din tancurile care erau în fața ministerului, s-a deschis foc și echipajele au fost distruse. Deci s-a făcut jocul de așa manieră, ca să îi scoată pe ăia teroriști, teroriștii care atacă sediul ministerului, sediu în care se afla noua structură de putere a statului. (...) Militaru se comporta ca ministru al apărării (...) Deci, are loc chestiunea, tensiuni mari acolo, iar Militaru a dat ordin ca USLA și Direcția a V-a să se prezinte a doua zi în revistă de front pe stadionul Ghencea. Atunci am intervenit, pentru că orice revistă de front se face cu echipamentul din dotare, deci cu armamentul respectiv. Dacă ăștia ar fi defilat prin oraș înarmați, soldații care erau prin oraș, neputând fi anunțați, ar fi tras în ei. (...) Militaru mi-a spus „Ce știi dumneata, eu sunt general de armată, știu ce fac.” L-am abordat pe Iliescu și i-am spus că nu sunt de acord ca aceste unități să se deplaseze prin oraș în condițiile date și că mă ofer să mă ocup de verificarea acestor unități la fața locului. (...) Am organizat deplasarea cu Hortopan, cu Vlad, mai era încă un colonel, cu Ardeleanu. Am urcat într-un TAB și am plecat. Așadar, în 24 decembrie dimineața, am plecat la USLA. Știam unde au sediul și unde îmi spusese Ardeleanu că are tot efectivul consemnat în cazarmă, cu echipamentele sigilate. Am ajuns acolo și prima surpriză a fost când i-am văzut pe cei care ne-au ieșit în întâmpinare plângând în hohote. I-am

întrebat ce s-a întâmplat și mi-au spus că ei știu că ne-am dus să-i omorâm, pentru că în urma incidentului cu Troasca aveau ștampila de teroriști. Am intrat în curtea unității. Toți aliniați. A prezentat un ofițer revista de front, raportul, a vorbit Ardeleanu, a vorbit Vlad, Hortopan, am vorbit și eu. Aplauze, urale. Toate chestiile astea sunt filmate. După ce am vorbit afară, am intrat înăuntru pentru identificarea nominală a prezenței. (...) Pe această chestiune și mie și unității USLA ni s-a făcut o înscenare, de către cel care a făcut un colaj pe baza materialului filmat în unitatea USLA. S-a făcut un mixaj din care reieșea că USLA este totuși teroristă. Voican Voiculescu i-a dat ordin colonelului Baiu să facă acest colaj.”

La rândul său, Voiculescu Voican Gelu a fost **martor direct** al conduitei ministrului apărării Militaru Nicolae. Chiar dacă se poate admite că nu a putut interveni în timp util pentru a stopa desfășurarea evenimentului, **complicitatea ulterioară este condamnabilă și reprezintă acceptarea inducerii în eroare.** Același lucru este valabil și pentru **Iliescu Ion. Cei doi aveau autoritatea necesară pentru a impune clarificarea situației. Neacționând, au contribuit în mod direct și intenționat la continuarea manipulării opiniei publice cu privire la existența unui adevărat război între MApN și cadrele fostului DSS.**

De altfel, „*cazul Troasca*” a fost judicios analizat inclusiv prin dosarul SPM numărul 1059/P/1991. Copiile volumelor I și II ale acestui dosar au fost atașate prezentului dosar, cu scopul facilitării unei temeinice edificări asupra acestei spețe cu urmări tragice pentru echipajul USLA.(vol. VIII – *Documente*)

Presă centrală a continuat dezinformarea cu privire la „*cazul Troasca*”, contribuind la manipularea opiniei publice în sensul că teroriștii există și sunt componenți ai fostului DSS. Pentru exemplificare:

România Liberă din 25 decembrie 1989, sub titlul „*Nimicirea gorilelor mercenare*”, scris de Victor Dinu, a arătat că „*Lupte de un dramatism fără seamă*”

s-au dat în împrejurimile MApN. Târziu, după miezul nopții de 23 spre 24 decembrie, două tanchete tip ABI, care nu sunt în dotarea forțelor noastre armate, au încercat să pătrundă prin forță în clădire, folosind ca acoperire tricolorul. Bravii și eroicii noștri ostași, aflați la datorie, le-au nimicit pur și simplu cu focuri de tunuri. Șapte mercenari, angajați în slujba tiranului, au fost lichidați pe loc. Trei dintre ei au reușit pe moment să fugă, sperând într-un miracol al scăpării. Zadarnic! Una dintre gorile s-a cățărat pe scările primului bloc de locuințe, trăgând cu disperare în tot ce întâlnea în cale. A fost repede reperată și anihilată. Celelalte două bestii cu chip de om au fost prinse după câteva ore în urma unor lupte crâncene. Aceasta va fi soarta tuturor mercenarilor! Episodul s-a încheiat fără nicio victimă în rândul ostașilor și ai locatarilor blocului. Bravo, militari ai Armatei Române!” Articolul este însoțit de imaginea celor două ABI-uri distruse în fața sediului MApN.

România Liberă, 26 decembrie 1989, sub titlul „Ucișorii de meserie ai teroristului numărul 1” scris de mr. Mihai Flora – redactor la „Apărarea Patriei”, precizează că „Am avut prilejul să-i cunosc pe ei, pe teroriști (...) Stau pentru prima dată de vorbă cu un terorist în carne și oase, la punctul de prim ajutor organizat în minister. E pansat la gât. Fața lată, fălcile puternice, gât gros de luptător, spatele ca un zid. Deși este rănit aproape de carotidă, toată alura sa exprimă forță brutală, siguranța odioasă a lipsei de suflet. Susține că a venit, în timpul nopții, să ajute armata. Cu ce a venit? Cu unul dintre cele două ABI-uri. Deși ceilalți membri ai echipajelor zac pe asfalt, cu trupurile sfârtecate, este calm, manifestă sânge rece și (...) multă, multă îndărătnicie. Nu recunoaște cu niciun chip că a venit cu gânduri rele, deși, cu o noapte înainte, o mașină de același tip a provocat pierderi substanțiale în dispozitivul de apărare al ministerului(...) Mai stăm de vorbă cu încă doi. Aceleași priviri reci, care ar vrea parcă să ne sfâșie (...) Ceva adevărat tot aflăm de la ei, fac parte din USLA (...) Sfârșitul lor nu

poate fi altul decât al conducătorului lor, teroristul numărul 1, odiosul dictator.”

Articolul este completat de o fotografie, reprezentând cele două ABI-uri și trei cadavre aflate în fața acestora. De remarcat este faptul că „*teroristul*” despre care se vorbește în articol, este chiar martorul **Șoldea Ștefan**, a cărui declarație impresionantă a fost amintită anterior și care relatează din postura de luptător USLA implicat direct în incident.

Cu referire la evenimentele desfășurate în zona Ministerului Apărării Naționale, teza oficială inoculată de conducerea post-decembristă a MApN a fost aceea conform căreia câțiva trăgători izolați au „*terorizat*” forța militară uriașă anterior descrisă, timp de mai multe nopți, prin trageri izolate executate de la nivelul superior al blocurilor de locuințe situate vis-a-vis de sediul MApN (Drumul Taberei din București). Explicația nu este logică sau credibilă. Dacă într-adevăr s-a tras asupra ministerului, situația putea fi rezolvată printr-o cercetare militară adecvată și ocuparea spațiilor din care se executau tragerile. Acest lucru nu s-a făcut . Or, tocmai această inacțiune, denotă fie o incompetență profesională de neacceptat, fie o evidentă rea-intenție . Prima variantă se exclude, întrucât în acele zile, în sediul MApN și-a desfășurat activitatea **întreaga conducere a MApN și MStM** (cu excepția gl.lt. Gușă Ștefan care a activat în fostul CC al PCR). Conducerea era alcătuită din generalii Militaru și Stănculescu (rămas într-o primă fază, după schimbarea din funcția de ministru al apărării , adjunct al noului ministru Militaru) și **șefii tuturor direcțiilor militare** (inclusiv Direcția Operații și Direcția Informații a Armatei) - practic **Consiliul Militar Superior**.

Senatorul **Gabrielescu Valentin**, președintele Comisiei Senatoriale, a opinat corect că „*Se poate afirma că factorii cu atribuții de comandă rămași în minister aveau nu numai posibilitatea, dar și dreptul și obligația să adopte o atitudine agresivă, în loc de a se situa pe poziții de așteptare, ar fi trebuit să dea ordine în consecință, să identifice toate punctele de unde s-a tras sau de unde se*

presupunea că s-a tras în noaptea de 22/23.12.1989 ca, a doua zi, în 23.12.1989, cu subunități de cercetare, să se scotocească toate aceste obiective, să se curețe obiectivele și să fie ocupate.”

Reține atenția că **factorii de decizie de la vârful MApN au indus în eroare în mod sistematic**, prin repetarea aceluiași gen de conduită. Au fost date multiple ordine inutile de deplasare pe timp de noapte a unor unități militare, în condițiile în care nu erau asigurate coordonarea și comunicarea între aceste unități. Regimente întregi de blindate grele au primit ordine de luptă în interiorul orașelor țării, fără ca militarii tanchiști să fie pregătiți pentru lupta urbană. Au fost create în mod repetat condițiile pentru apariția inevitabilă a focului fratricid, fără a fi luate măsurile necesare stopării acestui fenomen. S-a persistat în mod succesiv pentru a fi manipulată opinia publică în sensul că „*securist-teroriștii*” luptă cu înverșunare împotriva Revoluției. Toate aceste conduite au avut efecte tragice pentru întreaga populație a României (civili și militari).

Șeful Comisiei Senatoriale - **Valentin Gabrielescu** a mai concluzionat că „*În localitățile unde luptătorii din Gărzile Patriotice au primit armament și muniție și unde revoluționarii s-au înarmat sau li s-a distribuit armament, a apărut și fenomenul terorist, însoțit de pierderi grele în morți și răniți, ca la București sau Brașov. În acele localități unde Gărzile Patriotice nu au intervenit sau nu au avut muniție, unde revoluționarii nu au fost înarmați, apar foarte puține sau chiar deloc lupte cu teroriștii. Mai curând am putea conchide că acolo unde aceste trei forțe înarmate au acționat simultan, în același oraș, pe aceleași străzi, fără o comandă unică, fără să știe unii de alții, pe timp de noapte și în stresul provocat de un potențial inamic, care putea să apară de pe uscat, din aer sau de pe mare, s-au produs grave erori de fapt”.*

Concluzia senatorului este pe deplin susținută de probatoriul administrat în cauză. Începând cu după amiaza zilei de 22 decembrie 1989 întreaga forță militară

a României a fost coordonată doar de **Consiliul Militar Superior**, care la rândul său a fost **direct subordonat CFSN și liderilor acestuia**. Așa fiind, coordonarea deficitară dintre aceste categorii de forțe este **responsabilitatea Consiliului Militar Superior și ,implicit, responsabilitatea CFSN și a liderilor acestuia**.

Gl.lt. Gușă Ștefan (Comisia Senatorială, Stenograma nr. 3 din 21.09.1993) a precizat *„Cât am putut le-am spus să nu cumva să dea armament la Gărzile Patriotice, pentru că nu era război de apărarea patriei, unde să suplimentezi niște forțe lângă armată. Pentru că noi aveam experiență, se mai îmbăta câte unul, am considerat că nu era momentul, pentru că, de ce să nu recunoaștem, unii erau sub euforia acelei fugi a lui Ceaușescu, de aia s-au și întâmplat în unele locuri niște nenorociri, inclusiv la Buzău, am aflat după Revoluție, sub acțiunea băuturii s-au împuscat în sediul Comitetului Județean”*.

În acest context, este oportun a fi reamintit **OZU nr.1 din 22 decembrie 1989** prin care *„pe baza hotărârii CFSN”* , Gărzile Patriotice au participat cu întregul efectiv și toată capacitatea de luptă la îndeplinirea și apărarea Revoluției.

Conduita rău-intenționată a factorilor decizionali din MApN, este foarte bine reflectată de *„Jurnalele de luptă”* și *„Registrele Istorice”* ale unităților militare implicate în operațiunile desfășurate în timpul Revoluției din decembrie 1989, atașate dosarului. În completarea celor anterior expuse, merită a fi analizat, în mod succint , *„Registrul Istoric”* aparținând **Regimentului 1 Tancuri Târgoviște** care, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989 a desfășurat misiuni de luptă în București. Documentul conține următoarele : *„Pe data de 22.12.1989 la orele 20.20 s-a primit ordin pentru a pune în zece minute coloana de tancuri, în mișcare spre București (...)* S-a primit ordin ca o parte din tehnică să meargă la comandamentul Armatei 1, iar o altă parte la sediul MApN (...) *Intrând în dispozitiv, tancurile au participat la respingerea acțiunilor teroriste (...) Pe data de 23 decembrie s-a ordonat de la MApN scotocirea locurilor de unde au acționat*

forțele teroriste (...) A continuat respingerea forțelor teroriste din București (...)
La Gara de N coloana a fost atacată și dispersată, s-a pierdut legătura între
tancuri (...) Către seară s-a primit o misiune de cercetare a cimitirului Ghencea
(...) S-a acționat cu trei tancuri pentru nimicirea grupului terorist din cimitir
(...) La 24 decembrie un tanc a fost lovit, s-a acționat cu alte trei tancuri pentru
respingerea atacului. Tancul lovit a fost lovit de un tanc TR 800 al Regimentului
1 Mecanizat. (...) Pe data de 25 decembrie s-a primit un telex pentru executarea
unui marș pe distanță mare (...) Toate tancurile au fost scoase în stradă la
București. S-a primit ordin să se introducă muniția de tun în tancuri și să se
organizeze un dispozitiv pentru respingerea unui atac cu tancuri rebele. La
instalarea dispozitivului, nefiind realizată cooperarea, un tanc a executat foc cu
tunul asupra tancului căpitanului N. (...) La 26 decembrie s-a dat ordin să se
acționeze cu două tancuri pentru nimicirea unui tun tractat (...) La 30 decembrie
s-a primit următoarea dispozițiune : „Ca urmare a retragerii forțelor teroriste
din capitală și grupării acestora în puncte favorabile de acțiune, este de
așteptat ca acțiunile teroriste să se declanșeze prin surprindere, folosindu-se
armament cu caracteristici tehnice ridicate. Este de așteptat ca acțiunile
acestora să se desfășoare în mod diversionist, folosind avantajele terenului.
Probabil se vor executa ambuscade, loviri prin surprindere, îndeosebi la
punctele obligatorii de trecere. Dispozitivul trebuie să se deplaseze în viteză
(...) Totodată, să se asigure respingerea acțiunilor teroriste și capturarea
efectivelor acestora. În cazul acțiunilor elementelor teroriste se va continua
deplasarea cu viteză mărită, concomitent cu nimicirea și capturarea acestora”
(...) Nu s-au semnalat acțiuni ale elementelor teroriste” (vol. 6 – *Jurnale acțiuni*
luptă, pag.116-130)

Sunt multe de spus despre aceste consemnări. În mod succint totuși, se va evidenția caracterul diversionist al ordinelor emise de eșaloanele superioare,

primite de acești militari de **bună credință**, care nu erau instruiți pentru a participa la lupte urbane și totuși au fost implicați **cu rea-intenție** într-o situație pe care nu au putut-o gestiona. În plus, aceiași militari au fost supuși unor presiuni psihice uriașe, prin inocularea existenței unui inamic foarte eficient și foarte bine dotat cu tehnică militară, care va acționa **sigur** împotriva lor cu scopul nimicirii. În realitate, probatoriul a demonstrat că acest inamic a fost inventat de factorii decizionali ai MApN în complicitate cu factorii de decizie ai CFSN. Același probatoriu a evidențiat că toate acțiunile de luptă despre care se face referire în documentul amintit au fost purtate împotriva altor forțe MApN dispuse în același perimetru de acțiune, fără ca între unitățile implicate în incidente să fie asigurată o minimă, dar foarte necesară comunicare.

Pentru o completă edificare cu privire la *inducerea în eroare* din decembrie 1989, s-a apelat inclusiv la studiul literaturii care a abordat acest complex fenomen, fiind avute în vedere și sursele deschise de informare (*internet*). Astfel, s-a constatat că în spațiul public a apărut informația conform căreia dezinformările la care au fost supuse *Forțele Navale Române* de la Marea Neagră, în intervalul 22 decembrie – 30 decembrie 1989, au fost similare „*Planului de difuzare a informațiilor despre inamic*” folosit la o aplicație a *Forțelor Navale*, desfășurată în vara anului 1989 (p.v. și înscrisurile de la pag.19-29, vol. IV *Documente*). Pe cale de consecință, s-au solicitat de la **Statul Major al Forțelor Navale** lămuririle necesare, iar prin adresa cu numărul **A 16964**, din data de 27 decembrie 2017, această instituție militară a înaintat în copie „*Planul de difuzare a informațiilor despre inamic*” folosit, într-adevăr, în vara anului 1989 (pag.2-18, vol. IV, *Documente*). Analiza acestei aplicații tactice, datată **30 august 1989**, evidențiază că la rubrica „*inamicul*” (acțiunile ipotetice ale unei forțe militare străine împotriva căreia Armata în ansamblul ei trebuia să riposteze) au fost consemnate următoarele acțiuni (sinteză): „*Elemente de cercetare-diversiune în raioanele (...) # Scafandrii de luptă*

actioneaza în raza portului Mangalia # Au fost descoperite mine în raioanele (...) # *Execută debarcări și trageri de luptă # În Delta Dunării au fost semnalate subunități izolate # Subunități de cercetare-diversiune și teroriști au avariat instalațiile Combinatului Petrochimic Năvodari # Lansează mine cu aviația # Atac aerian # Întrebuințează desantul aerian # Lovește porturile # Debarcă desant aerian # Lovituri aeriene # Acționează prin incursiuni și ambuscade # Acționează cu grupări mici # Elicoptere izolate au debarcat grupuri de cercetare-diversiune # Au fost semnalate emisii de scurtă durată la intervale constante de timp # Scafandrii militari acționează”.*

Este de remarcat că în luna *august 1989* forțele armate ale României uzitau în cadrul aplicațiilor tactice termenul de „*terrorist*”. În ceea ce privește similitudinile cu dezinformările din decembrie 1989, pentru comparație, se impune a fi analizat **jurnalul de luptă** aparținând **UM 02150 Constanța, Brigada 27 Fluvial-Marină** (volumul 41 „*Jurnale de luptă*”, pag. 10-40) pentru a se constata că, într-adevăr, similitudinile există. În strânsă legătură cu acest subiect se află declarația martorului **Plăviciosu Alexandru, contraamiral**, în decembrie 1989 **adjunct al ministrului transporturilor** (sediul SPM, 11.06.2018, vol. V *Declarații*, pag.238-245), care a precizat următoarele : „*După orele 12.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, atât pe telefonul de oraș cât și pe telefonul operativ au început să sune diverse persoane care mă informau cu privire la diverse activități ostile. De exemplu ,am fost anunțat că personalul unor nave libiene ancorate în Portul Constanța urma să desfășoare activități ostile. Apoi, scafandrii autonomi ce urmau să mineze marile nave, desant aerian la Capul Midia, atacuri terestre, atacuri aeriene etc. Aceste informații, coroborate cu ce se transmitea la televizor, au facilitat ca în mod rapid să se instaureze o adevărată psihoză teroristă. Eram așa de stresat, încât în mai multe nopți la rând, am ordonat întunecarea portului și scoaterea navelor petroliere din radă(...)* Toate informațiile care anunțau scenariu alarmiste s-au

dovedit false(...) Opinia mea este că beneficiarii diversiunii, în ansamblul ei, sunt cei care au preluat puterea în stat, începând cu 22 decembrie 1989. Consider că Direcția Informații a Armatei avea capacitatea de a gândi, planifica și executa întreaga diversiune (...) Exclud amestecul militar extern și consider că realizarea acestui plan bine pus la punct a fost opera unei mâini interne.”

Importantă este și declarația martorului **Floca Vasile**, ofițer la *Centrul de Instrucție al Marinei Militare*, care a relatat următoarele : „**În ziua de 23 decembrie, dimineața, s-a primit pe firul scurt, la gruparea operativă a unității, o informație de la Divizia Maritimă, conform căreia dinspre Călărași au trecut Dunărea cu bacul, două autobuze cu teroriști, care se îndreaptă spre Mangalia. Am realizat că este vorba despre un scenariu din planul de difuzare a informațiilor către inamic. Diferența constă în aceea că, acum aveam de-a face cu autobuze și nu cu blindate și că veneau de la Călărași și nu din Bulgaria.**” (vol. III – Declarații, pag.116-122) De altfel, întreaga declarație a acestui martor reliefează în mod eficient diversiunea la care au fost supuși militarii forțelor navale.

Deosebit de importante pentru prezenta analiză sunt și consemnările *Stenogramei „Ședinței cu ofițerii din direcțiile centrale ale MApN, organizată de CFSN, la care a participat domnul Virgil Măgureanu și ulterior domnul Aurel Dragoș Munteanu – directorul TVRL, din ziua de 06.01.1990.*” În primul rând, această întâlnire a evidențiat tensiunile majore de la nivelul MApN în legătură cu numirea lui Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării și readucerea în activitate a unor generali marginalizați anterior. Apoi, a fost exprimat în mod unanim dezacordul cu privire la marginalizarea generalului Gușă Ștefan (despre acest aspect se va face vorbire într-un alt capitol). Nu în ultimul rând, s-au adus grave acuze asupra modului în care factorii decizionali ai armatei au acționat în zilele Revoluției. Cu titlu de exemplu, se vor cita următoarele intervenții ale ofițerilor cu funcții superioare în MApN, existente în timpul ședinței : „*Este*

cunoscută încetineala de care au dat dovadă, sau poate reaua-voință de care au dat dovadă, în a da ordinele care trebuiau date pentru apărarea unui obiectiv important cum a fost Ministerul Apărării Naționale (Aplauze).S-a creat un dispozitiv de luptă, un dispozitiv de apărare în contradicție totală cu cele mai elementare cunoștințe ale unui comandant de pluton (Aplauze).S-au dispus linii de apărare succesive fără nicio coordonare a focului, fără o conducere a focului, s-a creat un dispozitiv fără legături de transmisiuni. Rezultatul a fost – să se facă anchetă ! - că mulți dintre cei care au căzut, care nu mai sunt printre noi, au căzut din gloanțele propriilor lor camarazi, care au tras într-un dispozitiv prost conceput și fără legătură (...)S-au transmis ordine difuze că vin elicoptere străine cu desant aerian, s-a ordonat ca întregul dispozitiv să tragă. Au trecut orele și elicopterele nu au sosit. După un timp s-a anunțat că elicopterele sunt ale noastre, să nu tragem în ele. Dar elicopterele erau deasupra obiectivului. Ordinul ultim, prin care s-a ordonat să nu se tragă nu a mai ajuns la tot dispozitivul. Și atunci, s-a tras cu salve puternice de foc, iar ostașii noștri au doborât propriile elicoptere. Cine se face vinovat pentru acestea? (...) Din incompetență s-a cerut ca parașutiștii să vină în sprijin, din incompetență au fost ținuți la poarta ministerului, s-a tras asupra lor, au murit, pentru că nu a existat nicio legătură între cei care erau în interior și cei care au fost ceruți în sprijin.” Aceste afirmații au fost făcute la data de **06 ianuarie 1990**. Ofițeri cu funcții importante din cadrul MApN, au invocat încă de atunci **reua-credință a factorilor decizionali ce au avut rol determinant la Revoluție**. Desigur, în spațiul public astfel de afirmații (din interiorul MApN) nu au existat. La aceeași ședință s-a mai spus că : „**Generalul Militarului a blamat armata în prima apariție la televiziune. A strigat să înceteze măcelul, care încetase de câteva ore**” ; „ **S-a condus contrar tuturor principiilor pe care le-am învățat și le cunoaștem**” ; „ **Personalul (militar) a fost supus unei**

terori crunte din cauza incapacității organizării și conducerii apărării în incinta acestui minister”

❖ O altă modalitate de a întreține psihoza terorismului a constituit-o **dezinformarea sistematică exercitată prin sistemul militar de telefonie**. Întregul material probator al dosarului a evidențiat existența unei avalanșe de dezinformări în sensul acțiunilor militare ostile desfășurate de forțele teroriste, situație ce apare inclusiv în declarațiile amintite la începutul acestui subcapitol. Toate garnizoanele militare importante ale României au fost dezinformate **în mod sistematic, timp de mai multe zile**, și prin intermediul sistemului militar de telefonie. Martorul **Maliciuc Ioan (MApN)** a precizat că **„De fiecare dată, centralista mă anunța că sunt apelat de la biroul ministrului apărării. Mi se spunea ceva de genul „Vă sun din partea Ministerului Apărării Naționale și vă anunț că din informațiile deținute rezultă că (...)”, urmând dezinformarea cu privire la teroriștii care trag”**. În legătură directă cu această afirmație, martorul **Jilavu Gheorghe** (Direcția Informații a MStM) a prezentat următoare situație: **„În biroul generalului Eftimescu se afla cel mai complex sistem de telefonie, cu toate unitățile militare din România (...) Cele mai multe legături telefonice în cadrul MApN se găseau în două puncte vitale. Unul, la cabinetul ministrului apărării și al doilea la nivelul Marelui Stat Major incluzând aici șeful Marelui Stat Major cât și Direcția Operații unde activa gen. Eftimescu. Nu am auzit în niciun moment despre comunicațiile armatei să fi fost întrerupte, deși acestea ar trebui să se afle în atenția principală a posibililor teroriști sau diversioniști. Din câte cunosc, comunicațiile au rămas integre (...) Am putea spune că un alt centru nevralgic al comunicațiilor se afla la sediul DIA având locația la etajul 4, în aceeași clădire”. Aceste informații sunt completate de precizările martorului **Dumitrescu Ionel** (UM 02348 București – MApN) care a arătat că **„La nivelul anului 1989 Ministerul Apărării Naționale dispunea de mai multe sisteme de telefonie. Într-o****

ordine a importanței lor aceste sisteme erau următoarele: telefonul „roșu” era acel telefon prin intermediul căruia ministrul apărării român putea discuta cu omologii săi din cadrul Tratatului de la Varșovia; telefonul „operativ” (TO) exista atât în biroul ministrului apărării, fiind folosit până la nivelul șefilor de direcții din cadrul ministerului; telefonul scurt guvernamental (SG) era folosit la nivelul municipiului București și pornea de la biroul ministrului până la șefii de direcții (existau totuși și excepții de la această regulă cum ar fi cazul colonelului Mircea Dumitru care dispunea în biroul său chiar și de telefonul „roșu”, aceasta întrucât era un bun vorbitor al limbii ruse și or de câte ori era nevoie acesta era folosit pentru traducerea discuțiilor dintre partea română și partea sovietică); telefonul scurt militar era folosit pentru discuțiile purtate între unitățile militare, doar în București, era tras prin canalizarea orașului pe cabluri aparținând armatei, însă uneori trecea și pe cablurile civile aparținând Direcției de Telecomunicații București. Acest sistem era folosit până la nivelul șefilor de birou; telefoanele MI cu 4 cifre erau folosite până la nivelul șefilor de secție, asigurau comunicația cu unitățile Ministerului de Interne, doar la nivelul mun. București; telefoanele CFR, la nivel de București asigurau comunicația cu Direcția Militară a CFR, dar în caz de nevoie era asigurată comunicația inclusiv cu personalul civil din cadrul CFR; telefoanele cu ieșire la internațional, folosite de la ministru până la șefii de direcții; telefoanele de interior asigurau comunicarea în interiorul ministerului, însă puteau fi folosite și pentru comunicarea cu alte unități militare”.

Probatoriul administrat a demonstrat inclusiv faptul că pe perioada exercitării inducerii în eroare prin intermediul comunicațiilor militare, DSS a fost **lipsit în mod deliberat de posibilitatea comunicării prin propriul sistem de telefonie.** Totodată, încă din seara de 22 decembrie 1989 MApN și-a dublat legăturile **telefonice.** Sunt aspecte importante care vin în sprijinul concluziei conform căreia

dezinformarea prin comunicațiile militare a fost făcută de la MApN. Faptul că începând cu seara zilei de 22 decembrie 1989, Armata a avut practic comunicații noi, face imposibilă penetrarea, într-un timp atât de scurt, a noii rețele de către o altă entitate.

În sensul acesta, sunt următoarele declarații:

Martorul **Paraschivescu Aurelia**, sediul SPM, 08.07.2005 – *„În luna decembrie 1989 lucram ca centralistă la Centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (Centrul Național de Telecomunicații) (...) Am primit indicații și astfel am deconectat legăturile STS (TO) iar apoi le-am repus în funcțiune (...) Am făcut circuite telefonice noi, începând din 22.12.1989, noaptea, pentru MApN, pentru garnizoana de la Răzoare, la CIT – Știrbei Vodă, unitatea de aviație și unitățile din Ghencea. Aceste telefoane erau directe, fără numere, pentru unitățile militare.”*

Martorul **Vulpe Viorel**, sediul SPM, 12.07.2005 – *„În luna decembrie 1989 lucram ca tehnician la Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei. Am intrat în serviciu pe data de 21.12.1989 și am rămas până la data de 26.12.1989.(...) Am stat numai la centrală și rețin că am tăiat legăturile telefonice ale Securității din ordinul inginerului Pițigoi. S-au făcut legături telefonice noi, în sensul că, începând din 22.12.1989 am tras cablu pentru legături telefonice directe între unitățile militare și între acestea și CFSN.”*

Martorul **Filoti Dumitru**, sediul SPM, 05.10.2005 – *„În luna decembrie 1989 eram șeful Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei (...) Am fost sunat pe 22.12.1989 de generalul Cerbu care ne-a cerut să scoatem de sub observație liniile telefonice, respectiv cele 4 linii telefonice, cărora le-am scos siguranțele electrice și astfel nu mai funcționau. În schimb, eu și Danu Grigore (șeful rețelei), ne-am deplasat la hotelul armatei „Haiducul” unde ne-am întâlnit cu generalul Cerbu care ne-a cerut să dezactivăm cele patru circuite. Am instalat*

linii telefonice directe în tancurile care au venit acolo, erau 17 tancuri. Echipele subordonate lui Danu Grigore s-au ocupat de instalarea unor telefoane solicitate de MAPN.”

Martorul **Guță Ștefan**, sediul SPM, 07.07.2005 – *„În 1989 eram angajat ca electromecanic la Direcția de Telecomunicații – Secția Frecvență (comunicații la mare distanță) (...) Una dintre primele măsuri luate de noi a fost aceea de a întrerupe rețeaua guvernamentală de telefonie, lucru pe care l-am făcut din dispoziția șefilor care, am înțeles că ar fi primit dispoziție telefonică în acest sens.(...) La cererea unor reprezentanți ai MAPN am creat noi circuite telefonice cu diverse unități militare din provincie, practic ajungându-se ca numărul acestora aproape să se dubleze.”*

Martorul **Blaj Lucian**, sediul SPM, 03.10.2005 – *„În decembrie 1989 eram angajat ca electromecanic în cadrul Centrului Național de Telecomunicații (...) Arăt că Filoti Dumitru și Danu Grigore au fost solicitați la MAPN și acolo au creat circuite telefonice noi pentru armată. Mai știu că la centrala noastră au fost întrerupte circuitele telefonice ce erau utilizate de către unitățile Ministerului de Interne, nu știu cine a cerut acest lucru.”*

Martorul **Simișan Ioan**, sediul SPM , 08.07.2005 – *„În 1989 eram electromecanic la centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (...) Am întrerupt circuitele abonaților problemă și legăturile cu Securitatea, din ordinul șefului, acesta primind un telefon în acest sens. Aceste legături nu le-am mai refăcut. Erau circuitele TO și alte circuite. În noaptea de 23 decembrie au fost trimise niște reglete (circuite telefonice) la MAPN. Eu și un coleg am făcut legăturile necesare funcționării, în centrala noastră.”*

Martorul **Bejenaru Alexandrina**, sediul SPM, 07.07.2005 – *„În decembrie 1989 lucram în funcția de șef de stație transmisiuni, în cadrul Serviciului Transmisiuni (...) Pe perioada cât mi-am desfășurat serviciul am asigurat buna*

funcționare a echipamentului existent, asigurând în același timp și noi circuite cu orașele mari din țară, unde se desfășurau evenimente. Toate aceste circuite erau speciale și asigurau legăturile între comandamentele militare importante ale țării.”

Aceste declarații se regăsesc în vol. 28 – „*MApN – declarații angajați Centrala Telefonică Drumul Taberei*”.

Comunicațiile militare ale fostului DSS au fost întrerupte pe întregul teritoriu al țării, dovadă în acest sens fiind și **Jurnalul de luptă** aparținând Brigăzii 29 – Vedete Torpiloare Mangalia unde se precizează că la „**22 decembrie 1989, orele 18:00, prin grija șefului transmisiunilor a fost neutralizat sistemul de legături al miliției, securității și organelor de contra-informații din raion**”. Se observă că această măsură a fost ordonată la orele 18:00, moment în care pe întregul teritoriu al României nu se trăgea (vol. 42 – *Jurnale acțiuni de luptă*, pg. 45, dosar nr. 11/P/2014).

Martorul **Budiaci Ștefan Mircea** – locțiitorul comandantului Aviației Militare, (sediul SPM, 22.03.2017 - vol.I – *Declarații*, f.219-230) a precizat că: „**În aceeași zi, după ce la Televiziune a apărut grupul de revoluționari, printre care, Ion Caramitru, Mircea Dinescu și alții, am decis ca întreaga structură de conducere a aviației militare să se alăture revoluției. Ca o primă măsură de precauție am decis tăierea legăturilor de comunicații ce aparțineau structurilor de contrainformații militare și arestarea tuturor C.I.-iștilor. Tăierea legăturilor s-a făcut cu un topor, iar toți C.I.-știi au fost introduși într-o încăpere, sub pază militară**”.

Despre această situație, generalul **Vlad Iulian**, șeful DSS, a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 240/J.I.4 (Stenograma nr. 7 din 19.10.1993) – „**Ar mai fi o problemă: De ce din 22 decembrie, după-amiaza, până în 25 decembrie legătura unităților de Securitate cu teritoriul au fost tăiate? Cel care a făcut**

această operație, din ordinul generalului Stănculescu, a fost col. Pintelie Ștefan, adjunctul ministrului transporturilor și telecomunicațiilor. Eu l-am promovat pe acesta și a devenit ministru. M-am revoltat atunci pentru că acea acțiune a dăunat foarte mult, nu au mai existat legături cu unitățile din teritoriu. Când am constatat că legăturile sunt tăiate, am cerut să vină la mine cel care avea telefoanele TO și mi-a spus că trunchiul de la minister a fost tăiat din ordinul lui Pintelie. L-am întrebat de ce a făcut asta și mi-a spus că a fost ordin de la Stănculescu. L-am întrebat și pe acesta și s-au repus legăturile pentru o oră, apoi iar s-au tăiat.”

Generalul Popescu Nicolae – în decembrie 1989 comandant al trupelor de transmisiuni MApN, a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 262/J.I.4 (Stenograma nr. 48 din 15.02.1994) – *„Pe 22 decembrie 1989 a venit Pintelie și amândoi am lucrat la grupa operativă, cu planul de întrerupere a unor legături TO, guvernamentale. S-a făcut acest plan cu întreruperea legăturilor guvernamentale și TO ale demnitarilor comuniști din București, ale Ministerului de Interne și DSS, din provincie de la județele de partid, de la securitate și Ministerul de Interne. Aceste lucruri le-am stabilit cu generalul Stănculescu (...) Am lăsat numai la marile unități și unitățile armatei. Dacă ar fi rămas numerele pe care le-am tăiat, era pericol de diversiune, s-ar fi putut vorbi de la ele și spune diverse lucruri, puteau ieși necazuri.”*

În același timp, așa cum se va devoala într-un alt subcapitol, începând cu 22 decembrie 1989, orele 15.00, TVR și Radiodifuziunea au fost militarizate. Așadar, se desprinde concluzia conform căreia **toate comunicațiile**, de pe întregul teritoriu al României, începând cu 22 decembrie, **au aparținut exclusiv MApN**.

❖ Proba indirectă, dar elocventă pentru concluzia conform căreia operațiunea sistematică de inducere în eroare a fost făcută de la MApN, o reprezintă preocuparea conducerii acestei instituții de **distrugere a probatoriului relevant**

pentru aflarea autorilor inducerii în eroare, imediat după evenimentele din decembrie 1989.

Fostul ministru al apărării **Spiroiu Nicolae**, a declarat în calitate de martor (sediul SPM, 12.10.2017 - vol.II – *Declarații*, f.235-245) că „Din ordinul ministrului apărării, generalul Militaru, s-a dispus întocmirea Jurnalelor de luptă sau refacerea lor acolo unde a fost cazul, prin reconstituirea evenimentelor, de cele mai multe ori din memorie. În această situație, sunt convins că au existat cazuri în care conținutul jurnalelor a servit pro cauza acțiunilor unităților militare, în justificarea unor măsuri sau întâmplări, fără a respecta întru totul adevărul (...) În 1993 dețineam funcția de ministru al apărării și cunoșteam că un colectiv condus de șeful Marelui Stat Major lucrează la elaborarea „Cărții albe” a participării armatei la Revoluția din 1989. Eu am atenționat membrii comisiei senatoriale să manifeste prudență cu privire la conținutul acestei lucrări, întrucât nu toate lucrurile sunt reale. Spuneam acest lucru și din experiență proprie pe baza cercetărilor pe care le-am efectuat personal. Ca un exemplu, arăt că, la Brașov, am cercetat cazul decesului unui militar despre care comandantul afirma că a fost împușcat de teroriști, în jurnalul de luptă al unității, iar eu am descoperit la finele cercetării că de fapt a fost împușcat de un camarad prin mânuirea imprudentă a armamentului personal. În aceeași situație am constatat fapta comandantului, care a simulat ulterior o tragere exterioară prin geamul dormitorului pentru a da mai multă credibilitate unei acțiuni externe a așa zisilor teroriști. Pentru că aceste lucruri au fost menționate în mod denaturat și în jurnalele de luptă, am făcut cercetări și mi-am dat seama că acel jurnal, dar și alte jurnale de luptă, nu au fost completate în timp real în perioada Revoluției, ci au fost refăcute, în unele situații, și au conținut date nereale. Un alt caz este acela al maistrului militar C., decedat chiar în cazarmă, în urma împușcării accidentale de către un coleg de serviciu. Am fost intrigat de faptul că colegii săi au susținut

că dintr-un canal aflat în cazarmă ar fi ieșit teroriștii care l-au împușcat. Acest lucru nu era credibil întrucât canalul era subdimensionat , în sensul că avea 10 cm în diametru și nu puteau veni teroriștii în acest fel.”

Cazul de foc fratricid relatat de fostul ministru al apărării, a făcut obiectul cercetării dosarului penal numărul 844/1995 instrumentat de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Brașov, a cărui copie integrală a fost atașată (vol.IX – Documente, pag.81-205).

Prin declarația de martor (sediul SPM, 02.08.2018 - vol.IV – *Declarații*, f.56-64), **gl. de armată Chelaru Mircea, fost șef al MStM al MApN**, a precizat: *„Arăt că în mod cert, jurnalele de luptă ale unităților militare implicate în acțiuni militare în cursul lunii decembrie 1989 au fost refăcute pentru a se ascunde astfel marile erori de comandă existente în acele zile. Ordinul de falsificare a venit de la vârful Ministerului Apărării. Scopul acestui ordin a fost ascunderea cu precădere a marilor greșeli existente începând cu 22 decembrie 1989 (...) Părerea mea este că armata, ca entitate, a fost împinsă și atrasă în diversiunea finalului de lună decembrie, respectiv între 22-31 decembrie 1989 și prin modul în care un număr de generali de la vârful acesteia s-au implicat în mod nefast și premeditat în desfășurarea evenimentelor. Numirea generalului Militaru la conducerea MApN a facilitat luarea unor decizii dezastruoase, chiar criminale, în legătură cu sarcinile armatei și a condus la implicarea ei în latura diversionistă a acțiunii, fără ca militarii să conștientizeze acest lucru. Generalul Militaru a activat o serie de generali și ofițeri superiori trecuți în rezervă și și-a format un nucleu, ca grup de lucru, luând în mod arbitrar deciziile cu privire la activitatea forțelor armate. Mă refer aici și la faptul că noua funcție i-a permis refularea unor sentimente de frustrare din perioada în care s-a aflat în rezervă, sentimente ce au culminat cu uciderea ofițerului Troscă și aproape a întregii sale echipe. Știu că din ordinul generalului Militaru, pe turelele celor două ABI-uri distruse, un ofițer a scris cu*

vopsea cuvântul „TERORIȘTI”. (...) Alături de generalul Militaru s-au aflat în permanență generalii Eftimescu, Vasile Ionel, Logofătu, Cheler, Pletos.”

Aceste afirmații sunt foarte grave, însă sunt confirmate, în parte, de examinarea *jurnalelor de luptă* aflate la dosar. Aceasta, având în vedere că prin multe *jurnale* nu s-a consemnat nimic referitor la intervalul critic din decembrie 1989, ca și când în acest interval nu au existat niciun fel de evenimente. În alte câteva situații, s-a făcut referire la „*tiranul Ceaușescu*” sau la luptele cu teroriștii, încă din data de **21decembrie 1989** (de exemplu, volumele 44 și 67 „*Jurnale de luptă*”, pag.68 respectiv pag.19). Cu toate acestea, multe *jurnale de luptă* au rămas nealterate, fiind autentice, aspect care reiese și din eficiența lor coroborare cu celelalte probe administrate. Aceste documente militare au fost în mod deosebit utile înțelegerii complexelor fenomene din decembrie 1989 și implicit utile soluționării dosarului.

Totodată, s-a probat inclusiv **implicarea gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor în stoparea cercetărilor care probabil ar fi dovedit implicarea unor cadre MApN în exercitarea inducerii în eroare din decembrie 1989.**

Cercetările penale efectuate de procurorii militari au fost obstrucționate în timp, cel mai elocvent exemplu fiind cel care privește evenimentele din decembrie 1989 de la **Cluj-Napoca**. Procurorul militar șef al Parchetului Militar Cluj-Napoca, colonelul magistrat Domșa Liviu a întreprins cercetări aprofundate, care conduceau la posibila punere sub acuzare a unor ofițeri din MApN, inclusiv gl. Topliceanu Iulian – fost Comandant al Armatei a IV-a, însă pentru a stopa investigațiile, gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor, ministru al apărării în perioada 16.02.1990 – 30.04.1991, s-a adresat direct Procuraturii Generale - Direcția Procuraturilor Militare (titulatură conform acelei perioade) și a cerut în mod **imperativ** trecerea în rezervă a ofițerului magistrat menționat, acțiune care s-a și finalizat în acest fel. Declarația procurorului militar **Domșa Liviu**, se regăsește în dosar nr. 212/J.I.4,

Stenograma nr. 87 din 27.04.1994, aparținând Comisiei Senatoriale pentru cercetarea Evenimentelor din Decembrie 1989.

O altă problemă constatată în timp a fost aceea a unor mistificări existente la nivelul diverselor unități militare din țară cu privire la decesul unor militari în timpul evenimentelor din decembrie 1989. În primii ani de după Revoluție, au existat situații când, deși focul fratricid a reprezentat cauza unor decese, s-a acreditat ideea conform căreia decesele au fost cauzate de luptele duse împotriva teroriștilor. Elocvente sunt și dosarele penale nr. 1703/P/1999 și 87/P1998, instrumentate de procurorii Parchetului Militar Teritorial București. În primul dosar, prin rechizitoriul din 24.02.2000, s-a reținut că *„În decembrie 1989 învinuitul P.G. era lt.maj. în cadrul UM 01864 AX Reșița, jud. Caraș-Severin. Începând cu 17.12.1989 unitatea a fost alarmată (...) În seara zilei de 22.12.1989, învinuitul P.G. și soldatul C.D. au avut misiunea să asigure paza unității, pe latura dinspre pădure, lângă gardul exterior. La un moment dat, de teamă că vor fi atacați, cei doi s-au retras spre interiorul unității (...) Învinuitul și soldatul C.D. s-au amplasat după o movilă de pământ (...) În noaptea de 22/23 decembrie s-a declanșat focul în unitate, trăgându-se în mai multe direcții. Lt.maj. Smaranda Ioan s-a deplasat spre gardul exterior al unității, după care a revenit spre interior însoțit de soldații Pongratz Norbert și Pădurean Liviu. Deplasarea au făcut-o în salturi. Observând grupul de trei persoane care se deplasa spre locul unde se afla, învinuitul P.G. a deschis foc automat, fără nicio somație. Ulterior, învinuitul a afirmat că a deschis focul deoarece a crezut că lt. maj. Smaranda a fost luat ostatic de doi teroriști (...) În urma focului tras de învinuit au fost împușcați mortal lt. maj. Smaranda Ioan și sold. Pongratz Norbert, soldatul Pădurean Liviu fiind grav rănit. Soldatul Pongratz Norbert a prezentat șapte plăgi împușcate, din care una craniană, două toracice și patru la nivelul membrelor inferioare (...) După ce i-a împușcat pe cei trei militari, învinuitul a*

deschis foc automat spre ambulanța care venise să ridice victimele (...) Învinuitul a recunoscut parțial săvârșirea faptelor, precizând că a deschis focul spre 3 siluete, fără somație, și că spre ambulanță a tras din greșeală. Martorii oculari declară că încă din dimineața de 23.12.1989 învinuitul și-a dat seama că a ucis și rănit pe colegii săi, a avut o cădere psihică, în sensul că a intenționat să se sinucidă. Fiind examinat de comisia medico-legală, s-a apreciat că la momentul săvârșirii faptelor, învinuitul a prezentat o reacție acută la stres, având diminuată capacitatea psihică de apreciere a conținutului și consecințelor faptelor, având discernământul scăzut”. Autorul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea în concurs a infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă de omor deosebit de grav. A fost condamnat definitiv la o pedeapsă privativă de libertate de 15 ani.

Al doilea dosar privește rechizitoriul din 14.12.1998, întocmit de procurorii aceluiași parchet militar, prin care învinuitul T.D., fost militar în termen la UM 01929 Reșița, jud. Caraș-Severin, a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de omor. În sarcina învinuitului s-a reținut că „*În noaptea de 23/24 decembrie 1989 acesta, împreună cu lt.maj. P.I., au primit misiunea de a ocupa un post de observare lângă o gură de aerisire a punctului de comandă. În jurul orei 01.00, lt. maj. P.I. l-a lăsat pe învinuit în postul menționat, spunându-i că se va deplasa la magazia de muniție pentru a lua câteva grenade (...) După câteva minute, învinuitul, ce se găsea în poziția culcat, a observat în fața sa, la o distanță de aproximativ 15 metri, o persoană aflată în mișcare. Nesocotind prevederile legale cu privire la uzul de armă, care îl obligau să tragă numai după somația legală, învinuitul a tras o rafală de pistol mitralieră, iar persoana a căzut pe loc la pământ (...) Învinuitul s-a deplasat la locul respectiv constatând că persoana împușcată mortal este de fapt lt.maj. P.I.”.*

Printr-o decizie definitivă, autorul T.D. a fost condamnat la o pedeapsă privativă de libertate de 15 ani închisoare.

Sunt două cazuri relevante de omor cu autori cunoscuți de la bun început, prezentate inițial ca fiind situații în care militarii respectivi au fost catalogați ca fiind omorâți de forțele teroriste, mistificare care în mod evident a fost cunoscută eșaloanelor superioare ale MApN. Adevărul cu privire la aceste cazuri s-a aflat doar după ce o parte a militarilor unităților în cauză au fost disponibilizați în anul 1997, în timp ce autorii omorurilor au fost menținuți în serviciul activ. Nemulțumirile față de această situație au dus la formularea unor denunțuri prin care a fost devoalată realitatea.

După cum s-a văzut din declarația fostului ministru al apărării Spiroiu Nicolae, dar și din *Sinteza* realizată de Secția Parchetelor Militare în anul 1994, situații de acest gen s-au regăsit la nivel național.

O altă dificultate privind soluționare prezentei cauze penale a constituit-o **neefectuarea autopsiilor** cadavrelor rezultate în urma evenimentelor revoluționare. Lămuriri cu privire la această situație a dat martorul **Beliș Vladimir**, care a relevat că de la vârful ierarhic al organelor de procuratură din acea perioadă, s-a dispus în sensul neefectuării acestei proceduri medico-legale. (vol. II – *Documente*, pag.312-314 sau vol.143, fila14, dosar – *Piața Universității - Jilava*)

❖ **Probatoriul administrat nu a evidențiat existența unei implicări armate străine pe teritoriul României în timpul Revoluției din decembrie 1989. Nu există nicio probă juridică privind participarea unor astfel de forțe în exercitarea inducerii în eroare din decembrie 1989.** Trebuie menționat că în orice țară a lumii unde se desfășoară evenimente precum revoluțiile, serviciile de informații ale diverselor state (în principal ale statelor puternice) desfășoară activități de culegere a informațiilor, cu scopul informării precise asupra evoluțiilor socio-politice ale țării unde se desfășoară evenimentul. Date fiind poziția geo-strategică a României, desfășurarea „*războiului rece*” între cei doi mari poli de putere ai lumii (USA și URSS), schimbările radicale aflate în plină desfășurare în

Europa de Est, este explicabil că serviciile de „*intelligence*” ale diverselor state să fie interesate de evoluțiile din România. Nu au existat probe că reprezentanții acestor structuri de informații au participat prin acțiuni armate pe teritoriul României.

În lucrarea „*Punctul de vedere preliminar al SRI privind evenimentele din decembrie 1989*”, Comisia Senatorială, dosarele nr. 70/J.I.4 și 5/J.I.3, se menționează că „*Problema unei anumite implicări externe în desfășurarea evenimentelor din decembrie 1989, este firesc să se bucure de o marjă oarecare de credibilitate dacă se are în vedere contextul regional în care se situa țara noastră la acea dată. Din această perspectivă, ca urmare a producerii evenimentelor politice majore cunoscute, care au condus la sucombarea regimurilor comuniste din Europa de Est, este logic ca România să fi devenit obiect al unor preocupări speciale și al acțiunilor unor centre de putere care, din rațiuni diferite, erau interesate de eșecul celei mai conservatoare structuri comuniste din această parte a continentului (...) Începând cu data de 9 decembrie 1989, numărul „turiștilor” sovietici în autoturisme particulare a crescut vertiginos. Fenomenul prezenta unele caracteristici care, deși sesizate la timpul respectiv, nu au generat concluzii și măsuri corespunzătoare. Majoritatea ocupanților autoturismelor se aflau „în tranzit spre Iugoslavia”, dar unora nu li s-a permis intrarea în această țară, întrucât la bordul mașinilor s-au depistat arme (...) Există și date care nu lasă dubii asupra calității ocupanților. Astfel, cu ocazia unor controale efectuate de organele de poliție ale județului Dolj, din documentele prezentate a rezultat calitatea de militar a majorității „turiștilor”. (...) În unele cazuri, s-a stabilit cu certitudine că este vorba de cadre de spionaj. (...) Pe ansamblu, totuși, se impune o observație: În raport cu numărul enorm de sovietici aflați pe teritoriul României în timpul Revoluției, numărul celor*

implicați în evenimente este redus, majoritatea comportându-se ca și cum ar fi așteptat un ordin care nu a mai venit.”

Cu referire la „*ordinul care nu a mai venit*”, se poate presupune că un astfel de ordin (indiferent ce însemna el), nu a fost necesar, întrucât întreaga putere politico-militară a României, începând cu 22 decembrie 1989, a fost agreată și acceptată de URSS.

Martorul **Plăviciosu Ion Alexandru** (persoană cu pregătire excepțională, care a deținut funcții de maximă importanță în sistemul militar – MApN), în legătură cu inducerea în eroare din decembrie 1989, a declarat că : *„Exclud amestecul militar extern și consider că realizarea acestui plan, pentru că a existat cu certitudine un plan bine pus la punct, a fost opera unei mâini interne. Nu înlătur sprijinul extern, dar mă refer la latura logistică, cea a informațiilor și cea politică”* (vol. V – *Declarații*, pag.238-245).

Probabil, cel mai în măsură să analizeze subiectul prezenței străine pe teritoriul României în decembrie 1989 este martorul **Lupu Vasile** – adjunctul fostei UM 0110 din cadrul DSS, unitate specială care avea ca obiect de activitate protecția informativă față de acțiunile pe teritoriul țării noastre a agenților țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, inclusiv URSS. Acesta, la data de 19.06.2017, sediul SPM (vol.II – *Declarații*, f.141-148), a arătat că : *„În perioada premergătoare lunii decembrie 1989, dar preponderent în această lună, a fost înregistrat un aflux de turiști sovietici care străbăteau România pe 3 trasee diferite, și anume zona Iași-București – Craiova - Drobeta Tr. Severin, cu ieșire către R.S.F. Iugoslavia, zona Iași - Pasul Oituz–Brașov-Sibiu –Timișoara, cu ieșire spre Iugoslavia și a treia rută, din direcția Nord, și anume prin trecerile de frontieră Halmeu și Borș, cu deplasare spre Baia Mare – Arad - Timișoara și ieșire tot spre Iugoslavia.(...) Din datele furnizate de serviciile de frontieră rezulta că numărul turiștilor sovietici s-a dublat în anul 1989 față de anul anterior, ceva de ordinul a 60.000 ,*

față de 30.000 anterior. Ca regulă, aceștia tranzitau România, cu scopul declarat de a merge în Iugoslavia, ca turiști(...) Fenomenul ne-a atras atenția întrucât se circula, în special, în autoturisme Lada, de producție recentă, în grupuri de 3-4 mașini și câte 2-3 pasageri, majoritatea bărbați, cu vârsta până în 50 ani, ținută athletică și vorbitori, în general, de limbă română(...) Deși serviciile noastre au monitorizat atent aceste grupuri, nu a rezultat nimic compromițător care să deoaaleze eventual o anumită misiune a acestora. Nici comunicațiile între ei nu erau relevante, fiind în general reduse ca număr. Atrăgea atenția și faptul că deși eram în sezon de iarnă, evitau locurile de cazare publică, ce ar fi impus înregistrarea lor și rămâneau în parcări, grupați. Nu am înregistrat nici un fel de activitate ostilă, care să necesite intervenții și apoi, în timpul evenimentelor, aproape nimeni nu a realizat că majoritatea acestor turiști nu se mai aflau în țară. Părea ca finalul unei misiuni îndeplinite. Noi am interpretat atunci, în prima parte a prezenței lor, ca având un posibil rol determinant, ca fiind o avangardă a altor forțe posibile care, însă nu s-au mai identificat întrucât lucrurile au decurs corespunzător. Deschiderea granițelor, măsură pe care o consider profund greșită, a facilitat ieșirea ori intrarea necontrolată din și în țară. După fuga lui Ceaușescu, fostul D.S.S. a fost subordonat M.Ap.N. și au fost luate o seamă de măsuri organizatorice care au condus practic la încetarea activității noastre.”

De altfel, la dosar au fost atașate tabelele cu situația numerică a intrărilor și ieșirilor prin punctele de trecere a frontierei de stat, în intervalul de timp **01-31 decembrie 1989** (vol. XIV – *Documente*, pag. 9-42).

❖ Cercetările efectuate în prezentul dosar au avut în vedere inclusiv o eventuală implicare în exercitarea inducerii în eroare a unor **forțe interne total acoperite**. Doctrina militară a României socialiste prevedea concepția potrivit căreia, într-un eventual război al întregului popor român pentru apărarea patriei, un

rol deosebit de important în zădărnicierea și nimicirea oricărei agresiuni imperialiste revenea localităților, tuturor centrelor industriale și agricole ale țării.

La dosar au fost atașate „*Principiile, criteriile și normele de integrare a unor subunități militare și de gărzi patriotice în cadrul luptei de rezistență*” - CC al PCR din 30.05.1988 (vol. I – Documente Gărzi Patriotice, pag. 7-10). În esență, materialul stabilește că „*În concepția PCR, apărarea patriei se realizează de către întreaga societate, prin forme extrem de diversificate, inclusiv prin mișcarea de rezistență (...) Potrivit Legii nr.14/1972 una din sarcinile principale ce revin consiliilor locale de apărare este de a constitui și pregăti încă din timp de pace, formațiuni ale luptei de rezistență, în condițiile ducerii luptei pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic și să conducă acțiunile acestora în timp de război. Aceste formațiuni alcătuiesc nucleul de bază al mișcării de rezistență care va acționa în spatele inamicului, în situația că acesta ar reuși să cotopească anumite zone din teritoriul național (...) Integrarea în mișcarea de rezistență se realizează la ordin sau din proprie inițiativă. Trecerea din proprie inițiativă în mișcarea de rezistență este specifică subunităților mai mici care, din anumite motive, au pierdut legătura cu eșaloanele superioare”.*

O primă observație privește realitatea conform căreia **structurile de rezistență își intrau în atribuții doar dacă România se afla în stare de război și dacă inamicul ar fi ocupat militar o parte a teritoriului național. În decembrie 1989 România nu a fost în stare de război și nici nu a fost ocupat parțial teritoriul țării.** Așadar, „*subunitățile mici*” despre care se vorbește în materialul supus analizei și care ar aminti teoretic de preinșii trăgători izolați invocați de conducerea MApN, **nu se puteau activa fără ordin, în lipsa decretării stării de război.** De asemenea, nici nu s-a pus problema pierderii legăturilor cu eșaloanele superioare. Începând cu 22 decembrie 1989,unicul eșalon superior era **Consiliul Militar Superior.** Nu în ultimul rând, **luptătorii din formațiunile de rezistență**

au fost pregătiți să acționeze împotriva unui inamic străin și nu împotriva propriilor concetățeni. Nicidecum luptătorii din aceste formațiuni nu aveau o pregătire militară și psihologică de a ataca sediul central al MApN, alte unități militare, sediul CC al PCR sau pe cetățenii români.

Au fost audiați foști militari cu funcții importante în sistemul de apărare al țării, cu toții afirmând că nu au cunoștință despre activarea în decembrie 1989 a structurii de rezistență sau a unei alte structuri militare total acoperite. Astfel,

Martorul **Olteanu Constantin**, fost ministru al apărării, a declarat la sediul SPM, în data de 13.02.2018, (vol.III – *Declarații*, f.233-240) că *„În cadrul doctrinei emanate de la Nicolae Ceaușescu privind războiul întregului popor se pune accentul pe rezistența în fața inamicului, iar în cazul în care armata ar fi fost înfrântă sau aflată în retragere, în teritoriul vremelnic ocupat să acționeze forțe din cadrul populației care să culeagă atât informații necesare continuării luptei de către armata regulată, dar și să producă pe cât posibil daune directe inamicului, prin acte de diversiune, sabotaje etc. În cadrul forțelor care acționau pentru apărarea patriei, putem discerne între armata propriu-zisă, forțele miliției și securității, gărzile patriotice, tineretul cuprins în forma de Pregătire pentru Apărare a Patriei (PTAP), Crucea Roșie și nucleele de rezistență. Eu nu am cunoscut prea mult despre nucleele de rezistență, dar în calitate de șef al Statului Major Central al Gărzilor patriotice știam bine atribuțiile acestor forțe și știam că trebuie să coopereze în caz de război și cu facțiuni civile care trebuiau să rămână în spatele frontului în teritoriul vremelnic ocupat. Sigur că rolul acestora din urmă era acela de a împiedica pe toate căile posibile ca inamicul să se organizeze ori să își conducă trupele prin teritoriul nostru, inclusiv prin acte de sabotaj, diversiune etc.(...) Nu am auzit niciodată despre denumiri precum rețeaua R, rețeaua 246 sau 274, cu referire directă la rețeaua de rezistență”*.

Martorul **Șarpe Paul** - locțiitor al șefului Direcției Informații din cadrul MAPN (DIA) a declarat la sediul SPM în data de 26.02.2018 (vol.III – *Declarații*, f.281-288), faptul că *„Până în anul 1968 doctrina militară a țării noastre coincidea cu cea a țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, în care conducerea era asigurată în primul rând de URSS. Până la acea dată inamicul era definit ca Blocul NATO sau țările componente ale acestui Bloc. După ocuparea Cehoslovaciei în 1968 prin forțele de intervenție ale unor state aparținând Tratatului de la Varșovia, doctrina noastră militară a suferit o modificare, în sensul că inamicul putea fi perceput în oricare din punctele cardinale fără a numi o țară anume. Comandantul suprem de la acea vreme Nicolae Ceaușescu a stat la baza elaborării doctrinei militare privind apărarea țării de către întregul popor într-o mișcare ce ar fi cuprins toate forțele, atât militare, dar și cele civile ce urmau a fi organizate.*

În cadrul acestei doctrine s-a pus problema de aplicabilitate pentru toate armele, astfel încât și direcția noastră a căutat să elaboreze un plan privind modul de luptă în cazul ocupării vremelnice a unor zone din țara noastră.

Așa s-a născut ideea de a constitui la nivel național un sistem de cercetare din cadrul rezerviștilor care să culeagă informații asupra mișcărilor inamicului, a tehnicii acestuia, a traseelor posibile de urmat etc. și să le transmită în timp util forțelor care acționau pentru îndepărtarea inamicului. Am precizat că activitatea urma a fi de cercetare pentru că la rândul nostru, cei din Direcția de Informații, aveam acel specific de cercetare strategică (...)

Din câte cunosc eu, biroul era încadrat cu circa 4-5 ofițeri. Periodic aceștia mergeau în teritoriul de responsabilitate unde luau legătura cu comandanții CMJ-urilor și verificau fișele de mobilizare ale militarilor rezerviști.

Ofițerii erau organizați regional, asta însemnând că aveau în responsabilitate mai multe județe.

Nu cunosc dacă și comandanții de la CMJ-uri știau despre misiunile lor în timpul deplasărilor, dar le acordau întregul sprijin.

Ofițerii consultau fișele și alegeau după criterii anume stabilite rezerviști cu anumite calități atât morale cât și fizice. Recrutarea acestora se făcea pe bază de voluntariat, dintr-o masă eterogenă de funcții, vârste, dar numai bărbați și ca element principal era pregătirea acestora în perioada de stagiu militar la una din unitățile de cercetare de pe lângă marile unități din țară.

De asemenea, se avea în vedere posibilitatea de legendare a celor recrutați în cazul ocupării vremelnice a teritoriului de către inamic pentru a putea justifica prezența în localitățile respective fără a trezi suspiciunile inamicului. Dețineau diverse funcții ca: inginer, director de întreprinderi, muncitori etc.

Ei trebuiau să justifice de ce nu au fost preluați pe front la mobilizare.

Evidențele celor aleși se țineau în mod separat într-o mapă sigilată și la dispoziția ofițerului de informații, la sediul CMJ-ului.

Periodic ofițerii mergeau în teritoriu unde stăteau de vorbă cu membrii rețelei pentru aducerea la cunoștință a unor probleme noi în lupta de cercetare. Practic se efectua o instruire. Nu aveau nici un fel de armament tocmai pentru a rămâne în perfectă conspirativitate și pentru a nu se angaja în activități armate.

Deși ar fi trebuit să existe căi de legătură pentru transmiterea datelor culese, noi nu am reușit să îi dotăm pe recruți cu aparate de emisie – recepție, practic nu au avut niciun fel de stații.

Numele de „276” ca indicativ a provenit de la faptul că în Nomenclatorul de specialități militare din cadrul Statului Major General al MAPN erau ocupate pozițiile până la 275. Cea despre care mă refer eu și anume activitatea de cercetare în teritoriul vremelnic ocupat a primit indicativul „276” pentru a asigura și conspirativitate. Deși nu era intitulată astfel ea era cunoscută în

general ca „Rețeaua 276” pentru că existau rezerviști recrutați la nivelul întregii țări.

Eu nu cunosc nimic despre nucleele de rezistență care nu au nicio legătură cu „Rețeaua 276”. Știu că în cadrul planurilor pe care Direcția de Operații din cadrul Marelui Stat Major le întocmea, se vorbea atât de forțele militare regulate cât și de forțe de sprijin, iar între acestea existau gărzi patriotice și „alte forțe de rezistență” fără a fi numite.

Gărzile Patriotice se subordonau unui Stat Major al Gărzilor Patriotice în cadrul CC al PCR, iar alte forțe de rezistență, posibil să fie subordonate Secției Militare din cadrul CC al PCR, însă nu am cunoștință.

Din punct de vedere al factorului extern arăt că, în decembrie 1989 datele și informațiile pe care le deținea Direcția de Informații nu evidențiau un iminent atac militar din afara țării asupra teritoriului nostru.”

Martorul **Tofan Nicușor** din DIA (sediul SPM, 17.02.2018 - vol.III – *Declarații*, f.213-222) a adus lămuriri suplimentare în sensul analizei. La rândul său, martorul **Babei Zaharia**, fost în DIA (sediul SPM, 05.02.2018) a precizat că *„Eu nu cred, sau aproape sunt sigur că nu a fost activată rețeaua de rezistență în teritoriul vremelnic ocupat, întrucât nu eram în stare de război”*

Cercetările efectuate au permis chiar identificarea unui membru al structurilor de rezistență. Acesta a fost de acord să ofere informații despre modul de organizare și misiunile ce s-ar fi desfășurat **în caz de război și ocupare vremelnică a țării**. Declarația acestuia se află în vol.V, *Declarații* (pg.251-260) și cuprinde următoarele: *„Înainte de 1989 am lucrat ca maistru electromecanic la Combinatul Chimic Bacău. Am efectuat stagiul militar în tinerețe și aveam gradul de sergent în structura militară rezervist.*

Stagiul militar l-am efectuat la UM 01847 C din Buzău. În această unitate am primit instrucția și pregătirea necesară ca cercetaș și de asemenea la lecțiile teoretice învățam doctrina militară a țării (...).

După terminarea stagiului militar am avut o viață normală cu activitatea profesională pe care am urmat-o, iar în 1986 am mai participat la o concentrare timp de 30 zile la Ghimbav. Practic, concentrarea a condus la o reîmprospătare a cunoștințelor mele și a celorlalți participanți în materie de cercetare.

Ca o precizare, eu am făcut pregătirea pentru cercetare-informare prin parașutare în spatele liniilor inamice în teritoriul vremelnic ocupat.

La terminarea stagiului militar incipient în 1973 nu mi s-a spus nimic în legătură cu o posibilă misiune pe care să o am în viitor. Acest lucru a fost identic și pentru pregătirea din 1986, însă în anul următor, cred, posibil 1987 am fost chemat la Centrul Militar Județean Bacău, unde am fost contactat de către un ofițer MApN cu grad de lt. colonel. Afirma că se numește V. D., însă nu sunt sigur că acesta era numele său real.

Eu locuiam în municipiul Bacău și scopul întâlnirii a fost acela de a pune la cale un mod conspirat de a duce lupta în eventualitatea în care o parte din teritoriul României ar fi fost ocupat vremelnic de către inamic, fără a fi precizat cine anume. Pregătirea s-a făcut doar individual pentru păstrarea conspirativității.

Eu nu cunosc din ce structură a MApN provenea acel ofițer pentru că niciodată nu mi s-a confesat. Primele 3-4 poate chiar 5 întâlniri au avut loc în sediul CMJ. Această repetabilitate a întâlnirilor era la circa o jumătate de an. Sunt convins că întâlniri similare au existat și cu alte persoane pe care eu nu le-am cunoscut niciodată, însă am bănuțit acest lucru întrucât la concentrarea din 1986 de la Ghimbav am întâlnit doi băcăuani cărora le știam doar prenumele. Intuiam că prezența lor la concentrare era urmare a acelei pregătiri comune pe

care noi trebuia să o facem și în același scop. Nu am legat relații de prietenie cu aceștia, nu le-am cunoscut numele de familie. De altfel se și recomandă ca în cazul în care ne-am fi recunoscut între noi și ne-am fi întâlnit ulterior acest lucru să nu se mai întâmple pentru a fi păstrată conspirativitatea. La concentrarea din 1986 am observat că au participat în general oameni din zona Moldovei și cred că și din partea Munteniei, mai degrabă partea de sud-est a Munteniei.

Revenind la perioadele în care mă întâlneam cu acel ofițer la CMJ Bacău, de fiecare dată același (afirma că este de origine din zona Ardealului, însă răspunde de noi adică de Bacău și probabil alte sectoare). În întâlnirile noastre discutam despre posibilul moment al ocupării vremelnice de către inamic, situație în care urma să-mi procur rezerve de hrană și să rămân ascuns într-un anumit loc indicat până la liniștirea oarecum a situației militare în zonă, iar apoi să mă deplasez într-un alt sector indicat până când cineva urma să mă contacteze pentru a-mi stabili misiunea de luptă.

Am fost pregătit și pentru a legenda eventuala prezență a mea într-un anumit sector. Urma să port o salopetă de muncitor cu scule de lucru specifice electricienilor, iar în cazul în care ași fi fost întrebat să afirm că mă deplasez la o intervenție necesară pe linie de depanat. Am fost pregătit și pentru a mă autoverifica și a-mi asigura propria protecție pentru a nu fi urmărit. În acest ultim caz urma să port anumite obiecte specifice în mână cum ar fi un patent în mâna dreaptă în caz că sunt urmărit într-o poziție a corpului, într-un limbaj non verbal ce putea fi descifrat de camarazii noștri pentru a nu ne mai contacta între noi. Eu nu m-am întâlnit niciodată cu ceilalți doi concetățeni la alte concentrări, iar atunci când aceste întâlniri aveau loc absolut întâmplător în oraș, purtam scurte discuții neutre fără vreun angajament privind activitatea pentru care fusesem pregătiți. Știam că suntem verificați chiar de către superiorii noștri cu privire la respectarea acestor reguli și gândeam că pot fi unele provocări simulate

pentru a verifica modul nostru de comportare. Era un mod de verificare a loialității noastre, dar și a modului în care reușeam să ne păstrăm conspirativitatea. Ca să fiu sincer cred că nu toate întâlnirile cu ofițerul de contact au fost la sediul CMJ. Îmi amintesc că în ultimii ani înainte de 1989 m-am întâlnit cu acesta atât la hotelul partidului din Bacău cât și la sediul securității (...). Am avut o ultimă întâlnire în iulie sau august 1990 cu un ofițer în ținută civilă (menționez că și ofițerul meu de legătură era întotdeauna în ținută civilă), care a afirmat că are gradul de lt. major, că este coleg cu ofițerul meu de legătură, dar că acesta este bolnav și îl înlocuiește temporar. Întâlnirea a avut loc la sediul CMJ Bacău tot ca urmare a chemării printr-un militar de la CMJ, însă eu nu am avut încredere în noul personaj și am dat răspunsuri neconforme cu realitatea. Cred că a înțeles destul de repede acest lucru, pentru că întrevederea s-a încheiat cu promisiunea din partea lui că ne vom mai revedea. Acest lucru nu s-a mai întâmplat, iar până în prezent nimeni nu mai m-a contactat în această chestiune(...)

Cu privire la dotare, arăt că eu nu am primit nimic de la ofițerul de legătură. Acesta m-a instruit, însă să fiu atent ca în momentele acelea de cumpănă privind ocuparea vremelnică a teritoriului să urmăresc emisiunile și transmisiile radio, iar în momentul în care se va difuza parola „Nicu” sub formă repetată, în posibile mai multe feluri de exprimare, eu să înțeleg că a fost declanșată operațiunea în care îmi pot începe misiunea. Întrucât nu am constatat în decembrie 1989 ocuparea militară a vreunui teritoriu din țară noastră, nu am auzit nici cuvântul „Nicu” ca parolă exprimată conform instruirii mele, nu m-am considerat activat și mi-am desfășurat viața cotidiană. Ni se spunea că parola nu va fi difuzată pe canalul de televiziune întrucât în acea perioadă emisiunea se reducea la circa 2 ore pe zi. Rămânea radiodifuziunea care acoperea întreaga țară și putea transmite fără oprire. Nu aveam misiunea să purtăm armament, sarcina mea

fiind strict limitată la culegerea de informații despre inamic, mișcările acestora și modul de organizare în teritoriu etc.(...) Analizând acum împreună cu procurorii militari lucrarea ce se intitulează „Lupta de rezistență în mediul urban” concepută de un colectiv de ofițeri ai MApN în care se descriu acțiunile operative ale nucleelor de rezistență împotriva prezumtivului inamic, pot afirma că într-adevăr noi nu eram menși să efectuăm doar misiuni de culegere de informații. Pregătirea complexă în cadrul instrucției din perioada stagiului militar ne crea abilități atât pentru munca de culegere de informații cât și pentru lupta operativă de rezistență în fața inamicului.(...) Eu știu că neexistând o ocupație militară vremelnică nu am primit parola, nu am fost contactat și personal nu am desfășurat nicio acțiune cu caracter militar sau de altă natură, ostilă patriei.”

Relevantă pentru subiectul supus analizei este și declarația martorului **Tudor Alexandru** (sediul SPM, 26.06.2018 - vol.V – *Declarații*, f.281-285) care a spus : *„Din anul 1965 când am absolvit Școala Militară de Ofițeri de Securitate și până la data de 30.12.1989 am activat în cadrul Departamentului Securității Statului. În anul 1989 aveam gradul de lt. colonel. (...) Mi se prezintă astăzi de către procurorii militari faximilul revistei „Securitatea” nr.1 (85/1989 cu nr. de documente clasificate „D00334, vol.21”). Îmi amintesc că revista era editată de DSS și cuprindea articole de interesul instituției respective. Avea un caracter de circuit închis și se adresa exclusiv membrilor DSS. Nu rețin exact dar mi s-a spus astăzi că nr. 1 ar fi apărut în luna martie 1989 ceea ce este posibil. Nu îmi amintesc, însă cred că avea o apariție trimestrială. Mi se prezintă de asemenea, articolul de la pagina 25 care se intitulează „ Lupta de rezistență în cadrul războiului de apărare a patriei. Particularități ale participării unităților centrale și teritoriale de securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic”. Articolul se întinde până la pagina 34 și*

este semnat de mine lt. col. Tudor Alexandru și de căpitan C. N. Este adevărat că am conceput acest articol, însă nu mai rețin de ce apare și numele căpitanului C. N., întrucât eu îmi amintesc că la redactare am lucrat împreună cu șeful biroului meu, maiorul B.G.(...) Este adevărat că articolul este structurat pe mai multe capitole, concept de luptă, formele și scopurile luptei, constituirea și organizarea formațiunilor de rezistență, procedeele de luptă și în sfârșit particularitățile participării unităților teritoriale la organizarea și ducerea luptei de rezistență. Arăt că articolul are caracter teoretic și a fost redactat în temeiul doctrinei naționale de apărare a patriei din care s-a și inspirat. Toate aceste procedee de ducere a luptei se referă la momentul ipotetic al ocupării vremelnice a teritoriului național de către un inamic nedefinit și eu nu cunosc ca pe timp de pace să se fi luat măsurile despre care se menționează în articol. Deși am lucrat la compartimentul mobilizare, eu nu am cunoștință de existența vreunei rețele intitulate „R” sau „S” sau „246”(....) Nu am cunoștință despre aplicarea în practică a termenilor menționați în articol și am convingerea că el își avea aplicabilitatea ca teorie în cazul unui conflict real și a invadării teritoriului de către un inamic extern. Acest lucru nu s-a întâmplat, însă, în decembrie 1989, astfel încât nu am cunoștință de posibila activitate a nucleelor de rezistență. Ele erau consemnate ca unități de luptă în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Națională din care teoretic făceau parte Armata Națională, Trupele de Securitate, Gărzile Patriotice, tineretul în pregătirea pentru luptă, organizațiile de femei și Crucea Roșie, Apărarea Civilă și către sfârșit chiar aceste nucleee. Teoretic aceste entități trebuiau să coopereze în plan militar pentru slăbirea și distrugerea inamicului extern.”

Elementul comun al celor mai sus prezentate este faptul că pentru activarea structurilor de rezistență era necesară în prealabil decretarea stării de război și ocuparea vremelnică a teritoriului României.

În timp, mass-media a speculat cu privire la implicarea activă în decembrie 1989 a membrilor unor formațiuni interne total acoperite. Probabil, cel mai mediatizat a fost „*cazul Molan*”.

Sinteza făcută de SPM în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989, Comisia Senatorială, dosar nr. 53/J.I.3, la capitolul intitulat „*Suspecți de acte terorist-diversioniste*” reține că „*La 24 decembrie 1989 Parchetul Militar Brașov a dispus începerea urmăririi penale pentru deținere ilegală de armament și muniție comisă de civilul Molan Tudor (...) În aceeași zi, s-a dispus și arestarea preventivă a celui în cauză, fiind depus în Arestul Miliției județene Brașov (...) În noaptea de 8/9 ianuarie 1990, Molan Tudor a decedat în arest, la 09.03.1990 s-a dispus încetarea urmăririi penale. Din cercetări a rezultat că în dimineața zilei de 23.12.1989, după ce în cursul nopții s-au înregistrat numeroși morți și răniți în zona centrală din Brașov, Molan Tudor a fost prins în timp ce ieșea din Cimitirul Evanghelic, aflat în zona centrală a orașului, având asupra sa o armă semiautomată cu lunetă și muniție aferentă. Întrucât nu s-a supus imediat somațiilor de a arunca arma din mână, ba din contră a îndreptat arma spre miliari, soldatul M.M. a tras o rafală de pistol mitralieră la picioare fără a-l lovi. A fost apoi immobilizat de cetățeni care, înfuriați, au început să-l lovească (...) Din ordinul gl. Florea – comandantul garnizoanei și președintele local al FSN – Molan Tudor a fost interogat de militari, care au consemnat datele obținute pe două plicuri albe. Pe aceste plicuri au fost consemnate numele și adresele mai multor persoane, care ca și el ar fi primit arme de la lt. maj. de securitate Morariu, fiind plasați în diferite locuri cu misiunea de a trage în demonstranți (...) În timpul cercetărilor, la 23.12.1989, Molan Tudor a spus că în urmă cu aproximativ un an l-a cunoscut pe lt.maj. Morariu de la Securitate care la 20.12.1989 l-a convocat într-o vilă, că i-a dat o armă cu lunetă pentru a trage în demonstranți, dintr-un cavou aflat în cimitirul german (...) Că în seara de 22.12.1989,*

împreună cu alte două persoane pe care nu le cunoaște, au tras cu armele în manifestații și în soldați, după care s-a dus acasă. În dimineața de 23.12.1989, mergând la serviciu cu arma asupra sa, a fost reținut (...) La 25.12.1989, Molan Tudor a fost interogată de procurorul militar, declarând în mare aceleași fapte (...) Începând din 31.12.1989, Molan Tudor și-a schimbat declarațiile, susținând că în dimineața de 23.12.1989, mergând la serviciu, în dreptul școlii de partid, doi indivizi necunoscuți l-au obligat să ia de la ei arma cu lunetă, l-au condus la cimitir, de unde a tras și el câteva focuri de armă. După ce au tras, cei doi au fugit, iar el a ieșit din cimitir și a fost prins. I-a înlăturat complet din declarații pe ofițerii de securitate. Persoanele indicate în declarațiile inițiale au negat orice legături cu faptele relatate de Molan Tudor. În 27.12.1989, Molan Tudor a fost condus în cimitir, dar în procesul verbal s-a consemnat că nu a fost în măsură să indice cavoul de unde a tras și unde a stat ascuns. Prin cimitir s-au găsit unele tuburi de cartușe, pentru arma ZB și pentru pistol mitralieră calibru 7,62 mm. Inexplicabil este faptul că până la 27.12.1989 nu a existat nicio preocupare în legătură cu arma și muniția găsite asupra lui Molan Tudor. Nu se știe unde a stat și cine a preluat-o până la această dată (...) La 27.12.1989, procurorul militar a întocmit o notă în care a consemnat că i s-a confirmat telefonic de către comandantul UM 01090 Predeal că arma respectivă aparține acelei unități și a fost în dotarea soldatului I.L. care a fost împușcat mortal în noaptea de 22/23.12.1989 în apropierea poștei din Brașov".

Cazul a făcut și obiectul cercetărilor recente, fiind obținute declarațiile martorilor **Băncilă Mircea, Paraschiv Nicolae, Morariu Lazăr, Negulescu Sorin** și **Neghină Gheorghe**, martori oculari privind conduita lui Molan Tudor, prinderea, agresarea și detenția acestuia. Relatările pot fi analizate în cuprinsul volumului **III – Declarații**. Este prezentată o stare de fapt confuză, așa cum rezultă și din **Sinteza** amintită. Cert este că, imediat după reținere, Molan Tudor a suferit violențe fizice

extreme în zona toracico-abdominală și la cap, astfel încât întreaga sa conduită ulterioară a fost grevată de consecințele acestor traumatisme. **Cel mai important element este identificarea armei găsită asupra lui Molan Tudor ca aparținând unei unități MApN.** Pe cale de consecință, se poate afirma că **nu există probe certe care să-l catalogheze pe Molan Tudor ca fiind terorist sau membru al vreunei structuri militare interne total legendate.** De altfel, circumstanțele în care acesta a fost reținut (plimbându-se pe străzile din Brașov, pe lumina zilei, cu arma în mână, la vedere) nu denotă un comportament militar profesionist. Întreaga situație trebuie examinată în contextul general din Brașov, context prezentat în subcapitolul precedent. (pentru o completă edificare asupra cazului, a se consulta vol. XVII – *Documente*, aici fiind atașate copii relevante din dosarul original de urmărire penală)

Prin raportare la toate cele mai sus expuse, se concluzionează că **Începând cu după amiaza zilei de 22.12.1989, a fost lansată o amplă, sistematică și complexă inducere în eroare (diversiuni și dezinformări), coordonată de unii componenți ai Consiliului Militar Superior (structură aflată în subordinea CFSN), acceptată și asumată de factorii decizionali ai CFSN. Violența a fost provocată și indusă în mod intenționat. Dintre componenții Consiliului Militar Superior, au săvârșit în mod intenționat acte de diversiune și dezinformare gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (colaborator al DSS), gl. armată Militaru Nicolae (colaborator al serviciilor militare secrete sovietice) și gl.lt. Eftimescu Nicolae (indicat de mulți martori cu funcții importante ca fiind colaborator al serviciilor de informații sovietice). Complici**

la aceste conduite au fost ,cu bună știință, ceilalți șefi de direcții din cadrul MApN.

Militarii cu grade superioare din cadrul Consiliului Militar Superior, au avut drept scop exonerarea de răspundere penală pentru coordonarea represiunii exercitată împotriva poporului român, până la data de 22.12.1989, orele 12:00 (repreșiune la care au participat toate structurile militare, adică MI -DSS, MApN și GP).

Factorii civili de decizie ai CFSN (Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu, Brucan Silviu) au avut drept scop accederea la puterea politică în statul român , consolidarea poziției dobândite și legitimarea în fața poporului.

Relevante pentru aceste concluzii sunt inclusiv relatările făcute de Voiculescu Voican Gelu în fața Comisiei Senatoriale, dosarele nr. 187 și 188/J.I.4 (Stenograma nr. 16 din 17.11.1993) – „*Echipa asta a fost: Iliescu, Roman, Brucan, Sergiu, Marțian, Mazilu, eu, Ispas și Montanu, care rămânea tot timpul la MApN. Asta a fost echipa conducătoare (...) Omul care a ținut armata în mână în această perioadă este Stănculescu și care putea să facă foarte multe lucruri. Rolul lui Stănculescu este decisiv (...) Stănculescu era solidar cu Gușă și Chițac pe linia Timișoara, toate dosarele alea s-au stopat, Gigi Diaconescu a fost înlocuit, iar eu l-am propulsat pe omul meu, pe Mugurel Florescu care, de prin aprilie (1990) a fost procuror adjunct militar*”.

La rândul său, Roman Petre, fostul premier, în fața aceleiași Comisii Senatoriale, dosar nr. 92/J.I.4 (Stenograma nr. 90 din 08.03.1994) – „În momentul acela, principalul om care dădea ordine era domnul Iliescu! Era președintele CFSN. Iar următorul era Militaru, numit ministru al apărării. Eu nu eram nimic, eu eram ceea ce mă autonumisem, ca să mă pot duce ici și acolo:” *împuternicit”, dar nu aveam nicio calitate”.*

Cercetările penale au evidențiat că Armata, prin forța împrejurărilor, s-a constituit în garant al reușitei Revoluției, situându-se astfel alături de popor, acolo unde îi și era locul. Însă, factorii de decizie, militari cu funcții importante care au condus efectiv represiunea în intervalul 17-22.12.1989, au dorit să-și asigure impunitatea pentru viitor, poziționându-se imediat alături de conducerea CFSN. Cele trei valuri succesive de avansări în grad militar ce au urmat, demonstrează existența unui pact (confirmat de Voiculescu Voican Gelu), noua putere instalată, având nevoie nu doar de legitimare în fața poporului, dar și de susținerea fără echivoc din partea singurei forțe militare care acționa unitar la nivel național. De altfel, reprezentanții armatei (unii controversați) au fost incluși de facto în structurile centrale, județene și locale ale noii puteri.

Prin acțiunile lor, ofițerii ante-menționați au trădat atât interesele poporului român, cât și interesele Armatei, având în vedere numărul foarte mare de militari decedați ca urmare a inducerii în eroare exercitată în decembrie 1989.

Nu în ultimul rând, **inducerea în eroare coordonată și exercitată în mod sistematic de la MAPN, acceptată și oficializată de factorii de decizie ai CFSN, a pus o mare parte a populației civile din România într-o stare iminentă de pericol major cu privire la viața, integritatea fizică și psihică a acesteia.** Ca o consecință tragică a acestui adevăr, trebuie precizat că din totalul celor 862 de persoane ucise după 22 decembrie 1989, mulți au fost copii, doar la 23 decembrie 1989 fiind uciși 8 copii, cel mai mic în vârstă având doar 2 luni.

Pentru o imagine de ansamblu asupra situației din decembrie 1989, sunt necesare câteva precizări despre **Consiliul Militar Superior**. După cum s-a arătat anterior, la data de 22 decembrie 1989, în cursul ședinței ce a avut loc la sediul

MApN (aproximativ orele 16.00-16.45), Iliescu Ion a propus constituirea unui comandament unic civil și militar care avea să coordoneze inclusiv operațiunile militare, pe întregul teritoriu al României. Propunerea s-a materializat, iar în seara aceleiași zile, „*în direct*” la TVR, Iliescu Ion a dat citire *Comunicatului către țară al CFSN* și a anunțat că acest organism a preluat puterea de stat subordonându-și inclusiv *Consiliul Militar Superior*, ce urma să coordoneze activitățile MApN și MI.

Se constată că această nou înființată structură a fost similară *Consiliului Apărării Republicii Socialiste România*, înființat prin Decretul numărul 5 din anul 1965 și desființat de puterea instalată la 22 decembrie 1989. Președinția *CARSR* îi aparținea lui Ceaușescu Nicolae (care era inclusiv comandantul suprem al forțelor armate) iar componenți erau primul-ministru, ministrul apărării, șeful MStM, ministrul de interne, șeful DSS, ministrul afacerilor externe și alte persoane desemnate de CC al PCR.

Au fost depuse diligențele necesare pentru a afla componența Consiliului Militar Superior, în acest sens fiind solicitat sprijinul MApN (adresa 11/P/2014 din 15.11.2017, vol. IV – *Documente*, pag.32). Pe cale de consecință, au fost dezarhivate și atașate dosarului două proiecte, privind *Decretul Lege de înființare a Consiliului Militar Superior și Regulamentul de funcționare al CMS* (vol. IV – *Documente*, pag.176-181). Aceste drafturi, care îl prezintă pe Iliescu Ion ca fiind președinte al *CMS*, sunt ne semnate și nedatate, astfel încât nu au putere probatorie și pot constitui eventual indicii cu privire la intențiile noii puteri politico-militare.

Totodată, la dosar a fost atașat *Ordinul ministrului apărării naționale* cu privire la înființarea oficială a *Consiliului Militar Superior*, din data de 03 ianuarie 1990 (vol. IV – *Documente* pag. 183-180).

Pentru intervalul 22-31 decembrie 1989, nu au fost identificate documente oficiale aparținând *Consiliului Militar Superior*, aspect firesc având în vedere că

actul de înființare al *CMS* a fost emis la începutul lunii ianuarie 1990. Pe cale de consecință, în acest interval au emis ordine militare, în virtutea funcțiilor de comandă deținute, militarii aflați în vârful ierarhiei militare.

Cert este că organismul denumit *Consiliul Militar Superior* s-a subordonat CFSN (și astfel lui Iliescu Ion – Șef de stat și Comandant Suprem asumat de conducerea MApN – unica instituție neafectată de vidul de putere). Apoi, întregul probatoriu administrat în prezenta cauză evidențiază că în intervalul 22-31 decembrie 1989, generalii care au îndeplinit funcția de ministru al apărării, șefii de direcții din cadrul MApN, șeful Aviației Militare, șeful Apărării Antiaeriene a Teritoriului au emis ordine militare, iar aceste ordine au fost executate de toate unitățile militare ale României. Trebuie reamintit că la 22 decembrie, prin notele telefonice **38** și **39** s-a ordonat să fie executate **doar** ordinele venite de la MApN. Așadar, comanda militară (subordonată CFSN) a aparținut persoanelor cu funcțiile menționate, practic *Consiliul Militar Superior*.

Stănculescu Victor Atanasie, fost ministru al apărării și colaborator al DSS, a decedat la 19 iunie 2016. Urmare a eficienței colaborării cu CNSAS, la dosar a fost atașat **angajamentul de colaborare cu Direcția a IV-a din DSS** semnat de acesta în anul **1953**, pe când avea gradul de căpitan.(vol. VII – *Documente*, pag.43-46).

Militaru Nicolae, fost ministru al apărării și colaborator al serviciilor militare de informații sovietice, a decedat la 27 decembrie 1997.

Eftimescu Nicolae, Șef al *Direcției Operații*, conform declarațiilor unor martori cu funcții militare foarte importante a fost colaborator al serviciilor militare de informații sovietice, a decedat la 06 ianuarie 2006.

Dinu Ștefan, fost șef al *Direcției Informații a Armatei (DIA)*, a decedat la 29 martie 2012.

Mocanu Mircea, șeful *Comandamentului de Apărare Antiaeriană a Teritoriului* (CAAT), a decedat la data de 29 decembrie 2016.

Hortopan Ion, fost șef al *Comandamentului Infanteriei și Tancurilor* (CIT), a decedat la data de 06 aprilie 2000.

Logofătu Dumitru, fost șef al *Academiei Militare*, indicat de martorii cu funcții militare importante ca fiind colaborator al serviciilor militare de informații sovietice, a decedat în anul 1993.

Chițac Mihai, fost ministru de interne, a decedat la data de 01 noiembrie 2010.

Gușă Ștefan, fost șef al MStM, a decedat la data de 28 martie 1994.

Cu privire la conduita lui **Roman Petre** se constată că, în pofida suspiciunilor inițiale, probatoriul administrat nu a demonstrat că acesta a fost un veritabil factor de decizie al CFSN în intervalul 22-27 decembrie 1989 (dată la care prin Decretul numărul 1 din 26 decembrie 1989 a fost numit oficial prim-ministru al Guvernului României). Fostul premier nu a făcut parte din „*grupul complotist Iliescu*”, a participat activ la mișcarea de protest din București împotriva regimului Ceaușescu (începând cu după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989), iar apoi, la 22 decembrie 1989, cu impetuozitate s-a prezentat și a vorbit la TVR, s-a deplasat la MApN separat de Ion Iliescu și de anturajul acestuia, a luat cuvântul și din balconul fostului CC al PCR, astfel încât a dobândit notorietate atât în fața maselor revoluționare cât și în rândurile factorilor de decizie din MApN. Pe parcursul evenimentelor din ziua de 22 decembrie 1989, Roman Petre s-a alăturat anturajului lui Iliescu Ion, sesizând corect că acestuia i-au dat girul factorii decizionali ai MApN. Desigur, a contat și faptul că tatăl său, Roman Valter (fost militant și comunist român, decedat în anul 1983), a fost apropiat de Iliescu Ion și Brucan Silviu. Cu toate acestea, inițial,

Roman Petre a fost respins vehement de Brucan Silviu (aspect ce rezultă din vizionarea *DVD*-ului depus la dosar de martorul Sârbu Adrian, dar și din analiza diverselor mărturii ale persoanelor audiate în cauză) și doar după aflarea identității tatălui său a fost acceptat, fără să devină un factor decizional în legătură cu hotărârile determinante pentru cursul evenimentelor.

5. Inducerea în eroare prin intermediul mass-media

Prin intermediul **Televiziunii Române**, în zilele Revoluției din decembrie 1989, au fost diseminate multiple dezinformări grave menite să amplifice psihoza terorismului.

La nivelul anului 1989, TVR era singura instituție de profil, iar populația țării era profund educată spre a da crezare totală informațiilor difuzate prin intermediul acestei instituții de mass-media. Prezumția de autenticitate a informațiilor difuzate de TVR era subînțeleasă, iar impactul informațiilor transmise prin televiziune era maxim.

Prezentul subcapitol nu va conține dezinformările grave făcute prin intermediul TVR de factorii decidenți ai CFSN, aceste conduite fiind deja analizate. Vor fi examinate, însă luările de cuvânt televizate aparținând acelor persoane care au contribuit, cu sau fără intenție, la amplificarea psihozei terorismului pe întregul teritoriu al României.

În capitolul V s-a arătat că în jurul orelor 13:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, **Televiziunea Română Liberă (TVRL)** a început transmisiunile „*în direct*”, marcând un moment unic în istoria audio-vizualului din țara noastră. S-a arătat inclusiv cum componentii „*grupului complotist Iliescu*”, înțelegând importanța televiziunii într-o astfel de conjunctură, s-au întâlnit la sediul televiziunii, s-au adresat populației, începând totodată să se organizeze pentru preluarea puterii.

Totodată, este probat că în jurul orelor 15:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, la etajul XI al TVR, s-a instalat un **Comandament Militar**, ce a avut drept scop controlul și cenzura informațiilor ce urmau a fi difuzate prin intermediul acestei instituții.

Într-o primă fază, vor fi sintetizate mesajele transmise populației, în intervalul orar **13:00 – 15:00** al zilei de 22 decembrie 1989, adică acele mesaje existente între începutul transmisiei „*în direct*” și momentul intrării în atribuții a **Comandamentului Militar**.

Așadar, în jurul orelor 13:00, din studioul 4, primul care a luat cuvântul a fost actorul Caramitru Ion. A urmat poetul Dinescu Mircea. Aceștia, înconjurați de revoluționarii pătrunși în TVR, s-au adresat pe rând poporului român, cu mesaje entuziaste, revoluționare. Au urmat câteva momente în care s-au transmis imagini din curtea TVR, după care, tot din studioul 4, au vorbit revoluționarii aflați în studio.

În jurul orelor 13:20, **Caramitru Ion** a revenit la microfon și a spus: „*Toată țara este cu ochii pe noi (...) Trebuie să știți că Securitatea nu a cedat încă, nu se știe unde-i Ceaușescu. Trebuie neapărat să fim organizați, să fim liniștiți (...)*”.

În jurul orelor 13:30, regizorul Nicolaescu Sergiu a avut intervenția amintită parțial în capitolul VI. I-a urmat Dinescu Mircea, cu mai multe intervenții. Printre acestea, în jurul orelor 13:45, poetul a spus „*În această clipă am aflat că la Sibiu se mai trage încă cu tunurile în popor! Facem un ultim apel către acești criminali, să întrerupă vărsarea de sânge*”.

La scurt timp, **cpt. MApN Lupoi Mihai, în ținută militară**, a spus: „*Am simțit nevoia ca reprezentat al armatei, să iau cuvântul în fața tuturor celor din țară, în special a trupelor MI și a trupelor MApN (...)*”. Urmează câteva dialoguri relativ confuze, după care același militar a continuat și a spus „*La ora aceasta armata este alături de popor. Militarii au scos încărcătoarele din arme. Repet, din MApN niciun militar nu va trage în populație. Nu sunt autorizat de nimeni,*

pentru că nu mai există conducerea MApN (...) Suntem stăpâni pe situație? Suntem.(...) Fac un apel la forțele MI, indiferent de ce misiune au avut inițial, să nu uite că la ora actuală, președintele țării a fugit (...) Deci fac un apel la forțele de securitate, încă o dată, să nu mai acționeze împotriva populației ”.

Au urmat intervenții succesive, transmisia televizată fiind comutată în curtea TVR. Apoi, în jurul orelor 13:55, în studioul 4, a apărut pentru prima oară „*în direct*” Brateș Teodor, alături de crainicul Popescu Petre.

La vremea respectivă, **Brateș Teodor** deținea funcția de adjunct al redactorului șef al Redacției „*Actualități*” din TVR. Practic însă, Brateș Teodor conducea această redacție, având în vedere că șeful Redacției „*Actualități*” se afla de multă vreme în concediu medical. În felul acesta, se bucura de autoritate față de angajații respectivei redacții.

Brateș Teodor a spus: “*Fraților, vă vorbesc în numele lucrătorilor Televiziunii. Vă rog să-i apărați pe cei care de acum încolo o să vă spună numai și numai adevărul, pe cei care se pun în slujba poporului. Aici avem medici care spun că este nevoie de sânge, de donatori de sânge. Să-i ajutăm pe oamenii care sunt în suferință! Să nu mai avem victime cum am avut până acum.*”

Ulterior acestui moment, din același studio au vorbit mai multe persoane, după care, în jurul orelor 14:05, revenind, Brateș Teodor a spus: “*Pentru ca Televiziunea să rămână în continuare a poporului, vă rugăm s-o apărați. În afară de cei care se află în curtea Televiziunii, nimeni nu mai este în jurul nostru. Este posibilă orice fel de provocare. Adresăm chemarea locuitorilor Bucureștiului, să vină aici să ne sprijine, să audă de la acest microfon numai glasul adevărului, glasul poporului! Veniți, sprijiniți Televiziunea! Să nu se petreacă niciun fel de provocare. Veniți și sprijiniți glasul adevărului, glasul poporului.*”

În jurul orelor 14:10, **Roman Petre** – viitorul premier, a avut intervenția arătată la capitolul VI. Imediat după acesta, a luat cuvântul gl. Voinea Gheorghe,

comandantul Armatei I-a, căruia i-a urmat gl. Chițac Mihai - comandantul garnizoanei București, recent întors de la Timișoara, unde a participat în mod direct la represiunea violentă a revoluționarilor. Au continuat intervențiile celor aflați în studio, iar în jurul orelor 14:15, Brateș Teodor l-a prezentat pe inculpatul Voiculescu Voican Gelu, fără să-i spună numele, amintind doar că acesta este o victimă a dictaturii. Voiculescu Voican Gelu a avut intervenția amintită în capitolul VI.

La orele 14:25, gl.col. (r.) **Militaru Nicolae**, în uniformă militară, avându-l alături pe cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil, de asemenea îmbrăcat militar, a luat cuvântul și s-a adresat mai multor generali cu funcții importante, spunând de mai multe ori „*Opriți măcelul!*” (capitolul VI).

A urmat **Brateș Teodor** care a spus: „*Bucuria poporului nostru este nemărginită (...) Este absolut necesar ca toți să ne păstrăm calmul, cumpătul, să nu răspundem la provocări (...)*”.

La foarte scurt timp, **Dumitrescu (Cico) Emil** a spus: „*(...)Rog pe tovarășul Ion Iliescu, cu care am fost coleg, să vină la televiziune. Trebuie tovarășii să ne organizăm*”. Apoi, au intervenit din nou regizorul Nicolaescu Sergiu, dar și alte persoane aflate în studio.

La orele 14:45, la televiziune a apărut pentru prima oară Iliescu Ion cu discursul amintit la capitolul VI. Acesta a fost prezentat publicului de Brateș Teodor care a spus despre viitorul președinte că este fiu de revoluționar.

Au urmat alte scurte intervenții, iar în jurul orelor 14:50, din același studio, a vorbit Brucan Silviu care a îndemnat la organizare, la constituirea unui guvern care să administreze țara, până la viitoarele alegeri populare libere.

În jurul orelor 15:00, **cpt. Lupoi Mihai** a precizat, **fără vreo autorizare prealabilă, că armata a hotărât ca noul ministru al apărării să fie gl.(r)**

Militaru Nicolae și s-a adresat trupelor ca din acel moment să asculte ordinul acestui general.

Analiza aparițiilor televizate din intervalul supus atenției arată în primul rând euforia firească pentru conjunctura respectivă. Majoritatea mesajelor au fost pozitive, cu excepția intervenției poetului Dinescu Mircea care a afirmat că la Sibiu se trage cu tunul în popor (fără a preciza cine anume și în ce context a avut o astfel de conduită) și desigur a intervenției generalului rezervist Militaru Nicolae care a introdus în mod abrupt elementele „*măcel*” și „*vărsare de sânge*”, acreditând idea că acestea se întâmplă chiar atunci.

Se mai constată că primul militar care a apărut în studioul 4 al TVR a fost cpt. de armată Lupoi Mihai. **În mod neîntemeiat**, l-a anunțat pe generalul rezervist **Nicolae Militaru** ca fiind noul ministru al apărării. **Această afirmație, la momentul în care a fost făcută, a reprezentat o dezinformare gravă.**

Brateș Teodor, în calitatea deținută la momentul respectiv, a avut doar intervenții moderate, în concordanță cu starea euforică existentă.

Realitatea istorică a demonstrat că foarte multe persoane dintre cele care au vorbit la TVR în acest interval de două ore, s-au regăsit ulterior în funcții importante ale statului român. Este vorba despre **Iliescu Ion**, gl. col.(r) **Militaru Nicolae**, **Roman Petre**, **Dumitrescu Emil**, generalii **Chițac Mihai** și **Voinea Gheorghe**, **Nicolaescu Sergiu**, **Mihai Lupoi**, **Caramitru Ion**. La rândul său, **Bručan Silviu** avea să devină un factor de decizie al CFSN.

La orele 15:00, în biroul adjunctului directorului TVR (etajul XI), s-a instalat un **grup militar de control și cenzură a informației** ce urma a fi difuzată prin această instituție. **Comandamentul Militar** a fost condus de **gl. (r) Nicolae Tudor**, impus în această funcție de gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (ministrul apărării în acel moment), adjunctii acestuia fiind **cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil** și **col. Oană Florea Marin**. Primul militar care și-a început activitatea în acest

loc a fost cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil. Despre acesta, fostul ministru al apărării Olteanu Constantin a afirmat că a fost colaborator al serviciului de informații al armatei URSS – GRU.

Totodată, este probat că în coordonarea activităților desfășurate la TVR s-a implicat și Brucan Silviu, începând cu 22 decembrie 1989, având în vedere că în trecut a deținut funcția de director general adjunct al **Radio-Televiziunii Române**, în intervalul 1962- 1966.

În fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 111/J.I.4 (Stenograma nr. 67 din 21.03.1994), **Dumitrescu (Cico) Emil** a arătat următoarele: „*La 22 decembrie 1989, eram în uniformă, am intrat în această clădire (CC), am intrat pe geamul lateral (...) Mi s-a spus că sus se află Verdeț, Dăscălescu și ceilalți (...) Mi-am dat seama că pentru ca lucrul să fie viabil, trebuie pusă mâna pe Radio și Televiziune. Am plecat la televiziune, unde soldații de la poartă nu m-au oprit, cred că era ora 12:20 (...) Primul pe care l-am întâlnit la televiziune a fost directorul Petre Constantin, care a spus de la început că este de partea revoluției. Am urcat cu el la etajul XI și atunci prima reacție a fost că trebuie ca cineva să canalizeze această masă de oameni și eu am fost primul care s-a gândit atunci la domnul Iliescu (...) Fiind militar, mi-am dat seama că dacă într-o răscoală nu pui mâna pe televiziune și radio, ca să poți comunica, ești terminat. Din structura mea de militar mi-am dat seama că acest lucru e de mare importanță (...) Spre seară a sosit acolo și generalul Tudor care era în rezervă (...) Pe post am apărut cam de 4 ori”. Întrebat fiind de senatorul Gabrielescu Valentin dacă Brateș Teodor a primit de la comandamentul militar al TVR informațiile cu privire la apa otrăvită, teroriști, elicoptere, arabi etc., Dumitrescu (Cico) Emil a răspuns: „Da, dânsul era jos și noi eram la etajul XI unde suna toată lumea. Aveam nouă curieri. Foarte multe din aceste informații veneau pe TO (telefonie operativă) (...) Între noi, cei de la etajul XI și domnul Brateș erau curieri, iar la un moment dat Brateș a*

întrebat dacă nu trebuie selectat ce dă pe post și i-am spus să aprecieze și el ce dă și ce nu dă (...) Mesajele se primeau la etajul XI. Aceste mesaje cuprindeau tot felul de lucruri, că apa a fost infestată, că ies teroriști din canale, că dintr-un coșciug s-a ridicat capacul și unul a tras cu automatul. Când s-a spus că apa e infestată, domnul Brateș a întrebat dacă și pe asta să o dea și dacă nu e bine să facem analize? Eu i-am zis că până se face analiza, până vine rezultatul, ce se întâmplă dacă mor oamenii? Am încercat să verific mesajele care se refereau la armată. Sunam la MApN, iar ei spuneau că poate mesajele erau de la „Operații” sau din altă parte și ne plimbam așa”.

Gl.(r) Nicolae Tudor a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 215/J.I.4 (Stenograma nr. 84 din 25.04.1994) următoarele:”*La 22 decembrie 1989 m-am dus la televiziune (...) Mi-am dat jos paltonul care era peste hainele militare și cu ținuta de general am mers spunând lumii că armata este cu poporul (...) Mi-am asumat răspunderea pazei acestui obiectiv, fiind militar, ca fost comandant al unei divizii de tancuri. Știam cum trebuie organizat și ce trebuie făcut (...) Inițial am fost în studioul 4, apoi am ieșit în curte să organizez paza (...) Ulterior, au început să apară elemente militare, a apărut și col. Oană cu un transportor blindat (...) M-a căutat gl. Stănculescu care mi-a spus să iau în subordine toate elementele militare care sunt acolo și să răspund. Mă cunoștea foarte bine (...) I-am numit locțiitori pe Oană și pe Cico Dumitrescu, le-am dat indicativele Ion II și Ion III. Le-am dat aparate de radio portative (...) Acolo se primeau niște telefoane, unde eram, în birou, că apa e otrăvită, canale și subsoluri, toate acestea erau trecute pe bilețele. Am strâns aceste hârtii într-un sac și am dat dispoziția să fie informat Marele Stat Major.(...) Marea majoritate a bilețelilor trecea prin mâna lui Cico Dumitrescu, care se lipise de telefon, la etajul XI și nu mai pleca de acolo (...) Preocuparea mea a fost să scriem informațiile ce trebuiau triate, într-un registru, pentru MStM și acesta urma să*

ia măsurile cuvenite.”. Întrebat fiind de senatorul Gabrielescu Valentin „În acest timp, dvs. aveți comunicare cu MStM, prin telefon?”, gl. Nicolae Tudor a răspuns „Da, sunam și eu și Cico Dumitrescu, mai suna și col. Răgălie, la Direcția Operații. Eu tot timpul m-am simțit subordonat armatei, pentru că armata este cea care a luat măsurile de organizare a apărării televiziunii (...) Am primit ordine de la ministrul Stănculescu, altfel nu aș fi rămas acolo, m-aș fi mulțumit cu atitudinea mea de revoluționar și plecam acasă”.

Tot în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 99/J.I.4 (Stenograma nr. 57 din 07.03.1994) Roșianu Cornelius, angajat TVR, a spus: „Bilețele, comunicatele, știrile cu apa otrăvită, teroriștii în tunele, veneau de la etajul XI sau pe telefon, nu știu cine era la etajul XI. La un moment dat, se adunaseră acolo cei mari, foarte importanți și care se pricepeau la toate și începuseră să ne dea telefoane până când s-a zis gata, de la etajul XI nimic! (...) Brateș primea de sus niște bilețele (...) Militarii au făcut ei acolo sus un comandament. Era vorba de col. Oană, gl. Tudor, și ei ne transmiteau ca adevărate știrile pe care noi trebuia să le dăm în emisie, le treceau prin filtrul lor (...) La un moment dat, am spus că nu mai dăm știri fel de fel și dacă s-a format un comandament, să dăm pe post ce ne dau ei și să treacă pe la ei, prin filtrul lor. Pentru că s-a spus că sunt foarte multe dezinformări, noi nu eram specialiști”. Întrebat fiind de către senatorul Gabrielescu Valentin „De unde a apărut treaba asta cu securiști-teroriști? Pentru că teroriști or fi fost, nu i-am văzut noi, dar acolo s-a spus nu doar teroriști, ci securiști-teroriști?”, Roșianu Cornelius a răspuns „S-a făcut o asociere, s-a mers mult timp pe această asociere de securist-terrorist, dar nu știu să vă spun cine a introdus acest termen pentru a crea o anumită opinie, în această chestiune trebuie mers la esență, la factorul care a declanșat”.

Brucan Silviu, Comisia Senatorială, dosar nr. 249/J.I.4 (Stenograma nr. 42 din 08.02.1994) – „La 22 decembrie, pe la prânz, m-am dus la televiziune. I-am

întâlnit pe Iliescu, Roman, Militaru și ceilalți. Am făcut și o mică declarație la televizor prin care atrăgeam atenția că problema cea mare este organizarea, disciplina, ca să reușim. Având experiență în materie de televiziune, m-am ocupat în mod special să punem o oarecare ordine, toți voiau să apară și să facă declarații, mulți au și reușit. Împreună cu directorul de atunci, am încercat să punem ordine, a fost foarte greu”.

Din momentul instalării **Comandamentului Militar al TVR** (orele 15:00) și începerea exercitării atribuțiilor de cenzură a informației, în studiourile 4 și 5 ale TVR, în toată ziua de 22 decembrie și în zilele următoare, pe lângă cei aflați deja aici, au continuat să sosească și să se adreseze națiunii, foarte multe persoane de diferite categorii sociale. Au luat cuvântul în mod succesiv, ofițeri ai MI, MApN și DSS. La fel au făcut-o și diverse personalități din lumea cultural-artistică, politicieni, foști nomenclaturiști, sportivi, ingineri, ziariști, clerici (inclusiv Patriarhul Teoctist) și mulți alții. Pe lângă aceștia, la TVR au sosit în repetate rânduri reprezentanții CFSN, după cum s-a arătat deja pe cuprinsul prezentei lucrări. Toate aceste apariții televizate, pot fi analizate prin vizionarea *HDD* , solicitat de la TVR și atașat dosarului.

Analiza acestui material video, demonstrează că începând cu orele 15.30 ale zilei de 22 decembrie 1989, prin intermediul televiziunii au început să fie diseminate treptat o multitudine de informații dovedite ulterior ca fiind false, informații cu caracter profund alarmist, apte a induce starea de psihoză generalizată în rândul tuturor celor care priveau la televizor. Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie și culminând cu cele trei zile care au urmat, prin intermediul TVR, **de acum controlată militar**, s-a inoculat existența celor două tabere aparent angrenate într-un adevărat război.

Au existat foarte multe astfel de informații. În cele ce urmează, vor fi amintite doar unele, relevante pentru intervalul 15.30 – 17.30 , adică perioada imediată de după începerea activității comandamentului militar al TVR.

Brateș Teodor, în mod succesiv, a spus următoarele: *„Vă rugăm, în interesul nostru al tuturor, să dăm dovadă de calm , de înțelepciune, să nu credem toate balivernele prin care foarte mulți securiști, care nu mai sunt securiști, că au fost dați afară de popor, încearcă să facă provocări. Aflăm că mulți securiști s-au dezbrăcat de hainele lor și se dedau la jafuri, ca să compromită poporul.”* ~ *„Primim permanent comunicări (...) Sigur nu avem posibilitatea să le verificăm autenticitatea (...) Dar vă rugăm să fiți atenți (...) Se spune că elementele acestea dușmănoase, securiștii, au otrăvit apa la Sibiu, la Timișoara (...)”* (Imediat după finalul acestei intervenții, regizorul de studio a titrat cu caractere mari *„Apa este otrăvită la Sibiu, Timișoara”*) ~ *„Stimați telespectatori, toți cei care ne auziți, toți cei care sunteți în studio (...) Am auzit că au pus bombe, aici în Televiziune, să sărim în aer. O să fim și noi toți, cei de față, victimele terorii (...)”* ~ *“Vreau să vă spun că am mai primit informații în legătură cu apa (...) Fiți atenți (...) Elemente criminale au otrăvit apa în anumite zone (...) Să nu se bea (...) Fiți atenți la copii, să nu-i ucidem noi.”* ~ *„Numai că trebuie atenție, că primim o informație, în coloane blindate se îndreaptă detașamente de teroriști (...) Aceste detașamente criminale se îndreaptă spre clădirea Radio-Televiziunii”* ~ *„Liniște, liniște, teroriștii se îndreaptă spre televiziune, armata să își facă datoria!”* ~ *„Vreau să vă informăm că la Sibiu unitățile militare cer ajutor de urgență, aviația, cine poate să ajute ca să nu continue măcelul”* ~ *„ Uitați, acum primim o comunicare. Este nevoie de un elicopter la Hunedoara, la spitalul municipal,cu sânge.”* ~ *„De la Sibiu continuă să sosească vești alarmante (...) elemente ceaușiste din fosta miliție încearcă să se apropie de capitală, Armata să treacă la acțiune .Aceasta e voința poporului !”*

Brateș Teodor nu a fost singura persoană care în acest interval de timp a diseminat acest gen de informație. De exemplu Cazemir Ionescu, printre altele a spus: *„O coloană blindată, motorizată se îndreaptă spre Pitești pentru a ocupa punctul atomic, rafinăria, rezervoarele de cianură, barajul de la Curtea de Argeș! Odată cu căderea acestor puncte, orașul Pitești poate să dispară complet de pe harta țării! Cerem armatei să intervină!”* La rândul său ofițerul MApN Oprean Marius a precizat: *„Dragi prieteni, sunt lt.col. Oprean Marius din armata română (...) Sunt aici cu aprobarea șefilor mei și a locuitorului tovarășului general Stănculescu. Fac apel către toți lucrătorii din industria alimentară, din București și din provincie, să-și îndeplinească misiunea pe care o au (...) De asemenea, având în vedere situația cu apa, până când se vor face analizele, să bage cantități mari de apă minerală, de răcoritoare, de bere și vinuri slabe (...) Să nu se consume apă sub nicio formă în toată țara !”*

Nu toate aparițiile televizate din acest interval au fost de natură a induce panica. **Gl. Gușă Ștefan**, proaspăt reîntors de la Timișoara, a avut câteva intervenții televizate. Acesta a spus : *“Ordon, către toate unitățile militare din țară! Toate unitățile și subunitățile intră în cazărmi. Nu se deschide foc în nici un fel de situație împotriva oamenilor (...) Este nevoie de liniște în toată țara (...) Cer multă rațiune din partea tuturor cetățenilor. Încercați să deblocați străzile, încercați să deblocați piețele, pentru a putea să reluăm cursul normal al vieții, aprovizionarea populației, aprovizionarea copiilor, a școlilor, pentru ca totul să-și reia viața normală. E nevoie de liniște, vă rog să deblocați întreprinderile, rog oamenii cinstiți, rog toți comandanții să ia măsuri pentru pază, să ia măsuri pentru că vor face subunități pentru aprovizionarea populației și pentru apărarea unor obiective. Fac un ultim apel și rugăminte la populație, la cetățeni, fraților (...) Lăsați căile deblocate, manifestarea dumneavoastră este firească, dar acum vă rog din suflet să punem ordine”*. A mai afirmat: *“Toți militarii mă cunosc (...)*

Fac apel la gândirea dumneavoastră, la rațiune, toată lumea în cazărmi (...) Școlile militare din Sibiu, imediat intră toate în cazărmi. Alte unități din Sibiu, imediat intră în unitate, în cazărmi. Nu se trage absolut niciun foc!”

În intervalul următor, transmisiunile din studiourile 4 și 5 au alternat cu transmisiuni din *Piața Palatului*, în centrul atenției fiind balconul fostului CC al PCR de unde diverse personalități, dar și revoluționari, s-au adresat mulțimii din piață. Desigur, o atenție deosebită s-a acordat discursurilor ținute de liderii FSN. În jurul orei 18.30 a început transmiterea „*în direct*” a canonadei declanșată în perimetrul dintre sediul CC și Palatul Regal. Despre acest episod s-a vorbit pe larg în subcapitolul precedent. Din acel moment, dar cu precădere în zilele de 23, 24 și 25 decembrie 1989, informațiile cu caracter militar difuzate prin TVR, au indus ideea existenței unui adevărat război purtat între MApN, poporul român și liderii CFSN pe de o parte și forțele securist-teroriste fidele fostului președinte, pe de altă parte. Au fost diseminate multiple astfel de informații, **toate false**. Astfel, s-a contribuit, alături de conduitele de la vârful decizional al CFSN și vârful decizional al MApN, la accentuarea psihozei terorismului, cu consecințele cunoscute. Prin intermediul TVR, populația a fost ținută constant într-o adevărată stare de groază, fiind anunțat obsesiv că în București și marile orașe din România terorist-securiștii desfășoară acțiuni care pun în pericol viața și integritatea populației. Pentru credibilitate, s-a prezentat chiar și un obiect electronic despre care s-a spus că este o bombă pusă în sediul TVR, evident de securist-teroriști. Dispozitivul era în realitate alarma electronică a unei uși. Totuși, pentru a da forță dezinformării, s-a apelat la un **colonel-inginer** activ al MApN, **Coltz Gheorghe**, care a confirmat „*în direct*” că este vorba despre un dispozitiv exploziv. Acest ofițer a fost audiat la sediul SPM în data de 04.05.2018 (vol.V – *Declarații*, f.157-166) declarând următoarele: „*In decembrie 1989, eram ofițer activ, cu gradul de colonel inginer și ocupam funcția de cercetător principal I, în cadrul Institutului de Cercetări*

Chimice de Chimie Militară sub autoritatea Ministerului Apărării Naționale (...) Am solicitat celor din paza TVR să ia legătura cu Cico Dumitrescu pentru a îl anunța că sunt la intrare. Nu mai rețin exact, dar cred că a trimis pe cineva după mine. Am fost condus la etajul 11, unde se afla Cico Dumitrescu (...) Acesta mi-a spus să rămân și pot să-l ajut, în sensul că voi răspunde la un telefon aflat într-unul din birourile alăturate.(...) In acele zile, la sediul Televiziunii, au început să fie aduse diferite obiecte găsite în zonă și considerate suspecte (antene parabolice, aparate de radio, diferite componente electronice), care erau depozitate într-o încăpere. Acestea erau gestionate de un general, care cred că se numea Tudor și nu aș putea să precizez dacă era activ sau în rezervă. La un moment dat, am fost solicitat, de către unul dintre cei care păzeau una dintre porțile secundare, să luăm aparatele aduse de populație. Îmi amintesc că era o cameră de filmat nou-nouță, un dispozitiv electronic la care erau atașate două baterii, precum și altele, despre care nu îmi amintesc exact. În raport de experiența personală, cunoșteam că în orice obiect poate fi disimulat un dispozitiv exploziv, acesta fiind motivul pentru care am apărut personal pe post, încercând să explic populației că exista cineva care poate verifica astfel de situații. (...) Nu îmi amintesc cine mi-a solicitat să apar pe post cu dispozitivul respectiv. Nu am avut nicio discuție prealabilă legată de ceea ce urma să spun. Am vorbit despre dispozitivul pe care l-am prezentat ca fiind unul exploziv, deși ulterior, s-a constatat că era o încuietoare electronică, intenția fiind aceea de a liniști lumea, în sensul că în Televiziune lucrurile sunt sub control și există oameni de specialitate care fac verificări. În raport de experiența personală și de cunoștințele acumulate, am intenționat să transmit ideea că orice bun poate fi transformat într-un dispozitiv exploziv, inclusiv o cutie de chibrituri.” Se poate constata că explicațiile oferite de acest martor (ofițer MApN) sunt de-a dreptul hilare.

Probatoriul administrat arată că **multiplele dezinformări exercitate prin TVR , toate după orele 15.00 ale zilei de 22 decembrie 1989 , s-au petrecut sub mandatul și responsabilitatea Comandamentului Militar al TVR.** Acest organism militar a avut tocmai scopul de a tria informațiile false de cele adevărate. Evidența arată că această triere s-a făcut cu rea credință, dar nu independent, ci în deplină colaborare cu MApN. Factorii decizionali ai MApN au fost într-o permanentă legătură cu militarii de la etajul XI al TVR. Probatoriul ante-invocat arată că ofițerii **Direcției Operații din MStM** al Armatei erau în legătură permanentă cu etajul **XI al TVR.** Or, această direcție era condusă de gl. Eftimescu Nicolae, al cărui comportament a fost dovedit ca fiind criminal.

Totodată, însuși gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor era la curent cu ce se întâmplă la TVR , iar aceasta o demonstrează martorul **Montanu Mihail** (sediul SPM, 07.02.2017 - vol.I – *Declarații*, f.36-47), reprezentant al CFSN la MApN, începând cu 22 decembrie 1989, orele 16:00. Acesta a spus că „ *Până la 26 decembrie 1989, împreună cu generalul Stănculescu am fost implicat în diverse activități (...) Urmărind emisiunile TVR am constatat că se lansa o serie întreagă de informații alarmante de genul apă otrăvită, elicoptere ce decolează de sub autostradă și altele de acest gen. Pe măsură ce surveneau aceste zvonuri generalul Stănculescu intra în comunicare directă cu diverse unități militare dintre care unele ce aveau în pază obiective strategice. Toate zvonurile au fost infirmate, neadeverindu-se nimic din ceea ce se vehicula la TVR. Ce m-a frapat este faptul că deși i-am sugerat generalului Stănculescu să îi informeze pe cei de la TVR că dezinformează, acesta mi-a spus că asta nu este problema noastră, că cei de la TVR sunt doar niște proști”.*

Deși la MApN se știa despre dezinformarea deosebit de periculoasă lansată prin intermediul TVR, nu s-a luat nicio măsură de contracarare, cu toate că o astfel

de măsură imediată se putea și trebuia luată, din moment ce televiziunea era sub total control militar.

Analizată din perspectivă generală, atitudinea comenzii MApN este firească, pentru că în decembrie 1989, vârful decizional al MApN a coordonat inducerea în eroare, iar dezinformările prin TVR au reprezentat o componentă a inducerii în eroare. În același timp, conduita MApN a fost acceptată de factorii de decizie ai CFSN.

Prin declarația de suspect (sediul SPM, 29.11.2018 -vol.IV – *Declarații*, f.166-173), **Brateș Teodor** a spus: „(...) *Intensificarea informațiilor alarmante venite din țară a făcut ca să-l rog pe Bebe Ivanovici să se ducă la etajul 11 al TVR unde aflasem că erau mai mulți militari, printre care Emil Dumitrescu, generalul Tudor și lt.col. Oană. Urmare acestui demers, Emil Dumitrescu a coborât în Studioul 4, iar noi, cei de acolo i-am transmis, ca din acel moment, toate informațiile cu caracter militar să fie verificate și eventual cenzurate de militarii situați la etajul XI. Despre aceștia știam că se află în legătură cu MApN și, astfel, pot discerne între informațiile reale și cele false. Am instituit de comun acord un sistem de circulație a informațiilor prin aceea că trei revoluționari de încredere au fost cei care, în mape, aduceau și transmiteau informațiile cu caracter militar. Drept urmare, tot ce am transmis, după aceea, din Studioul 4 a fost în prealabil avizat de militarii de la etajul XI. Nu am avut niciun motiv să pun la îndoială informațiile primite prin acest circuit. Cu toții am fost de bună credință atunci când am intervenit pe post. Îmi amintesc un moment, în jurul orelor 16:00, când Emil Dumitrescu a venit cu știrea conform căreia apa ar putea fi otrăvită la Sibiu și Timișoara. L-am întrebat cum se poate verifica o astfel de informație, dacă s-au făcut analize privind calitatea apei. Emil Dumitrescu a replicat că o eventuală analiză a apei ar dura prea mult, iar dacă informația se dovedește a fi adevărată pericolul este iminent și că nu se poate asuma un astfel de risc. Revoluționarii*

prezenți au fost de acord cu Emil Dumitrescu și mi-au impus să difuzez acea informație în scop preventiv. Mai mult, a luat cuvântul lt.col. Opran Marius care, în calitate de specialist, s-a adresat lucrătorilor din cadrul industriei alimentare cu anumite indicații și sfaturi pe această temă”.

Declarația se armonizează cu precedentele declarații. Probele administrate nu au fost apte a demonstra reaua credință a lui Brateș Teodor cu privire la informațiile pe care le-a diseminat. Suspiciunea inițială la adresa acestuia nu a devenit certitudine de vinovăție având în vedere că argumentele aduse în apărare au fost solide , fiind confirmate de probe. Nu s-a probat vreo relație ocultă a acestuia cu vreo structură militară internă sau externă, cu „**grupul Iliescu**” sau cu Brucan Silviu de exemplu , care să justifice eventual un comportament intenționat viciat. Desigur, i se poate reproșa că, având în vedere vasta sa experiență profesională, funcțiile deținute, trebuia să manifeste mai multă atenție cu privire la afirmațiile sale, dar o astfel de acuzație nu are legătură cu *infracțiunile împotriva umanității*.

Pe cale de consecință, față de suspectul Brateș Teodor se va dispune soluția de **clasare**.

Privitor la cpt. de rang I (r) **Dumitrescu (Cico) Emil** s-a arătat că, îmbrăcat în uniforma armeei „*marină*”, a transmis la 22 decembrie 1989, în direct, mesajul: *“Dragi colegi ai promoției 1958, vă vorbește cel care a fost pentru voi Cico, cel care a venit în Marina Română împreună cu voi...rog pe tovarășul Ion Iliescu, cu care am fost coleg, să vină la Televiziune. Trebuie tovarăși, să ne organizăm (...).”* Această intervenție trebuie privită în contextul preexistenței „**grupului Iliescu**” Revine în atenție declarația martorului **Olteanu Constantin**, fost ministru al apărării, care a precizat: *„În perioada cât am fost ministru al apărării cadrele Serviciului de Contrainformații mi-au adus la cunoștință faptul că Emil (Cico) Dumitrescu era colaborator al unui serviciu secret străin, mai precis GRU. Nu am aflat mai multe în acest sens, însă ulterior, în timpul mandatului de primar al*

capitalei Emil Cico Dumitrescu m-a vizitat solicitându-mi să îl ajut într-o problemă avută de fosta soție. Cu această ocazie, Emil Cico Dumitrescu mi-a spus că se întâlnește cu Ion Iliescu pe care îl cunoaște, relativ bine.”

În aceeași zi, în jurul orelor 24.00, cpt.de rang I Dumitrescu (Cico) Emil, în continuare în ținută militară, a transmis următorul mesaj: *“Comandanți ai unităților Ministerului Apărării Naționale din orașele Târgoviște, Râmnicu Sărat, Buzău, Focșani, Galați, Brăila, vă transmit ordinul șefului Marelui Stat Major, gl. Gușă Ștefan, ca în cel mai scurt timp să îndreptați unitățile dumneavoastră către București, pentru apărarea următoarelor puncte: Ministerul Apărării Naționale, Academia Militară și unitățile dispuse pe bulevardul Artileriei”.*

Pe de o parte, este probată intervenția inculpatului prin care, fără drept, a adresat chemarea ca anumite unități militare să se deplaseze spre București. Dezinformarea este evidentă având în vedere că ofițerul a afirmat că ordinul a fost transmis de șeful Marelui Stat Major, gl. Gușă Ștefan, ordin negat constant, ulterior de către cel din urmă. Inclusiv gl. (rez) Tudor Nicolae în Stenograma din data de 25.04.1994 afirmă că *“Nu l-a împuternicit nimeni, numai prostii făcea!(...) Minte, Marele Stat Major ar fi dat el ordine, că el era îndreptățit să facă acest lucru. Nu l-am cunoscut înainte, ci acolo, la Televiziune și mi-a dat brânci din fața camerelor de luat vederi. Nu avea nici dreptul, nici căderea, nici rolul.”*

Gl. lt. Gușă Ștefan (Comisia Senatorială, dosar nr. 241/J.I.4, Stenograma nr.3 din 21 septembrie 1993) a arătat că *„(...) Pe urmă a fost marinarul care nu știu, mi se pare Cico Dumitrescu îl cheamă, nu-i era locul acolo, dar mulți au vrut să intre în istorie. Și au intrat în așa hal că istoria asta s-a lăsat cu niște sânge (...) Din păcate, poate că nu au vrut să o facă, dar au greșit. În primul rând, că s-a creat acea spaimă. Pentru că apărând pe ecran și cerând Galațiul să vină la București, ce-și închipuiau cei din țară, că Bucureștiul e terminat. E*

distrus. Eu când am văzut unele secvențe, inclusiv imaginea de la televiziune, am crezut că oamenii ăștia sunt morți” Remarca generalului cu privire la efectele chemării prin intermediul TVR a unităților militare din teritoriu este pertinentă.

Pe de altă parte, probele administrate îl plasează fără dubiu pe acest inculpat ca având o funcție de comandă în cadrul **Comandamentului militar instalat la etajul XI al TVR**. Din această postură, fiind în legătură cu MAPN, ofițerul a controlat în mod direct informațiile false și deosebit de grave ce au fost difuzate pe postul de televiziune.

Acceptând funcția de conducere în cadrul Comandamentului Militar de la TVR, inculpatul și-a asumat inclusiv responsabilitatea pentru informațiile difuzate.

La data de 4 februarie 1990, ofițerul a fost înaintat la gradul de contraamiral și ulterior la cel de viceamiral.

Așa fiind, conduitele inculpatului Dumitrescu (Cico) Emil, care cu intenție, prin aparițiile sale televizate din data de 22 decembrie 1989 și activitatea de conducere și coordonare în cadrul Comandamentului militar instaurat la etajul XI al Televiziunii Române începând cu data de 22 decembrie 1989, a contribuit în mod direct la manifestarea inducerii în eroare existentă în intervalul 22 – 30 decembrie 1989 (principala cauză a 853 de decese, 2150 răniri, lipsirea gravă de libertate a 489 de persoane și a vătămărilor psihice), întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității prev. de art.439 lit. a, g, i și k C.p.

Inculpatul Dumitrescu (Cico) Emil a decedat la data de 17 ianuarie 2019, în timpul efectuării urmăririi penale, față de această situație urmând a se dispune în consecință.

Un impact major, începând cu orele 13:00 ale zile de 22 decembrie 1989, l-au avut și emisiunile **Radiodifuziunii Române**. La fel ca în cazul TVR, sediul central al Radioului a fost ocupat de revoluționari care, într-o primă fază și-au manifestat în mod liber entuziasmul pentru momentele respective. Treptat, însă, atmosfera s-a tensionat, astfel încât, din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, informațiile diseminate prin radio au fost de același gen ca în cazul celor existente la TVR, în sensul acțiunilor ostile ale securist-teroriștilor, a unui adevărat război purtat în capitală și în marile orașe ale țării între cele două tabere aparent dușmane. Tot din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, sediul central al instituției a fost ocupat militar și s-a aflat în permanență sub protecția MApN. Informațiile difuzate prin TVR au fost preluate și retransmise populației de către Radiodifuziune. Toate comunicatele CFSN au fost transmise, în mai multe rânduri, prin intermediul radioului. Pe cale de consecință, inclusiv prin emisiunile de radio, a fost amplificată psihoza terorismului.

La dosar se află în integralitatea lor, pe suport electronic, emisiunile Radiodifuziunii Române, existente în intervalul 22-31 decembrie 1989 (volumul *„Emisiuni Radio”*)

Presa scrisă centrală a contribuit la amplificarea psihozei terorismului. Dacă până la data de 22 decembrie 1989, publicațiile centrale au fost aservite regimului Ceaușescu Nicolae, după această dată și-au schimbat orientarea, acceptând imediat noua conducere politico-militară a României. Prin titlurile publicate începând cu 23 decembrie 1989, unii jurnaliști au contribuit la amplificarea psihozei terorismului prin prezentarea într-un mod nereal a

evenimentelor desfășurate în București și în marile orașe ale țării. În cele ce urmează vor fi evidențiate unele titluri și articole, relevante pentru a ilustra modul în care, prin presa scrisă centrală, a fost indusă în eroare opinia publică. **Toate articolele de presă despre care s-a făcut vorbire în prezentul rechizitoriu pot fi analizate la vol. III - Documente, pag.1-120.**

„România Liberă”, 24 decembrie 1989, a prezentat titluri precum „*Reportaj prin foc și sânge*” sau „*Acum ori niciodată!*”. Acest din urmă articol a avut următorul conținut: „*Abia scăpat cu viață din crâncenele lupte cu teroriștii de la TVR, aflu că forțe mercenare străine, instruite și echipate pentru a ucide oameni pașnici, cascadori ai asasinatelor, au atacat cu elicoptere orașele românești și continuă să dea lovituri neamului și libertății. Alături de ei mai acționează rămășițele trupelor neloiale de securitate care încă nu s-au predat. Căci grupuri de teroriști apar de pretutindeni în timp ce numărul eroilor noștri crește. Acum, sediul ziarului nostru este atacat, iar noi, ziariștii suntem pregătiți să ne apărăm cu armele. Mai vin și alte vești, o coloană de tancuri dușmane caută să ocupe aeroportul Băneasa. Ostașii noștri sunt angajați în luptă. Se aud bubuituri îngrozitoare (...)* Între timp sosesc și alte vești. Mercenarii străini au bombardat blocuri din orașe, din provincie, pentru a-i sili pe oameni să iasă afară, ca apoi să-i poată ucide pe străzi, cu rafale de mitraliere. Este, poate, cel mai hidos episod al răzbnării bestiale pusă la cale de tiranul detronat. Alte știri spun că fostul dictator are conturi de milioane de dolari în băncile din străinătate, din ele finanțează mercenarii” – articol semnat de Simion Buia.

„Scânteia Poporului”, 24 decembrie 1989, a titrat pe prima pagină, integral, cu majuscule: „**DUȘMANII ȚĂRII, TRĂDĂTORII POPORULUI. MAI UCIGAȘI DECÂT UCIGAȘII, MAI VANDALI DECÂT VANDALII!**”. Sub acest titlu a apărut textul: „*Capitalei patriei noastre îi este dat să trăiască momente dramatice, momente care cer mobilizarea tuturor energiilor pentru a*

răpune fiara încolțită, ajunsă la gradul maxim de turbare. Securiști fanatici, slugile oarbe ale fostului dictator, nu se dau în lături de la nimic. Își dau acum măsura deplină a caracterului lor de trădători, de infami ucigași,ucid unde pot oameni, dau foc clădirilor, pun explozibile, se dedau la crime incalificabile (...) Banțele de securiști nu vor să cedeze pozițiile, visând la păstrarea privilegiilor, sperând într-o minune. Pentru acesta, nu se dau în lături de la nicio fărădelege, recurgând la acte tipic fasciste, trăgând fără alegere nu numai în ostașii armatei noastre, ci și în populația civilă, în femei, în copii, măbind numărul jertfelor, în special din rândul tineretului (...)”.

Aceeași publicație, în aceeași zi, publica titluri precum „Ultima zvârcolire a mercenarilor unui tiran” sau „Masacrele abominabile ale ucigașilor fanatici”.

„**Tineretul Liber**”, 24 decembrie 1989, titra pe prima pagină „Călăii Ceaușescu au fost prinși! - Sleahta de dementi, mincinoși, asasini, vampiri, ticăloși, formată din Nicolae, Elena, Nicu, Ilie, Bobu, Dincă, Postelnicu și alții, va apare în fața dreptei judecăți a poporului român”. Lângă acest titlu a apărut articolul „Moarte bulldogilor mârșavi, mercenarilor teroriști – 24 de ore de lupte grele: Armata și trupele MI, luptă cu teroriștii fanatici, fideli fostului tiran. Cinism: în Piața Palatului, vineri seara, poporul a fost atacat, noi martiri au căzut pe altarul luptei pentru liberate. Un terorist ridică un steag alb, dar în loc să se predea scoate pistolul automat de sub scurtă și-l descarcă în trupurile manifestanților. Cinism: prins pe acoperișul televiziunii în timp ce trăgea în cei din curte, un zdrahon din trupele speciale minte că din pistolul său nu s-a tras niciun glonț. Trăsese în schimb cu pușca mitralieră. Cinism: am urmărit timp de mai multe ore pentru a descoperi de unde trag teroriștii în adolescenții cu piepturile goale. Sunt atât de bine îndrumați, încât nu se poate afla nici măcar locul de unde pleacă gloanțele ucigașe. Cinism: pentru a putea înfometa și umili o țară întreagă, fostul dictator a crescut o armată de bulldogi mârșavi, asasini”.

plătiți, mercenari odioși, care decimează floarea tineretului nostru". Articolul este însoțit de o fotografie ce prezintă două cadavre. În aceeași publicație a apărut articolul „Asasinii strivesc corola de minuni a copilăriei” cu textul „Într-un bloc de pe strada Știrbei Vodă, vineri spre sâmbătă dimineața, a fost împușcat de teroriști un băiețel în vârstă de o lună. Teroriștii s-au urcat pe acoperișul casei de vis-a-vis și au tras în locuințele oamenilor pașnici. Unul din gloanțe a străpuns fereastra camerei. Acestui copil, care continua să viseze în leagănul său, în larma gloanțelor, în zgomotul elicopterelor care se învâртеau deasupra orașului. Visul lui a fost întrerupt.”. Într-o casetă s-a făcut următorul anunț: „Cetățeni! Dați dovadă de vigilență și urmăriți cu atenție pe cei care intră în blocurile în care locuiți. Teroriști ce seamănă groaza caută să dea impresia că ar fi în număr foarte mare, intrând în clădiri, trăgând de acolo și apoi fugind”.

„România Liberă” din 25 decembrie 1989, titra pe prima pagină „Bandiții n-au o viață lungă” cu textul „În București luptele cu teroriștii continuă. Mârșăvia fără margini a acestor elemente, educate într-un spirit ceaușist, se arată acum poporului nostru și lumii întregi cu maximă claritate. Da, aceste fiare nu numai că sunt în stare de orice, dar și săvârșesc orice! Atât în capitală, cât și în alte localități ale țării, unde s-au infiltrat conform unui scenariu pregătit minuțios cu mult înainte, teroriștii trag fără alegere în tot ce mișcă, răpesc copiii și îiucid cu bestialitate, pătrund în locuințe și ciuruiesc fără milă familii întregi, difuzează în fel și chip zvonuri derutante menite să le faciliteze nelegiuirile.(...)” - articol scris de Dragomir Horomnea.

„Tineretul Liber” din 25 decembrie 1989, pe prima pagină, a publicat titlul „La luptă, frați tineri! – Zorii zilei de Crăciun. Țara întreagă a învins clanul odios al dictaturii. Dar hiena bezmetică și brutală, în zvârcolirile-i ultime, ucide, murdărește, terorizează. Știm, zbaterea este zadarnică. Numai Hitler s-a mai retras atât de rușinos din istorie. Frați tineri, minunați luptători ai Revoluției.”

Suntem puternici și liberi. Dar mai e nevoie de un pas până la victoria finală. Să fim fermi, să nimicim grupurile izolate de teroriști, bulldogii care acționează pe cont propriu, semănând panică, vărsând sânge. La luptă frați tineri, la luptă popor român!”. Aceeași publicație a prezentat articolul *„Ultimele zvârcoliri ale odioșilor mercenari – În clipele acestea supreme, toată suflarea Bucureștilor dă dovadă de un extraordinar eroism. Cuiburile de mercenari odioși, cu o cruzime de neimaginat vreodată, trag în populația civilă încercând să scape. Zadarnic! (...) În drumul nostru spre redacție, am trecut pe lângă grupuri de tineri și de ostași ce dădeau o ripostă bestialilor mercenari în zona Arcului de Triumf. Sunt ultimele lor zvârcoliri. Ei încearcă să scape, dar nici în gură de șarpe nu vor reuși să se strecoare. (...) La morga din București, un autopsier plângea. Deci, un om care prin natura lucrurilor e obișnuit cu cadavrele, plânge pur și simplu, plânge, văzând atâta cruzime.”* Sub acest articol, cu majuscule, a fost titrat *„PENTRU ÎNCEPUT, UN COPIL UCIS !”*

„Libertatea” din 26 decembrie 1989, a titrat *„Teroarea, măcelul și vărsările de sânge monstruoase și antiumane ale clanului Ceaușescu”*.

„România Liberă” din 26 decembrie 1989, pe prima pagină, a titrat *„Încă o ipostază a supremei terori – noaptea este prin definiție preferata ucigașilor. Cu atât mai mult a ucigașilor ce fac parte din categoria celor instruiți permanent pentru a silui condiția umană (...) S-a tras asupra locuințelor, s-a intrat în apartamentele oamenilor pașnici, s-a tras asupra copiilor, tinerilor, femeilor, bătrânilor. S-a tras asupra spitalelor. Viperele au încercat să între în spitale sau să distrugă instalațiile vitale pentru desfășurarea actului medical (...) În timpul nopții de 23/24 decembrie, o bandă de teroriști a atacat cu scopul de a arunca în aer stația de oxigen a spitalului. (...)”*. Aceeași publicație, sub titlul *„Oamenii și dobermanii”*, a publicat textul următor: *„(...) Asupra timișorenilor, asupra bucureștenilor, asupra întregii populații, s-a năpustit ca turbată forța*

represiunii. Colții, caninii câinilor de pază ai nemerniciei, s-au prelungit în arme automate. Mușcăturile au făcut moarte. Crimele, pentru a căror inventariere completă va trebui cheltuită multă osteneală, au continuat. Au ajuns abominabile, victimizând copii, bătrâni, femei, bolnavi. Crimele n-au încetat nici după ce perechea de dresori-stăpâni a pierdut partida la 22 decembrie.”

Audiat la data de 03.04.2018 (vol.I – *Declarații*, f.248-258) , jurnalistul **Cristian Tudor Popescu**, întrebat fiind despre articolele de presă apărute începând cu 22 decembrie 1989, a precizat următoarele: *„În legătură cu îndemnurile către cetățeni de a apăra cu arma în mână Revoluția, formulate prin ziarul „Scânteia”, redenumit imediat după 22 decembrie 1989 „Scânteia Poporului”, arăt că persoana responsabilă cu titrarea pe pagina întâi era secretarul general de redacție. Nu cunosc dacă se mai află în viață. Faptul că aceste mesaje transmise populației nu erau semnate reprezenta de fapt o continuare a unei practici de dinainte de 1989, în sensul că, în general, articolele de pe prima pagină nu erau semnate. După ce ne-a fost prezentată, în copie, prima pagină a acestui cotidian apărut în 24 decembrie 1989 și am revăzut titlul „Mai ucigaș decât ucigașii, mai vandali decât vandalii”concluzionez că inițiativa i-a aparținut lui A.P., întrucât în alte discuții între mine și acesta încerca să justifice conținutul mesajului. Caracterul mobilizator al mesajului putea fi duplicitar în sensul că îndemna la mobilizare nespecificând „cine și către ce”. De altfel, întreaga redacție a trăit momente de cumpănă imediat după fuga lui Ceaușescu, întrucât este bine cunoscut că „Scânteia” a fost organul de presă principal al Comitetului Central al PCR.”*

La rândul său, jurnalistul **Andronic Octavian** (SPM, 05.11.2018 - vol.IV – *Declarații*, f.149-153)) a precizat următoarele: *„Este bine cunoscut faptul că alte publicații precum „Scânteia Poporului” (fosta Scânteia organ de presă al CC al*

PCR) și „Tineretul Liber” (fostul organ de presă al UTC- Scânteia Tineretului) au dat titluri care au incitat practic la lupta de stradă, la procurarea de către tineri, cu orice preț, de armament etc., titluri care au creat condițiile focului fratricid. Aceleași titluri au generat inclusiv formarea a două tabere diametral opuse (pe de o parte securist-teroriștii, iar pe de altă parte forțele MApN și noua putere politică, cu alte cuvinte cei răi și cei buni).

Apreciez că aceste titluri au fost redactate ca urmare a stării de confuzie în rândul redactorilor acelor publicații, unii mai radicali nefiind de acord cu schimbarea regimului, dar și ca urmare a prostiei. Nu cunosc să fi existat vreo coordonare cu privire la redactarea respectivelor titluri.

Pentru ca toate comunicatele de interes național să ajungă în redacțiile tuturor publicațiilor se folosea următorul mecanism: cei de la FSN le transmiteau celor de la Agerpres informația concretă pentru ca mai departe Agerpres să transmită tuturor abonaților informația respectivă. Mijlocul tehnic de transmitere a informației era telex-ul. Nu cunosc cine anume din cadrul FSN s-a ocupat de transmiterea către Agerpres a comunicatelor și informațiilor ce se doreau a fi difuzate la nivel național prin intermediul presei scrise”.

Analiza celor mai sus prezentate relevă că expresiile folosite de Iliescu Ion la TVR în aparițiile din 22 și 23 decembrie 1989 , au fost copiate și folosite pentru a descrie o atmosferă apocaliptică prin care s-a indus o stare de panică la cote , pe alocuri, paroxistice.

O privire de ansamblu, arată că populația României a fost supusă în mod sistematic la un bombardament informațional fără precedent. Aparițiile televizate și comunicatele factorilor decizionali ai CFSN au generat și amplificat psihoza terorist-securistă. Acțiunile armatei și ale gărzilor patriotice, coordonate de vârfurile decizionale ale MApN și acceptate de CFSN, prin toate consecințele arătate, au indus convingerea existenței în marile orașe a unui război total.

Televiziunea și Radioul au accentuat psihoza. Presa scrisă s-a manifestat la fel, fără discernământ și a contribuit la accentuarea unei stări ce friza nebunia. **Toți acești factori au cauzat tragediile existente după 22 decembrie 1989.**

6. Diversiunea radio-electronică, componentă a inducerii în eroare

S-a arătat anterior că, fiind o componentă a inducerii în eroare, **diversiunea** este definită ca o acțiune secundară care datorită tehnicilor și metodelor de execuție utilizate este percepută ca acțiune principală, menită a asigura atingerea obiectivului principal. Scopul diversiunii este de a abate atenția și efortul țintei de la operațiunea reală sau cea principală. Diversiunea se poate realiza fie printr-un atac direct cu obiectiv limitat, fie printr-o demonstrație de forță. În timp ce atacul cu obiectiv limitat implică angajarea directă a țintei, demonstrația de forță exclude contactul direct și poate implica **mijloace tehnice de simulare**.

La rândul ei,diversiunea radio-electronică este o formă superioară de diversiune,prin intermediul căreia se realizează bulversarea sistemului de apărare aeriană al unei țări și aducerea acestuia în condiții de inoperativitate.

Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, sistemul național de apărare antiaeriană a fost supus unei diversiuni radio-electronice de o amploare nemaiîntâlnită. În perioada 22-25 decembrie 1989, situația din spațiul aerian al României a fost deosebit de complexă, fiind descoperite, prin sistemele de radio-locăție multiple ținte aeriene, cu caracteristici de zbor asemănătoare elicopterelor.

Ca o primă măsură defensivă, CAAT a ordonat închiderea totală a spațiului aerian românesc. S-a instituit interdicție generală de zbor. Totodată, s-a ordonat deschiderea focului asupra țintelor aeriene considerate inamice, iar în perioada 22 -25.12.1989 s-au executat 52 de ieșiri cu avioanele de vânătoare, 26 de ieșiri cu elicopterele militare, aparate militare de zbor care au deschis focul cu

rachetele și cu mitralierele de bord. În același timp, de la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene, fiind executate și sute de mii de trageri antiaeriene cu muniția de calibru mediu și mic.

Analiza efectuată ulterior Revoluției, a demonstrat că atacul aerian care a debutat în seara zilei de 22 decembrie 1989 a fost integral simulat.

Este important de amintit faptul că, la nivelul anului 1989, sistemul național de radio-locatie era integrat sistemului de radio-locatie al întregului bloc militar răsăritean (**Tratatul de la Varșovia**), țării noastre revenindu-i misiunea apărării flancului sudic al acestei alianțe militare.

Edificator pentru situația supusă analizării este materialul întocmit de **Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT)** intitulat *„Constatări, concluzii și propuneri rezultate din acțiunile de luptă desfășurate în perioada 15-28 decembrie 1989”* din data de **09.04.1990**, redactat de comandantul Institutului pentru Tehnică Militară (vol. IV – *Documente*, pag.70-78).

Acest document arată următoarele: *„Începând cu data de 22. 12.1989, orele 18:00, pe ecranele stațiilor de radio-locatie de cercetare, descoperire și tragere au apărut ținte aeriene evoluând în majoritate la altitudini joase și foarte joase (sub 500 metri) cu viteze de 120-200 Km/h, cu durata de traiect de ordinul minutelor. Aceste caracteristici de zbor au condus la concluzia că țintele respective fac parte din categoria elicopterelor, numărul lor ridicându-se, în perioada 22-25 decembrie 1989, la 1336, cu un maxim în nopțile de 22/23 și 23/24 decembrie.*

Țintele au survolat în special patru zone principale pe teritoriul țării: zona 1 – patrulaterul format din localitățile Tulcea, Constanța, Călărași și Râmnicu-Sărat; zona 2 – delimitată de localitățile Ploiești, Pitești, Turnu-Măgurele și Craiova; zona 3 – formată pe axa localităților Caransebeș, Hunedoara, Sibiu și zona 4 - formată pe axa localităților Sighetu Marmăției, Beclean, Târgu-Mureș și Făgăraș.

Majoritatea țintelor au apărut noaptea și de regulă, în aceleași zone, s-au semnalat simultan unele fenomene luminoase staționare, de diferite culori. Aparițiile luminoase, presupuse a fi lumini de elicopter, nu erau însoțite de zgomotul obișnuit al elicopterelor sau avioanelor.

În ziua de 22.12.1989, orele 19:30, când niciun avion sau elicopter propriu nu era în aer, iar pe ecranele radio-locatoarelor situația era cea menționată, s-a dat ordin de combatere a țintelor din zona de acțiune a armamentului antiaerian.

Rachetele lansate împotriva acestor ținte fie au explodat în proximitatea țintei, fie au mers pe traiectorie până la autodistrugere, fie au căzut pe sol. Nu au fost găsite resturi ale țintelor lovite.

Avioanele de vânătoare trimise la interceptare au descoperit cu ajutorul radarului de bord ținta indicată, dar vizual țintele nu au fost sesizate.

Rețelele telefonice și radio de conducere ale CAAT au fost parțial bruiate, prin primirea de mesaje de înșelare (...).”

Referitor la acest fenomen, gl. **Budiaci Ștefan Mircea** – inspector șef pentru aviația de vânătoare, a declarat : „În data de 22.12.1989, orele 17.00, ca urmare a situației existente în țară, echipa de luptă nr.1 a intrat în dispozitiv. Din această echipă făceau parte: gen. Negoșanu (șef de stat major C.A.A.T.), gen. Vlăsceanu (comandantul trupelor de radio-locăție), col. Magdalena Ion (comandantul A.A.-Trupe Terestre), subsemnatul, comandantul Trupelor de Rachete, șeful Secției Cercetare – Operații din C.A.A.T. În tot acest timp, gen. Rus își desfășura activitatea în comandament.

La ora 17.28, pe sistemele de radio-locăție au apărut ținte aeriene, în zona de vest (Ungaria) și zona de sud (Bulgaria). Aceste ținte se apropiau de granița României și se reîntorceau spre țările respective, fără a intra pe teritoriul României. Această mișcare s-a repetat de mai multe ori. Imediat, șeful Secției de cercetare (nu-mi amintesc numele lui, a decedat), a luat legătura cu

reprezentanții maghiari, respectiv bulgari ai structurilor de apărare antiaeriană, întrebându-i dacă desfășoară activități în zona de frontieră, în ambele situații răspunsul fiind negativ. La foarte scurt timp, respectivele ținte aeriene au penetrat spațiul României dinspre Ungaria, în formații de elicoptere, la înălțimi între 400-600 m, cu viteze de 300-350 km/oră. S-a luat, din nou, legătura prin telefon cu partea maghiară, aceștia fiind avertizați că se va deschide focul asupra acestor ținte. Concomitent, conform regulamentelor în vigoare, gen. Negoșanu a dat ordin unităților din zona Timișoara, să intervină și să combată țintele infractoare.

Important de reținut este că, gen. Negoșanu a dat ordin de închidere a spațiului aerian al României, acest ordin fiind dat în jurul orelor 17.30. Scopul acestui ordin a fost acela de a deține controlul asupra situației aeriene și, personal, apreciez că ordinul a fost unul foarte bun, astfel, fiind evitate posibile incidente cu consecințe foarte grave.

Personal, am decis ca niciun avion de vânătoare să nu decoleze pentru a intercepta și doborî țintele apărute. Motivul pentru care am decis în acest fel a fost, pe de o parte, capacitatea tehnică redusă a avioanelor din dotare pe timp de noapte (la o înălțime de 400-600 m locatorul de bord al avioanelor noastre nu era eficient – se albea complet – și în felul acesta orice tentativă de interceptare a unei ținte care survola la înălțimea respectivă era nulă), iar pe de altă parte, pregătirea de zbor a piloților noștri la momentul respectiv era precară, cu atât mai mult, în ceea ce privește zborul pe timp de noapte (media orelor de zbor pe pilot era de 15 ore/an, iar pe timp de noapte aveam întreruperi de peste 6 luni).

Țintele aeriene au continuat să apară pe sistemele de radio-locăție, fiind ramificate pe două direcții principale. Un prim culoar era pe aliniamentul Timișoara – Caransebeș – Craiova – Sudul Capitalei. Asupra acestor ținte s-a deschis foc la Timișoara și la Caransebeș cu artileria A.A., iar la Craiova s-a

deschis focul cu rachete A.A. din apărarea trupelor de uscat. Interesant este faptul că țintele de pe acest traseu păreau că aterizează undeva în sudul Capitalei inducând ideea conform căreia, în acel loc se efectua o realimentare și / sau o debarcare de trupe. Aproape concomitent cu dispariția de pe radare a țintelor (fapt ce indica o aterizare) la Punctul de Comandă am primit un telefon, pe telefonul de oraș, iar o voce feminină ne anunța că, la Sud de București, din 6 elicoptere, debarcă trupe. Acest aspect poate fi confirmat de toți cei prezenți în punctul de comandă. În opinia mea, faptul că acest telefon a coincis cu ceea ce se vedea pe sistemele de radio-locăție, faptul că numărul de elicoptere despre care vorbea persoana care a telefonat, coincidea cu numărul apărut pe radare, se pot explica doar prin regizarea acestei situații din interiorul țării.

Al doilea culoar de pătrundere a respectivelor ținte a fost Timișoara – Pitești – Slobozia. Scenariul amintit în paragraful precedent s-a repetat, în mare măsură, în sensul că, am primit telefon prin care se anunța că în proximitatea Sloboziei au fost observate 2 autobuze ocupate de teroriști, care se deplasau spre Slobozia. Am aflat, ulterior, că respectivele autobuze erau pline cu muncitori de la Combinatul Chimic Slobozia. Cert este că, țintele păreau a ateriza în zona unde era cunoscut că Nicolae Ceaușescu deținea cabane de vânătoare sau case de odihnă, fiind indusă ideea că în acele locuri se aflau baze de aprovizionare – alimentare pentru invadatori.

Ulterior, țintele aflate la Sud de București păreau că decolează și se deplasează către Călărași, continuându-și deplasarea deasupra Mării Negre, la aproximativ de 40-50 km în larg, după care dispăreau, simulând aterizarea pe un port-elicopter.(...)”

După Revoluția din decembrie 1989, în mod constant, oficialii MAPN au acreditat ideea conform căreia diversiunea radio-electronică din decembrie 1989, putea fi exercitată doar de o super-putere militară, fiind invocate adesea URSS și

SUA. În acest sens a opinat și gl.(r) Mocanu Mircea, comandantul CAAT la nivelul anului 1989.

Au fost efectuate cercetări pe această temă, constatându-se că în spațiul public au apărut materiale scrise prin care se afirma că diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de către forțe militare interne, cu ajutorul sistemului automatizat **Almaz-2 - Vozduh**, care permitea generarea de multiple ținte aeriene false, această posibilitate având drept scop de bază pregătirea militarilor angrenați în apărarea antiaeriană a teritoriului țării. Despre Almaz-2-Vozduh, s-a scris că reprezenta o tehnologie militară produsă în URSS, aflată și în dotarea armatei române. Rolul acestei tehnologii de vârf pentru vremea respectivă era unul de interfață necesară conducerii concomitente a câtorva sute de unități de aviație și de apărare antiaeriană a teritoriului. Interfața conferea posibilitatea interconectării tuturor sistemelor interne de radiolocație astfel încât țintele aeriene detectate de o stație de radiolocație (radar) puteau fi operate în mod unitar de întregul sistem, iar aviația de vânătoare putea fi dirijată în mod eficient la țintă, același lucru fiind valabil și pentru lansarea la țintă a rachetelor antiaeriene.(vol. IV - *Documente*, pag. 100-126)

Pornind de la aceste informații, s-a solicitat Statului Major General al Armatei Române o situație privind dotarea forțelor armate cu tehnologia respectivă.

Pe cale de consecință, la dosar a fost atașat „*Inventarul tematic privind dotarea armatei cu sistemul Almaz*” (vol. IV – *Documente*, pag.36-47).

Analiza acestui document relevă că, prin hotărârea CAAT din **23.04.1979**, s-a dispus înzestrarea MAPN cu aparatura automatizată Almaz și mijloacele de transmisiuni din completele automatizate de conducere ale armelor. Sunt conținute numeroase informații despre implementarea tehnicii de luptă Almaz-Vozduh, făcându-se referire inclusiv la ordinele, rapoartele, schițele și temele de proiectare privitoare la construcția și utilizarea punctelor de comandă Almaz. În timp,

tehnologia Almaz s-a îmbunătățit, astfel încât au fost achiziționate sistemele Almaz-2 și Almaz-3.

„Inventarul tematic cu aplicațiile desfășurate în anul 1989” atașat dosarului, relevă că forțele militare interne foloseau țintele false de aviație în procesul de pregătire al militarilor de radio-locăție.(vol.IV – *Documente*, pag. 48-62)

Pornind de la această realitate, cu ocazia audierii gl. **Budiaci Ștefan Mircea**, ofițerul a fost chestionat cu privire la posibilitatea imitării țintelor aeriene din interiorul țării. Acesta a declarat: *„Cunosc faptul că armata României era dotată cu sistemul automatizat Almaz. De fapt, acest sistem automatizat de dirijare a avioanelor de vânătoare către ținte, era în dotarea C.A.A.T. Apreciez că, din moment ce prin acest sistem se primeau informații cu privire la poziționarea țintelor, este posibil ca prin intermediul aceluiași sistem să fie generate și alte „ținte”. Sistemul Almaz era operat din cabine de comandă mobile, ce aparțineau de C.A.A.T. și exista pe lângă nodurile radio-tehnice de pe întregul teritoriu al țării. Nu cunosc numărul exact al acestora. Stațiile Almaz erau operate de operatori/navigatori de aviație din cadrul C.A.A.T. În primăvara anului 1990 îndeplineam funcția de șef de Stat Major în cadrul Aviației Militare și, în această calitate am avut inițiativa unei analize ample a evenimentelor din decembrie 1989, Am convocat cadrele de conducere din unitățile de aviație și am analizat întreaga situație. Concluziile s-au materializat printr-un material de analiză care, dacă mai există, ar trebui să se afle în arhivele Comandamentului Aviației Militare. Concluzia analizei a fost că cineva și-a bătut joc de noi timp de 2 zile”.*

Pe măsura desfășurării urmăririi penale, au fost audiați mai mulți martori cu privire la diversiunea radio-electronică din decembrie 1989. Aceștia au declarat că în anii anteriori Revoluției, **antrenamentele cu ținte aeriene false reprezentau o practică des întâlnită privind pregătirea militară a cadrelor din sistemul de**

apărare antiaeriană a României. Au mai arătat că țintele simulate puteau fi multiple (de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în decembrie 1989) și că puteau fi generate **foarte ușor** de la toate stațiile de radio-locăție aflate în teritoriu. Întrucât sistemul național de radio-locăție era integrat (inclusiv datorită tehnologiei Almaz), țintele false generate apăreau pe ecranele tuturor stațiilor de radio-locăție.

Relevante în acest sens sunt următoarele declarații:

Amiralul (r.) **Plăviciosu Alexandru**, (declarație de martor, sediul SPM, 11.06.2018 - vol.V – *Declarații*, f.238-245), fost comandant al Institutului de Cercetare și Dezvoltare al Armatei și adjunct al Departamentului pentru Producție și Înzestrarea Armatei, a declarat că *„Sistemul național de radio-locăție era perfect integrat sistemului Tratatului de la Varșovia, tehnologia fiind importată din fosta URSS. Cu certitudine fiecare stație de radio-locăție în parte era livrată și cu tehnica necesară imitării de ținte aeriene. Aceste sisteme existau cu scopul de a fi folosite la antrenamentele militarilor. Cunosc faptul că, astfel de exerciții se desfășurau în mod curent. Având la bază cunoștințele mele în domeniu, afirm că imitarea țintelor aeriene în cele trei nopți, putea fi făcută de la oricare dintre stațiile de radio-locăție aflate pe teritoriul României. Aceasta deoarece stațiile erau interconectate, iar dacă de la una erau simulate acele ținte, acestea erau văzute de celelalte stații cu aceleași elemente de mișcare, tocmai ca totul să pară cât mai real. Introducerea datelor pentru crearea de ținte false era o operațiune care pentru un specialist nu necesita mult timp. Arăt că, exista posibilitatea pentru militarii din sistemul de radio-locăție să identifice țintele respective ca fiind false, însă acest lucru se putea întâmpla doar dacă se ordona schimbarea regimului de lucru al radio-locatoarelor în sensul trecerii de la frecvențele de pace la frecvențele de război. Dacă s-ar fi trecut la frecvențele de război, frecvențele de simulare ar fi fost automat înlăturate, astfel încât toate stațiile de radio-locăție ar fi putut să vadă realitatea și anume lipsa oricăror obiecte”*

zburătoare ostile. Din câte cunosc, șeful CAAT, gl. Mocanu Mircea nu a ordonat trecerea pe frecvențele de război .Nu cunosc motivul pentru care nu s-a făcut acest lucru, pentru că dacă s-ar fi trecut pe frecvențele de război totul s-ar fi clarificat .Precizez că, pe lângă intoxicarea stațiilor radar, au existat și apeluri telefonice prin care factorii de decizie aflați în punctul de comandă al CAAT erau anunțați cu privire la anumite operațiuni de desant aerian, parametrii acestui desant fiind aceiași cu cei ai țintelor aeriene .Apelurile telefonice erau făcute în limba română, astfel încât trag concluzia că diversiunea radio-electronică a urmat un plan bine stabilit din timp. Personal apreciez că, întreaga diversiune radio-electronică a fost executată de elemente ale Armatei Române, fără intervenție din exterior”.

Deca Nicușor - șef de stat major la UM 01826 Ianca, Apărare Antiaeriană, audiat în calitate de martor, la sediul SPM în data de 20.11.2018 (vol.IV – Declarații, f.160-165), a precizat că „După absolvirea Academiei Militare și a Școlii de artilerie antiaeriană și radiolocație Brașov, în anul 1979 am fost repartizat la UM 01826 Ianca. Începând de la acea dată și până în decembrie 1989, lunar se făceau antrenamente cu ținte fictive, pentru verificarea capacității de ripostă. În cadrul acestor exerciții, în mod fictiv, pe ecranele radiolocațiilor puteau fi induse ținte false, cu diferite caracteristici de zbor, în funcție de cerințele fiecărui exercițiu în parte. Numărul de ținte fictive varia de la o țintă până la zeci de ținte fictive. De exemplu, un militar în radiolocație își începea pregătirea cu o țintă, iar la finalul stagiului era perfect antrenat să facă față unei situații cu zeci de ținte aeriene fictive. Arăt că, exercițiile cu ținte fictive erau conduse fie de la eșalonul superior, fie de către divizioanele respective de artilerie și rachete antiaeriene. Atunci când exercițiile erau conduse de la Divizia 16 ApAAT din Ploiești (UM 01907), puteau fi induse ținte fictive în întregul sistem de radiolocație din zona de responsabilitate, adică jumătatea de est a țării.

Punând lucrurile cap la cap, cu experiența mare în domeniu, afirm, fără dubii, că ce se s-a întâmplat în acele trei zile din decembrie 1989, putea fi un „antrenament”. Această variantă este perfect plauzibilă și simplă totodată din punct de vedere tehnic”.

Mateescu Ion, prin declarația sa de martor, din data de 24.09.2018, la sediul SPM - vol.IV – Declarații, f.112-121), a relevat că: *„Sunt ofițer de artilerie antiaeriană și rachete, fiind absolvent al Școlii militare de specialitate de la Brașov.*

După absolvirea acestei școli am fost repartizat la o unitate de rachete KUB, unitate care la vremea respectivă era unică pe teritoriul României, fiind din punct de vedere tehnic la cel mai ridicat nivel. Aici am fost numit în funcția de șef de stație pentru cercetare și dirijare. Imediat după numirea pe această funcție am participat la un curs de specializare privitor la exploatarea acestei tehnici militare de tip nou.

După cum este bine cunoscut, începând cu 22 decembrie 1989, sistemul național de radio-locăție și luptă antiaeriană a fost suspus unei diversiuni radio-electronice fără precedent. S-a creat impresia că România este atacată pe calea aerului de numeroase aeronave, pe diverse culoare de pătrundere.

În altă ordine de idei, menționez faptul că stațiile de radio-locăție funcționau pe două frecvențe de radio-locăție. O frecvență „de pace” și o alta „de război”. Frecvența „de pace” era mult mai permisivă și putea fi detectată de specialiști și ulterior, bruiată, având drept efect apariția pe ecranele stațiilor de radio-locăție a unui număr mare de ținte aeriene, așa cum s-a întâmplat în timpul revoluției.

Ca o paranteză, precizez că fiecare stație de radio-locăție avea propriul sistem de bruijaj (imitator de ținte). În caz de antrenament, prin intermediul stației de bruijaj, erau generate ținte false, folosite pentru antrenamentul echipajelor

stației de radio-locăție. Bruiajul de la stațiile de radio-locăție putea fi exercitat într-o rază limitată din punct de vedere teritorial. Aparatura de bruiaj nu putea fi detașată fizic de stația de radio-locăție.

În paralel, la eșalon de armată existau stații de bruiaj (companie de bruiaj) care puteau exercita bruiajul pe o rază mare (de ordinul sutelor de km.).

În afara frecvenței de pace, așa cum am arătat mai sus, exista frecvența de război. Aceasta era frecvența de luptă, folosită în caz de război și niciodată la pace. Frecvența de război era foarte eficientă, având în vedere că se folosea ca metodă de lucru, așa-zisul salt în frecvență. Prin această metodă se făcea, practic, imposibilă bruierea stației respective de radio-locăție. Altfel spus, generarea țintelor false nu mai era posibilă. Pe lângă aceasta, în caz de război existau metode suplimentare de detectare a țintelor reale cum ar fi vizorul optic de televiziune. Fiecare stație era prevăzută cu o cameră de luat vederi ce avea menirea să vizualizeze ținta aeriană până la o distanță de minim 30 km. În acest fel era posibilă tragerea eficientă.

Prin urmare, dacă în decembrie 1989 s-ar fi folosit frecvența de război, s-ar fi dedus imediat, fără dubii, că în spațiul aerian al României nu au existat ținte aeriene ostile.

Din câte cunosc, trecerea pe frecvență de război a fost interzisă de la eșalonul superior al Comandamentului apărării antiaeriene a teritoriului (CAAT). Nu cunosc cine a dat acest ordin, dar este logic faptul că un astfel de ordin putea fi dat doar de la vârful CAAT. În schimb, cunosc o persoană care a primit în mod nemijlocit acest ordin, aceasta fiind col. Spânu Petre, cel care era comandantul Regimentului 48 rachete antiaeriene KUB – București.

Mai cunosc faptul că col. Spânu Petre a trecut pe frecvența de război și astfel a constatat că ecranele stației sale de radio-locăție au devenit curate, în

spațiu nefiind ținte ostile. Drept urmare, acesta nu a lansat nicio rachetă, deși au fost făcute presiuni serioase asupra sa, în vederea lansării.

În altă situație, însă, la regimentul KUB de la Craiova condus de Nica Marin, nu s-a trecut pe frecvența de război (în baza aceluiasi ordin de a nu se trece – bănuiesc), fiind lansat un număr de 27 rachete KUB. Totuși, acest lucru nu s-a făcut pur și simplu, având în vedere că rachetele KUB erau vârful de gamă în domeniu și nu permiteau lansarea, fără ca în mod real, să existe o țintă fizică în spațiu. Această piedică a lansării putea fi înlăturată totuși, printr-o comandă de autodistrugere a rachetei prevăzută pentru situația în care potențialul inamic ocupa dispozitivul subunității. O a doua situație în care rachetele KUB pot fi lansate, este așa-zisa „lansare cu prindere în aer”, folosită atunci când dispozitivul este atacat de un număr mare de ținte. În cazul regimentului de la Craiova, comandantul Nica a lansat rachetele prin metoda „lansare cu prindere în aer”. A făcut acest lucru fără să observe efectul la țintă. Efectul la țintă este o obligație militară a ofițerului de pe stația de dirijare prin care, după lansarea primei rachete, se verifică dacă ținta a fost sau nu distrusă. La Craiova, dacă s-ar fi făcut aceasta verificare s-ar fi conștientizat faptul că prima rachetă nu a lovit nimic și astfel, lansările ulterioare nu ar fi fost necesare.

Opinez că responsabilitatea pentru lansarea, în mod inutil, a unui număr așa de mare de rachete KUB a pornit de la ofițerul ce opera pe stația de dirijare și a mers până la comandant.

Prin raportare la cele spuse de mine mai sus, se desprinde concluzia certă că persoana care a dat ordin ca stațiile de radio-locăție să nu treacă pe frecvența de război, a participând astfel în mod direct la exercitarea diversiunii radio-electronice. Despre acest ordin ar trebui să existe consemnări în ordinul de zi al regimentelor de apărare antiaeriană a teritoriului sau a trupelor. Precizez că situația concretă din decembrie 1989, fiind emis indicativul militar „Radu cel

Frumos” – alarmă parțială de luptă, permitea trecerea pe frecvența de război.

Pe baza experienței profesionale apreciez că bruiajul asupra sistemelor de radio-locăție a fost făcut din interior, eventul cu participarea unor specialiști sovietici veniți în țară ca turiști. Existau forțe militare interne care aveau ca obiect de activitate diversiunea, inclusiv cea radio-electronică. Bruiajul asupra stațiilor se putea face cu ajutorul unei aparaturi mobile de mici dimensiuni. Era suficient ca prin intermediul acestor mijloace să fie bruiate concomitent mai multe stații de radio locăție pentru a se crea haosul existent. Această aparatură era foarte mobilă, nu avea nevoie de sursă de alimentare și putea fi transportată în apropierea stațiilor de radio locăție cu un simplu autoturism, eventual chiar cu mâna.”

Relevantă este inclusiv declarația martorului **Buzdugan Vladimir**, fost comandant al aerodromului militar Bacău (vol.III – *Declarații*, pag.110-115) care a spus : „*În zilele de după 22 decembrie 1989, noaptea, din punctul de comandă au fost văzute formații ce păreau a fi elicoptere. La un moment dat, am văzut că formațiunea a început să vireze la dreapta, aspect ce coincidea cu traseul șoselei ce venea dinspre București. Am realizat că e posibil să fie o simulare. Am trimis o echipă formată din militari înarmați (...)La întoarcere, mi s-a raportat că pe drum au întâlnit un autoturism care, în momentul în care militarii s-au apropiat, a virat la dreapta și a dispărut. În acel moment, pentru mine a fost clar că a fost o simulare (...) Într-o noapte, a fost primit un telefon care sesiza că în apropierea stației radio de aducere apropiată, stație care era situată la aproximativ un kilometru de aerodrom, a aterizat un elicopter. Imediat, șeful de stat major, însoțit de un grup de militari înarmați, s-au deplasat la locul indicat, dar nu au găsit nimic”*

Așa cum s-a arătat anterior, generalul Budiaci Ștefan Mircea, aflat la vârful ierarhiei Aviației Militare în decembrie 1989, a opinat că „*La Punctul de Comandă*

am primit un telefon, pe telefonul de oraș, iar o voce feminină ne anunța că, la sud de București, din șase elicoptere, debarcă trupe (...) Opinez că, faptul că acest telefon a coincis cu ceea ce se vedea pe sistemele de radio-locăție, faptul că numărul de elicoptere despre care vorbea persoana care a telefonat coincidea cu numărul apărut pe radare, se poate explica doar prin regizarea acestei situații din interiorul țării.”

Cu referire la persoanele ante-invocate, ies în evidență funcțiile ocupate și pregătirea lor profesională. Declarațiile acestora se află în deplină concordanță. Martorii au arătat fără echivoc nu doar că imitarea țintelor aeriene era facil a fi făcută din interiorul țării, dar inclusiv că acest gen de diversiune **s-a exercitat din interior.**

La rândul său, fostul ministru al apărării, **Spiroiu Nicolae** a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 244/J.I.4 (Stenograma nr. 1 din 26 august 1993) următoarele: „ *Din datele pe care le aveam, din rapoartele comandamentului apărării teritoriului , s-a confirmat că au existat ținte aeriene. Dar vreau să vă mai spun că de 10-15 ani există simulatoare de ținte care se folosesc în procesul de instruire al radio-locatoriștilor și care simulează ținte.*”

Cunoscut fiind că prin intermediul **Întreprinderii de Comerț Exterior Romtehnica**, înainte de 1989, se importa și tehnică militară specială, au fost depuse diligențe pentru a se afla dacă în țara noastră a fost adusă tehnologie specifică ducerii războiului radio-electronic. De la arhivele militare s-a aflat că în **Planul de înzestrare al Armatei pentru anul 1987**, figura importul din Polonia a unor complete de „*simulare a desantului prin parașutare*”. Nu s-au găsit probe suplimentare. Totuși, a fost probată astfel cel puțin preocuparea MApN pentru achiziționarea unor tehnologii pentru realizarea diversiunii radio-electronice în sensul simulării desantului prin parașutare. Este evident că genul acesta de diversiune putea fi făcut doar la adăpostul întinericului, diversiunea constând în

aceea că din elicoptere staționare desantează trupe. O astfel de aparatură, ar fi făcut posibilă apariția luminilor colorate , staționare despre care s-a relatat în materialul „*Constatări, concluzii și propuneri rezultate din acțiunile de luptă desfășurate în perioada 15-28 decembrie 1989*” elaborat de CAAT în aprilie 1990.

Față de toate cele menționate mai sus, se poate concluziona că **diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de pe teritoriul României , de forțe interne.**

Totodată,se evidențiază că **diversiunea radio-electronică a debutat aproape simultan cu inducerea în eroare exercitată și coordonată de unii componenți ai Consiliului Militar Superior – MApN.**

În cele ce urmează va fi redată declarația pilotului **Dumitru Toma** militar în cadrul **Regimentului 59 Elicoptere Tuzla**. Declarația a fost luată la 15.03.2018 (11/P/2014, vol.V – *Declarații*, f.48-55) și prin dezvoltările excepționale și totodată dramatice este aptă a plasa diversiunea radio-electronică în contextul mai larg al inducerii în eroare exercitată de la vârful comenzii MApN. Pilotul militar a spus : „În decembrie 1989 aveam gradul de maior la R59 Elicoptere Tuzla (...) Primele misiuni de zbor au avut loc în noaptea de 22/23 decembrie 1989. În noaptea respectivă am executat trei misiuni. Misiunile au fost executate în formațiuni de câte trei elicoptere, iar eu, având funcția cea mai mare, eram comandantul formațiunilor. Toate cele trei misiuni au avut același scop , respectiv de identificare a eventualelor ținte aeriene semnalate în spațiul aerian al Dobrogei și pentru a contracara eventualele acțiuni de debarcare a unor forțe care veneau din largul Mării Negre. În mod total neobișnuit și chiar neregulamentar dispoziția primită a fost ca misiunea să fie executată fără folosirea luminilor de poziție și la aterizare, fără balizajul pistei. (...) Deși din punctul de comandă ni se semnalau puncte luminoase , nici eu , dar nici colegii mei de formațiune, nu am observat astfel de ținte aeriene.(...) În dimineața zilei de 23 decembrie 1989,

la orele 07.00, am primit din nou o misiune asemănătoare pe traiectul Tuzla – Platformele de foraj marin din Marea Neagră – Insula Sahalin – cabana Uzlina de lângă localitatea Murghiol, pentru a verifica situația din punct de vedere al protecției platformelor , identificarea eventualelor elicoptere inamice și distrugerea cabanei soților Ceaușescu de la Uzlina , unde fuseseră semnalate elicoptere inamice. Niciuna dintre aceste situații nu s-a confirmat. Platformele erau sigure, iar în zona cabanei nu au fost semnalate nici un fel de aparate de zbor.(....) Doresc să mai precizez un episod important din timpul acestei misiuni. Unul dintre elicoptere, cel cu numărul 89 , a avut probleme tehnice , în sensul că filtrul de combustibil de la unul dintre motoare s-a colmatat. În astfel de situații , procedura prevede că în maximum 10-15 minute trebuie schimbat sau curățat filtrul. Toate cele trei elicoptere am aterizat în perimetrul unității de grăniceri de la Sfântul Gheorghe. Situația a fost foarte tensionată deoarece cunoșteam că exista un ordin ca toate aparatele de zbor să rămână la sol, iar cele care zboară să fie doborâte. Cu toate acestea, nu au existat probleme cu grănicerii.(....) La întoarcerea din misiune, am solicitat aprobarea de aterizare pe Aeroportul Mihail Kogălniceanu, întrucât nu aveam suficient combustibil pentru a ne reîntoarce la Tuzla. Deși am primit aprobarea de la punctul de comandă, în momentele venirii la aterizare, asupra noastră s-a deschis foc de către toate unitățile ce asigurau paza aeroportului. Au fost lovite elicopterele 82 și 76, dar am reușit să aterizăm. În mod miraculos nu au existat persoane rănite în urma acestui incident. Inclusiv elicopterul cu numărul 89 a aterizat cu bine.(....) În dimineața de 24 decembrie 1989 , am primit ordin verbal să execut împreună cu elicopterul 89 o misiune în zona Adamclisi, deoarece existau informații că în zonă ar exista un elicopter ostil. Pe timpul executării acestei misiuni, elicopterul cu numărul 89 aflat în spatele meu, s-a prăbușit. Personal, am auzit o explozie puternică, dar nu am vizualizat împrejurările producerii exploziei. Am efectuat recunoașterea în zona de

prăbușire și am constatat că nu există supraviețuitori. Muniția de bord începuse să explodeze.(...) La întoarcere am fost înconjurat de personalul aeroportului și, spre surprinderea mea , am fost acuzat că eu aș fi doborât elicopterul. Cu ocazia verificărilor, s-a constatat că nu există elemente de muniție lipsă la elicopterul pilotat de mine.”

Declarația scoate în evidență câteva elemente foarte grave. În primul rând și extrem de grav este că de la vârful Aviației Militare, condusă de **gl. Rus Iosif**, s-a permis efectuarea unor zboruri militare de noapte, fără folosirea luminilor de poziție, în timp ce era instituită interdicția generală de zbor. Aceste zboruri care nu se puteau efectua fără informarea comandantului aviației militare au pus în pericol grav viața echipajelor. Pericolul s-a adeverit cu ocazia misiunii din 23 decembrie 1989. Fiind interdicție de zbor și **nefiind asigurate comunicațiile militare**, este evident că trupele de la sol survolate și militarii bateriilor antiaeriene în raza cărora au intrat cele trei elicoptere , au avut toate motivele să le considere ostile și să deschidă focul asupra lor. **Toate acestea sunt efectele inducerii în eroare exercitată la nivel superior** . Nu în ultimul rând, se observă că misiunile ordonate **au avut la bază informații false, diversioniste**. Așa se face că în dimineața zilei de 24 decembrie 1989, **patru piloți militari și-au pierdut viața**, în condițiile amintite. Prin declarația de inculpat din data de 27 martie 2019 (vol. *Declarații Inculpați și Avize*), generalul Rus Iosif a opinat că cel mai probabil acest incident s-a datorat unei erori de pilotaj (atingerea solului, în condițiile zborului la foarte joasă înălțime)

Acesta nu a fost singurul caz de acest gen. Pilotul **Mateiciuc Ioan Cristian** (martor, sediul SPM, 01.02.2018 - vol.III- *Declarații*, f.190-199) a declarat următoarele: „*La 22/23.12.1989 unitatea noastră a fost ținta unor trageri stranii din afara perimetrului cazărmii. Practic asupra celor trei unități care se aflau pe același areal (noi elicopteristi, divizionul de rachete și unitatea de apărare AA)*

s-au efectuat niște trageri luminoase fără zgomot care reprezentau o flacără sau o lumină roșie care se îndrepta către noi aproape în plan orizontal și în apropierea unității descria o mișcare ascendentă aproape la 90 grade se transforma într-o lumină albă ca de blitz ce se stingea la un moment dat fără niciun sunet. Ne-am gândit că pot fi rachete dirijate pentru ca aceste manevre la unghi drept nu sunt caracteristice decât unei lansări supravegheate. Tragerile au durat toată noaptea până dimineața, cu pauze destul de mari și mă refer aici la un pachet de trei-patru trageri inițiale din direcția cimitirului Sălcuța ce se afla lângă drumul național pe relația București-Titu. Urma o pauză și luminile au apărut din partea opusă, iar mai târziu dinspre localitatea Conțești, situată undeva la jumătatea celor două trageri inițiale și pe comunicația cale ferată București-Titu. Am descris acest lucru pentru a sublinia faptul că operațiunile respective puteau fi executate de un singur om sau un singur echipaj care se putea deplasa succesiv în cele trei puncte, deoarece exista o cale de comunicație rutieră pe acest traseu. Nu am reacționat în nici un fel, însă activitatea a fost de natură a ne ține sub tensiune până în zorii zilei de 23.12.1989. A fost singura noapte în care s-a acționat astfel asupra noastră. Era clar o diversiune cu scopul de a ne timora și a slăbi capacitatea noastră de luptă. A existat un singur episod în care în cursul nopții, cred că din ordinul comandantului a fost ridicat un elicopter condus de căpitan Z. E. cu rolul de a cerceta aerian pe cât posibil, în condiții de întuneric total, împrejurimile și locurile acelor trageri misterioase. Aparatul a avut interdicție de a folosi luminile interioare și exterioare și de altfel la scurt timp s-a prăbușit chiar în zona unității, însă prin manevrele excelente ale pilotului nimeni nu a fost rănit. În schimb elicopterul a luat foc și a fost distrus în întregime. Muniția din interior a accelerat procesul de combustie.”

Nu au fost obținute probe certe din care să rezulte cine anume a dispus declanșarea diversiunii radio-electronice. Cert este că, dată fiind amploarea

fenomenului , o astfel de decizie putea veni doar de la vârful ierarhic al CAAT și/sau Aviației Militare. O suspiciune întemeiată, dacă se face o raportare la declarațiile amintite, există față de comandantul CAAT – generalul **Mocanu Mircea**.

Aflat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 269/J.I.4 (Stenograma nr.39 din 03 februarie 1994), șeful apărării antiaeriene a teritoriului a opinat că: „ *După părerea mea, această diversiune se putea face cu ajutorul unui satelit artificial al pământului sau cu un avion de cercetare AWACS care emite de la o distanță de 300 – 400 km de frontieră. Este vorba despre un Boeing echipat cu aparatură electronică. Cunoaștem că asemenea avioane există în dotarea SUA și NATO.*” Să nu fi cunoscut șeful apărării antiaeriene ceea ce au declarat martorii enumerați , dar și un fost ministru al apărării ? Exclus. Acesta a fost comandantul CAAT în intervalul 1975 – 1990 ,având astfel o experiență vastă în domeniul radio-locăției cunoscând foarte bine dotarea și capacitățile tehnice ale aparaturii existente. Așa fiind, afirmațiile făcute în fața membrilor Comisiei Senatoriale sunt dezinformări,menite să ascundă identitatea persoanelor responsabile de exercitarea diversiunii radio-electronice. De altfel , susținerile gl. Mocanu Mircea nu sunt logice. În primul rând, pentru ca trei nopți consecutive spațiul aerian al Tratatului de la Varșovia să fie survolat de un aparat de zbor tip AWACS , era de neconceput pentru anul 1989. Apoi, pentru ca diversiunea radio-electronică să poată fi exercitată din stratosferă, timp de mai multe nopți la rând, era nevoie de o rețea întreagă de sateliți ultra – performanți, presupunând că exista posibilitatea tehnică pentru ca din satelit să se poată pătrunde pe frecvențele interne de radiolocație.

Cu toate acestea, în lipsa unor probe neechivoce, nu se poate concluziona că faptele șefului CAAT au fost de natură a fi plasate în sfera *crimelor împotriva umanității* (articolul 439 din *Codul Penal*)

Poziția oficială a *Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului*, existentă la scurt timp după evenimente, poate fi analizată prin examinarea materialului intitulat *„Sinteză privind acțiunile de dezinformare și bruiaj radio-electronic executate în intervalul 22.12.1989 – 21.01.1990 asupra unităților de apărare antiaeriană, de aviație și de marină”*. Cu toate că prin acest material se trece sub tăcere posibilitatea de a simula țintele aeriene într-un mod facil de către toate unitățile de radio-locăție dispuse pe teritoriul țării, la capitolul *„Concluzii”* nu se poate omite constatarea conform căreia *„La aceste acțiuni au participat forțe interne și, probabil, forțe externe”*. Se observă că se concluzionează în mod categoric cu privire la participarea forțelor interne, dar se lasă loc de dubiu cu privire la o așa zisă participare externă. Materialul nu identifică *„forțele interne”* ci se afirmă doar că a fost vorba de elemente fidele fostului regim, aspect care, prin prisma probatoriului administrat în prezenta cauză și a realității istorice, este derizoriu. (vol. X – *Documente*, pag.229-238)

În completarea celor menționate prin paragraful precedent vine **Raportul numărul S.AV 21 din data de 04 ianuarie 1990 întocmit de Comandamentul Aviației Militare**, prin care se concluzionează următoarele despre acțiunile din perioada 22-30 decembrie 1989 : *„Nu a existat nici un pericol sau intervenție străină asupra României. În perioada respectivă, în spațiul aerian al țării, nu a zburat niciun avion, elicopter, în sprijinul sau aparținând elementelor teroriste(...) Rapoartele privind doborârea unor elicoptere de către artilerie sau rachetele antiaeriene nu au suport material, întrucât nimeni nu a găsit nici cea mai mică bucată din țintele aeriene combătute.”* (vol. XIII – *Documente*, pag.57)

Ca urmare a tuturor argumentelor invocate, se poate considera că **diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost parte integrantă a inducerii în eroare din decembrie 1989**. Multiplele trageri cu armamentul antiaerian, ieșirile cu avioanele și elicopterele de luptă, au accentuat starea de aparent război total cu

dușmanul securist-terrorist, amplificând totodată psihoza terorismului atât în rândul populației civile cât și în rândul militarilor. Trebuie menționat că la TVR și în presa centrală s-a repetat informația conform căreia forțele securist-teroriste folosesc elicoptere pentru a ataca forțele MApN și populația României. Nu în ultimul rând , ca urmare a diversiunii radio-electronice, cel puțin patru persoane au decedat.

7. Cazul Otopeni. Conduita inculpatului Rus Iosif – Șeful Aviației Militare

Cel mai grav incident petrecut în timpul Revoluției din decembrie 1989 este, în mod incontestabil, marcat prin episodul tragic consumat în dimineața zilei de **23 decembrie 1989** în fața **Aeroportului Internațional Otopeni**.

Expresie nemijlocită a inducerii în eroare (prin care factorii de decizie ai CFSN și ai Consiliului Militar Superior, au inoculat existența dușmanului securist-terrorist și au generat psihoza terorismului) acest episod s-a soldat cu pierderea unui număr mare de vieți omenești (militari și civili) și rănirea multor persoane , într-un interval scurt de timp. Evenimentul a avut loc în condițiile în care o subunitate a trupelor fostei DSS (**UM 0865 Câmpina**) a fost trimisă pentru apărarea **Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni**,iar între forțele deja existente în dispozitivul de apărare al aeroportului aparținând MApN și cele sosite în ajutor a izbucnit **focul fratricid**. În conjunctura din decembrie 1989, a fost vorba despre confruntarea violentă dintre trupele MApN și cele ale DSS , în condițiile în care acestea din urmă erau percepute (din cauzele arătate) ca fiind ostile Revoluției,aflate în slujba fostului președinte. **Evenimentul s-a soldat cu 48 de morți (40 de militari și 8 civili) și 15 răniți** . Civili decedați în acest eveniment se aflau într-un autobuz care asigura în mod curent legătura între București și aeroport și s-a aflat în zona critică exact la momentul declanșării focului fratricid.

Asupra acestui **mijloc de transport în comun**, militarii din dispozitivul de apărare al aeroportului au deschis focul, presupunând că este folosit de teroriști.

Cercetările efectuate au demonstrat că gl..lt. (r.) **Rus Iosif**, în calitate de **Comandant al Aviației Militare**, în seara zilei de 22 decembrie 1989, **din proprie inițiativă și fără drept, a insistat** în a emite un ordin militar prin care a solicitat ca în sprijinul **Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni** să fie trimisă o subunitate a trupelor fostului DSS. Acest ordin, dat de o persoană care **nu avea dreptul să intervină în organizarea pazei și apărării Aeroportului Internațional Otopeni (cu plan propriu de apărare)**, a produs o ruptură informațională și de comunicare între forțele angrenate deja în paza și apărarea acestui obiectiv, constituind sursa unei grave confuzii, factori esențiali ce au creat premisele focului fratricid .

Trebuie reamintită declarația generalului Budiaci Mircea Ștefan care a arătat că în după-amiaza zilei de 22 decembrie ,la comandamentul aviației militare s-a decis dezarmarea și reținerea cadrelor DSS, dar și întreruperea legăturilor telefonice ale acestora. Drept urmare, este cu atât mai evident caracterul diversionist al ordinului de a trimite trupele DSS în apărarea Microgarnizoanei Otopeni.

În lipsa acestui ordin, neregulamentar și inutil, nu ar fi fost posibilă tragedia survenită în dimineața zilei de 23.12.1989.

Acuzațiile formulate sunt sprijinite pe următoarele mijloace de probă:

„Planul de apărare și intervenție privind aeroporturile și aerodromurile din România” (plan ce a avut numele de cod *„Movila”*) care îl excludea pe Comandantul Aviației Militare – inculpatul Rus Iosif (vol. XVI – *Documente*, pag.97-99)

Jurnalul de luptă al Diviziei 70 Aviație (dosar nr. 11/P/2014, vol. 40 – *„Jurnale acțiuni de luptă”*) consemnează : **„Pentru apărarea Aeroportului Otopeni – Comandantul Av.M. – la ora 21:30 dă ordin comandantului D70 să ia**

măsuri pentru primirea unei subunități de securitate – de la UM 0865 Câmpina. Comandantul MU a cerut să nu se trimită ajutoare deoarece aeroportul este bine apărat și nu sunt necesare ajutoare”.

Se observă faptul că gl.lt.(r) Rus Iosif a intervenit direct în planul de apărare al Aeroportului Otopeni, neavând acest drept. Mai mult, comandantul Microgarnizoanei Otopeni, **cel care cunoștea cel mai bine situația operativă la fața locului**, s-a exprimat cu claritate împotriva suplimentării forțelor aflate în paza acestui obiectiv. Nu în ultimul rând, se mai observă că **ordinul comandantului aviației militare a fost dat pe timp de noapte**, într-un moment în care psihoza teroristă era deja instalată la nivelul populației întregii țări, iar convingerea că militarii fostei Securități sunt dușmani era deja formată.

Raportul nr. S/Y.1/598 din 31.10.1991 emis de MApN – Marele Stat Major care arată că „*Referitor la transmiterea ordinului de intervenție privind paza, apărarea și intervenția cu trupe la aeroporturile, aerodromurile aviației militare, aerodromurile aviației civile precum și la porturile maritime și fluviale în vigoare la 22.12.1989 este de menționat că ordinul pentru intervenție poate fi transmis direct, prin ofițerul operativ pe MApN sau pe MStM, comandantului forțelor de pază de către : prim-loctiitorul șefului MStM și șef al Direcției Operații, loctiitorul șefului MStM și șef al Secției Apărare Antiaeriană, șeful Secției Pază și Apărare Aeroportuară din MStM. Din prevederile dispozițiunii MStM rezultă că nu se impunea intervenția comandantului Aviației Militare în transmiterea ordinului sau stabilirea altor detalii” (vol. XVI - Documente)*

Același raport a stabilit că „(...)o parte din ordine, inclusiv pentru indicativul „Movila” ,au fost transmise prin acest comandament”.

Martorul gl.mr. (r.) **Ghiță Grigorie** (fostul comandant al trupelor de securitate din cadrul fostului DSS) a declarat : „*În seara zilei de 22 decembrie 1989, în jurul orelor 23.00, pe firul guvernamental am fost sunat de gl. Rus Iosif.*

Acesta mi-a spus că situația este gravă în zona Aeroporturilor Otopeni și Boteni, motiv pentru care mi-a solicitat să-i trimit două subunități pentru a interveni în apărarea acelor obiective”.(vol. XVI – Documente)

La rândul său, gl. mr.(r) **Drăghin Dumitru** (fostul comandant al Microgarnizoanei Otopeni) a declarat : *„În seara de 22.12.1989, prin telefon, gl. Rus Iosif m-a încunoștințat că urmează să sosească în sprijinul unității o subunitate de securitate. I-am raportat generalului Rus că nu mai este nevoie de această subunitate întrucât se constituise deja dispozitivul de pază și apărare a aeroportului. Gl. Rus mi-a replicat că această unitate trebuie să fie primită (...)am purtat mai multe discuții telefonice cu gl. Rus.... în noaptea de 22/23 decembrie l-am chemat de mai multe ori pe telefonul militar pe gl. Rus și acesta de fiecare dată mi-a răspuns (...) în cursul serii și al nopții premergătoare tragicului eveniment gl. Rus a intervenit de mai multe ori pe telefon întrebând dacă au sosit cei de la trupele de securitate”*(vol. XVI – Documente)

Martorul **Obreja Petru** (loctiitorul șefului Statului Major din cadrul Comandamentului Aviației Militare) a declarat că *„În seara de 22 decembrie 1989 la orele 22.00, gl. Rus, comandantul Aviației Militare mi-a ordonat să transmit indicativul Movila tuturor aerodromurilor militare. M-am conformat, am transmis indicativul, inclusiv col. Drăghin cu care am vorbit personal. Din discuția purtată am înțeles că deja primise indicativul direct de la generalul Rus(...) Comandamentul Aviației Militare nu avea niciun exemplar din planul de apărare, intervenție și pază a Aeroportului Otopeni”* (vol. XVI – Documente, martor audiat și la sediul SPM – vol. V – Declarații). Acest martor a fost reaudiat recent (vol.V – Declarații), menținând, în esență, cele relatate anterior.

Martorul **Pîrvan Gheorghe** a declarat că *„Gl. Ghiță ne-a solicitat să ne deplasăm cu cele două companii la Aeroportul Otopeni, menționând că trimite aceste forțe la cererea generalului Rus”.*

Prin rechizitoriul SPM din 17.12.1993 dat în dosarul penal numărul 59/P1990 au fost trimiși în judecată trei inculpați considerați responsabili pentru incidentul grav din noaptea de 22/23.12.1989. În baza amplului probatoriu administrat s-a stabilit ca stare de fapt că generalul Rus Iosif, fără drept și din proprie inițiativă a ordonat executarea indicativului Movila și prin aceasta a declanșat lanțul cauzal ce a condus la moartea a 48 de persoane și rănirea altor 15. Cu toate acestea, față de gl. Rus nu s-a dispus nicio măsură, fiind menținut cu calitatea de martor. Prin decizia nr. 20 din 19.02.2001, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia nr. 20 din 19.02.2001 (dosar nr. 40/P/2000), i-a condamnat pe cei trei inculpați trimiși în judecată, apreciindu-se astfel că starea de fapt reținută prin rechizitoriul SPM corespunde realității. **Or, tocmai această stare de fapt îl incriminează în primul rând pe generalul Rus Iosif.** Situația trebuie privită în contextul în care, după Revoluție, au existat conduite privind protejarea vârfurilor de decizie din MApN. Pactul dintre puterea politică instalată în decembrie 1989 și componenții Consiliului Militar Superior (din care gl. lt. Rus Iosif a făcut parte), în sensul impunității acestora din urmă, se devoalează inclusiv prin protecția conferită la vremea respectivă fostului șef al aviației militare.(vol. XVI – Documente)

Supraviețuitorii incidentului au relatat despre starea de fapt din dimineața de 23 decembrie 1989, în timpul efectuării cercetărilor din dosarul SPM numărul 59/P/1990. Astfel,

Martorul Huza Cristian a spus: „ În dimineața zilei de 23 decembrie am fost treziți și alarmați, echipați de război (...).Pe parcurs ne-am oprit de două ori la baraje (...). La un moment dat camionul în care mă aflam s-a oprit. Imediat după oprire a început să se tragă asupra noastră. În mod sigur cu un pistol mitralieră s-a tras din apropiere (...). Am fost rănit la mâna dreaptă (la spital mi s-au amputat două degete). Cei care am putut, ne-am dat jos din camion sub tirul

de gloanțe și am strigat că ne predăm. Cu toate că strigam că ne predăm, s-a tras în continuare asupra noastră. Precizez că cei ce ne aflam în camion nu am deschis focul. Răniții și morții din camionul nostru au provenit din rafalele trase dinspre exterior. (...) Asupra noastră s-a tras în trei serii , ultima serie a fost în momentul când ne îndreptam cu mâinile sus spre cei care trăgeau , despre care eu personal am crezut la început că sunt teroriști.(...) A apărut un autobuz. S-a început tragerea asupra autobuzului care se apropia, dar în același timp și asupra noastră,care deja ne predaserăm”

Martorul **Ene Simion** a spus: „*Am înaintat cu viteză redusă spre aerogară. În apropierea aerogării a început să se tragă , s-a oprit camionul și au început să se audă vaiete. După câteva secunde am fost lovit , cel din dreapta mea a început să strige (...)Am stat în camion încă aproximativ 5 minute, iar la un moment dat am strigat spunând să coborâm, dar nu mi-a mai răspuns nimeni.(...) Am sărit din camion și am început să mă retrag spre pădurea din dreapta (...)”*

La rândul său, martorul **Neacșu Marian** a relatat: „ *În fața aerogării s-a deschis focul asupra noastră. Camionul s-a oprit și gloanțele au început să șuiere printre căștile noastre. Am sărit din camion și am stat ascuns lângă niște brăduți până s-a liniștit focul. Apoi am fost luați prizonieri, două zile am fost reținuți”*

Aflat în dispozitivul de pază al Aeroportului Internațional Otopeni (UM 01902 București), martorul **Muller Florin** a declarat : „ *Nu am observat ce s-a întâmplat la început , am auzit că se trage , am luat o armă de la un soldat care era lângă mine, dar când am ieșit pe estacadă deja se terminase tragerea. Văzând că soldații din camioane strigau „ Nu mai trageți , ne predăm !” și că au ridicat mâinile deasupra capului să se predea, am început să strig și eu „Opriți focul !”. În clipele acelea de pe DN1 a venit un autobuz cu luminile aprinse și care mi-a făcut impresia că a claxonat (...) S-a deschis foc și asupra lui , au început să tragă cei de pe departament, precum și cei din dispozitivul lui Z.. Am văzut cum*

șoferul a angajat autobuzul în marșarier , dând cu spatele (...) După aceea supraviețuitorii s-au grupat spre dreapta și în spate, au fost luați în primire. Au aruncat armele, unii se deplasau în genunchi pentru că erau răniți (...)”

Aflat de asemenea în dispozitivul MApN , martorul **Manolache Valerică**, militar în termen la UM 01874 Otopeni , a precizat: „ *Eram foarte emoționat și mi s-a părut că vor veni (militarii din camioane) peste noi să ne atace. Atunci am auzit o voce, care mi s-a părut că vine de sus, de undeva din spate, dinspre estacadă, care țipa „ Trageți!, Trageți! Foc!” Tot persoana respectivă parcă a mai spus că sunt teroriști. Vocea era precipitată și speriată. Mai întâi s-au tras câteva focuri răzlețe, apoi s-a încins toată lumea și s-a tras din plin. Nu pot aprecia cât timp a trecut. Eu am tras vreo două încărcătoare, dar timpul mi s-a părut lung, parcă nu se mai termina. Au început să se audă urlete, unii se văitau , alții cereau ajutor , alții ne spuneau să nu mai tragem. În timp ce se trăgea asupra camioanelor, a venit un autobuz care venea spre aeroport. Autobuzul a ajuns cam în dreptul celui de-al doilea camion când a dat cu spatele. Eu nu am tras în autobuz.”*

În legătură directă cu acest tragic eveniment, martorul **Baba Marin** a declarat următoarele: „ *În data de 27 decembrie 1989 , în jurul orelor 12.00, am fost trimis de către generalul D. la Televiziunea Română, cu un plic sigilat. În acel plic se afla un mesaj dactilografiat cu următorul mesaj:„Aeroportul Otopeni este liber ! Se pot relua zborurile.”*(pentru toate aceste declarații, a se consulta vol. XVI – Documente)

În contextul special al acestui eveniment, dar și în contextul mai larg al evenimentelor din decembrie 1989, merită amintit conținutul memoriului făcut de numita **Buteică Maria**, mama unui militar ucis în dimineața zilei de 23 decembrie 1989. Aceasta a scris la 29 ianuarie 1990 : „ *Stimate domnule procuror. Cu inima zdrobită de durere vă implor să mă ajutați în aflarea adevărului despre*

împrejurările uciderii fiului meu, întrucât după îndelungi căutări împreună cu soțul meu, mi-am găsit copilul abia în 26 decembrie 1989 la IML unde corpul său neînsuflețit și desfigurat, străpuns de șase gloanțe, se afla printre rămășițele pământești ale mai multor tineri, militari ai trupelor de securitate de la Câmpina (...) **Trăiască dreptatea și adevărul !**” La fel, memoriul numitului Tomășescu Traian care la 23 ianuarie 1990 a scris : „*Pe data de 27 decembrie 1989 am primit o telegramă prin care mi s-a adus la cunoștință că fiul meu a căzut la datorie (...)* **Domnule procuror , știm că ceea ce am pierdut noi ,nu vom mai recupera niciodată, dar dorim să se facă lumină în cazul copiilor care au murit din vina cuiva, anume vina cui ???!**” Sunt doar două exemple de acest gen. De altfel, în legătură cu acest incident deosebit de grav, în vol.X – *Documente*, pag. 164-167, se află atașat „*Memoriul unui grup de părinți*”, document obținut din arhivele Statului Major al Apărării.

Analiza celor de mai sus evidențiază vinovăția inculpatului Rus Iosif, dar și climatul în care s-a derulat evenimentul. **Nimic de acest gen nu ar fi existat dacă nu se inocula că militarii fostei DSS sunt teroriști, dacă nu s-ar fi inoculat acea psihoză a terorismului care a pus stăpânire pe toată populația României.** Or, înainte de vinovăția șefului aviației militare este vinovăția celor care au generat și amplificat starea de psihoză. **Vinovăția este a celor care au exercitat sau acceptat inducerea în eroare. Conform probelor dosarului aceștia sunt factorii decidenți ai CFSN și ai MApN.**

Cu referire la conduita diversionistă a generalului Rus Iosif trebuie subliniat faptul că acesta nu era o persoană oarecare, în decembrie 1989 se afla în exercitarea unei funcții deosebit de importantă. În calitate de Comandant al Aviației Militare, acesta era în mod indubitabil o persoană foarte bine pregătită profesional, cu experiență profesională îndelungată, o stare psihică impecabilă. În aceste condiții, este evident că gl.lt.(r.) Rus Iosif nu poate invoca starea de stres, panica sau orice

alte explicații pentru a-și motiva conduita. **Comandantul Aviației Militare trebuia să știe că intervenind fără drept în planurile de pază și apărare a Aeroportului Internațional Otopeni, în circumstanțele existente, va genera o situație de foc fratricid între trupele aflate deja în dispozitivul de pază al aeroportului și cele trimise (pe timp de noapte) în sprijin.** Pentru a sublinia competența profesională a gl.lt.(r.) Rus Iosif trebuie arătat că acesta îl însoțea personal pe fostul președinte Ceaușescu Nicolae cu ocazia fiecărei deplasări pe calea aerului, în afara granițelor României.

Prin conduita sa, gl.lt.(r.) Rus Iosif a contribuit la moartea celor 48 de persoane și rănirea altor 15 și la agravarea stării de psihoză teroristă existentă pe întregul teritoriu al României. Singurele mijloace mass-media importante (TVR și Radio) au preluat incidentul respectiv și au întărit convingerea populației că în România se desfășoară o luptă sângeroasă între MApN și dușmanul securist-terorist care are drept scop împiedicarea schimbării regimului Ceaușescu.

Pentru manipularea opiniei publice, în presa scrisă („*România Liberă*” din 24 decembrie 1989), a apărut articolul intitulat „*Din partea unor oameni ai muncii, de la Aeroportul Otopeni*” – articol nesemnat – cu următorul conținut: „*În aceste clipe grele, lucrători la Aeroportul Otopeni își dau și ei sprijinul la eforturile pe care le face poporul român în vederea lichidării ultimelor rămășițe ale dictaturii Ceaușescu. Astfel, în după-amiaza zilei de vineri și în noaptea care a urmat, ei au purtat lupte grele cu bandele teroriste sosite la aeroport în trei camioane militare, sprijinite din aer de elicoptere fără însemne, care au atacat cu lumina stinsă de la aproximativ 60 metri. Prin acțiunea unită a forțelor populare, sprijinită de bravele noastre forțe armate, acțiunile teroriste de la Aeroportul Otopeni au fost respinse, mai mulți teroriști căzând prizonieri. La ora când transmitem această știre, o grupare de rebeli se găsește în stare de luptă la fosta escadrilă aparținând*

cândva dictatorului și în niște case de lângă circa de miliție din comuna Otopeni. Așteptăm întăriri și sprijin în continuare.”

De asemenea, probele administrate demonstrează că la 23.12.1989 gl.lt.(r.) Rus Iosif a dat ordin ca elicopterelor de la Regimentul 61 Boteni să le fie schimbate prin revopsire, cocardele tricolore de pe fuzelaj cu alte însemne, de alt format geometric.

În condițiile în care, generalul Rus Iosif a ordonat în repetate rânduri ca aparatele de zbor amintite să efectueze misiuni de luptă deasupra Capitalei și în alte zone, cu scopul combaterii așa-zisilor teroriști, **au fost generate grave confuzii** la nivelul militarilor dispuși la sol pentru paza diverselor obiective. **Acest ordin de neînțeles (exceptând intenția vădit diversionistă) a dus la deschiderea focului fratricid și atingerea unor cote paroxistice a psihozei teroriste.** Trebuie menționat că absolut toate misiunile ordonate s-au dovedit a fi date împotriva unui dușman terorist **inexistent**.

Acuzațiile în sensul celor mai sus arătate se probează prin :

Declarațiile de martor aparținând piloților de la Regimentul 61 Boteni – UM 01901. De exemplu, martorul **Mateiciuc Ioan Cristian** – sediul SPM, 01.02.2018 (vol.III – *Declarații*, f.190-199) – „(...) *În după-amiaza zilei de 22.12.1989, unitatea noastră a primit ordin să transporte parașutiștii pe Aeroportul Otopeni de unde au fost preluați terestru de noile organe care reprezentau puterea și care le-au transmis misiunile specifice, în general de apărare a unor obiective(...)* *Este adevărat că în declarația de la Senat m-am referit și la ordinul de a fi șterse cocardele de pe elicopterele aflate în unitate(...)* *Am mai redat un aspect privind chemarea noastră în zona televiziunii întrucât presupuși teroriști, îmbrăcați în combinezoane negre, aflați pe clădirile din preajma televiziunii execută trageri intense asupra acestei instituții. Am plecat eu cu elicopterul și mitraliorul meu, mecanicul meu a tras cu mitraliera de 12,7 mm. întrucât afirma că observă*

persoane înarmate, posibil teroriști, pe clădirea televiziunii. Eu l-am avertizat să oprească tragerea deoarece împrăștierea gloanțelor era foarte mare. Și de la sol s-a tras asupra noastră și unul din elicoptere a fost lovit(...) Am relatat acest aspect pentru a sublinia că dacă există declarații în sensul executării focului din elicoptere asupra etajului 11 din TVR, această tragere a fost doar din eroare, din împrăștierea necontrolată a gloanțelor(...) Noi piloții, nu deținem nici un fel de informații cu privire la persoanele aflate în interiorul clădirii. Vreau să precizez că la televiziune se aflau chiar trupele de parașutiști aduse de noi și care primiseră sarcina de a apăra această instituție. Am discutat ulterior cu un militar parașutist aflat pe acoperișul televiziunii, care mi-a spus că dacă am fi continuat să coborâm în înălțime ar fi deschis focul asupra noastră cu lovituri AG. Și aici mă gândesc la faptul că tocmai parașutiștii din unitatea vecină s-au aflat în această postură și au avut ezitări de a trage întrucât intuiau că elicopterele sunt de la Boteni. Nu cunosc dacă ei aveau sau nu posibilitatea să vadă noile însemne pictate pe fuzelaj, căci cocarde oricum nu mai aveam, dar putea fi creată o diversiune în sensul că elicoptere necunoscute au atacat televiziunea”.

Această declarație este **importantă** din mai multe puncte de vedere. În primul rând, este devoalată eficient *inducerea în eroare* exercitată de factorii decizionali ai MAPN (inclusiv de către comandantul aviației militare). Apoi, este explicat un moment rămas, până acum, controversat. Și anume, tragerile din elicopter asupra etajului XI al TVR, incident prezentat în mod repetat de către grupul care a preluat puterea în decembrie 1989 ca fiind o „*dovadă*” cât se poate de clară că „*teroriștii*” au încercat lichidarea fizică a componentilor acestui grup. În realitate, a fost vorba de o **tragere accidentală** care, de fapt, nu a cauzat urmări.

La fel de importantă este și declarația de martor a comandantului Regimentului 61 Boteni – UM 01901 - col. (r) **Suciu Ioan**, sediul SPM, 31.01.2018 (vol.III – *Declarații*, f.178-189) – „*Ca organizare, arăt că regimentul pe car îl*

*comandam se subordona direct gl. Rus Iosif. În același timp, Regimentul de parașutiști se subordona direct comandantului aviației militare. Așadar, ambele unități se aflau în vârful ierarhiei sub comanda gl. Rus Iosif.(...)*În dimineața de 22.12.1989, înainte de ora 10:00, am primit un ordin telefonic de la gl. Rus pentru a mă pregăti să deplasez parașutiștii într-o misiune ce avea ca scop eliberarea pieței din fața Comitetului Central. De fapt, ordinul a sunat așa: „Luați muniție de război și dacă este necesar folosiți-o”. În acel moment era vorba de măsuri de înlăturare a demonstrațiilor și cred că ordinul era în consonanță cu ordinele comandantului suprem, întrucât Ceaușescu se afla încă în clădire și în funcție. (...)În cursul zilei de 23.12.1989 gl. Rus mi-a telefonat și m-a anunțat că în sprijinul unității mele a hotărât să trimită un efectiv al trupelor de securitate(...)Inițial am refuzat(...)Generalul Rus a insistat astfel încât am acceptat respectivul ajutor. Drept urmare, în seara aceleiași zile, aproximativ orele 19:00, am fost contactat și anunțat că respectivele trupe s-au oprit la aproximativ 2 km. de unitate, pe șoseaua București-Târgoviște(...)Am organizat introducerea în perimetrul unității a trupelor de securitate. Am decis debarcarea lor pe platoul unității. Totuși, având în vedere suspiciunile generale la adresa trupelor de securitate, am luat măsurile necesare pentru ca în cazul unei acțiuni ostile împotriva noastră să avem posibilitatea unei riposte eficiente. Așa că am dispus amplasarea de jur-împrejurul platoului a unui număr suficient de guri de foc pentru o eventuală apărare. Totul a decurs fără incidente. Cei trei ofițeri aflați la comanda respectivelor trupe au fost invitați în biroul comandantului de la parașutiști. I-am primit prietenește și chiar le-am adus cafele și câte un păhărel de coniac. În acele momente de destindere am fost sunat pe telefon de gl.mr. Ionescu Gheorghe, șeful de stat major al Comandamentului Aviației Militare, care mi-a spus ceva de genul „Vezi că ăștia nu sunt ai noștri!”, cu referire la trupele de securitate primite în unitate. Am fost surprins și bulversat de această

veste, am ieșit din birou și i-am spus unui lt.maj. de parașutiști ca la aproximativ două minute după ce urma să mă întorc în birou, să intre și el înarmat cu un pistol mitralieră și să îi dezarmeze pe cei trei ofițeri ai trupelor de securitate. S-a acționat întocmai, iar cei trei ofițeri, sub amenințarea armei, au fost dezarmați fiind acuzați că au fost trimiși cu o misiune împotriva noastră. Această situație tensionată nu a durat foarte mult, iar gl.mr. Ionescu a revenit cu un telefon prin care m-a anunțat că totuși trupele de securitate sunt aliate și nu reprezintă un pericol. Precizez că ulterior evenimentelor au venit la mine o parte din părinții celor uciși în fața Aeroportului Otopeni și m-au întrebat cum de a fost posibil ca într-o situație similară cu cea de la Otopeni, să nu se ajungă la focul fratricid ce a avut consecințe tragice la Otopeni. În legătură cu misiunile desfășurate de elicoptere la TVR, arăt că tot ceea ce am declarat în fața Comisiei Senatoriale este adevărat. Generalul Rus personal mi-a ordonat să pregătesc respectiva misiune având în vedere că dintr-o clădire aflată lângă televiziune un grup de teroriști acționează(...) De asemenea, arăt că gl. Rus este cel care mi-a ordonat ca pe toate elicopterele bazei de la Boteni să fie vopsite cocardele tricolore și astfel să fie schimbate însemnele clasice de pe elicoptere. Ordinul a fost explicit în sensul că peste cocardele tricolore bine cunoscute ca fiind însemnele aviației militare române să fie vopsit un dreptunghi în culorile roșu, galben și albastru. Nu am înțeles logica acestui ordin pe care îl consider bizar. În acele zile elicopterele de la unitatea pe care o conduceam au desfășurat o multitudine de misiuni ordonate fie de gl. Rus, fie de gl. Ionescu. Toate misiunile erau împotriva așa zisilor teroriști....O astfel de misiune a fost ordonată și împotriva așa zisilor teroriști din cimitirul Ghencea. Fără excepție, s-a dovedit că în realitate teroriștii nu au existat”.

Jurnalul de luptă al Regimentului 64 Parașutiști (dosar nr. 11/P/2014, vol.3—„*Jurnale acțiuni de luptă*”) menționează „*În baza ordinului comandantului*

aviației militare, ofițerii, subofițerii, militarii, gradații și soldații Regimentului 64 Parașutiști au primit misiunea de a apăra cu orice sacrificiu, chiar din primele momente de la Revoluție sediul Televiziunii Române, Sala Palatului și alte obiective de importanță majoră”.

Inclusiv pentru această situație, la fel ca în cazul Otopeni, se desprinde că gl.lt.(r.) Rus Iosif a realizat că survolul efectuat de elicoptere militare cu alte însemne decât cele cunoscute ca fiind ale Aviației Militare va genera panică la sol, în condițiile în care în București și în împrejurimi erau dispuse numeroase forțe militare eterogene care erau total îndreptățite să considere respectivele elicoptere ca fiind ostile (terroriste) și astfel să se ajungă inevitabil la focul fratricid. Este lesne de înțeles că aceste situații au condus la convingerea de nezdruccinat că forțele terorist-securiste dispun de aparate de zbor și le folosesc împotriva MApN și a Poporului Român. Această informație a fost difuzată, în mod repetat, în comunicatele TVR și prin presa centrală.

Prin raportare la declarațiile martorilor amintiți și analiza altor probe ale dosarului, se desprinde că tot în noaptea de 22/23.12.1989, comandantul Aviației Militare a ordonat deplasarea unor trupe aparținând fostului DSS pentru apărarea Aerodromului Boteni, fiind constatate aceleași deficiențe grave ca în cazul trupelor ce au primit ordin de a se deplasa pentru apărarea Aeroportului Internațional Otopeni. Doar inspirația unor cadre militare și elementul „*hazard*” au făcut ca tragedia survenită la Aeroportul Internațional Otopeni să nu se repete. Relevantă în acest sens este amintita declarație de martor aparținând comandantului Regimentului 61 elicoptere Boteni.

În același timp, **OZU nr. 14 din 22.12.1989 aparținând Regimentului 64 Parașutiști Boteni**, demonstrează că inculpatul gl.lt.(r) Rus Iosif a ordonat ca parașutiștii acestui regiment să ocupe poziții defensive **pe acoperișul TVR și pe clădirile din proximitatea acestei instituții publice**. În condițiile în care tot

gl.lt.(r) Rus Iosif a ordonat ca elicopterele Regimentului 61 Boteni (cu cocarde modificate) să efectueze misiuni de luptă anti-teroristă în perimetrul TVR, este lesne de înțeles confuzia generală creată. Pe fondul acestei situații ,generată de fostul șef al aviației militare, asupra elicopterelor *R61 Boteni*, de la sol s-a deschis focul.

Probatoriul administrat a relevat că elicopterele comandate de generalul amintit, având alte însemne decât cele tradiționale, au desfășurat multiple misiuni de luptă, una dintre acestea fiind **bombardarea cimitirului Ghencea** unde se presupunea că există teroriști. În realitate, în perimetrul acestui cimitir se aflau dispuse doar forțe ale MApN (inclusiv cele din dispozitivul de pază al sediului MApN) care , așa cum s-a arătat anterior, au fost angrenate în repetate rânduri în situații de foc fratricid. În aceste condiții, apariția neanunțată a unor elicoptere aparent ostile care au bombardat cimitirul, a fost de natură să amplifice la maximum confuzia și psihoza în rândurile cadrelor militare, a membrilor gărzilor patriotice și în rândul populației civile (parțial înarmată).

În fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 241/J.I.4 (Stenograma nr. 03 din 21 septembrie 1993), gl. **Gușă Ștefan**, a fost întrebat de senatorul Gabrielescu Valentin „*Cimitirul Ghencea a fost răscolit, s-au scos morții din mormânt, s-a tras cu rachete, cum e cu treaba asta ?*”, iar generalul a răspuns:„ *Cine a dat ordin să se scoată elicopterul acolo a făcut o mare greșeală. A fost o greșeală, dar să știți că greșeala nu s-a făcut numai în București.(....) Numai de la comandamentul aviației, acesta primind ordin de la ministrul apărării sau de la șeful statului major. Eu nu am dat ordin. Rus trebuie să știe, că era comandantul aviației.*”

S-a arătat în subcapitolul precedent că în mai multe situații au fost ordonate în timpul interdicției totale de zbor, anumite misiuni de luptă cu elicopterele militare aparținând bazelor de la **Tuzla** și **Boteni**, ordonându-se zborul fără lumini de

identificare. **Misiunile nu se puteau executa fără implicarea șefului aviației militare.**

În cuprinsul volumului intitulat „*Eveniment aviatic Boteni*” se regăsesc detaliile incidentului survenit în jurul **orelor 23.00** ale zilei de 22 decembrie 1989, când elicopterul YAR 330 cu numărul de înmatriculare 73, aparținând *Regimentului 61 Elicoptere Boteni*, a fost doborât de o rachetă *sol-aer* lansată din apropiere de către o unitate de apărare antiaeriană. Ancheta efectuată a concluzionat că tragerea asupra elicopterului s-a efectuat, probabil, pentru că aeronava a efectuat zborul cu **luminile de poziție stinse** și astfel a fost confundată cu o aeronavă ostilă. Din fericire, în urma acestei situații de **foc fratricid**, nu a murit nimeni.

Totodată, în volumele (4) intitulate „*Catastrofă aviatică 23.12.1989*” se află succesiunea cauzelor și circumstanțelor ce au favorizat doborârea, la 23 decembrie 1989, a elicopterului militar în care se aflau generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu, incident soldat cu decesul tuturor celor din elicopter. Cei doi generali ai **MI** (au participat la josnica operațiune „*Trandafirul*”) au fost arestați în timp ce se întorceau cu trenul de la Timișoara și introduși sub pază militară la *UM 01719 Deva* (unitate de geniu). Se desprinde că, în urma insistențelor generalului Militaru Nicolae (instalat deja în funcția de ministru al apărării de către Iliescu Ion) s-a decis aducerea urgentă la București a celor doi generali, o parte a deplasării (Deva-Sibiu) fiind ordonat de la vârful **MApN** să se efectueze cu un elicopter militar, **fără folosirea luminilor de identificare**, în condiții de întuneric total și de interdicție de zbor. **S-a repetat practic același scenariu ca în cazul zborurilor de la Tuzla și Boteni.** *Numitorul comun* al acestor misiuni aeriene ce au prezentat numeroase deficiențe și încălcări ale regulamentelor militare au fost **șeful aviației militare și factorii decizionali ai MApN** (compenți ai *Consiliului Militar Superior*, subordonat *CFSN*) Cert este că, în jurul orelor 19.45 ale zilei de 23 decembrie 1989, ajungând deasupra *UM 01496 Blandiana*, elicopterul a fost doborât de militarii

acestei unități (depozit de muniție), în ceea ce a reprezentat **un alt caz de foc fratricid**. Prin declarația de inculpat din data de 27 martie 2019, Rus Iosif a precizat că la vârful comenzii aviației militare nu s-a cunoscut că elicopterul respectiv, care a efectuat zborul conform unui traiect de zbor pre-aprobat, urma să survoleze depozitul de muniție, despre a cărui existență nu s-a cunoscut.

Așa fiind, responsabilitatea acestor misiuni, dar mai ales a consecințelor survenite (patru piloți decedați în cazul elicopterului de la baza din Tuzla, decesul tuturor celor din elicopterul doborât la 23.12.1989, accentuarea stării de psihoză) incumbă **inclusiv** fostului șef al aviației militare.

Prin raportare la cele mai sus expuse se desprinde concluzia conform căreia:

Conduitele inculpatului Rus Iosif care, în calitate de comandant al Aviației Militare, cu intenție, a intervenit în noaptea de 22/23.12.1989 fără drept și în deplină cunoștință de cauză asupra planului de apărare a Aeroportului Internațional Otopeni contribuind decisiv la moartea a 48 de persoane (40 de militari și 8 civili) precum și la rănirea gravă a altor 15 persoane și care la 23.12.1989 a dat în deplină cunoștință de cauză ordinul diversionist de schimbare a cocardelor elicopterelor aparținând Regimentului 61 Boteni, fapt ce a dus la deschiderea focului fratricid și implicit la rănirea unor persoane, și alte ordine militare, conduite care în afara rezultatelor concrete enunțate au contribuit la agravarea psihozei teroriste (cauza decesului a 814 de persoane, rănirea a 2135 de persoane, lipsirea gravă de libertate a sute de persoane și suferințe psihice multor persoane) întrunesc elementele constituite ale infracțiunii de crime împotriva umanității prev. de art. 439 lit. a) și g) C.p.

La data de 28 decembrie 1989, Iosif Rus a fost înaintat la gradul de general de divizie aeriană, iar 13.02.1990 a fost mutat în cadrul MAPN, în calitate de

consilier principal al ministrului apărării. În timp, a fost înaintat în grad până la cel de general de armată.

8. Execuția fostului președinte Ceaușescu Nicolae.

Prin capitolul V al prezentei lucrări s-a arătat că la orele 12.06 ale zilei de 22 decembrie 1989, elicopterul prezidențial pilotat de colonelul Maluțan Vasile, avându-i la bord pe Ceaușescu Nicolae și Elena, Mănescu Manea, Bobu Emil și două gărzi prezidențiale, a decolat de pe sediul CC al PCR, cu destinația Snagov. La scurt timp, după ce au survolat aeroporturile Otopeni și Băneasa, elicopterul a aterizat în incinta complexului prezidențial aflat pe malul lacului Snagov. Conform declarațiilor pilotului Maluțan Vasile, președintele Ceaușescu Nicolae a solicitat fără succes ca la Snagov să-i fie trimise două elicoptere cu trupe de însoțire. Apoi, în elicopter au urcat doar Ceaușescu Nicolae și Elena însoțiți de cele două gărzi personale. Au rămas la Snagov Mănescu Manea și Bobu Emil care, ulterior, în cursul aceleiași zile, au fost arestați. Elicopterul a decolat, iar președintele a indicat inițial ca nouă destinație baza de elicoptere de la Boteni, apoi s-a răzgândit și a solicitat deplasarea spre Pitești. În fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 230/J.I.4 (Stenograma nr.178 din 25.05.1995), **Maluțan Vasile** a relatat: **„Deci, el n-a fost stabil, cred eu. Nu a avut o idee fixă să meargă într-un anumit punct. A oscilat.”** Pilotul și-a continuat relatarea și a precizat că, dorind să scape din situația în care se afla, i-a raportat fostului președinte că elicopterul a fost încadrat de radio-locuția de la sol și astfel exista riscul doborârii. Strategia a reușit și Ceaușescu Nicolae a ordonat aterizarea imediată pe o șosea, în apropierea localității Boteni. La scurt timp, Maluțan Vasile a decolat spre baza de la Otopeni, lăsându-i pe soții Ceaușescu și cele două gărzi lângă șoseaua respectivă.

Raț Florian, maior al Direcției a V-a din cadrul DSS, garda personală a președintelui Ceaușescu Nicolae, a relatat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr.141/J.I.4 (St. nr. 209 din 16.11.1995) următoarele: „*Maluțan ne-a spus că trebuie să coborâm pentru că ne-au reperat și ne doboară cu o rachetă.(....) Am coborât din elicopter iar el (Ceaușescu) ne-a spus să vedem de o mașină. (....) A venit o Dacie roșie dinspre Târgoviște, iar șoferul s-a hotărât să ne ducă. (....) În mașină erau șoferul, Ceaușescu Nicolae, Elena și Rusu Marian. Șoferul, un medic pe nume Deca, a spus că ne dă cheile dacă vrem să conducem noi, dar Ceaușescu a spus să mergă el pentru că e mașina lui. Apoi, Rusu Marian mi-a spus să urc eu în locul lui deoarece va veni cu o altă mașină. Am urcat lângă ea, stăteam cu teamă (....) Am plecat, am intrat în comuna Văcărești, mașina nu funcționa bine și șoferul ne-a spus că ne duce la cineva care ne va duce mai departe. (....) În comună, într-o curte, un cetățean spăla o Dacie neagră și Deca a spus că acela e cetățeanul căutat.(....) S-a făcut transbordarea în mașina neagră, în aceeași formație, cu Ceaușescu în față lângă șofer (....) Șoferul a spus că ne va duce la locul lui de muncă, la Fabrica de plante medicinale (....) Ceaușescu a spus să mergem la județeană de partid din Târgoviște(....) Am trecut peste o linie de cale ferată, iar un revoluționar a început să strige „Huo ! Tiranul!”, probabil l-a recunoscut, a fost singurul incident de acest fel. Ceaușescu a spus să nu oprim chiar la județeană de partid, ci pe o stradă lateralnică. Mi-a spus să merg la primul secretar și acesta să vină acolo cu un Aro. (....) Am ajuns, în balcon erau revoluționari, era multă lume și nu se putea intra, aveam și armele la mine. M-am întors unde îi lăsasem, dar nu i-am mai găsit. Am hotărât să mă întorc la București.” Relatarea a fost confirmată de cealaltă gardă, **Rusu Marian** (Comisia Senatorială, dosar nr. 71/J.I.4, St. nr. 71 din 15.11.1994)*

Martorul **Niculae Petrișor**, la rândul său, a spus (sediul SPM, 26.07.2018, 11/P/2014, vol.IV – *Declarații*, f.208-214): „*În ziua de 22.12.1989, pe la ora 13:00 sau puțin după această oră, spălam în fața porții propriul autoturism (...). A venit autoturismul Dacia 1300 de culoare roșie (...). Din el au coborât o persoană necunoscută, pe care am identificat-o apoi în persoana mr. Raț Florian (...). Portiera din față dreapta a autoturismului oprit s-a deschis și prin ea l-am văzut aplecându-se în afară pe Ceaușescu Nicolae. Atunci m-am speriat și am strigat la soția mea „Viorica, Viorica! Ceaușescu e în mașină”(...). După ce soții Ceaușescu s-au îmbarcat, el pe locul din față dreapta, iar ea în spate stânga, a urcat și mr. Raț pe care l-am observat ținând pistolul mitralieră pe genunchi, cu țeava îndreptată spre mine. La ordinul acestuia din urmă am pus autoturismul în mișcare, spre Târgoviște, însă m-am gândit să nu ies de pe raza comunei și, cu această intenție, am virat la stânga într-o fundătură. Maior Raț a sesizat acest lucru, m-a întrebat ce vreau să fac, eu i-am răspuns că suntem urmăriți, deși nu știam dacă este sau nu așa(...). După ce am oprit într-o fundătură, mr. Raț a coborât din mașină și cu arma în mână a ieșit în șosea. La puțin timp în aceeași fundătură a oprit și autoturismul marca Dacia 1300 din care mai înainte îi preluasem pe cei trei. După o scurtă convorbire cu conducătorul celui autoturism mr. Raț s-a întors la mine și mi-a spus că nu ne mai urmărește nimeni și că trebuie să plecăm mai departe. Între timp soții Ceaușescu m-au întrebat dacă prin comuna Văcărești există vreun loc în care s-ar putea ascunde.(...) Am ieșit din nou cu mașina în șosea și ne-am îndreptat spre Târgoviște. Îmi era tare frică și conduceam prost din această cauză, iar la un moment dat, în gând, am cerut să nu mă omoare că am trei copii, la care Ceaușescu Elena mi-a spus că sunt beat, însă eu am negat acest lucru. În timpul deplasării Ceaușescu Nicolae spunea: „L-am pierdut pe Marian”, însă mr. Raț Florian și-a exprimat convingerea că va veni totuși. Apoi Ceaușescu Nicolae m-a întrebat dacă știu*

unde este Cobia și mi-a spus să mergem spre acea localitate, dar după un timp a revocat acest ordin, spunându-mi să mergem la Combinatul de Oțeluri Speciale Târgoviște.(...)La cererea lui Ceaușescu Nicolae am mers spre combinat pe artere lăturalnice, prin locul numit „La zgură”(....) Am ajuns până la stația CFR a combinatului, în zona oțelăriei. La ordinul lui Ceaușescu Nicolae am oprit acolo, mr. Raț a mers în combinat, mai exact în stația CFR a acestuia, pentru a da un telefon, dar s-a întors imediat spunând că nu este nimeni acolo. În acest timp, noi am fost reperați de personalul prezent acolo care, în timp ce noi demaram, a aruncat cu pietre spre autoturism strigând în același timp: „Jos tiranul”.După ce Ceaușescu Elena a respins propunerea lui Ceaușescu Nicolae de a ne îndrepta spre localitatea Ulmi, cei doi au hotărât să mergem la sediul Comitetului Județean Dâmbovița, indicându-mi-se să folosesc drumuri lăturalnice .Oprind într-o intersecție pe un drum cu prioritate, cei doi soți s-au speriat foarte tare văzând un număr mare de demonstranți. Din această cauză am intrat foarte greu pe artera respectivă. Ajungând în apropierea sediului Comitetului Județean de Partid am virat pe o străduță la dreapta și am oprit în spatele unui autovehicul greu, aceasta fiind sugestia lui Raț. Acesta a coborât din autoturism cerând permisiunea soțiilor Ceaușescu să meargă la acel sediu spre a se informa asupra situației și a aduce de acolo un alt autoturism .La foarte scurt timp am fost reperați de niște tineri care au început să strige: „Uite tiranul, jos tiranul”, situație în care soții Ceaușescu au luat hotărârea să fugim, de fapt Ceaușescu Elena a luat această hotărâre. După parcurgerea câtorva străzi lăturalnice, Ceaușescu Elena a ordonat să ne întoarcem în zona Comitetului Județean de Partid, iar apoi, din nou să plecăm de acolo și să ne îndreptăm spre Mănăstirea Dealul. Am plecat în acea direcție, dar trecând pe lângă hotelul partidului, Elena Ceaușescu a ordonat să oprim acolo, însă tot ea mi-a ordonat să mergem mai departe. Pe străzi periferice am ieșit la șoseaua de centură, am

părăsit orașul și am luat-o spre pădurea Priseaca. Ajungând în apropierea Centrului de protecție a plantelor Târgoviște și observând că porțile sunt deschise am virat brusc și am intrat înăuntru. După ce am luat legătura cu personalul din acea unitate i-am convins pe soții Ceaușescu să coboare din autoturism, i-am predat aceluia personal și imediat am plecat cu autoturismul în oraș. De la Casa Sindicatelor am luat două persoane împreună cu care am mers la sediul organului de miliție. Aici nimeni nu m-a crezut când le-am relatat că i-am prins pe soții Ceaușescu, situație în care eu am plecat cu intenția de a mă întoarce la sediul Centrului de protecție a plantelor. Fratele meu, la care am oprit în drumul spre acel centru, m-a avertizat, însă asupra pericolului la care mă expun deoarece numărul de înmatriculare al autoturismului fusese făcut public prin televiziune.(...)Precizez că Ceaușescu Elena a avut față de mine o comportare violentă, amenințătoare, am avut tot timpul impresia că aceasta a ținut pistolul în ceafa mea. Nu mi-a cerut nimeni autoturismul, iar eu nu concepeam să dau autoturismul pe mâna altcuiva.(...)Cu toate că am avut două ocazii de a opri autoturismul în mulțime, nu am făcut-o, de frică.”

Probatoriul administrat a relevat că în jurul orelor 14.00 ale zilei de 22 decembrie, numitul Niculae Petrișor s-a prezentat la ofițerul de serviciu al Inspectoratului Miliției Județene Dâmbovița și a anunțat că soții Ceaușescu se află în incinta Centrului de Protecție a Plantelor. Primind această informație, plt. Paise Constantin, sg.maj.Enache Ion, sg.maj. Săftoiu Ion și sg.maj.Fluraliu Dan, toți din cadrul IMJ Dâmbovița,s-au deplasat în zonă cu ajutorul a două autoturisme ale miliției. Sub pretextul asigurării protecției, soții Ceaușescu au fost duși la sediul IMJ Dâmbovița .La comanda acestei instituții se afla lt.col . Colț Ștefan. Acesta a solicitat sprijinul unităților militare aflate în imediata vecinătate, astfel încât în jurul orelor 18.00 – 18.30 soții Ceaușescu au fost introduși în incinta UM 01417

Târgoviște de către mr .Mareș Ion (MApN) și lt.col. Gheorghe Dinu (DSS), cu un autoturism Aro aparținând DSS.

Audiat la sediul SPM la data de 11.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.222-234), martorul **Mareș Ion** a spus: *„În luna decembrie 1989 eram cadru activ, având gradul de maior la UM 01378 Târgoviște, locțiitor al comandantului. Unitatea militară era în aceeași cazarmă cu UM 01417 Târgoviște, unde au fost reținuți 3 zile și 3 nopți Nicolae și Elena Ceaușescu (...) La data de 22.12.1989 am urmărit la televizor mitingul organizat de Ceaușescu și am văzut și momentul în care elicopterul în care se aflau soții Ceaușescu a decolat de pe sediul CC. Imediat după aceasta am primit ordin pe linia capacității de luptă, de apărare antiaeriană a teritoriului, să combatem toate țintele care evoluează în spațiul aerian deoarece nu zboară nicio țintă proprie (...) M-am deplasat apoi din punctul de comandă către biroul domnului col Kemenici Andrei, comandantul UM 01417 și în același timp comandantul Garnizoanei Târgoviște. Acesta mi-a spus că are informații că Nicolae și Elena Ceaușescu ar fi fost văzuți și alergați de populație prin Târgoviște, aceștia fiind într-o mașină de miliție și că momentan s-ar ascunde în zona Mănăstirii Dealu. S-a hotărât trimiterea unui pluton în zonă pentru a-i căuta, iar eu am propus ca în componența plutonului respectiv să între și militarii de la compania de securitate. În acel birou se afla și dl. lt. col. Dinu, locțiitor al comandantului garnizoanei pentru trupele Ministerului de Interne și locțiitor al comandantului Securității, acesta fiind de acord cu propunerea mea (...) Am plecat de la unitate împreună cu lt. col. Dinu, pe jos, pentru a merge la sediul Inspectoratului Județean al Miliției și Securității care era situat la 50 de metri lateral de unitatea noastră. Am observat că pe toată peluza din fața clădirii erau multe dosare rupte și tablouri cu Ceaușescu sparte. Se aflau în zonă cam 100 de revoluționari, în fața fiecărei intrări. Am trecut printre manifestanți, nu fără incidente, aceștia dorind să ne linșeze, dar am fost salvați de cadrele militare din*

interior, subordonații mei (...). Pe holul din fața biroului comandantului miliției m-am întâlnit cu col. Dinu care mi-a comunicat că nu mai este nevoie să facem căutarea întrucât soții Ceaușescu se aflau în biroul comandantului miliției, fiind aduși de subofițerii de miliție Paise și Enache. Am intrat în birou, aruncând o privire, constatând că într-adevăr cei doi se aflau acolo, iar biroul era plin de civili. De asemenea am văzut că lui Nicolae Ceaușescu i se efectua o percheziție corporală de către lt. col. Colț, găsindu-i în buzunarul interior o agendă și niște stilouri. Nu cunosc ce s-a întâmplat cu aceste obiecte întrucât m-am retras să raportez domnului Kemenici. I-am dat ordin cpt. Boboc Ion, în numele comandantului garnizoanei, să intre în birou și să nu mai permită ieșirea nimănui de acolo până la înapoierea mea(...).M-am deplasat în biroul inspectorului șef de la Securitate, unde exista un telefon direct și am raportat totul col. Kemenici. Acesta mi-a ordonat scurt să-i aduc în cazarmă la noi și a închis (...). Ulterior, când am ajuns în cazarmă, am aflat că dl. col. Kemenici se deplasase personal cu un autocamion cu soldați și un ARO în fața inspectoratului, pentru a-i prelua pe ceaușești, dar eu nu am știut acest lucru. Am mers la biroul unde erau ținuți soții Ceaușescu, am pătruns în încăpere cu gândul de a nu-mi spune numele și m-am adresat lui Nicolae Ceaușescu, spunându-i că sunt trimis pentru a-i asigura protecție față de revoluționari. M-a întrebat cum mă numesc, iar eu i-am spus numele deși nu vroiam să fac asta (...). I-am explicat că urmează să-l duc într-o unitate militară din apropiere întrucât se apropiau de clădire foarte mulți demonstranți care l-ar fi linșat. I-a aruncat o privire foarte scurtă Elenei Ceaușescu, după care a acceptat (...). I-am dat ordin cpt. Boboc să-i mute în biroul locțiitorului comandantului miliției și am plecat să eliberez drumul până la mașina cu care trebuia să-i transport, un ARO pe care îl stabilisem cu col. Dinu (...). Acolo se afla comandantul miliției, col. Dureci, pe care l-am întrebat dacă pot să-i iau și mi-a răspuns că da întrucât nu avem ce

face altceva (...). Am mers în biroul în care erau ceașeștii, observând că între Nicolae Ceaușescu și S. era o discuție aprinsă, acesta din urmă reproșându-i că a făcut multe rele pentru care va răspunde. Am întrerupt discuția și i-am condus în curtea interioară la mașină. Col. Dinu a urcat la volan, fiind mașina lui de serviciu, eu lângă el, iar în spate au fost urcați soții Ceaușescu, flancați de cpt. Boboc Ion și de plt. Paise. Am plecat cu luminile stinse, ocolind pe la gară, trecând printre manifestanți și reușind să intrăm în cazarmă. Am parcat în fața comandamentului UM 01417 unde mă aștepta mr. Țecu. L-am ajutat pe Ceaușescu să coboare, s-a uitat în jur speriat după care i-a spus și Elenei să coboare din mașină, că totul este în ordine. I-am introdus în clădire, eu ținând-o de braț pe Elena Ceaușescu și i-am condus în biroul de logistică, lăsându-i cu ei în interior pe cpt. Boboc și plt. Paise, iar în fața ușii se afla cpt. Stoica și doi militari cu gradul de sergent. Acest dispozitiv s-a păstrat fie în cazarmă, fie în câmp, până la începerea procesului. Imediat s-a întors și dl. col. Kemenici (...). A avut loc o ședință în care s-a hotărât anunțarea esaloanelor superioare, păstrarea secretului chiar și față de colegi și întărirea pazei cazarmii. Generalul Stănculescu ne-a spus că răspundem cu capul de viața celor doi și ne-a anunțat că va trimite întăriri, ceea ce a și făcut, trimițând mai multe TAB-uri, acestea fiind fără însemne, cei de la Moreni neavând timp să le pregătească. Au venit mai multe tancuri de la Regimentul 1 Tancuri și forțe terestre de la Câmpulung Mușcel și Ploiești. Am cerut să se spună la Televiziune că cei doi au fost reținuți de armată și se află sub pază undeva lângă Târgoviște. Legăturile cu centrul de comandă din București erau ținute prin generalii Stănculescu, Militaru și Voinea (...). Menționez că legătura cu centrul de comandă din București era ținută de către comandantul Kemenici, iar în lipsa lui de locuitorul acestuia, maior Țecu.”

Așadar, la data de 22 decembrie 1989, în jurul orelor 19.00, Ceaușescu Nicolae și Elena au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște, unde au rămas

în stare de arest până la data de 25 decembrie 1989 când, în urma unui proces penal simulat, au fost executați. Concret, încă de la data de 22 decembrie 1989, cuplul prezidențial a fost deposedat total de prerogativele puterii în stat, soții Ceaușescu fiind reduși la calitatea de simpli cetățeni ai României.

Reține atenția faptul că anterior introducerii în incinta UM 01417 Târgoviște, **Ceaușescu Nicolae și Elena s-au aflat în custodia MI – DSS.** Prin aceasta se probează în mod indubitabil că nu a existat nicio intenție din partea conducerii MI – DSS de a-l salva pe fostul președinte. În acest fel, apar cu atât mai lipsite de logică afirmațiile conform cărora cadrele DSS i-au atacat, pe întregul teritoriu al României pe reprezentanții armatei, pe revoluționari și pe reprezentanții CFSN, cu scopul readucerii la putere a fostului președinte. Mai mult, s-a dovedit că, **încă de la început DSS știa exact unde se afla Ceaușescu Nicolae.** Astfel, o ipotetică încercare de eliberare a acestuia s-ar fi concentrat în jurul UM 01417 Târgoviște și nu în alte părți. După cum se va demonstra în cele ce urmează, UM 01417 Târgoviște nu a fost în niciun fel atacată în perioada de după introducerea soților Ceaușescu în unitate. În schimb, asupra acestei unități militare au fost simulate în mod succesiv atacuri, prin complicitatea directă a gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, gl.col (r) Militaru Nicolae și col. Kemenici Andrei, totul cu știința factorilor decizionali ai CFSN. Scopul a fost justificarea eliminării fizice a fostului președinte Ceaușescu Nicolae și a soției acestuia. S-a acreditat ideea că unitatea de la Târgoviște este atacată de forțele securist-terroriste fidele fostului șef de stat și în acest fel s-a creat cu bună știință aparența necesității judecării în regim de urgență a cuplului prezidențial, scopul ultim fiind eliminarea fizică a fostului președinte.

Examinarea declarațiilor martorilor **Țecu Ion, Stoica Iulian, Birton Iosif și Mareș Ion** (protagoniști direcți ai evenimentelor din incinta UM 01417 Târgoviște) evidențiază că au existat trei tentative de ucidere a soților Ceaușescu, înainte de organizarea falsului proces din 25 decembrie 1989. Acești martori au arătat că prin

implicarea directă a col. Kemenici Andrei , care a fost în permanentă legătură cu factorii de decizie din MApN (generalii Stănculescu și Militaru), s-a creat aparența atacării unității, chiar a ocupării unității de către forțe ostile și astfel aparența necesității uciderii cuplului prezidențial. Aceste declarații sunt bine completate de stenogramele aparținând gl. lt. **Stănculescu Atanasie Victor** și inculpatului **Voiculescu Voican Gelu** care au recunoscut că au încercat eliminarea cuplului prezidențial înainte de procesul din 25 decembrie 1989. Doar ca urmare a eșecului uciderii acestora, a apărut necesitatea organizării unui simulacru de proces, cu final dinainte cunoscut – **executarea** cuplului Ceaușescu. În cele ce urmează, vor fi susținute afirmațiile făcute.

La data de 24 decembrie 1989, în sediul MApN, grupul de decizie politico-militară din cadrul CFSN (**Iliescu Ion, Brucan Silviu, Militaru Nicolae și Voiculescu Voican Gelu**) a hotărât ca, la data de 25 decembrie 1989, să fie organizat un proces simulat în urma căruia Ceaușescu Nicolae și Elena să fie condamnați la moarte și executați imediat. **S-a decis inclusiv ca gl.lt. Stănculescu Victor să se ocupe de organizarea procesului**, iar Voiculescu Voican Gelu și Măgureanu Virgil au fost desemnați în calitate de observatori ai procesului din partea CFSN.

Stenograma nr. 42 din 08.02.1994, în dosarul nr. 249/J.I.4 al Comisiei Senatoriale – **Brucan Silviu** – *„A fost o discuție destul de lungă, cu argumente politice, juridice și militare. Sigur că am fi preferat să fie un proces public sau deghizat care să fie educativ pentru populație. S-a discutat și aspectul juridic pentru că nu era în regulă, era o chestiune făcută fără respectarea elementarelor reguli juridice, mai ales că, cinstit vă spun, nu aveam nicio îndoială asupra sentinței....Nu s-a supus la vot, dar nu-mi amintesc ca cineva să se fi opus categoric. Nici domnul Iliescu. Dar existau nuanțe(...).El (Voican Voiculescu) era pentru, categoric. Chiar spunea că ce atâta discuție. Roman la fel, nu în*

termenii în care era Voican, care era un tip mai aventuros cum a dovedit și ulterior. Roman a înțeles necesitatea(...)Aveam informații că sunt pregătiri pentru a-l salva pe Ceaușescu de unde era. Cei care conduceau acea unitate militară au semnalat că s-a tras asupra acestei unități, că sunt niște aglomerări de trupe în apropiere. Și bineînțeles că și acesta a fost unul dintre argumente, pentru că ne-am dat seama că dacă ar reuși o acțiune de salvare și el s-ar pune în fruntea unor trupe, atunci ar fi un adevărat măcel în țară(...)Aș defini poziția lui Iliescu în felul ăsta: A fost de acord fără ca să fie ferm și hotărât în această chestiune și cred că asta e o caracteristică generală. Adică a înțeles că este necesar să se facă acest lucru.” La întrebările președintelui Comisiei, Valentin Gabrielescu: „A avut o ezitare domnul Iliescu în treaba asta? A căutat să găsească alte soluții?, răspunsul dat de Brucan Silviu a fost „Nu!”.

Montanu Mihail, CFSN, declarație de martor, sediul SPM, 07.02.2017 (vol.I – Declarații, f.36-47) – „Cu referire la instituirea Tribunalului Militar Excepțional, privitor la judecarea soților Ceaușescu, arăt că inițiatorul, promotorul, a fost Silviu Brucan. Acesta a fost susținut cu jumătate de gură de Ion Iliescu și aprobat, în totalitate, de generalul Militaru, Gelu Voican Voiculescu și Petre Roman. Sarcina constituirii completului de judecată și a organizării procesului a căzut pe umerii generalului Stănculescu. De la bun început eu nu am fost de acord cu această inițiativă, mai ales că toți ceilalți știau de la început că soții Ceaușescu urmau a fi omorâți. Despre Iliescu și Roman pot afirma că nici nu au susținut, dar nici nu s-au opus omorârii soților Ceaușescu. Cu toții știau foarte bine că procesul urma să fie doar o impresie artistică.”

Negruți Paul – membru FSN, declarație de martor, sediul SPM, 07.03.2017 (vol.I – Declarații, f.179-185) – „Cu privire la procesul și execuția soților Ceaușescu îmi amintesc faptul că, în 24 decembrie 1989, seara, toate persoanele aflate în camera de consiliu a MApN, au hotărât împușcarea soților Ceaușescu,

motivându-se că doar în acest fel se pot liniști lucrurile în țară. Aceste persoane au fost Ion Iliescu, Dumitru Mazilu, Silviu Brucan, Dan Marțian, Cazimir Ionescu, Mihai Montanu, Florin Bădilici, Manole Gheorghe, Mihai Lupoi, Mihai Ispas, Liviu Cațichi, Gelu Voican Voiculescu, Sergiu Nicolaescu și numeroși generali, între care amintesc pe Militaru, Stănculescu, Chițac.”

Stenograma nr. 90 din 8 martie 1994, în dosarul nr. 92/J.I.4 al Comisiei Senatoriale, Roman Petre – *„În seara zilei de 24 decembrie 1989 a fost acea sugestie a domnului Brucan(...)Domnul Iliescu a spus: „Trebuie să facem un proces!” (...)Brucan propunea orice formulă inclusiv ...dar, în principal ideea era de eliminare a Ceaușeștilor, într-o formă sau alta...Ideea procesului și a eliminării Ceaușeștilor într-o formă sau alta, inclusiv a execuției, a fost o chestie care s-a construit rațional și firesc. (...) Brucan a făcut această chestiune, domnul Iliescu a spus:„Da, cred că nu avem altă soluție.”, eu, atât cât contam am spus „De acord” și Voican era de aceeași părere”.*

Stenograma nr. 12 din 1 noiembrie 1993, în dosarul nr. 172/J.I.4 al Comisiei Senatoriale, Stănculescu Atanasie Victor – *„Pe 24 decembrie, seara, când am fost chemat din nou la biroul ministrului Militaru și mi-a spus să pregătesc, era și Ion Iliescu, pentru 25, deplasarea unor echipe la Târgoviște, urmând ca să se facă judecarea lui Ceaușescu.”*

Stenograma nr. 203 din 31 octombrie 1995, în dosarul nr. 192/J.I.4 al Comisiei Senatoriale, Stănculescu Atanasie Victor – *„Vreau să vă spun că din păcate nu am făcut decât o parte din treabă, pentru că restul s-a organizat în spatele ușilor închise: Ion Iliescu, Brucan, Militaru, Gelu Voican Voiculescu, Roman, deci cinci mari, or mai fi fost și alții pe lângă ei (...) Când a început toată treaba mi s-a spus să organizez totul și voi avea tot ce trebuie pentru completul de judecată, pentru tot.”* La întrebarea senatorului Săndulescu *„Cine v-a spus,*

Iliescu?” gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor a răspuns „Da, Iliescu, pentru că el venea la mine și mă întreba dacă mai știu ceva.”

Analiza declarațiilor menționate relevă că **decizia privind judecarea fără respectarea drepturilor procesuale și executarea cuplului prezidențial Ceaușescu Nicolae și Elena a fost luată în deplină cunoștință de cauză de forul decizional al CFSN, format din Iliescu Ion, Brucan Silviu, Voiculescu Voican Gelu și gl. armată (r.) Militaru Nicolae, sarcina organizării procesului și execuției fiind asumată de gl.lt. Stănculescu Victor.**

Despre **Brucan Silviu**, ca factor de decizie important pentru zilele Revoluției și nu doar, se va reaminti că avea intrare inclusiv la Mihail Gorbaciov cu care s-a întâlnit și au discutat despre viitorul României pentru perioada post – Ceaușescu. Influența acestuia față de Iliescu Ion era **majoră**, iar acest aspect rezultă inclusiv din stenograma audierii lui **Roman Petre** (Comisia Senatorială, dosar nr. 92/J.I.4, St. nr. 90 din 08 martie 1994) care a spus: „Era un om ascultat. Am observat că domnul Iliescu colabora cu el destul de intens”. Relevantă este și declarația martorului **Mihăescu Eugen** (sediul SPM, 04.12.2017 - vol.III - Declarații, f.72-79): „*Am fost impresionat când am aflat că un comunist a criticat, într-o scrisoare adresată presei internaționale, represiunea protestelor muncitorilor de la Brașov din 1987. Am intervenit pe lângă conducerea revistei „Time” pentru a scrie un editorial despre Silviu Brucan.(....) Nu știu cum a aflat Silviu Brucan despre intervenția mea, dar, când a venit în Statele Unite în vara lui 1988, a aflat de la Irina Cajal, secretar de stat în Ministerul Culturii în ultimii zece ani - fiica doctorului Nicolae Cajal, conducător al comunității evreiești din România, încă de pe vremea lui Nicolae Ceaușescu – și de la soțul ei, Minu Marin, fiul lui Gaston Marin, numărul meu de telefon și adresa mea de la New York. L-am găzduit și l-am îngrijit pe Silviu Brucan, după intervenția chirurgicală (dublă hernie inghinală și prostată) pe care a avut-o la sfârșitul verii*

lui 1988.(...) După intervenția chirurgicală l-am găzduit pe Silviu Brucan, în perioada de convalescență o perioadă de circa 2 – 3 săptămâni, întrucât acesta fusese externat după 24 de ore, nefiind asigurat medical în Statele Unite(...) De la telefonul din apartamentul meu, Brucan a vorbit cu fostul ambasador sovietic Anatoli Dobrinin, pe care îl numea Tolea (...) O parte a perioadei în care Dobrinin a fost ambasador al URSS în Statele Unite a coincis cu perioada în care Silviu Brucan, la rândul său, era ambasador al R.P. România, trimis de Gheorghe Gheorghiu Dej în Statele Unite (...) Din câte rețin, la momentul discuției Dobrinin era consilier pe probleme de politică externă al președintelui URSS, Mihail Gorbaciov(...) Discuția s-a purtat la început în limba engleză și apoi în limba rusă. A mai vorbit și la Londra, unde avea legături puternice, pe care le-a rugat să-l sprijine să o întâlnească pe Margaret Thatcher, primul ministru al Marii Britanii. De la mine, Brucan a plecat direct la Londra. La moartea lui, „The Independent” a publicat un necrolog pe o pagină întreagă de ziar.”

Influența majoră a lui Brucan Silviu este evidențiată și prin analiza materialului de *urmărire informativă* a acestuia, material realizat, în timp, de DSS.(vol. VII – *Documente*, suport optic de la CNSAS, pag.28-29 și suport optic de la CNSAS, pag.43-46)

Revenind la subiectul principal de discuție al acestui subcapitol, se desprinde concluzia conform căreia **motivul invocat pentru luarea deciziei de execuție a fost pretinsul pericol terorist-securist și o posibilă eliberare a cuplului prezidențial de către forțe fidele.**

Probele administrate au demonstrat că **acest motiv a fost în totalitate fals.** Pe de o parte, nu există nicio probă credibilă care să contureze o reală acțiune terorist-securistă îndreptată împotriva Revoluției și noii puteri politico-militare. Pe

de altă parte, același probatoriu a arătat existența unei diversiuni complexe prin care să fie creată impresia atacării UM 01417 Târgoviște, scopul atribuit fictivilor atacatori fiind eliberarea cuplul prezidențial. Edificatoare în sensul acestei diversiuni, sunt mai multe declarații de martor aparținând unor cadre militare direct implicate în evenimentele desfășurate la UM 01417 Târgoviște.

Mateescu Ion – cpt. la UM 01417 Târgoviște – punctul de comandă, declarație de martor, sediul SPM, 24.09.2018 (vol.IV – *Declarații*, f.112-121) – *„Arăt că după Revoluție am făcut parte din Comisia OC1 (Ordinul Circular 1), care a avut drept scop aflarea adevărului despre cele petrecute în unitate în timpul Revoluției. Concluzia cercetărilor a fost că, fără dubii, Unitatea 01417 Târgoviște, nu a fost atacată pe perioada Revoluției, în niciun fel, nici pe calea aerului, nici terestru. S-a concluzionat că asupra cadrelor unității s-a exercitat doar presiune psihologică, în special prin telefon. De altfel, personal am constatat că asupra unității nu s-a tras niciun foc de armă, așa cum în mod fals se acreditează ideea. Nu înțeleg de ce col. Kemenici ne anunța că, de exemplu, dinspre liceul situat vis-a vis de unitate, s-a deschis focul asupra noastră. După această dezinformare, din interiorul unității s-a deschis focul masiv asupra acestui liceu, fără ca situația concretă să impună deschiderea focului. De foarte multe ori, ca urmare a unor astfel de ordine, dar și ca urmare psihozei și proastei instruirii, dinspre unitatea noastră s-a deschis foc generalizat spre exterior. Această situație a ieșit cu claritate, în perioada următoare, când s-a putut constata foarte ușor că pe fațadele tuturor clădirilor din jurul unității noastre se vedeau efectele tragerii intense, în timp ce unitatea noastră nu avea nicio urmă de glonț. Această situație a făcut ca imediat după calmarea situației, col. Kemenici să-i dea ordin unui zugrav să astupe niște denivelări de la fațada unității pentru a se crea impresia unei trageri dinspre exterior. Personal apreciez că toate concluziile trase de comisia constituită au fost folosite, de fapt, pentru a*

se afla ce anume cunoaștem, pentru ca ulterior, prin abuz, documentele obținute să fie luate de Ministerul Apărării Naționale, pentru ascunderea adevărului. Personal m-am opus predării materialului, însă acest material a dispărut în momentul desființării ulterioare a unității. Cunosc o situație în care, într-una din zilele Revoluției, col. Kemenici i-a dat ordin unui militar să se deplaseze pe acoperișul unui bloc din apropierea unității și de acolo să execute foc de armă pentru a crea impresia atacării unității. Acel militar a executat ordinul, a marcat focul de armă, iar consecința a fost că dinspre unitate s-a deschis foc de mitralieră înspre blocul respectiv. Ținând cont că asupra unității nu s-a exercitat nici un fel de atac din exterior, afirm în deplină cunoștință de cauză că militarii unității noastre, decedați prin împușcare în timpul Revoluției, au plătit cu viața ca urmare a deficienței de dispunere a forțelor militare, dar și ca urmare a proastei comunicări între cadrele dispuse pentru apărarea unității. Cu toții au decedat ca urmare a focului fratricid.”

Țecu Ion, mr. la UM 01417 Târgoviște - locțiitor al comandantului, declarații de martor, sediul SPM, 25.05.2006 și 04.10.2017 (vol.II – Declarații, f.193-214) – „În jurul orei 05:30 s-a primit un telefon de amenințare pe telefonul direct al comandantului, prin care am fost somați să-i predăm pe soții Ceaușescu, în caz contrar într-o jumătate de oră cazarma va sări în aer. Exact la ora șase s-a deschis foc de provocare de pe blocul de locuințe din jurul unității(...) Nu am auzit gloanțele șuierând sau ricoșeuri, deși erau la doar 100 metri distanță(...))Am primit două telefoane ciudate din partea ministrului MApN, Militaru Nicolae. Unul ne anunța că vom fi atacați de o coloană de blindate dinspre Oțelăria Târgoviște, iar al doilea anunța că două divizii de parașutiști urmează să fie desantate în Târgoviște. Mi-am dat seama cel puțin că a doua informație era falsă, deoarece pentru două divizii de parașutiști erau necesare 70-80 de avioane. Mi-am dat seama că era o diversiune. După câteva minute am sunat eu

la generalul Militaru solicitându-i să repete ordinul, acesta făcând acest lucru. În jurul orei 17:00, am dat ordin ca tunurile antiaeriene să pregătească muniția anti-blindate pentru tragere terestră (...) M-am deplasat la poziția de tragere (...) singura zonă unde puteam fi atacați de coloana de blindate (...) am constatat că mr. Ivan nu pregătea muniția anti-blindate, arătându-mi pe ecranul radiolocatorului un grup de aproximativ 30-40 ținte aeriene ce se îndreptau spre noi, fiind la aproximativ 18 Km de noi. M-am urcat în postul de observare, uitându-mă prin lunetă nu am văzut nicio țintă, realizând că sunt ținte false. Făcând legătura cu informațiile provenite de la generalul Militaru am realizat că suntem victimele aceleiași dezinformări (...) Nu am apucat să pregătim vreo ladă de muniție anti-blindate că dinspre București se apropia o coloană de tancuri cu luminile de poziție aprinse și viteză relativ redusă. În fața coloanei mergea un Aro 244, și atunci am realizat că nicio coloană de tancuri nu atacă având un autoturism în față. Am oprit încărcarea muniției. Am recunoscut tancurile de la UM 01303, care se retrăgeau din misiunea de la București(...)Ulterior, în cursul lunii martie 1990, am aflat că domnul comandat Kemenici ordonase zidarului unității să creeze, prin lovituri în perete, aparența unor focuri de armă executate asupra unității noastre(...)Doresc să menționez că, punând lucrurile cap la cap, am constatat că multe din informațiile primite la momentul respectiv, privind iminența unor atacuri de diferite tipuri (desant aerian, atac chimic asupra unității, atac masiv executat de către blindate) semănau izbitor cu planul unic de difuzare a informațiilor care era întocmit la orice aplicație cu trupe”.

Stoica Iulian – lt.maj., șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște, declarație de martor, sediul SPM, 19.10.2017 (vol.II – Declarații, f.257-273)– „*La coborâre (din elicopter) gen. Stănculescu a fost întâmpinat de colonelul Kemenici, Mareș și Țecu. După ce s-au întâlnit au avut o discuție, col. Kemenici mi-a făcut semn să vin cu transportorul spre primul elicopter. Când am mers lângă elicopter, gl.*

Stănculescu a întrebat ce este cu acest transportor, col. Kemenici i-a spus că în interior se află soții Ceaușescu (...). Au ieșit din transportor și au fost conduși în biroul comandantului. S-a filmat și s-a făcut vizita medicală (...) În această perioadă cât soții Ceaușescu se aflau în interior eu m-am aflat pe blindat. În fața transportorului, gen. Stănculescu a purtat o discuție cu patru parașutiști...i-a întrebat dacă sunt în stare să ducă la bun sfârșit sentința pe care o va da Tribunalul Militar Exceptional, și anume de executare. Acești parașutiști și-au dat acordul ridicând două degete. Ulterior, col. Kemenici și gen. Stănculescu au căutat locul unde urmau a fi executați(...) A urmat procesul (...) Ulterior evenimentelor, din ordinul comandantului Kemenici, zugravul unității a executat cu dalta niște urme pe peretele comandamentului pe care ulterior le-a acoperit cu mortar, în scopul creării aparenței unor lovituri de gloanțe. Situația a fost considerată penibilă atâta de mine cât și de colegii mei de unitate.”

Birton Iosif, plt.maj. la UM 01417 Târgoviște – șef Birou documente secrete, sediul SPM, 24.10.2017 (vol.II – Declarații, f.284-291)– „După terminarea evenimentelor am constatat că toate clădirile unităților militare nu aveau nicio urmă de glonț. În prima parte a anului 1990 l-am văzut pe zugravul unității urcat pe o scară în fața clădirii comandamentului care efectua unele retușuri cu ipsos, aspect care m-a contrariat deoarece știam că nu existau găuri sau crăpături care să necesite reparații. L-am întrebat pe acesta de ce face reparațiile, iar zugravul mi-a răspuns că executa ordinul primit de la colonelul Kemenici pentru a acoperi urmele de gloanțe. Întrucât urme de gloanțe nu existau, l-am întrebat „Care urme de gloanțe?”, iar el mi-a răspuns că așa a primit ordin. În partea exterioară a gardului nu am văzut urme de gloanțe. Ordinul colonelului Kemenici de a acoperi urme imaginare de gloanțe mi l-am explicat prin necesitatea de a oferi o justificare a muniției trase din unitate”.

Mareș Ion, mr. la UM 01378 Târgoviște – loctiitor al comandantului unității, sediul SPM, 11.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.222-234)– *„La scurt timp după evenimentele din Decembrie 1989, din dispoziția comandantului Kemenici, zugravul unității a creat aparența unor lovituri de glonț pe fațada comandamentului. Întrebându-l pe Kemenici de ce a trebuit făcut acest lucru, acesta mi-a spus că a luat decizia în contextul în care s-a executat foc asupra acoperișului liceului, context în care s-a creat aparența atacului asupra garnizoanei.”*

Iolu Samuel – angajat civil (zugrav) la UM 01417 Târgoviște, sediul SPM, 07.12.2017 (vol.III – *Declarații*, f.94-97)– *„La începutul anului 1990...am fost chemat de către comandantul unității, col. Kemenici Andrei, care mi-a ordonat să pregătesc fațada comandamentului pentru zugrăvire. Acesta mi-a solicitat în mod expres să fac să pară că s-a tras în noi. Acesta nu mi-a făcut alte precizări, lăsând la latitudinea mea modul în care să acționez. Fiind martor la evenimentele derulate, am tras concluzia că se dorea acest lucru pentru a se justifica acțiunile altor cadre militare și consumul foarte mare de muniție din acele zile.(...)Nu mai rețin câte astfel de urme am creat, dar îmi amintesc că la un moment dat am fost ironizat de niște colegi, cadre militare, aceștia întrebându-mă dacă doar până la nivelul la care ajungeam cu scara s-a tras.”*

Au fost depuse diligențele necesare pentru a afla dacă într-adevăr la UM 01417 Târgoviște s-a dat acel telefon de amenințare despre care a făcut referire martorul Țecu Ion, telefon despre care a relatat și martorul Mareș Ion. În acest sens, la 24.09.2018 – sediul SPM (vol.IV – *Declarații*, f.112-121), martorul **Mateescu Ion** a relatat următoarele: *„În decembrie 1989, după ce în unitatea mea au fost aduși Nicolae și Elena Ceaușescu, comandantul Kemenici a fost sunat pe telefonul de oraș de o persoană care i-a transmis că, dacă președintele Ceaușescu nu va fi predat de bună voie, unitatea urmează a fi rasă de pe suprafața*

pământului. Urmare acestui telefon, col. Kemenici ne-a alarmat și ne-a spus să ne pregătim, inclusiv de atac aerian, însă unitatea nu a fost atacată. Ulterior, am aflat că persoana care i-a dat telefon lui Kemenici a fost col. Badea Gheorghe (în prezent decedat), cel care îndeplinea funcția de șef al gărzilor patriotice Dâmbovița și făcea parte din CFSN –ul local”

Trebuie accentuat că probatoriul administrat a relevat că, imediat după introducerea cuplului Ceaușescu în incinta UM 01417 Târgoviște (aproximativ orele 19:00), gl.lt. Stănculescu Victor a fost informat despre această situație.

Pe lângă declarația amintită aparținând maiorului Mareș Ion, edificatoare în acest sens este și declarația martorului **Țecu Ion** (vol.II – *Declarații*, f.193-214) care a spus: „*Col. Kemenici a reușit să ia legătura cu generalul Voinea Gheorghe care i-a ordonat să ia legătura cu generalul Stănculescu Victor, dându-i numărul său de telefon. Nu a apucat să-l sune pe generalul Stănculescu deoarece acesta ne-a contactat primul prin centrală întrebându-l pe col. Kemenici dacă cele raportate generalului Voinea sunt reale. După cinci minute generalul Stănculescu Victor revine pe telefonul direct, răspunzând eu și mi-a solicitat numele a trei ofițeri pe care îi poate contacta în orice moment, interzicându-ne să comunicăm reținerea soților Ceaușescu (...) Victor Stănculescu mi-a comunicat să nu mai comunicăm cu alte eșaloane, urmând ca în câteva ore să vină să îi ridice pe cei doi”.*

Așadar, probatoriul confirmă că generalii Stănculescu Atanasie Victor și Militaru Nicolae au cunoscut și s-au interesat în mod direct de situația existentă în incinta UM 01417 Târgoviște. Inclusiv Iliescu Ion a purtat o convorbire prin telefon cu comandantul UM 01417 Târgoviște despre situația soților Ceaușescu. Analiza probatoriului evidențiază că cei doi generali (aflați la vârful ierarhiei MApN) au fost direct implicați în **diversiunea** exercitată asupra cadrelor militare ale UM 01417 Târgoviște, comunicând în mod constant cu comandantul acestei unități

militare, în contextul în care comportamentul acestuia din urmă a fost cel amintit prin declarațiile de martor invocate.

Cei doi generali (Stănculescu și Militaru) au fost încă de la început membri CFSN, componenți ai nucleului decizional condus de Iliescu Ion.

Istoric privite lucrurile, România este singura țară din Europa în care, după terminarea celui de-al *Doilea Război Mondial*, un șef de stat a fost executat în urma unui simulacru de proces. Se mai evidențiază că execuția a avut loc într-o unitate a armatei, sub directa organizare a celui numit cu trei zile înainte în funcția de ministru al apărării, tocmai de persoana executată – fostul comandant suprem al forțelor armate, Ceaușescu Nicolae.

Decretul privind instituirea Tribunalului Militar Extraordinar de judecare în regim de urgență a faptelor săvârșite de Ceaușescu Nicolae și Ceaușescu Elena a fost redactat și semnat de Iliescu Ion la data de 24 decembrie 1989. Este important de semnalat faptul că Iliescu Ion a semnat acest decret în calitate de președinte CFSN cu toate că, în mod oficial această calitate a fost dobândită la data de 26 decembrie 1989 (Monitorul Oficial, Partea I, nr.4 din 27 decembrie 1989). Mai mult, Constituția României nu a fost abolită astfel încât **Iliescu Ion nu avea dreptul constituirii unui Tribunal Militar Extraordinar.**

Dacă Ceaușescu Nicolae și Elena ar fi fost supuși unei judecați cu respectarea tuturor drepturilor procesuale, anumite aspecte despre conspirația antedecembristă și protagoniștii ei filsovietici ar fi fost devoalate. Pentru grupul politico-militar ce a preluat puterea prin inducere în eroare în 1989, această posibilitate ar fi fost în mod cert dăunătoare. A fost probată intenția lui Iliescu Ion de a ascunde sau bagateliza preexistența unui grup ce a urmărit răsturnarea de la putere a președintelui Ceaușescu Nicolae, însă cu rămânerea României în sfera de influență a URSS.

Președintele Ceaușescu Nicolae era informat despre antecedentele persoanelor care au preluat puterea politico-militară în decembrie 1989. Relevante în acest sens sunt următoarele declarații:

Țecu Ion, mr. la UM 01417 Târgoviște - locțiitor al comandantului, declarații de martor, sediul SPM, 25.05.2006 și 04.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.193-214) – „*Am stat de vorbă în biroului comandantului aproximativ zece minute cu soții Ceaușescu care m-au întrebat de situația din țară și cine conduce. Eu le-am spus că este revoluție, iar la conducere se află drept lider Ion Iliescu. Atunci Elena Ceaușescu i-a spus că: „Ion Iliescu trebuia terminat mai demult. Pe cine nu lași să moară nu te lasă să trăiești.” (...) Alături de soții Ceaușescu am rămas în dormitor (...) Nicolae Ceaușescu susținea că generalul Milea s-a sinucis și că îl considera trădător, de altfel susținea că a fost trădat de toți (...) M-a întrebat armata ale cui ordine le execută, iar eu i-am spus că cele ale generalului Gușă, Ceaușescu spunându-mi că acesta este un trădător și că ar fi bine să executăm ordinele generalului Stănculescu. Comunicându-i că discutăm cu acesta de o oră, Nicolae Ceaușescu a spus că facem foarte bine, deoarece în cursul acelei dimineți, la ora 09:00, semnase ordinul de numire a acestuia în funcția de ministru al apărării naționale. Ieșind din camera lor am asistat la o discuție telefonică a colonelului Kemenici cu Ion Iliescu, în jurul orei 19:00, prin care ultimul îi solicita să execute numai ordinele generalului Stănculescu pentru a păstra secretul operațiunii (...) Am rămas surprinși de faptul că atât Nicolae Ceaușescu, cât și Ion Iliescu ne solicitau să ascultăm ordinele aceluiași general – Stănculescu (...) Am avut mai multe discuții în special cu Nicolae Ceaușescu. Am discutat despre generalul Militaru Nicolae, despre care inițial nu și-a adus aminte, dar după câteva minute a spus că îl știe pe acesta foarte bine și că este agent sovietic care a trădat grosolan cu câțiva ani în urmă și care merita executat, dar au intervenit rușii și a fost nevoit să îl ierte și să-l numească adjunct al*

ministrului construcțiilor. Mi-a spus că până să plece din biroul său din CC, spre elicopter, a lăsat pe masă schema întreagă de organizare a securității și că l-a rugat pe generalul Stănculescu să o strângă și să aibă grijă de ea, fiind grăbit către elicopter de către generalul Stănculescu. Mi-a spus că dosarele Corbii 1 și Corbii 2, legate de agenții ruși aflați pe teritoriul României în funcții înalte sau pe teren, se aflau în biroul său, în fișet.”

Stoica Iulian – lt.maj., șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște, declarație de martor, sediul SPM, 19.10.2017 (vol.II – Declarații, f.257-273)– *„Le-am povestit, la solicitare, soților Ceaușescu ce văzusem la televizor (...) Când i-am spus despre Ion Iliescu, Nicolae Ceaușescu s-a înfuriat și a spus ”Cine mă!? Spionul ăla sovietic?” uitându-se spre Elena Ceaușescu, repezindu-se spre ea, i-a spus „Tu nu m-ai lăsat să-l termin! Acum o să ne termine el pe noi.”*

Mareș Ion, mr. la UM 01378 Târgoviște – locțiitor al comandantului unității, sediul SPM, 11.10.2017 (vol.II – Declarații, f.222-234)– *„M-am reîntors în biroul unde erau ținuți soții Ceaușescu și am avut cu aceștia o altă discuție. Nicolae Ceaușescu a întrebat de cine este condusă armata, iar eu i-am spus că, din câte am văzut la televizor, de generalul Militaru, iar el a întrebat cine e, la care Elena Ceaușescu i-a răspuns că este un agent sovietic. Am mai întrebat cine conduce țara, iar mr. Țecu i-a spus că Ion Iliescu. Aici a devenit nervos și a țipat la Elena „Ți-am spus să-l lichidăm, dar nu m-ai înțeles, ai spus că este suficient să-l marginalizăm”.*

Comisia Senatorială, dosar nr. 241/J.I.4, Stenograma nr. 3 din 21.09.1993, gl.lt. Gușă Ștefan – *„El (gl.mr. Militaru Nicolae) a fost scos din armată pentru că a fost dovedit că a avut relații cu KGB. A fost racolat de un anume căpitan Jeleu (...) Cazul Militaru a fost dovedit, a fost scos și trimis în economie. Ni s-au prelucrat aceste lucruri, într-un cadru mai restrâns, să nu știe trupa (...) De treaba asta sigur că știa cel mai bine șeful statului pentru că atunci când un*

general trădează el este primul informat. Ceaușescu a fost comandant suprem și dacă el mai trăia și îl vedea în fruntea armatei poate mai avea ceva de spus. Deci eu fac niște legături că existau interese ca lui Ceaușescu să i se închidă gura, cât mai repede (...) Se poate spune celor care susțin că a fost omorât pentru a nu se mai trage că dacă se spunea că este prins și este în mâna armatei lucrurile se linișteau și se putea face atunci o judecată cum trebuie. După cum se știe, cel mai mare criminal are dreptul la apărare, dar atunci nu a fost vorba de așa ceva (...) Deci, au existat motive ca lui să i se închidă gura. Era incomod, inclusiv pentru ruși (...) Deci nu era înghițit de ruși, poate i-a deranjat și pe americani. Numai înlăturarea i s-a hotărât în altă parte, dar moartea aici ”

Senatorul Săndulescu Șerban, membru al Comisiei Senatoriale, a opinat că „După 22 decembrie 1989, sub oblăduirea directă a lui Ion Iliescu suntem martorii rekaghebizării României. Iată o suită de exemple în acest sens: 1. Generalul Militaru, agent notoriu GRU(...) după 22 decembrie Ion Iliescu l-a numit ministrul forțelor armate în locul generalului Gușă care era vinovat, deoarece s-a opus chemării de trupe sovietice în România. A reactivat cel puțin 40 de ofițeri superiori, mulți generali, cu studii în Uniunea Sovietică și care făceau parte din aceeași tagmă. 2. Generalul Vasile Ionel, agent GRU, a fost numit de Ion Iliescu șef al Marelui Stat Major. Prin aceste numiri și prin reactivări armata română a fost pusă practic sub controlul GRU. După ce a fost schimbat din funcția de șef al MStM, Ion Iliescu l-a luat consilier la președinție. 3. Cico Dumitrescu a fost unul din colaboratorii direcți ai lui Ion Iliescu(...) acum este numit ambasador al României în străinătate. 4. Generalul Pancea Marin, cunoscut ca agent GRU, a fost numit de Ion Iliescu secretar al Comisiei de apărare (...) Am dat numai câteva exemple, numărul lor este imens (...) Unii dintre agenții GRU și KGB sunt acum parlamentari, alți se află în guvern și mulți au fost trimiși ambasadori.” Opinia senatorului este confirmată de probatoriul

administrat, la dosarul cauzei fiind atașate inclusiv decretele de reactivare a militarilor menționați în citat și decretele de numire a acestora în funcții militare importante. (vol. VI – *Documente*, pag. 2-110 ; vol. II – *Documente*, pag. 200-267 ; vol.18 – *Jurnale de luptă*, pag 130-137)

Pe cale de consecință, o primă motivație a executării cuplului Ceaușescu o reprezintă ascunderea realității conform căreia puterea politico-militară în România a fost preluată de o grupare filosovietică, ante-constituită, formată din nomenclaturiști marginalizați de Ceaușescu Nicolae și militari prosovietici (cu studii în URSS), care aveau nevoie de legitimare în fața poporului.

Concluzia este confirmată de același Voiculescu Voican Gelu care, în fața Comisiei Senatoriale, dosarele nr. 187 și 188/J.I.4 (Stenograma nr. 16 din 16.11.1993), a spus „*Am avut o insistență în a vrea moartea lor, dar nu dintr-o ură personală, ci ca un raționament abstract și impersonal. Acest lucru este esențial (...) Orice nouă echipă, orice nou regim nu se impune decât prin acte dure, prin moarte chiar. Impresia mea, că faptul de a-l fi ucis pe Nicolae Ceaușescu a conferit echipei asteia credibilitate și a impus-o ca respectabilă. Pentru că până atunci erau vorbe. Noi, însă am făcut ceva. În trei zile l-am omorât pe Ceaușescu. Am îndrăznit și ne-am asumat riscul. Atunci, toți au zis „Ăștia sunt niște oameni serioși dacă au cutezat asta, pot să facă încă următorii pași”. Și din momentul ăla nimeni nu a mai avut curajul să...ne-a conferit o consistență. Cu această lipsă de sentimentalitate în gândirea personală în numele rațiunii de stat. Dar, din punct de vedere creștin, este după mine o culpă și o chestiune foarte gravă (...) Mie mi s-a părut că era o chestie de necesitate ca să iasă bine (...) Dar nu pot nici acum să-mi explic ce m-a împins cu atâta perseverență în această direcție (...) Așa s-a creat toată chestia asta, un proces care are mari fisuri.”*

Prin dezinformare și diversiune, imaginarii dușman securist-terrorist i s-a atribuit și un scop fals: **eliberarea președintelui Ceaușescu Nicolae și readucerea lui la putere. Fără atribuirea acestui scop, rațiunea de a fi a acestui dușman securist nu ar fi fost logică și explicabilă.** Totodată, în lipsa scopului fictiv nu ar fi fost posibilă argumentarea judecării și executării cuplului prezidențial.

Așadar, un **al doilea motiv al executării soților Ceaușescu îl constituie necesitatea grupării ajunse la putere să se manifeste coerent în acțiunea diversionistă, acțiune care a avut drept scop inclusiv legitimarea politică.**

Protagoniștii politico-militari ai diversiunii din decembrie 1989 și-au argumentat decizia privind judecarea și executarea cuplului Ceaușescu, invocând că această decizie a fost în cele din urmă corectă și justificată deoarece acțiunile securist-terroriste au încetat după ce opinia publică a aflat despre moartea cuplului prezidențial.

Această teză este la rândul ei falsă.

În primul rând, s-a argumentat cu probe că inducerea în eroare existentă în decembrie 1989 a fost exercitată și coordonată de factorii decizionali ai CFSN și ai MApN, neexistând o forță care să fi luptat armat pentru readucerea la putere a fostului șef de stat.

Apoi, este real faptul că începând cu 26 decembrie 1989, la nivel național, tragerile s-au diminuat treptat până la încetarea totală a focului la 30 decembrie 1989. Însă acest lucru nu a fost rezultatul faptului că imaginarii teroriști, realizând că scopul luptei lor a dispărut (ca urmare a morții șefului statului), au decis oprirea activității teroriste. Concluzia se desprinde prin următoarele argumente:

După 25 decembrie 1989, toate obiectivele factorilor de decizie ai CFSN și vârfurilor de comandă din MApN au fost pe deplin atinse. CFSN a preluat puterea politică a statului român, legitimarea în fața poporului român fiind realizată. La rândul lor, ofițerii superiori aflați la comanda MApN și-au asigurat condițiile

impunității pentru represiunea la care au participat până la data de 22 decembrie 1989, având în fața opiniei publice (indusă în eroare) imaginea de salvatori ai Revoluției, chipurile, pusă în pericol de imaginarul dușman terorist-securist. Drept urmare nu mai era necesară continuarea inducerii în eroare. Aceasta încetând, au dispărut și efectele ei.

Doctrina privind diversiunea, dezinformarea, relevă că grupul/gruparea care exercită aceste procedee, se va opri din acțiune odată cu atingerea scopului urmărit, adică preluarea puterii.

Au fost obținute declarații de martor aparținând unor cadre militare cu experiență, implicate direct în acțiunile militare din decembrie 1989, care au relatat că după primele două zile în care forțele armate au fost supuse unei diversiuni complexe, cadrele de comandă au realizat această situație, treptat au ieșit de sub imperiul psihozei teroriste și au ordonat încetarea focului. Pentru exemplificare:

Deca Nicușor, șef de stat major la UM 01826 Ianca, sediul SPM, 20.11.2018 (vol.IV – *Declarații*, f.160-165)- *„La data de 22 decembrie 1989, seara, conducerea aviației a primit ordin de la centru de interdicție a oricărui zbor militar cu aeronavele din dotare...În aceeași seară, începând cu orele 17:15, pe ecranele radar ale unității de artilerie antiaeriană au apărut ținte aeriene. Aceste ținte, în număr de aproximativ 15 ținte, se deplasau dinspre Marea Neagră pe aliniamentul Giurgeni - Vadul Oii, se îndreptau spre zona de foc a unității noastre (o rază de aproximativ 10 Km), după care, o parte, se întorceau spre Marea Neagră prin zona Slobozia, iar o altă parte se apropia de unitatea noastră. Țintele aveau o viteză relativ redusă (200-300 KM/h) și o altitudine de zbor de sub 1000 m (o mie). Acești parametri ne-au dus la concluzia că trebuie să fie vorba despre elicoptere sau aeronave de transport. Asupra țintelor care s-au îndreptat spre unitatea noastră am deschis focul cu bateriile AA, un foc de baraj intens. Cu toate acestea nu a fost doborât niciun obiect zburător, deși țintele au dispărut de*

pe ecranele radiolocatoarelor. În același timp, celelalte ținte care au întors spre Slobozia dispăreau undeva în largul Mării Negre ca și când ar fi aterizat pe un portavion. Concomitent cu țintele despre care am vorbit mai sus, dinspre Nord - Est, pe ecranele radar a apărut un alt grup de ținte cu aceleași caracteristici de zbor și aproximativ în același număr. Și acestea au intrat în raza noastră de acoperire fiind combătute într-un mod similar. Aceste ținte au dispărut după executarea barajului de foc antiaerian, însă, la fel ca în prima situație, nu a existat vreo țintă nimicită. A doua zi, 23 decembrie 1989, cât timp a fost lumină nu a existat niciun incident, însă, după lăsarea întunericului s-a repetat o situație identică celei din seara precedentă. Din nou am deschis focul, din nou au dispărut țintele, însă nu a existat vreun obiect zburător doborât. Aceeași situație s-a repetat și în noaptea de 24 decembrie 1989, însă cu toții am realizat că este un atac simulat (ținte false) astfel încât am ordonat să nu se deschidă focul. Deși nu s-a deschis focul, țintele pătrunse în raza noastră de acțiune au dispărut de pe ecranele radar. Începând cu 25 decembrie 1989 situația s-a calmat.”

Barbu Marin, ofițer I, Comandamentul Marinei Militare, sediul *SPM*, 16.03.2018 (vol.V – Declarații, f.67-73)- „După data de 22 decembrie 1989, începând cu orele 17:00, au început să fie primite informații privind acțiuni teroriste în municipiul Constanța (...) Specific acelei perioade a fost și faptul că în multe situații a fost deschis foc de armă între unități pe baza unor informații false (...) În această situație, pentru evitarea unor situații în care se putea ajunge la executarea unor focuri între unități, am procedat la elaborarea unui plan unic de pază și patrulare în care am prevăzut atribuțiile specifice fiecărei unități, parole, consemne și frecvențe de lucru. Acest lucru a atras după sine diminuarea majoră a situațiilor în care au existat incidente armate între unități.”

Diversiunea a debutat la 22 decembrie 1989, în jurul orelor 18:30, efectele fiind resimțite prin instaurarea psihozei teroriste la nivelul întregii țări. Statistic este

demonstrat faptul că aceste efecte au manifestat un maxim în primele 48 de ore, după care numărul victimelor prin împușcare a început să scadă, situația fiind argumentată prin cele mai sus expuse.

Comisia Senatorială, dosar nr. 241/J.I.4, Stenograma nr. 3 din 21.09.1993, **gl.lt. Gușă Ștefan** – „*La întrebarea senatorului Șerban Săndulescu „În noaptea de 24/25 s-a hotărât soarta lui Nicolae Ceaușescu. Credeți că soluția care s-a dat a avut vreun efect asupra luptelor care s-au dat în continuare!?”*, generalul a răspuns „*Dacă se mai aștepta o zi, două, se potolea oricum. Pentru că deja începuse să se pună ordine în subunități (...) Oricum într-o zi-două se linișteau apele. Se trăgea numai la anumite ore, dimineața sau seara. Începuseră să se liniștească lucrurile”.*

Este vorba de concluzia unei persoane cu experiență și autoritate din punct de vedere militar, **șeful Marelui Stat Major al MApN**.

Desfășurarea procesului penal simulat, fără asigurarea drepturilor procesuale elementare, este bine cunoscută, fostul șef de stat nu a recunoscut dreptul completului de judecată de a-l judeca și a solicitat în repetate rânduri să fie judecat de *Marea Adunare Națională*. În cele din urmă, el și Ceaușescu Elena au fost condamnați la moarte prin împușcare, fără posibilitatea exercitării căii de atac, iar apoi executați în incinta UM 01417 Târgoviște.

Despre execuția propriu-zisă, martorul **Mareș Ion** a spus: „*Avocatul Lucescu s-a închinat și a spus: „Să mă ierte Dumnezeu, dar nu am putut să fac altfel!” După 10 minute s-a dat sentința de condamnare la moarte a ambilor soți Ceaușescu și imediat după aceasta eu, col. Kemenici mr. Țecu și gl. Stănculescu am ieșit afară, luând loc cu fața spre zidul unde urma să aibă loc execuția . Imediat după noi au fost scoși cei doi, având mâinile legate la spate cu sfoară de către parașutiști și duși la zid. În drum spre zid unul din militarii noștri i-a spus Elenei Ceaușescu că a încurcat-o, iar aceasta l-a repezit: „Te ia mama dracului!”*

În fața zidului era amplasat plutonul de execuție format din trei parașutiști, un ofițer, cpt.B. și doi subofițeri. Cei doi au fost așezați cu spatele la zid. Până la deschiderea focului Nicolae Ceaușescu a strigat: „Trăiască România liberă și independentă!” și a început să cânte: „Sculați voi oropsiți ai vieții!” Nu a apucat să termine, pentru că s-a deschis focul de către plutonul de execuție. Cei doi s-au prăbușit, Nicolae Ceaușescu pe spate, iar Elena Ceaușescu într-o parte. În același timp militarul care vorbise cu ea înainte de execuție și un altul, tot din unitatea noastră ,au deschis și ei focul asupra lor, astfel rezultând rănilor de la capul acesteia. Momentul execuției a fost ratat de cameraman întrucât unul din cablurile prelungitoare s-a desprins, reluând filmarea abia după câteva momente, în momentul în care soții Ceaușescu erau căzuți la pământ. Au fost verificați de către cei doi doctori prezenți, cel de la București și cel de la unitatea noastră, constatându-se decesul. Au fost înfășurați în foi de cort și transportați la elicopter. Au plecat spre București toți cei care veniseră. După execuție și plecarea elicopterelor s-a lăsat liniștea, nefiind atacați deși ne așteptam la acest lucru.”

Pe cale de consecință, prin raportare la toate cele mai sus invocate, se concluzionează că uciderea la 25 decembrie 1989 a cuplului Ceaușescu Nicolae și Elena, după supunerea acestora la un proces penal fără respectarea drepturilor procesuale elementare, a făcut parte integrantă din inducerea în eroare exercitată de grupul politico-militar (vârfurile decizionale ale CFSN și ale MApN) ajuns la putere în stat și a avut drept scop legitimarea în fața poporului român, ascunderea filsovietismului și preconstituirii acestei puteri.

Prin dezinformări și diversiuni s-a creat conjunctura falsă necesară pentru a putea fi eliminați fizic Ceaușescu Nicolae și Elena. Mijlocul prin care s-a realizat acest asasinat a fost cel al unui proces penal simulat în urma căruia fostul cuplu prezidențial a fost executat.

Așa cum s-a argumentat pe parcursul prezentului expositiv, în intervalul de timp **22-31 decembrie 1989**, conduitele generalilor **Stănculescu Atanasie Victor** (implicat în represiunea de la Timișoara), **Militaru Nicolae** și **Eftimescu Nicolae** (implicat, prin specificul funcției deținute, în represiunea din intervalul 17-22 decembrie), **factori esențiali de decizie militară**, au prezentat o evidentă natură infracțională. Faptele acestora au avut un **impact major, determinant** și se află în raport direct de cauzalitate cu toate consecințele tragice survenite. **Acești generali au săvârșit inducerea în eroare din decembrie 1989**, scopul urmărit fiind deja argumentat. La rândul său, generalul **Hortopan Ion** (CIT), așa cum s-a implicat **înainte** de 22 decembrie, s-a implicat și **după** această dată, comandând trupele mecanizate care, contrar regulamentelor militare, au desfășurat acțiuni de luptă în marile orașe ale țării, cu consecințele tragice arătate.

Prin raportare la definiția *crimelor împotriva umanității*, se constată că ansamblul conduitelor acestor ofițeri superiori întrunește elementele constitutive ale acestor infracțiuni imprescriptibile.

Totuși, având în vedere survenirea decesului celor patru generali, decesul fiind o cauză de împiedicare a punerii în acțiune a urmăririi penale, față de aceștia urmează a se dispune **clasarea**.

Prin raportare la probele administrate în prezentul dosar, s-a format o *suspiciune rezonabilă* inclusiv cu privire la faptele unor șefi de direcții militare, cum ar fi cele ale generalilor **Mocanu Mircea** (șeful CAAT) sau **Dinu Ștefan** (șeful Direcției Informații din MStM) - decedați. Privite în mod logic, desfășurarea evenimentelor militare din decembrie 1989, ampla și complexa inducere în eroare, nu puteau să-i excludă pe aceștia. Totuși, nu au fost identificate probe *certe de vinovăție*, pentru a contura o astfel de infracțiune – *crima împotriva umanității*. Cu

privire la conduitele acestora există dubiul, fiindu-le aplicabil principiul de drept *in dubio pro reo*.

În ceea ce-l privește pe **Brucan Silviu**, probatoriul a relevat că, deși înaintea evenimentelor revoluționare și ulterior acestora, nu a deținut funcții importante de conducere (civile sau militare), în timpul desfășurării Revoluției **a fost un veritabil factor decizional al CFSN**. Influența acestuia era majoră față de toate persoanele care au preluat puterea de stat în decembrie 1989, dar mai ales față de Iliescu Ion. Prin comportamentul său, Brucan Silviu a instigat în permanență la lupta armată fratricidă dintre forțele MApN și cele aparținând MI-DSS. A acceptat la rândul său *inducerea în eroare* înfăptuită. A contribuit la redactarea comunicatelor publice ale CFSN , comunicate prin care, de multe ori populația României a fost grav dezinformată. Nu în ultimul rând, a avut un rol determinant în crearea conjuncturii mincinoase ce a avut drept consecință uciderea la Târgoviște a fostului șef de stat și a soției acestuia. Conduita sa, alături de conduitele prezentate de Iliescu Ion și Voican Voiculescu Gelu, au pus în pericol grav și iminent întreaga populație civilă a țării.

Pentru toate acestea, Brucan Silviu se face vinovat de săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, însă având în vedere că a decedat la data de 14 septembrie 2006, din aceleași rațiuni juridice arătate anterior, și față de acesta se va dispune **clasarea**.

Pe parcursul acestui capitol s-a arătat că probatoriul administrat în cauză a relevat că, în intervalul 22-31 decembrie 1989, **Roman Petre** nu a fost un veritabil factor de decizie politico-militară al CFSN și nu a contribuit la *inducerea în eroare* existentă în decembrie 1989, fiind preocupat de situația economică a țării, fapt care, alături de notorietatea obținută prin conduita sa din acele zile, l-a propulsat spre

funcția de prim-ministru al Guvernului României. Accederea la această funcție a fost facilitată și de ascendența sa pe linie paternă, dar și de faptul că a făcut parte, începând cu 22 decembrie 1989, din anturajul președintelui CFSN.

Același probatoriu a arătat însă că Roman Petre a acceptat ca Ceaușescu Nicolae și Elena să fie executați în urma unui proces ce nu avea să se desfășoare cu respectarea legii. Roman Petre nu a inițiat această situație (așa cum a fost cazul lui Brucan Silviu și Voiculescu Voican Gelu), iar acceptarea sa (la 24 decembrie 1989) nu a fost făcută din poziția unui factor de decizie (cum a fost cazul lui Iliescu Ion).

Prin raportare la toate probele administrate, se desprinde că acceptarea (în circumstanțele existente) privind execuția soților Ceaușescu, a fost **singura conduită probată** a fostului premier ce se circumscrie sferei infracționale. Cu toate acestea, o conduită solitară de genul celei arătate, nu este aptă să atragă o acuzație de *crimă împotriva umanității*. Eventual, s-ar fi putut angaja răspunderea penală pentru o infracțiune de drept comun, dacă de la săvârșirea faptei nu s-ar fi scurs o perioadă de timp foarte lungă și astfel acest gen de infracțiuni nu ar fi supuse survenirii de drept a prescripției răspunderii penale.

Așa fiind, față de suspectul Roman Petre, urmează a fi dispusă soluția de **clasare**.

Totodată, prin raportare la dispozițiile *Încheierii* numărul 469, din data de 13.06.2016, pronunțată în dosarul numărul 1483/1/2016 de *Înalta Curte de Casație și Justiție*, în prezenta cauză au fost analizate inclusiv conduitele suspectilor **Igreț Viorel** și **Toma Ioan**, pentru a stabili dacă aceste conduite se subscriu sferei infracționale.

Probatoriul administrat nu a evidențiat însă existența unor fapte aparținând suspectului Toma Ioan care să întrunească elementele constitutive ale infracțiunii

incriminată de articolul 439 din *Codul Penal*. Așa fiind, față de acesta se va dispune soluția de **clasare**.

Pe de altă parte, prin raportare la ordonanța numărul 11/P/2014 din data de 02 februarie 2018, au fost efectuate cercetări pentru edificarea asupra conduitei suspectului Igreț Viorel, cu privire la săvârșirea infracțiunii de *omor calificat* (art. 189 lit. a și f din *Codul Penal*). Nu au fost obținute probe relevante de vinovăție a acestuia (sub aspectul infracțiunii de omor calificat dar nici sub aspectul crimelor împotriva umanității), astfel încât în cauză urmează a se dispune **clasarea**.

Prin ordonanța *SPM* numărul 11/P/2014 din data de 02 februarie 2018, a fost dispusă schimbarea încadrării juridice a unor infracțiuni, în infracțiunile de *omor* (art. 188 Cp), *omor calificat* (art.189 Cp lit. a și f), *genocid* (art. 438 alin. 1 lit. a, b și alin. 2 Cp), *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor* (art. 442 alin 1 lit. b Cp) și *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă* (art.443 alin.1 lit. b,c și art.445 Cp), toate cu aplicarea art.5 Cp și art.38 Cp. Au fost efectuate cercetări inclusiv în acest sens, nefiind conturată săvârșirea acestor infracțiuni, motiv pentru care, inclusiv sub acest aspect urmează a se dispune **clasarea**.

Totodată, pe parcursul urmăririi penale, mai multe persoane au reclamat că în intervalul de timp **16-22 decembrie 1989** au fost victime ale *infracțiunilor contra umanității*. Aceste persoane sunt:

Adam Marian – Doru, Alb Mircea Emil, Albu Lucia, Alecu Niculae, Badea Nicolae, Bányai Attila - Alexandru, Bălăscău Vasile, Bărbulescu Cristian, Bedros Anghel, Bene Vasile, Biriș Teodor, Bîrsan Valerian, Bugiu Niculae, Catalin Gheorghe Constantin, Căpraru Petre, Cândea Ioan,

Cnezovici Spiru, Crușoveanu Tudorel, Cuatu Cătălin, Cucu Vasile, Dumitru Ion, Ene Niculae, Enescu Nicolae, Firimiță Marian, Gadină Elena, Gheorghe Dumitru, Grigore Gheorghe, Ion Niculae, Ioniță Constantin, Iordache Niculae, Macău Manea, Mache (fostă Mitriță) Constanța, Manda Valeriu, Mihalcea Ștefan, Morărescu Robert Gheorghe, Motrescu Vasile, Negoii Florică, Negru Vasile, Oancea Ion, Olaru Constantin, Oniga Ioan, Paraschiv Victor, Popa Camelia, Popescu Nicolae, Predescu Nicolae, Radu Vasile, Radu Vasile, Ruset Marinela, Savin Eugeniu, Stănescu Adrian, Stănescu Gherghina, Telente Florian, Teutoc Leon, Udriște Ion, Ursea Marin, Vîlnei Victor, Zeana Corneliu, Mureșan Nicolae, Câmpian Ioan, Deaconu Cristinel, Ene Sorin, Fabian Levente, Găzdac Ovidiu, Jurge Ioan, Kovacs (fost Notar) Mircea, Loioș Marian, Mancaș Gheorghe, Marinescu Ion Mărginean Vasile Dan, Milășan Teodor, Pascali Gheorghe, Pălășan Nicolae - Florin, Podilă Florian - Adrian, Simon László – Albert, Szőlősi Eva, Anghel Elena, Beliş Vladimir, Bulearcă (fostă Petre) Vasilica, Cârciumar Gabriel, Coteț Ioana, Dona Constantin, Dumitrescu Virginia, Ghica Victoria, Gruia Maria, Heroviceanu Gheorghe, Ionică Vasile, Ioniță Maria, Iordache Florin, Jocea Ioana, Marinache Petre, Milea Vasile, Paraschiv Sanda, Simion Angelica, Stanciu Ecaterina, Stoian Maria, Toader Mircea Vasile, Tudosie Lăcrămioara, Valuță Vasilica, Herțilă Constantin Ion, Luniță Viorel Costel, Radu Emil, Sanda Vasile, Szeri Octavian, Simion Cecilia, Vasile Sorin Alexandru, Csiszér Vasilica, Pașcu Ana Maria, Pașcu Annemaria, Pașcu Nicolae, Seres Ana, Brandsch (fost Țompi) Vasile – Ladislau, Căprariu - Schlachter Dan, Cocoș Radu Dumitru, Coman Tiberiu - Horațiu, Daravoinea Emanuel, Gorea Iulian, Ignat Ervin, Ion Ionel, Ionescu Cristian - Florian, Martie Sabin, Niță Mihai, Oprea Eftimie - Roberto, Pamfil Pascal, Paraschivescu Mihnea - Niculae, Pavalășc Gheorghe, Petre Sorin, Stoica Ilie, Ștefan Gheorghita, Viașu Alexandru - Dragoș și Vulpe Ioan

Grațian.

Probatoriul administrat în cauză a demonstrat că afirmațiile din plângerile tuturor acestor persoane nu au putut fi probate, nefiind întrunite, pentru aceste situații, elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de articolul 439 C.p., motiv pentru care, față de aceste plângeri penale va fi dispusă **clasarea**.

Tot pe parcursul prezentei anchete, mai multe persoane au reclamat că au fost subiecți pasivi ai *infracțiunii contra umanității*, în intervalul **22-31 decembrie 1989**. Acestea sunt: **Ieran Nicolae Ilie, David Anton, Gorgoteanu Gheorghe, Ioniță Oliver, Mitulescu Gheorghe, Pantazi Nicolae, Căpățână Ceylan (fostă Gherghiniș Mioara), Gherghiniș Marinel, Ioan Sterian, Agapciuc Ion, Albu Constantin, Aldea Mircea, Alexe Nicolaie, Andriciuc Radu, Arnăutu Corneliu, Artene Ilie, Arteni Mihăiță, Bălan Mariana, Burcă Cătălina, Buzatu Ion, Chiriță Vasile, Cioacă Constantin, Ciucă Florin, Cîță Sandu, Cojocarul Ovidiu Marius, Corbu Radu, Coticopol Nicolaie, Damache Valeriu, Despan Ion, Die Florin, Drăgan Nicolae, Drăghici Rodica - Mihaela, Dumitrașcu Mircea - Emil, Gălățeanu - Zamfir Eugen, Gălețescu (fostă Gălățescu) Elena, Ghiniță Mihai, Gîțlan Ion, Goran Valentin, Ianăș Mihail, Knox Vianne, Lăcătușu Aurelia, Lăcătușu Vasile, Marinescu Mihai, Melniciuc Vasile Dorel, Mihai Constantin, Mircea Ion, Mitroi Petre, Miu Ion, Moldovan Ovidiu, Moldoveanu Niculae - Decebal, Moroșanu Tivilic Marian, Muraru Petre, Nicolescu Ovidiu Dan, Niculescu Ionel, Nițu Traian, Oancea Niculae, Odăiașu Emil - Marius, Olteanu Edmond Alexandru, Olteanu Ion, Pătrașcu Dumitru, Pârvulescu Adrian, Popa Constantin, Postelnicu Petre, Răducanu Mihai, Rădulescu Vasile, Rostaș Gheorghe, Savopol Daiana Crăița, Săvulescu - Filip Dumitru, Sofronie Daniel - Robert, Stan Ion, Șerb Marin, Ștefan Georgeta, Ștefan Ion, Teutoc Leon, Trofin Vasile, Țone Adrian, Văduva Gabriel, Vlad Gheorghe, Voicu Cornel,**

Bădărău Mihai, Buta Sorin, Cojoacă Mitel - Daniel, Florea Petre, Gherghinescu Gheorghe, Neacșu Ion - Florentin, Popa Stelian, Roșu Ciprian, Rusu Sofia, Szabo Ernest - Francisc, Cornățeanu Neculai, Filip Dumitru, Mabruk (fostă Anghel) Georgeta, Voicu Constantin, Ioniță Corneliu, Mitu Nicolae, Vlăduțu Dănuț, Cîrciumaru Atanasie, Lazăr Vasile, Stăncioiu Cristache, Tuțulescu Cornelia, Țecu Ion, Rizea Cornel, Dima Iulian - Dimitrie, Beju Maria, Crăciun Petru, Cristea Alexandru Iulius, Dicu Daniela Mariana, Irhazi Zoltan, Luca Adrian Radu, Pandeia Vasile, Presecan Daniel, Tudosoiu Neculae, Grigore Sorin Marian, Blăjan Mihai, Bulzan Liviu, Cîrstoc Gheorghe, Teiși Nicolae - Adrian, Cotrău Nicolae Ion, Hanț Persida, Hoffmann Eduard Gheorghe, Ilie Cătălin, Kele Mihai, Konya Iosif, Micle Alexandru, Murgan Marius Aurelian, Petrea Nicu, Țurlea Ovidiu - Octavian, Brezuleanu Mihai, Andrei Vasile, Banciu (fostă Levinte) Valentina, Bîrsan Ioan, Bîtlan (fostă Popescu) Reza Constanța, Butuc Costică, Căpățînă Vasile, Clinciu Ioan Viorel, Cristian Vasile, Donosa Titus - Dan, Dumitrașcu Ioan, Grădinaru Mircea, Ivașcu Emil, Jelcu Jean, Labici Vasile, Maier George, Mocanu Ionel, Neagu Gheorghe, Neagu Laurențiu, Nistor Daniel Marius, Nițescu Dragoș Sorin, Oaie Daniel, Olovinar Gheorghe, Oltean Teofil, Onofrei Liviu, Pașca Valentin, Penelea Sorin, Petre Liviu, Popa Horia - Radu, Rîșnoveanu Ilie - Virgil, Stanciu Olimpia, Tabacu Teodor, Țeghiu Vergil, Vlad Neculae, Voina Aurel, Baciui Ionel, Cazan Dan - Adrian - Leonard, Ciurar Ioan, Diószegi Miklos - Ernő, Ioniță Constantin Daniel, Lupașcu Gheorghe, Oniță Valentin, Popoacă Rada, Roșioru Daniel, Tănase Bogdan Peter, Abduraman Munir - Sonmez, Andrei Ion, Baciui Florin - Mugur, Baciui (fostă Moțățăianu) Mihaela - Cristina, Bacrea Gheorghe, Bahnean Gheorghe, Baltag Gheorghe, Bădilă Dumitru, Bianu Costică, Botoșer Nicolae, Brebenea Liliana - Brândușa, Bubuianu Sorin, Bulgaru Costică, Caracaș Florentin,

Caraman Constanța, Călin Nicolae, Căușanu Constantin, Ciochină Ion, Constantin Ion, Coporan Aurică, Corcodel Dumitru, Costea Margareta, Crișan Dan, Dalip Erdin, Dan Florin, Dan Marin, Dinache Nelu, Dincă Teodor, Dorobanțu Marin, Dreyer (fostă Segărceanu) Alexandrina, Dumitrache Nicolae, Dumitrache Valeria, Dumitrescu Călin, Dumitru Gheorghe, Enache Doru, Enăchescu Marian, Enescu Mihai, Enuță Ionel, Foca Petrică - Lucian, Gabor Ioan, Georgescu Mihai, Gheorghe Adrian, Gheorghe Lică, Gherasim (fost Bădulescu) Petru, Gherguț Romeo, Gîlcă Nicu Ioan, Guramba Ioan, Guță Dumitru, Hatim Ahmed Sabir Abdel, Holban Teodor, Huidiu Gheorghe, Iancu Cristian, Ibram Mamut, Ioana Constantin Lucian, Iolea Anda, Ionescu Elena, Ionescu Mihail, Ivan Ioan, Lazăr Marian, Lazăr Nicolaie, Lupoai Constantin, Lupușoru Constantin, Macovei Ion, Magher Mihai Mario, Manache Marian Cristi, Măciuceanu Cezarina, Mihalache Ion, Miron Gheorghe, Miu Alexandru, Moldovan Radu, Moruz Mitruță, Moțățăianu Carmen - Gabriela, Muntean Florin, Nadu Octavian, Nagy Carol, Nedelcu Anica, Nică Constanța, Nicoară Sorin Viorel, Nicolau Vasiliță, Nicolescu Nicolae, Nicolescu - Vlăsceanu Mihaiela - Cristina, Niculică Florian Dan, Niță Adrian, Nițescu Vasile, Odăiașu Dumitru, Olaru Neculai, Oniga Ioan, Oprișan Gabriel, Osama Galal Mohamed Ahmed, Pavel Eugen, Pălășanu Daniel Gheorghe, Preda Ionuț, Pușcașu Traian, Radu Constantin, Răducanu Ștefan, Romanescu Marian, Roșu Victor, Samir Galal Mohamed Ahmed, Sârbu Mitică, Scăunașu Genu, Scînteianu Petrică, Sebe Vasile, Soare Dumitru, Spătăriuc Gheorghe, Stan Traian, Stanciu (fostă Mătușoiu) Ana, Stoian Ion, Stoica Constantin, Stoica Mircea Viorel, Stoica Nicolae, Stamboală Costică, Tăbăcaru Petru, Tănăsescu Marian, Tărăcilă Adrian, Teglas Ghizela, Teodorescu Constantin, Toma Florin, Vasilescu Maria, Vasilescu Paul, Văcărescu Cristian, Vlad Petre, Yasir Nouri Ahmed, Zagoni Pavel, Băescu

Horia Ștefan, Bubela Gigi, Magetz Mihai, Mîzgaciu Gheorghe, Molnar Laszlo, Muha Eduard Gheorghîță, Popescu Sorin, Scriba Alexandru, Berinde Florin - Constantin, Dumitrescu David Cornel, Fetea Petru, Griga Ioan, Oblu Ion, Păsat Valentin, Tămaș Radu Simion, Dumitru Valeriu Anton, Buruiană Valerică, Bordei Corneliu), Brugger Csaba, Candoi (fostă Anghel) Mihaela - Claudia, Chiosa Manea Aurel, Cocu Iulian, Dănescu Barbu, Deleanu Gheorghe, Dinu Costel, Enache Grigore - Mihai, Gheorghe Mihai, Hodorog Petre, Iani Mircea, Lungianu Corneliu, Milu Nică, Moglan Petrică, Nedelcu Valerică, Pătrașcu Liviu, Petrea Ștefan, Pilat Constantin, Pop Ioan Ovidiu, Salomie Mircea - Ovidiu, Sârbu Tudorița, Serghei Eftimie, Simiz Stelică, Sopera Constantin, Zamfir Liviu, Fodor Francisc, Popa Cătălin Mihai, Albu Marian, Balaci Paulin, Busu Ionel, Bărăgan Elena, Bărbulescu Eduart, Botea Petre, Busuioc Vergil, Bușe Ion, Cazacu Ana, Călugărițoiu Păun, Chelner Eugen Ionel, Cocîrlă Gheorghe, Cojocaru Maria, Cone (fostă Petrișor) Diana - Liana, Constantin Angela, Constantinescu Marin, Croitoru Elena, Dărac Marin, Deca Petre, Dina Cati, Drăgănescu (fostă Jimboiu) Eugenia, Ducu Vasile, Enescu (fostă Popa) Nadejdea, Găină Marian, Ghițuică Ion, Grigoricuic Vladimir, Grigorie Tită, Iancu (fostă Roșu) Mihaela Lidia, Ignat Alexandru, Iordache Eugenia, Ivan Nicolîță Ana, Lepădatu Lucica, Luca Cristian, Mihai Cezar Sorin, Mitroi Gheorghe, Nișulescu Dan Mugur, Oprea Vergică, Pătrașcu Ion, Pârvulescu George, Popa Constantin, Popa Niculina, Popescu Victoria, Postolache Alexandru, Prică Ana, Roșu Stelian, Sandu Elena, Sandu Radu Cristian, Sass Ludmila, Stancu Fernando, Stoica Dorel, Tatulici Gheorghe, Teodorescu Doru, Tiță Victor, Truică Emilian, Țuțu Costel, Zorilă Marin, Borcea Titi, Budescu Dumitru, Anghel (fostă Horhat) Alina Viorela, Cociș Teodor, Cojocaru Cătălin, Costandache Gheorghe, Enache Traian, Jilcă Nicolae, Manole Iulian, Nițu Dumitru Lucian, Pascu

Costel, Baron Valentin, Țârdea Mihai, Preda Constantin, Androne Marin, Călin Cătălin Constantin, Hera Gheorghe, Marin Niculae, Matei Vasile, Moldoveanu Maria, Popa Adrian - Petru, Sterie Constantin, Grosu Marcel, Apopei Mihai, Covasan Sabin, Mihalcea Constantin, Crihan Gheorghe, Gârlea Gheorghe, Stoiculescu Mugurel, Alexăndroaie Vasile, Bașa Alexandru, Bunda Ioan, Carașca Eugen, Ciul Ioan - Marinel, Dan Elisabeta, Ferezan (fostă Rață) Daniela Liliana, Furdui Doina Elena, Grigoriu Eleonora, Județu Alexandru, Lazăr Nicolae, Mitea Ioan Luca, Nan Aurelia, Nechifor Mihai, Rădulescu (fostăTatu) Victoria, Roșu Rodica, Slobozeanu Cristian, Stanciu Eugen Gheorghe, Stănculescu Vladimir, Strâmbeanu Elena, Tamaș Alexandru, Vulpe Pavel, Bodroghi Mihai, Grozăvescu Daniel Petru, Magyar Remus, Sos Liviu Lajos, Ioniță Florin, Fodoroiu (fostă Stăvaru) Georgeta, Marian Ioan, Al - Ștefanii Ion, Buican Ilie, Bunea Dumitru Dorel, Catană Costache, Ciulin Dragoș, Coman Florian - Radu, Condescu Petre, Covlescu Ion, Dascaluic Marcel, Dina Marin, Dogaru Marian, Drîmbă Vasile, Dumitrescu Constantin, Hoanță Nicolae, Ignat Viorel, Ilinca Mihai, Ion Constantin, Ion Nicușor, Iosif Marin, Ivan Dumitru, Ivan Gelu, Ivanovici Constantin, Lăzărescu Florea, Leșu Ionel, Mirică Emilian, Păuna Dumitru, Petcu Gheorghe, Rusu Marian, Sandu Mircea, Stan Florea, Stănescu Gheorghe, Șchiopu Dragomir, Șișu Gheorghe, Tănasi Paulică, Tălpeanu Ion, Vasile Gheorghe, Vieru Vasile, Vîlcu Gabriel – Nicolae, Ciungu Ion, Hanțu Nicu, Radu Titus, Danielescu Daniil, Paizan Ionel, Postoiu Lucian, Rusu Laurențiu, Sandru Petru, Ungureanu Radu, Stoian Ion, Trandafir Adrian Florin, Cazan Victor Predoiu Marian, Ștefan Doru, Vlădulescu Dănuț, Niță Felician Costel Marinescu Nicolae Ștefan, Agache Aurel, Aramă Aurel, Beiușanu Liviu Mihaiu, Borș Aurel, Braic Mitică, Chicea Ioan, Colban Nestor, Costache Augustin, Coșarcă Petru, Cristea Grigore Vasile, Dănăilă Gabi,

Ferencz Emeric, Grama Aurel, Igna Traian, Moga Sorin Teodor, Radu Gheorghe, Rîpan Eugen, Rujoi Gheorghe, Selincean Mihai, Stan Marian, Ștefan Neculai, Tomuș Lucian, Ungureanu Costel, Mihălceanu Viorel, Militaru Vasile, Bălănean Ambrozie, Bogdan Simona Maria, Botărel Ioan, Roman Adrian, Vanga Liviu, Pârvu Constantin și Popa Gheorghe.

Inclusiv în cazul acestor persoane, cercetările efectuate nu au evidențiat existența unor probe doveditoare ale celor reclamate prin plângeri, astfel încât se va dispune soluția **clasării**.

În altă ordine de idei, dar tot în contextul evenimentelor revoluționare, se reține că la data de **28 decembrie 1989**, avionul *Tarom* de tipul **AN-24**, programat să execute cursa civilă pe ruta *București – Belgrad*, cu decolare de pe *Aeroportul Internațional Otopeni* (orele 10.00), la scurt timp după decolare, s-a prăbușit pe raza localității Vișina (județul Dâmbovița), toate persoanele aflate la bordul aeronavei decedând în urma impactului cu solul (6 componenți ai echipajului și un pasager – cetățean irlandez).

În perioada post-revoluționară a existat o controversă cu privire la cauzele producerii catastrofei aeriene, fiind cristalizate două opinii. Conform primei variante (susținută de un raport de expertiză tehnică) cauzele prăbușirii au fost fenomenul de *givrare* coroborat cu gradul avansat de uzură a aeronavei. A doua variantă se referă la doborârea aeronavei cu un proiectil militar, tras de la sol sau din aer (versiune susținută de asemenea de un raport de expertiză tehnică). Cercetările cu privire la cauzele catastrofei aviatice au fost complet sistate în anul 2006. Cert este că, pentru edificarea cu privire la acest caz, se impune continuarea cercetărilor, în condițiile în care, în prezent, nu mai există epava aeronavei AN – 24. Pentru aceasta însă (fiind necesare o a treia expertiză tehnică și cercetări

specifice), speța cu privire la prăbușirea aeronavei AN-24 la data de 28 decembrie 1989 urmează a se disjunge, cercetările urmând a fi efectuate separat.

Nu în ultimul rând, este important de reținut că, în timp, *justiția militară* a soluționat în mod definitiv multe cauze penale privitoare la faptele săvârșite în timpul *Revoluției din decembrie 1989* (în afara situației de autoritate de lucru judecat de la Timișoara), încadrările juridice vizând infracțiuni de drept comun. Pentru o edificare în acest sens, a se consulta volumul XVIII – *Documente*, unde se află copiile sentințelor penale (*definitive*) pronunțate în dosarele care au avut ca obiect al cercetării fapte penale săvârșite în intervalul *17-30 decembrie 1989*.

X. Solicitarea intervenției militare din partea URSS

În cursul zilei de 23 decembrie 1989, aproximativ orele 10:30, crainicul TVR Marinescu George a transmis „*în direct*” următorul mesaj: „***Suntem informați că s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică, care ne-a promis ajutor militar imediat, întrucât agenții străine și-au permis să trimită elicoptere cu oameni înarmați, cu scopul de a distruge ceea ce poporul român a cucerit.***” La scurt timp, postul național de radio a transmis un mesaj similar. Ulterior acestui prim moment, mesajul televizat a fost repetat. (vol. XI – *Documente*, procesul verbal de la pag. 4)

Este lesne de realizat gravitatea mesajului. Se pune problema ca pe teritoriul României să pătrundă trupe aparținând unui stat străin, mai precis ale URSS. Tocmai dată fiind gravitatea comunicatului, se exclude varianta conform căreia angajații TVR au transmis acest mesaj în mod independent, fără o autorizare prealabilă. La momentul emiterii mesajului, TVR se afla sub control militar. Cu toate acestea, Voiculescu Voican Gelu, în fața *Comisiei Senatoriale*, a declarat că

la baza comunicatului a stat o neînțelegere în urma căreia angajații TVR au luat singuri decizia anunțului.

Probatoriul administrat a relevat că pe tema intervenției militare din partea URSS s-au purtat discuții la vârful decizional al CFSN, existând chiar probe că o astfel de intervenție a fost solicitată la 23 decembrie 1989 de către Iliescu Ion și generalul Militaru Nicolae, adică tocmai de către liderii „*grupului complotist Iliescu*” susținut de URSS.

În fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 241/J.I.4 (Stenograma nr. 3 din 21.09.1993), gl. Gușă Ștefan a spus: *”Nu am avut încredere în ei (în ruși) și nu o să am niciodată. Istoria ne-a spus că toate pericolele au venit de acolo, se știe clar asta, și cred eu, ferească Dumnezeu, tot de acolo vor veni. E o părere personală. Să știți că nu-mi era frică de unguri, ci de cine era în țara lor, peste 60 de mii de ruși, cu divizii de tancuri și de aviație (...) Să știți că indiferent ce s-ar fi întâmplat, soldatul nostru tot trăgea (...) Nu vreau să-mi arog niciun merit. I-am căutat (pe sovietici) din sediul MApN. Lângă mine a fost Mircea, care mi-a făcut traducerea cu generalul Moiseev. Pentru că, vă spun, ei întrebau dacă e nevoie de ajutor. Am spus:”Nu! N-am nevoie de niciun fel de ajutor.” (...) La 23 decembrie au venit la mine, să cerem ajutor. A venit generalul Militaru, era și domnul Iliescu de față. A fost el, a fost Voican, degeaba declară că n-au fost. Au fost chiar la mine în birou, la MStM. Asta a fost pe 23 decembrie. Au spus că moare lumea. Eu le-am spus că atâta timp cât voi fi șef al Marelui Stat Major nu admit așa ceva și atunci am pus mâna pe telefon și am sunat la Moscova. Nu știam rusește și l-am chemat pe actualul general Mircea pentru traducere. Am transmis că indiferent ce se va întâmpla, nu avem nevoie de ajutor sovietic. E un adevăr ce nu se poate ascunde. Poate au cerut-o din teamă că se va întâmpla ceva, dar eu am zis-o foarte limpede, că indiferent cât de amărâtă era armata noastră, asta ne mai lipsea, să vină rușii. S-a cerut clar măcar o brigadă, iar*

Militaru știe de ce ascunde treaba asta (...) Domnilor, eu l-am văzut pe generalul Militaru vorbind din biroul ministrului apărării, în 23 decembrie cred. Fusese pus ministru. Păcătosul de Lupoi, care a fost un dezertor, a luat o pușcă și s-a postat în spatele domnului Iliescu și a început să dea sfaturi acolo la TVR. Pentru mine, Lupoi și Cico Dumitrescu, cât oi trăi, sunt niște dezertori (...) În momentul când m-am dus în minister și s-a lansat ideea asta, din păcate era și domnul actual președinte acolo, că ar trebui niște trupe specializate aeropurtate care să-i lichideze pe teroriștii care trăgeau. Propunerea aceasta, ca să fiu cinstit, președintele Iliescu a făcut-o, cred că era dus de Militaru. Cel mai mult a vorbit Militaru, care trebuie să recunoască dacă are un pic de caracter, ceea ce nu cred (...) Să știți că ceea ce vă raportează acum este adevărul adevărat (...)"

În completarea celor spuse de generalul Gușă Ștefan în fața Comisiei Senatoriale, martorul **Mircea Dumitru** (declarație de martor, 28.03.2017, sediul SPM, vol.I – Declarații, f.259-262) a spus: „*În decembrie 1989, aveam gradul de colonel și eram șeful Biroului Special al Marelui Stat Major al Armatei Române, care realiza cooperarea pe linie militară între marile state majore ale țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia (...) La 23.12.1989, în jurul orelor prânzului, am fost chemat în cabinetul ministrului de gen. Eftimescu. În cabinet se aflau gen. Eftimescu, Ion Iliescu, Petre Roman, gen. Militaru și alte 6-7-8 persoane. Gen. Eftimescu mi-a ordonat să fac legătura telefonică cu gen. Moiseev și după ce am obținut legătura mi-a ordonat să transmit următoarele: „S-ar putea conta pe un eventual ajutor militar sovietic împotriva teroriștilor?”. Moiseev a răspuns următoarele: „O asemenea problemă poate fi discutată numai la nivelul guvernelor române și sovietice”. Cu aceasta, convorbirea a luat sfârșit, iar eu am ieșit imediat din birou (...) După aproximativ 2-3 ore, în sediul ministerului a venit gen. Gușă, șeful Marelui Stat Major, care mi-a dat ordin să mă prezint din nou la cabinetul ministrului, iar eu m-am conformat. În birou se*

aflau aceleași persoane ca la prima discuție, plus gen. Gușă. Acesta din urmă, mi-a ordonat să fac din nou legătura cu gen. Moiseev, am făcut legătura, iar gen. Gușă mi-a dat ordin să transmit următoarele: „În calitate de șef al Marelui Stat Major al Armatei Române, eu, gen. Gușă, nu am solicitat și nu voi solicita ajutor militar sovietic.” Auzind acestea, gen. Moiseev a rostit o formulă scurtă de încheiere a discuției și astfel convorbirea a luat sfârșit. Imediat după acest moment, am părăsit biroul ministrului. Trebuie arătat că pe timpul acestei convorbiri telefonice, ca și în timpul primei convorbiri, cei aflați în cabinetul ministrului nu au avut niciun fel de reacție. Eu nu cunosc ce anume s-a discutat în biroul ministrului înainte de sosirea mea în respectivul birou și nici după plecarea mea. Este de presupus faptul că, din moment ce gen. Gușă mi-a solicitat să dau cel de-al doilea telefon pentru a exprima cu claritate poziția generalului față de o eventuală prezență militară sovietică în România, în biroul ministrului să se fi purtat discuții pe această temă, discuții despre care, însă nu cunosc nimic”.

La rândul său, generalul **Hortopan Ion**, la nivelul anului 1989 comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor, a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 251/J.I.4 (St. nr. 06 din 18 octombrie 1993) următoarele: „*Referitor la posibilitatea să chemăm trupele sovietice, pe 23 decembrie s-a făcut o intervenție în URSS. S-a dat un telefon.*” La întrebarea „*Cine a dat telefon?*” generalul a răspuns: „*Domnul președinte Iliescu*” apoi a adăugat : „*S-a telefonat de acolo, din biroul ministrului, pe telefonul direct cu Moscova*”

Nu în ultimul rând, audiat fiind de aceeași comisie senatorială, în dosarul nr. 282/J.I.4, Stenograma nr. 25 din 11.01.1994, după numeroase insistențe din partea membrilor comisiei, **gl.Eftimescu Nicolae** a spus: „*În dimineața zilei de 23 decembrie 1989 am fost chemat la biroul ministrului apărării. Atunci era Militaru(....) Am fost chemat pentru efectuarea unei convorbiri telefonice*

externe(...) În cabinetul respectiv erau prezente mai multe persoane din conducerea puterii – FSN, era încăperea destul de plină. Aceștia, începând cu dimineața de 23 decembrie au revenit frecvent la MApN , în special la cabinetul ministrului. Aici am aflat că se intenționa efectuarea unei convorbiri telefonice cu Marele Stat Major al Armatei Sovietice(...) Am aflat , din discuțiile care se purtau – îl am în imagine pe generalul Militaru – că obiectul convorbirii urmărea sondarea părții militare sovietice cu privire la o eventuală participare cu forțele speciale pentru combaterea teroriștilor.” În pofida insistențelor, gl. Eftimescu Nicolae nu a dorit să spună exact conținutul convorbirii telefonice (argumentând că nu e necesar acest lucru , sau că nu-și amintește) și nici nu a pronunțat numele celor care au inițiat convorbirea telefonică, rezumându-se să afirme: „Acei oameni reprezentau noua putere! Ei reprezentau conducerea Frontului Salvării Naționale! În momentul acela eu reprezentam o verigă în acel sistem al legăturilor și am făcut ce am făcut dintr-un sentiment de colaborare cu noua putere!”

Conținutul deosebit de grav al acestor declarații nu poate fi ignorat. De altfel, nu sunt singurele probe care indică faptul că la 23 decembrie 1989 factorii de decizie ai CFSN au apelat la intervenția militară sovietică. Astfel,

Martorul **Iliescu Gheorghe**, sediul SPM, 08.06.2017 (11/P/2014, vol.II – Declarații, f.133-140) –,*„În decembrie 1989 îndeplineam funcția de șef al securității Maramureș (...) La 22.12.1989, la nivelul județului a fost constituit un Comandament Militar Județean din care făceau parte comandantul Regimentului de Tancuri, un profesor civil, eu, și fostul șef al Gărzilor Patriotice Maramureș, pe nume Tătaru. La 22 sau 23.12.1989 ne aflam cu toții în sala de consiliu și am asistat personal la o discuție telefonică dintre numitul Tătaru și comandantul unității militare de grăniceri din Sighet. În cadrul acestei discuții, Tătaru i-a cerut comandantului unității de grăniceri ca atunci când unități*

militare sovietice se vor prezenta la frontieră, să le fie permisă intrarea în România. Tătaru era foarte sigur că aceste efective militare sovietice se vor prezenta pentru a intra în țară și a motivat prezența sovieticilor prin faptul că aceștia urmau să salveze Revoluția. Am fost foarte surprins de cele auzite, am intervenit și i-am solicitat lui Tătaru să contramandeze acest ordin nefiresc. Tătaru a refuzat să contramandeze ordinul, dar după cum se știe, nici sovieticii nu au pătruns în țară.”

Pentru înțelegerea corectă a situației, trebuie spus că la nivelul lunii decembrie 1989, singurele persoane care aveau drept de semnătură și de reprezentare în organele de coordonare ale forțelor Tratatului de la Varșovia, din partea României, erau ministrul apărării și Șeful Marelui Stat Major al Armatei . La 23 decembrie 1989 generalul Milea Vasile era decedat, iar generalii Stănculescu și Militaru nu au fost numiți în mod oficial în funcția de ministru al apărării. Începând cu 23 decembrie 1989 gl.col. (r) Militaru Nicolae era impus de Iliescu Ion ca ministru de fapt, iar acesta s-a comportat ca atare, dar decretul oficial de numire a fost emis la 27 decembrie 1989. Pe cale de consecință, la 23 decembrie , singurul militar român care putea în mod legal să solicite o intervenție străină era gl. Gușă Ștefan. Așa se explică de ce generalul Mikhail Moiseev – Șeful Marelui Stat Major al Armatei URSS , a discutat doar cu omologul său român problema trimiterii unor forțe militare în țara noastră, iar ca urmare a refuzului categoric din partea acestuia intervenția nu s-a realizat.

În mod indirect, solicitarea intervenției militare, făcută de la vârful statului român, reiese și din conținutul următoarelor declarații de martor :

Togan Gheorghe, audiat la 29.05.2017 (vol.II – *Declarații*, f.112-118), a declarat: „*În luna decembrie 1989 eram comandantul Batalionului 104 Grăniceri Botoșani (...) În data de 23.12.1989 am primit o notă telefonică prin care ni se comunica faptul că pe firul de cooperare de la Cernăuți s-a transmis că*

împuțernicitul de frontieră sovietic, colonelul Lutțki solicită o întrevedere de frontieră în punctul Gherța – Racovăț, pentru data de 23.12.1989, orele 14:00 sau 16:00. Nu s-a comunicat motivul întrevederii, deși potrivit uzanțelor, trebuia să ni se comunice motivul. Am luat legătura cu col. Apostol pe care l-am întreat care este motivul întrevederii. Acesta mi-a spus că la baza întrevederii stătea un comunicat al TVR, pe care l-am văzut și eu, potrivit căruia s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică și că aceștia au promis ajutor militar imediat. Am întreat ce mandat am și mi s-a comunicat că în urma unei discuții cu generalul Gușă Ștefan să transmitem următoarele: România nu a cerut ajutor militar, nu avem nevoie de ajutor militar sovietic, armata română este în stare să definitiveze Revoluția (...) La data și ora stabilite, ne-am întâlnit pe culoarul bornelor de frontieră, fără ca noi să trecem linia de frontieră, cu delegația grănicerilor sovietici din care făceau parte col. Lutțki, zece-doisprezece ofițeri și un general despre care am aflat ulterior că se numea Stuz. Acesta din urmă mi-a spus că trebuie să-i comunic ce se întâmplă în România, iar eu i-am răspuns că se întâmplă ceea ce se vede la televizor, că șeful statului a fugit și Guvernul este dizolvat. Col. Lutțki m-a întreat dacă am mandat să mă întâlnesc cu ei și din partea cui. I-am comunicat că am mandat de la generalul Gușă, respectiv din partea conducerii superioare a armatei, după care i-am comunicat cele trei idei arătate mai sus. Grănicerii sovietici au discutat între ei, după care generalul m-a întreat cine sunt teroriștii care acționează în capitala României, iar eu i-am spus că nu am cunoștință despre aceste aspecte. I-am întreat dacă mai sunt probleme de discutat și după ce s-au consultat între ei, mi s-a răspuns că întrevederea s-a încheiat și că dacă voi avea nevoie de ajutorul lor, să le comunic pe linia de cooperare. Am procedat la salaturile convenite, după standardele de cooperare, după care am plecat la batalion. Din câte îmi amintesc, toți împuțerniciții de frontieră s-au întâlnit cu omologii lor în aceeași zi și la aceeași oră”.

Apostol Gheorghe (declarație de martor, sediul SPM, 04.11.2017 - (vol.III – Declarații, f.8-13) – „În decembrie 1989 eram șeful Statului Major al Brigăzii de Grăniceri Iași, prim-locuitor al comandantului Marii Unități și înlocuitor al comandantului de brigadă care fusese schimbat. Această brigadă avea în responsabilitate paza frontierei de stat cu U.R.S.S. între localitățile Rădăuți și Galați. Pe acest segment existau mai multe unități (batalioane). Dinspre stânga spre dreapta, aceste batalioane erau la: Rădăuți, Botoșani, Iași (aici se afla și comanda brigăzii), Huși și Galați. Fiecare batalion avea în responsabilitate un sector de frontieră de aproximativ 80 - 100 kilometri. În decembrie 1989 ne aflam în plină reorganizare și tranziție având în vedere că s-a hotărât ca trupele de grăniceri să fie trecute din subordinea M.Ap.N. în subordinea M.I. Însă, până la finalizarea tranziției, deci și în decembrie 1989, subordonarea era față de M.Ap.N. (...) Cred ca la data de 21.12.1989 s-a primit indicativul de luptă. Măsurile la frontieră s-au amplificat, s-au efectuat antrenamente de apărare apropiată a pichetelor de grăniceri, a companiilor și batalioanelor de grăniceri, inclusiv la comandament. S-a distribuit norma de muniție corespunzătoare, s-au deconservat celelalte categorii de armament și s-au pregătit mijloacele de transport de intervenție. Cert este că s-a creat o situație foarte tensionată, toată lumea gândea în parametri de război. Această situație a fost puternic resimțită de anumite cadre. Cunosco situații în care ofițeri cu experiență au făcut atacuri de panică, pierzându-și complet echilibrul (...)Pe acest fond, cunoscând și situația declanșată la Timișoara, în noaptea de 21.12.1989 i-am telefonat col. Geantă (șeful de Stat Major al Comandamentului Trupelor de Grăniceri) pentru a-l întreba ce se întâmplă în București, iar el mi-a răspuns oarecum codificat că în București se trage, situația fiind extremă. Totodată, mi-a spus că trebuie să fac totul pentru ca la unitatea pe care o conduc să se păstreze starea de calm și să se prevină deschiderea focului, exceptând desigur, anumite acțiuni ostile asupra

subunităților de grăniceri (...) La 22.12.1989 am aflat, prin intermediul TVR, inițial, despre situația gl. Milea, iar apoi despre fuga soților Ceaușescu de pe CC. În această perioadă am mai discutat cu col. Geantă care a insistat să depun toate diligențele pentru a preîntâmpina o eventuală deschidere a focului asupra civililor. Precizez că așa s-a întâmplat, pe de o parte, deoarece am comandat ofițeri capabili, iar pe de altă parte, pentru că populația civilă a fost pașnică, neagresând în vreun fel obiectivele noastre. Cu toate acestea, se instalase o psihoză generală și foarte periculoasă conform căreia inamicul structurilor M.Ap.N. ar fi de la M.I și de la structurile securității. Afirm că, pe toată perioada desfășurării evenimentelor din decembrie, această psihoză nu a fost confirmată de realitate. Respectiva psihoză a fost generată atât prin cele ce se spuneau la TVR, dar și ca urmare a faptului că pe telefoanele de oras erau primite apeluri ce ne anunțau cu privire la atacuri iminente asupra unităților și subunităților noastre sau chiar a teritoriului, executate de unități speciale ale eventualului inamic. În realitatea aceste atacuri nu au existat. Nu cunosc cine a efectuat respectivele apeluri telefonice (...) În toată această perioadă, pe anumite segmente de frontieră (Iași, Galați) au fost „auzite” zgomote suspecte. Mai precis, se auzeau probabil deplasările unor mașini grele cu șenile, motoare puternice etc. Aceste zgomote nu au fost confirmate de alte surse (informații precise de pe teritoriul vecin) și s-au intensificat după 22.12.1989. Mai arăt că, acest gen de zgomote nu era firesc. Ținând cont de toată experiența mea anterioară pe frontiera cu U.R.S.S. apreciez că, existența acelor zgomote s-a făcut cu scopul creării unei convingeri cum că urmează o acțiune militară mai complexă, de anvergură (...) La data de 23.12.1989, după amiaza, am fost sunat telefonic, pe liniile militare de comunicație, aproape concomitent, de comandanții unităților grănicerești de la Rădăuți, Botoșani, Iași, Huși și Galați (acești comandanți îndeplineau prin cumul și funcția de împuternicit pentru rezolvarea problemelor

de frontieră) care m-au anunțat că la frontieră, în punctele de trecere a frontierei, s-au prezentat omologii lor sovietici care, fără excepție, au solicitat permisiunea de acordare a ajutorului militar sovietic. Acest ajutor militar sovietic era gândit în sensul că, la momentul respectiv, ei ar fi deținut date că armata română nu poate deține controlul situației și astfel este nevoie de un ajutor militar sovietic. Ofițerii noștri au refuzat acordarea permisiunii de trecere și au cerut un răgaz de timp pentru a mă contacta (...) Ca urmare a acestei situații, am rămas în legătură directă cu acei ofițeri, contactându-l în paralel pe col. Geantă despre care am vorbit anterior, căruia i-am raportat situația existentă. Acesta mi-a ordonat să aștept până când la rândul său nu raportează superiorilor săi. După aproximativ 10 minute, col. Geantă mi-a ordonat să transmit ordinul ca sub nicio formă să nu fie permisă pătrunderea formelor sovietice deoarece armata română putea ține sub control situația existentă, nefiind nevoie de sprijin militar în acest sens. S-a acceptat totuși varianta unui ajutor umanitar, constituit din alimente și medicamente (...) Am transmis imediat ordinul, iar ofițerii de pe frontieră l-au îndeplinit întocmai. Aceștia mi-au raportat că după ce le-au comunicat omologilor sovietici ordinul primit, aceștia din urmă s-au arătat iritați, exprimându-și nemulțumirea printr-o fizionomie schimbată. După comunicarea ordinului, ofițerii noștri s-au retras, nemaivând ce discuta cu sovieticii (...) Acesta a fost singurul moment de acest gen, nemaexistând ulterior solicitări pentru acordarea permisiunii de intrare în România a trupelor sovietice. Precizez că, din discuțiile cu ofițerii mei a rezultat că nu au fost observate efectivele militare sovietice și nici tehnica lor de luptă, atunci când s-a solicitat intervenția (...) Arăt că, la foarte scurt timp după întâlnirile de pe frontieră, au dispărut și acele „zgomote” de șenile și motoare grele (...) Țin să subliniez faptul că, acești comandanți, precum și ceilalți ofițeri pe care i-am condus, au fost foarte bine pregătiți profesional, în decembrie 1989 s-au comportat exemplar, fiind cu toții

determinați ca să reacționeze și să contracareze orice acțiune militară ostilă din exterior”.

Cioară Ion, audiat la 20.03.2017 (vol.I – Declarații, f.198-213) a spus: „În anul 1989 am fost numit comandant la UM 01094 Iași, eșalon superior fiind Armata a II-a Buzău, condusă de gl.lt. Dândăreanu Ion (...) În data de 23.12.1989, în jurul prânzului, am fost căutat de șeful Diviziei antiaeriene, care mi-a spus că subunitățile de pază ale aeroporturilor Salcia și Bacău au primit informația că în zonă urmează să acționeze elicoptere și avioane de luptă sovietice. Am aflat că noi trebuia să permitem aterizarea pe cele două aeroporturi, după care să asigurăm un culoar de zbor pe ruta Suceava – Bacău – Buzău - București. Aviația sovietică trebuia alimentată de noi. Am verificat această informație pe linia apărării antiaeriene și mi s-a comunicat că nu există o asemenea aprobare și prin urmare, la apariția țintelor, să deschidem focul. În aceeași perioadă am fost sunat și de mr. B., comandantul Batalionului de Grăniceri Iași, care mi-a spus că spre frontieră se îndreaptă coloane de tancuri și TAB-uri rusești. Am sunat la comandamentul Armatei a II-a, nu l-am găsit pe generalul Dândăreanu și apoi l-am apelat pe gl. Gușă Ștefan. Acesta mi-a dat ordin să nu permit accesul rușilor în țară, iar unitățile de pază aeroportuară să treacă în SPL 1, adică să încarce muniția pe tehnică și la apariția țintelor aeriene să se deschidă focul. Totodată, am primit ordin ca regimentele din subordine să treacă la apărarea frontierei, urmând să nu permită intrarea în țară a trupelor sovietice (...) După un timp, am fost informat că tancurile și TAB-urile rusești se retrag în adâncime. A doua zi, adică la 24.12.1989, am fost informat că nu mai există unități militare rusești, pe graniță sau în adâncime (...) Este exclus ca vreo persoană externă sistemului să pătrundă pe linia comunicațiilor militare și să transmită ordine false, arogându-și identitatea unor persoane din conducerea armatei”.

Bălăei Ioan, audiat la 09.05.2017 (vol.II – *Declarații*, f.6-13)– „*În luna decembrie 1989 ocupam funcția de ofițer 1 în cadrul Secției Pază și Operații aparținând Comandamentului Trupelor de Grăniceri (...) După data de 22.12.1989, poate la 23.12.1989, am văzut cum în biroul comandantului Apostol a venit un ofițer de transmisiuni, care avea o mini-centrală telefonică. L-am auzit pe acest ofițer discutând la telefon despre descoperirea dincolo de Prut a două rețele radio folosite de regimente de tancuri, ceea ce m-a condus la ideea că ar fi existat acolo o mare unitate de tancuri. Ulterior am aflat că s-a purtat o convorbire telefonică cu omologii noștri sovietici și că aceștia au cerut să aibă loc întâlniri la ora 13:00, pe toate podurile din cele patru sectoare. De regulă, se comunica subiectul acestor întâlniri, dar de această dată s-au rezumat doar la a face invitația. Am înțeles că col. Apostol a raportat ierarhic și li s-a spus omologilor sovietici că suntem de acord cu întâlnirea. De la col. Apostol am aflat că s-a dat ordin să comunicăm că nu avem nevoie de sprijin militar sovietic (...) Am fost prezent la discuția dintre col. Apostol și împuternicitul nostru de frontieră Iași, cpt. Butnariu Gheorghe. Cu ocazia discuției, cpt. Butnariu a spus că el își va da viața pentru a opri trecerea rușilor peste pod, întrucât ar aprecia că este vorba despre o invazie (...) Ulterior evenimentelor, am discutat cu împuternicitul de frontieră de la Botoșani – cpt. Togan, care mi-a spus că și el a dat ordin ca în situația în care face un semn, să se deschidă focul asupra celor de pe pod, dacă s-ar fi intenționat trecerea pe teritoriul României.”*

Banu Octavian, sediul SPM, 17.01.2018 (vol.III – *Declarații*, f.156-160) a declarat „*În anul 1989 și chiar în decembrie îmi desfășuram activitatea ca militar activ cu gradul de plutonier în UM 0828 – Școala de Ofițeri a MI de la Băneasa, actuala Academie de Poliție. Eram așadar ofițer de transmisiuni (...) Mai menționez că eram colaborator al Direcției a IV-a din fostul DSS, contrainformațiile militare, încă din perioada în care îmi satisfăceam stagiul*

militar (...) Instituția în care eu activam era situată vis-a-vis de Comandamentul Antiaerienei. În noaptea de 22/23.12.1989, nu pot preciza ora, mă aflu în unitatea mea, în fața studioului de televiziune care are ferestrele orientate către platoul școlii. În acest timp a apărut col. Răbăcel Gheorghe șeful Statului Major al Școlii de Ofițeri care ne-a transmis ordinul de a elibera imediat spațiul exterior și să intrăm în birouri. Ni s-a spus să rămânem neutri întrucât urmează să sosească un desant aerian de elicoptere sovietice care va ateriza pe platoul școlii. Ulterior, m-am interesat și am înțeles că acest ordin venise de la comandantul CAAT, gl. Mocanu Mircea întrucât în acea perioadă MAPN subordonase toate unitățile Ministerului de Interne și fostei Securități. Nu a sosit vreun desant în acea noapte și nici în perioada care a urmat. În schimb au început tragerile de arme de diverse calibre. Eu nu pot să afirm dacă acel ordin a însemnat o diversiune sau poate o realitate care nu s-a materializat.”

Pentru subiectul supus analizei este relevant inclusiv materialul întocmit de CNSAS, material atașat dosarului pe suport video (dos.XI – Documente, pag. 50-52).

Analiza declarațiilor relevă că la data de 23 decembrie 1989, țara noastră s-a confruntat cu o situație foarte periculoasă, cu posibile consecințe extreme. **Doar comportamentul exemplar al Șefului Statului Major al Armatei Române și al militarilor aflați în serviciul de pază al frontierei de stat a preîntâmpinat o situație militară total nefavorabilă țării noastre, cu posibile consecințe nefaste pe termen lung.**

La fel de clar este și faptul că prezența trupelor sovietice pe granița de Est, nu a fost o întâmplare, ca urmare a unui anunț întâmplător al TVR. Este mai presus de orice dubiu faptul că această prezență a fost posibilă pentru că **a existat în prealabil o solicitare** în acest sens, venită de la vârful puterii politico-militare a României. Totuși, a lipsit acordul din partea persoanei abilitate – **generalul Gușă Ștefan.**

Lipsa acestui acord a făcut ca gl. Gușă Ștefan să cadă în dizgrația noii puteri și la scurt timp a fost retrogradat. Astfel, la data de 28 decembrie 1989, a fost eliberat din funcția de șef al MStM și numit ca șef de stat major și prim locțiitor al comandantului Armatei a IV-a, cu garnizoana la Cluj-Napoca. S-a arătat anterior că, în fața Comisiei Senatoriale, Iliescu Ion și-a motivat decizia de îndepărtare a gl. Gușe Ștefan cu argumentul că ofițerul a solicitat îndepărtarea maselor de revoluționari de pe străzile marilor orașe ale țării. În realitate, fostul președinte al României a solicitat același lucru, la TVR, în seara zilei de 22 decembrie 1989. Apoi, Iliescu Ion a mai spus că asupra generalului Gușă Ștefan plana o suspiciune cu privire la misiunea acestuia de la Timișoara, desfășurată înainte de 22 decembrie 1989. Iliescu Ion nu a mai avut, însă aceleași dubii față de generalul Chițac Mihai, pe care, deși participase în mod direct la represiunea de la Timișoara (acesta a și fost ulterior condamnat definitiv la o pedeapsă de 15 ani închisoare), l-a impus în ianuarie 1990 în funcția de ministru de interne. **Și prin această numire se devoalează pactul dintre noua putere politică și militarii de rang înalt participanți în mod direct la represiunea exercitată împotriva poporului român anterior datei de 22 decembrie 1989.**

În legătură cu situația tensionată dintre liderii CFSN și generalul Gușă Ștefan, este interesant de amintit ce a spus Voiculescu Voican Gelu în fața Comisiei Senatoriale la data de 17 noiembrie 1993 (Stenograma nr 16) și anume: *„În ziua de 23 decembrie, dacă nu mă înșel, un colonel de la MApN mi-a spus că Gușă vrea să ne aresteze. M-am dus la Iliescu și i-am spus „ Hai să mergem la televiziune”. Iliescu s-a uitat așa la mine, iar eu i-am făcut semn să mă asculte. La momentul acela eram destul de luat în seamă și am plecat cu un TAB, repede”*

Ulterior Revoluției, toți cei implicați în chemarea trupelor sovietice (Iliescu Ion, gl. Militaru Nicolae Voican Voiculescu, Brucan Silviu) au negat vehement acest fapt.

Se observă că persoanele implicate în solicitarea de ajutor militar sovietic (**trădare**, conform legislației penale), sunt aceleași față de care prezentul rechizitoriu reține săvârșirea *crimelor împotriva umanității*, în circumstanțele arătate. Prin prisma acestei realități, prin raportare și la probele administrate, în mod firesc se evidențiază un *liant*, o continuitate logică, între consemnările din capitolul I (*contextul internațional*), filsovietismul evident al componentelor „**grupului Iliescu**”, acceptarea noii puteri din România de către URSS, reactivarea unor militari de o anumită factură și (nu în ultimul rând) uciderea lui Ceaușescu Nicolae.

La nivelul anului 1989, **Codul Penal** în vigoare stabilea că este infracțiunea de **Trădare** „ *Fapta cetățeanului român de a intra în legătură cu o putere sau organizație străină ori cu agenți ai acestora, în scopul de a suprima ori știrbi unitatea, suveranitatea sau independența statului, prin acțiuni de provocare de război contra țării sau de înlesnire a ocupării militare străine*”. Pedepsa pentru trădare era cea capitală sau închisoarea de la 15 la 20 de ani.

Se constată că anchetele anterioare efectuate cu privire la Revoluția din decembrie 1989 nu au avut niciodată ca obiectiv edificarea cu privire la această conduită, între timp survenind prescripția răspunderii penale pentru o eventuală infracțiune de trădare.

Un subiect rămas controversat, care poate fi analizat în corelare cu solicitarea de ajutor militar sovietic, dar și cu ordinele militare de dislocare a unor forțe aflate în dispozitivul estic de apărare a României (frontiera cu URSS), este **deschiderea frontierei de stat a României**, survenită la data de 23 decembrie 1989. Această decizie nu este consemnată în niciun document oficial militar sau civil, subiectul fiind adus în discuție de anumite persoane (militari și civili) direct implicate în evenimente. Cert este că ulterior Revoluției, factorii decizionali militari și civili au negat constant că ar fi dispus deschiderea frontierelor. Totodată, percepțiile despre această decizie sunt împărțite. Există o categorie de persoane care apreciază că

deschiderea granițelor țării într-o conjunctură precum cea din decembrie 1989 a fost dăunătoare siguranței statului, având în vedere că astfel s-ar fi facilitat intrarea sau ieșirea nestingherită în sau din țară a unor forțe străine (chiar sovietice, chemarea acestora fiind realizată). O a doua categorie argumentează că decizia a fost democratică și că a survenit în mod firesc după o lungă perioadă de izolare a României. În lipsa unor documente oficiale care să ateste deschiderea frontierei de stat, în cele ce urmează vor fi amintite câteva declarații aparținând unor martori ce au abordat inclusiv această temă.

Martorul gl.(r) **Teacă Petre**, în decembrie 1989 **comandant al trupelor de grăniceri** (sediul SPM, 06.06.2017, vol. II *Declarații*, pag. 122-123) a declarat: *„Ulterior datei de 22 decembrie 1989, nu-mi aduc aminte cu precizie momentul, a fost dat ordin de deschidere a frontierelor de stat. Nu cunosc cine anume a dat acest ordin, dar este logic ca un astfel de ordin să fi fost dat de persoane cu autoritate în acest sens. Cu alte cuvinte, acest ordin putea fi dat doar de noua structură de putere de după 22 decembrie 1989. Nu-mi amintesc ca acest ordin să fi fost dat în scris. Prin deschiderea frontierelor nu trebuie înțeles că trupele de grăniceri nu-și mai desfășurau activitatea de pază a frontierei. Doar că punctele de trecere au început să funcționeze liber, fiind permisă intrarea și ieșirea din țară la liber, cu un minim de control”*

Martorul **Cioară Ion**, comandantul UM 01094 Iași, sediul SPM, 20 martie 2017, vol. I – *Declarații*, pag.198-213 a relatat următoarele : *„În noaptea de 23/24 decembrie 1989, Regimentul 38 Mecanizat Piatra-Neamț a pornit spre Buzău sau București, fără ca eu să fiu informat și să aprob o astfel de misiune. Potrivit concepției de la acea dată, acest regiment trebuia să asigure paza frontierei, la centrul dispozitivului de apărare. Eu am aflat de plecarea regimentului și de faptul că a lăsat un sector de frontieră nepăzit, doar în data de 24 decembrie (...) Am dat dispoziție să se verifice modul în care s-a executat deplasarea, dar nu am*

mai aflat rezultatul cercetărilor, deoarece am fost chemat la București de generalul Militaru Nicolae. Am fost apelat telefonic de generalul Militaru, la acel moment ministru al apărării. Cu această ocazie am aflat că fusesem înlocuit cu colonelul Rotaru , care a fost adus din rezervă de generalul Militaru. M-am deplasat la București fără să predau comanda unității. Aici am fost introdus într-o ședință unde mi s-a cerut să plec la studii la Moscova, însă am refuzat.”

La rândul său, generalul **Militaru Nicolae**, ministru al apărării în fapt începând cu data de 23 decembrie 1989, Comisia Senatorială, dos.243-J.I.4, Stenograma nr. 2 din 23 septembrie 1993 a spus : „*În legătură cu deschiderea granițelor, să știți că nu a dat nimeni ordin să se deschidă granițele. Toți cei care nu știu despre ce este vorba, o dau pe seama lui Roman, Iliescu și cutare, în realitate nu a dat nimeni ordin să se deschidă granițele. Dar cum s-a întâmplat atunci, era vreaște în toate domeniile.”*

O analiză obiectivă și logică a situației, impune concluzia conform căreia fără un ordin superior, cadrele militare aflate în paza frontierei de stat nu ar fi deschis în mod benevol granițele țării, așa cum a sugerat fostul ministru al apărării. Așadar, o astfel de decizie trebuia să vină dinspre *Consiliul Militar Superior*, organism aflat în subordinea CFSN și liderilor acestuia. Apoi, analiza stenogramei depoziției generalului Militaru scoate în evidență că acesta, fără a fi întrebat cu privire la responsabilii deciziei de deschidere a frontierelor, îi aduce în discuție, disculpându-i, pe Iliescu Ion și Roman Petre.

XI. Ascunderea filsovietismului noii puteri.

S-a arătat prin capitolul **II** al prezentei lucrări faptul că reprezentanții noii puteri politico-militare din decembrie 1989 au încercat în mod constant să ascundă

filosovietismul componentilor grupului complotist condus de Iliescu Ion, anterior anului 1989.

Totodată, s-a argumentat că una dintre motivațiile uciderii cuplului Ceaușescu Nicolae și Elena a reprezentat-o ascunderea realității conform căreia, puterea în România a fost preluată de o grupare filosovietică, ante-constituită, formată din foști nomenclaturiști marginalizați și militari pro-sovietici, cu studiile efectuate în fosta URSS, care aveau nevoie de legitimare în fața poporului român.

Cercetările efectuate au relevat încă un aspect care vine să contureze intenția noii puteri de a elimina probele apte să deoaleze atât filosovietismul factorilor de decizie ai noii puteri, dar și eventualele conotații penale ale conduitelor acestora. Relevantă în acest sens este declarația de martor aparținând numitului **Lupu Vasile** (sediul SPM, 19.06.2017, vol.II – *Declarații*, f.141-148), locțiitor al comandantului unității militare care se ocupa contrainformativ de agenții statelor membre ale Tratatului de la Varșovia (practic, state aliate), care a prezentat situația de ansamblu, dar și o situație specială petrecută la finalul lunii ianuarie 1990. Acesta a relatat următoarele: *„Din anul 1964 și până în anul 1989, finele lui decembrie, am fost ofițer activ în cadrul fostului Departament al Securității Statului. În această perioadă, am îndeplinit diferite funcții și sarcini de serviciu, atât în interior, cât și în cadrul informațiilor externe. Am revenit în țară în anul 1980 și de atunci și până la finele anului 1988 am îndeplinit doar sarcini de serviciu în cadrul U.M. 0195(....)În luna octombrie 1988, am fost numit locțiitor al șefului U.M. 0110 care avea ca activitate protecția contrainformativă cu privire la țările socialiste, respectiv cele cuprinse în pactul de la Varșovia(....)Șeful acestei unități era gl. Victor Neculicioiu. În afara de mine, exista al 2-lea locțiitor în persoana col. Ionescu Vasile. Amândoi împărțeam sarcinile specifice ale structurilor din subordine. Evident, între țările socialiste se afla și fosta Uniune Sovietică și fără a putea spune că acordam o atenție deosebită, exista o anumită structură care se*

ocupa cu protecția contrainformativă pe această relație(....)Această structură îmi revenea mie în subordine, ca locțiitor. Șeful acestei structuri era col. B.G., în prezent decedat(....)După intervenția sovietică în Cehoslovacia în anul 1968 și pozițiile repetate, în contradictoriu, pe care le afișa N. Ceaușescu în legătură cu politica internațională exprimată de U.R.S.S., relațiile între țările noastre, au căpătat o anumită încordare care s-a resimțit și în sfera serviciilor de inteligență. Mai mult, după vizita președintelui american Nixon și entuziasmul lumii occidentale față de poziția lui N. Ceaușescu, atitudinea sovieticilor a devenit mai aspră, repercutându-se de multe ori în sancțiuni aparente în domeniul economic, mă refer aici la livrările de petrol și gaze(....)Categoric că multe din datele ce se referă la relațiile între serviciile românești și cele sovietice erau de apanajul structurii de informații a fostului D.S.S., iar noi eram o structură de contrainformații, de aceea mă voi referi în continuare mai mult la modul în care am perceput din punctul nostru de vedere cele întâmplate(....)Categoric, N. Ceaușescu devenise un personaj incomod în comparație cu șefii celorlalte state socialiste și a existat o preocupare din partea sovieticilor pentru înlăturarea acestuia, fără o schimbare de regim(....)De altfel, în anul 1985, Gorbaciov însufla un mod de lucru diferit conducătorilor țărilor socialiste ce implica conceptele de perestroika și glasnost, principii respinse în mod categoric de către Nicolae Ceaușescu(....)Cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei U.R.S.S. era G.R.U(....)În afară de personalul diplomatic despre care cunoșteam în mod oficial că poate avea și alte preocupări, neconforme statutului pe care îl aveau, cunoșteam despre faptul că în țară lucrau și mulți specialiști sovietici în obiective economice în care se implementa tehnica sovietică și era necesară prezența acestora(....)În afară de aportul lor profesional în acele obiective, noi eram atenți la preocupările acestora în afara serviciului(....)În afara acestora, trebuie să luăm în calcul și cetățenii români care au efectuat

*studii în Uniunea Sovietică și care, sub o formă sau alta, au înțeles să rămână într-o anumită dependență, fie și emoțională, față de respectiva țară(...)*Așadar, apropiindu-ne de momentul evenimentelor din decembrie 1989, consider că, în România existau atât specialiști sovietici la posturi, cât și numeroși autohtoni care puteau fi folosiți în anumite situații pe care le-ar fi creat G.R.U(...)După fuga lui Ceaușescu, fostul D.S.S. a fost subordonat M.Ap.N. și au fost luate o seamă de măsuri organizatorice care au condus practic la încetarea activității noastre(...)*Acest serviciu și-a recăpătat unele atribuții, abia târziu în anul 1990, după înființarea S.R.I(...)*Structura noastră a fost preluată imediat, după 22 dec. 1989, de M.Ap.N, sub comanda amiralului Ștefan Dinu. Primul care a preluat conducerea unităților din D.S.S., a fost gl. Logofătu, la acea dată locțiitor al șefului Statului Major General din M.Ap.N. Din datele pe care le știam, cunoșteam că gl. Logofătu s-a aflat în atenția Serviciului de contrainformații militare, în legătură cu o anumită apropiere de G.R.U. Numirea lui ne-a surprins și pe noi și nu ne-am explicat-o suficient(...)*Am fost surprinși și de numirea gl. Militaru, ca ministru al apărării, începând cu 23.12.1989. Știam că trecerea sa în rezervă, cu câțiva ani în urmă, se datorase și faptului că, inclusiv serviciul nostru demonstrase un anumit atașament al acestuia față de G.R.U. Atât el, cât și gl. Kostyal, au format obiectul acțiunii "Corbii", materializat într-un documentar complex(...)*De altfel, gl. Militaru a numit la scurt timp ca șef al Statului Major General pe gl. Vasile Ionel și un mare număr de ofițeri cu grad de general, aflați în rezervă. În situația dată, în care noi am fost lipsiți de comunicațiile speciale, iar tehnica se afla sub supravegherea directă a armatei, am acceptat subordonarea față de M.Ap.N., dar în același timp nu am mai desfășurat activitățile de supraveghere conform atribuțiilor anterioare. De aceea, nu am putut obține și nici produce informațiile ce ar fi vizat o serie de aspecte cercetate chiar în dosarul de față(...)După 22 dec. 1989, am rămas pe funcție și am lucrat

astfel, inclusiv după constituirea S.R.I., până în anul 2001, când m-am pensionat.(...) Începând cu data de 09.01.1990, șeful U.M. 0110, gl. Neculicioiu a fost trecut în rezervă, iar eu am preluat comanda. Îmi amintesc că în momentul în care în 22 dec. 1989 am luat cunoștință de fuga lui Ceaușescu, din ordinul șefului s-a dispus distrugerea arhivei și în special a informațiilor privind pe ofițerii activi. A fost o operațiune dificilă, întrucât nu dispuneam de un crematoriu și nu am reușit, ca doar prin incendiere, să distrugem materialele existente, de aceea, s-a folosit și apa, transformând astfel hârtia într-o masă amorfă. Se aplica de fapt un ordin existent în organizarea structurii noastre pentru preîntâmpinarea intrării materialelor în mâini neautorizate. Mai mult, gl. Neculicioiu a ordonat salvarea unui număr de circa 50-75 role ce conțineau microfilme ale unor materiale operative importante și astfel, în cabinetul său de lucru a fost chemat un maestru militar, tehnician, care a practicat un orificiu în tavanul fals al încăperii și în care au fost introduse aceste microfilme. Tot tehnicianul a reparat locul respectiv, iar secretul acestei operațiuni era cunoscut doar de Neculicioiu, de mine, de celalalt locuitor – Vasile Ionescu și de către tehnician.(...)După preluarea structurii noastre de către MAPN, eu, rămas la comandă, i-am raportat viceamiralului Dinu Ștefan, de existența acelor microfilme, însă nu am primit vreun ordin anume și lucrurile au rămas așa.(...)Către sfârșitul lunii ianuarie, posibil 24-27, mă aflu la serviciu când am fost sunat de viceamiralul Dinu Ștefan care m-a înștiințat că va veni un consilier al președintelui C.F.S.N. pentru a se interesa de acea problemă știută numai de noi, cu referire la microfilme.(...)În aceeași zi, a venit Virgil Măgureanu, în calitate de consilier și col. Mihai Stan pe care îl cunoșteam ca fiind ofițer operativ la serviciul D al fostului D.S.S., aflat și acum în activitate în noua structură. Cei doi mi-au spus că au cunoștință despre microfilme și mi-au cerut să le predau. M-am conformat, l-am chemat pe același maestru militar,

căruia nu-i mai rețin numele, a fost desfăcut tavanul fals în locul în care se operase, au fost scoase microfilmele și predate celor doi, în baza unui proces-verbal întocmit în 2 exemplare, semnat de mine și de cei doi, un exemplar al acestuia rămânând la sediul nostru, dar nu mai cunosc unde se află.(...)Microfilmele erau numerotate și așa au fost consemnate, fără vreo referire la conținut. Nu-mi amintesc exact numărul lor, însă estimez între 55-75.(...)Nu cunosc ce s-a întâmplat cu acestea, dar am înțeles că au fost predat la Centrul de Informare și Documentare al fostului D.S.S., subunitate care activa în continuare”.

La rândul său, martorul **Stan Mihai** (sediul SPM, 12.07.2017 - vol.II – Declarații, f.166-170) a spus: *„În decembrie 1989, am lucrat ca redactor la publicația MI „În slujba patriei” (...) L-am cunoscut pe Virgil Măgureanu încă din anul 1982 (...) La începutul anului 1990 acesta mi-a propus să-i devin consilier (...) Am aflat că la sediul fostei UM 0110, unde era comandant generalul Neculicioiu, a fost luată măsura protejării unor date și informații, în sensul microfilmării lor și ascunderii într-o nișă confecționată la nivelul plafonului. Acest lucru s-ar fi petrecut pe fondul fugii lui Nicolae Ceaușescu și a temerii că datele vor putea intra în posesia unor persoane interesate și neautorizate. L-am informat imediat pe Virgil Măgureanu, care s-a arătat interesat și a dispus ca în aceeași zi să mergem la adresa menționată. În consecință, ne-am deplasat cu un autoturism la imobilul în care funcționase UM 0110, unde am fost întâmpinați de col. Lupu Vasile, care asigura comanda. Acesta a confirmat informațiile pe care le avea, a fost cooperant și a chemat doi subordonați care au spart zona plafonului indicată și de acolo au scos mai multe casete video, dar și diapozitive. În acel moment Virgil Măgureanu mi-a spus că sunt liber și, deși mi-am manifestat intenția de a rămâne, a insistat să plec. În aceste împrejurări nu am putut cunoaște conținutul acelor microfilme. În ziua*

următoare, am încercat să reiau discuția cu Virgil Măgureanu pe tema microfilmelor, însă am fost repezit de acesta, în sensul că nu era treaba mea. Bănuiesc faptul că, în acest moment microfilmele se află la Moscova, deoarece știu că ulterior Virgil Măgureanu a făcut o vizită la Moscova”.

Fiind chestionat despre acest subiect, **Măgureanu Virgil** a recunoscut ca adevărată relatarea anterioară și a precizat: *„Îmi amintesc că în prima parte a anului 1990, însă nu pot preciza exact dacă înainte sau după înființarea Serviciului Român de Informații, am primit o informație de la ofițerul Mihai Stan, locotenent colonel în cadrul fostei securități, la serviciul D (dezinformare) care lucra împreună cu mine în vederea formării noilor structuri, cu privire la faptul că putem recupera unele materiale întocmite de vechea securitate. Nu mi-a spus de unde deține informația, nici nu m-a interesat, dar rezulta că într-o clădire, aflată în strada Roma din București, în biroul fostului șef al acelei structuri s-ar afla zidite în tavanul camerei o serie de documente. Am plecat împreună cu Mihai Stan la adresa respectivă unde am fost întâmpinați de către lt.col. Lupu Vasile care ne-a informat că știe despre scopul vizitei și ne va acorda întregul sprijin. Așa am aflat că aici a funcționat sediul fostei U.M. 0110, unitate subordonată D.S.S. și care avea ca atribuții combaterea spionajului în țara noastră din partea unor agenți care aparțineau țărilor socialiste, deci din Pactul de la Varșovia, cu atenție deosebită acordat spațiului sovietic. Așadar, era o activitate de contrainformații.(....)Lt.col. Lupu Vasile ne-a condus în biroul fostului șef al acestei unități, gl. Neculicioiu și a apelat la ajutorul unui subordonat care a dislocat o porțiune din tavanul fals al încăperii, în locul cunoscut numai de ei și din spațiul creat a recuperat mai multe casete. Nu pot ști dacă erau numai audio sau și video, însă sunt de acord cu mențiunea făcută de lt.col. (în prezent general în rezervă) Lupu Vasile, conform cărora s-ar fi găsit circa 75 de casete. S-a întocmit un proces-verbal în 2 exemplare prin care noi am*

confirmat preluarea casetelor și consider că unul din exemplare a fost lăsat col. Lupu.(....)Bunurile găsite au fost predate structurilor de linie din cadrul organismului care se ocupa în continuare de securitatea națională, iar procesul-verbal, l-am predat secretariatului instituției la care lucram. Nu am fost niciodată interesat de conținutul acelor casete care reprezentau înregistrări în cazurile operative instrumentate de către ofițerii UM 0110, astfel încât nu pot da detalii despre conținutul lor.(....)De bună seamă, l-am informat imediat pe președintele CFSN, Ion Iliescu care a fost de acord cu măsurile luate, însă nu a manifestat vreun interes pentru conținutul casetelor.(....)Întrucât nu am cunoscut vreodată conținutul lor, nu mă pot pronunța dacă aici se regăsea și materialul probator al atât de mult mediatizatului dosar „Corbii”. (declarație de martor, sediul SPM, 24.05.2017 - vol.II - Declarații, f.88-105).

Despre o altă situație asemănătoare, privind recuperarea unor probe compromițătoare, **gl.col. (r) Militaru Nicolae** a declarat în fața Comisiei Senatoriale, dosar nr. 237/J.I.4 (Stenograma nr.2 din 23 septembrie 1993) următoarele: *„După ce am fost instalat, a venit în birou un civil cu un geamantan în mână , a spus că este maiorul Dobre Viorel și că a venit să prezinte niște documente. A deschis geamantanul care era plin cu registre cu convorbiri. Acolo am văzut că mie mi se spunea „ Milică” (...). L-am întrebat dacă nu are și înregistrările și mi-a spus că dacă-i dau o mașină îmi aduce și înregistrările, pe care le-a adus și știu că Ionel s-a ocupat de această treabă (generalul Vasile Ionel, colaborator al serviciilor de informații sovietice, numit de Iliescu Ion imediat după Revoluție în funcția de Șef al MStM al Armatei). Mai târziu, se pare că Brucan și-a luat și el dosarul”*.(pentru fapta sa, mr. Dobre Viorel, ofițer de securitate în acel moment, a fost păstrat ulterior, ca recompensă, în noua structură înființată în anul 1990 – SRI)

Prin raportare la cele menționate, se constată încă o dată **preocuparea constantă a reprezentanților noii puteri politico-militare de a acționa în sensul ascunderii diverselor colaborări anterioare cu structurile de informații ale fostei URSS.**

Mai trebuie menționat că în cursul lunii ianuarie 1990, cadrele fostului DSS erau încă subordonate MApN, principalul serviciu de informații al țării - SRI, fiind înființat la 26 martie 1990. În intervalul decembrie 1989 – martie 1990, cadrele fostului DSS s-a aflat în subordinea lui Voiculescu Voican Gelu, iar întreaga arhivă a fostului DSS a fost preluată de MApN.

XII. Lipsirea de libertate a unor persoane, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989.

O problemă controversată are în vedere persoanele suspectate de acte de terorism, reținute în marile orașe ale României, după debutul inducerii în eroare, adică ulterior serii de 22 decembrie 1989.

Cercetările efectuate în prezentul dosar au evidențiat că persoanele reținute ca fiind suspecte nu au fost surprinse în circumstanțe concrete, apte a demonstra efectuarea cu rea-credință a unor activități de tip terorist.

S-a arătat anterior cum, din aproape în aproape, s-a născut și s-a extins, până la generalizare, psihoza terorismului. Pe fondul acestei psihoze au existat numeroase rețineri de persoane, suspectate ca fiind securist-teroriste. Datele obținute prin cercetările efectuate de parchetele militare ulterior Revoluției, au relevat că **1425** de persoane au fost reținute sub suspiciunea că erau securist-teroriste (*nu toate aceste persoane s-au constituit părți civile în dosar*). Dintre acestea, 820 de persoane au avut calitatea de militar, 580 au fost civili, iar 25 au fost cetățeni străini. Din rândul acestor persoane, 253 au aparținut MI, 547 au fost

cadre ale DSS, 20 cadre ale MAPN, restul de 605 fiind civili (români și străini). Cele mai multe rețineri au fost efectuate pe raza municipiului București (824 de persoane). Alte orașe ale țării unde s-au înregistrat astfel de conduite au fost: Sibiu, Timișoara, Brașov, Craiova, Cluj-Napoca, Bacău, Constanța, Oradea, Brăila, Slobozia, Târgu-Mureș și Iași.

Fără excepție, nu s-a putut dovedi că aceste persoane au efectuat într-adevăr acte de terorism. Toate persoanele reținute au fost ulterior eliberate. Unele au fost cercetate penal, fiind date 645 de soluții de neurmărire penală. Patru persoane au fost trimise în judecată, însă în sarcina lor a fost reținută infracțiunea de *deținere ilegală de armament* și nicidecum nu a fost probată vreo acțiune cu caracter terorist.

În legătură cu străinii reținuți, cercetările au relevat că au existat mai mulți cetățeni arabi (iranieni, sudanezi sau iordanieni) studenți la Facultatea de Medicină din București, care au fost reținuți, uneori în mod repetat, de populație, pentru simplul fapt că, judecând după aspectul lor, păreau a fi arabi și așadar potențiali teroriști.

„Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de parchetele militare în perioada 1990 – 1994, în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989”, Comisia Senatorială, dosar nr. 53/J.I.3, elaborată de Secția Parchetelor Militare, a evidențiat multe cazuri în care, fără un temei real, diverse persoane au fost reținute ca urmare a faptului că asupra lor au planat suspiciuni de terorism. Astfel: ***„E.B., în urma apelurilor de la TVR, s-a prezentat la fostul sediu al CC spre a-și oferi serviciile noii puteri. A fost arestat ca terorist. ~ În același sens este cazul medicului care a acordat asistență răniților din sediul CC. Acesta, în realitate medic stomatolog, a fost denunțat ca fiind fals medic, a fost apoi arestat și depus ca terorist. ~ I.M. și F.C. au fost reținuți în timp ce efectuau controale asupra autoturismelor ce circulau prin capitală, deoarece unul dintre ei purta barbă și a***

părut ca fiind terorist. ~ La fel se prezintă situația în cazul cetățeanului român L.C., considerat a fi terorist arab. ~ Au existat și cazuri de hoți care au fost reținuți ca fiind suspecți de terorism. ~ Au fost reținute ca suspecte mai multe persoane pentru că nu aveau asupra lor actele de identitate. ~ Au fost reținute persoane deoarece asupra lor au fost descoperite arme de foc, deși ulterior s-a constatat că armele au fost primite în mod legal.~ Au existat cazuri în care persoane cu afecțiuni psihice au fost reținute deoarece conduita lor a fost percepută ca fiind suspectă. ~ La Spitalul Clinic de Urgență au fost aduși răniți din zona fostului CC, de exemplu numiții P.C. și B.C. Aceștia au fost considerați ca fiind teroriști, întrucât sub imperiul stresului și al oboselei, dar și al șocului traumatic, au creat impresia că sunt drogați. ~ Au existat situații în care anumite persoane au fost recunoscute ca fiind ofițeri de Securitate. În consecință au fost reținute și depuse ca fiind teroriste. ~ Și unele persoane mai recalcitrante au fost arestate pentru terorism. De exemplu, D.T. s-a certat cu unii luptători ai gărzilor patriotice, iar aceștia au reținut-o și au depus-o la MApN. ~ Unele persoane au fost reținute pentru simpla lor prezență în preajma unor unități militare. ~ În rândul celor reținuți sub bănuiala de terorism s-au aflat și persoane ce s-au aflat în hotelurile controlate de cadrele MApN. ~ B.P. și C.G. au fost reținuți, fiind considerați suspecți, deoarece în timp ce se deplasau către locuința lor au alergat după tramvai. ~ Au existat și persoane suspecte de terorism, din cauza legăturilor de rudenie cu anumite persoane aflate în poziții de conducere ale statului. ~ În rândul celor reținuți pentru terorism au fost depistați și escroci. De exemplu, A.I. a fost reținut sub acuzația că ar fi colectat bani de la cetățeni, proferând totodată lozinci anti-FSN.~ I.V. și A.D. au fost reținuți pentru că au găsit o bandă de cartușe de mitralieră pe care și-au însușit-o. ~ S.D. a fost reținut pentru că a avut un binoclu pe umăr iar asta a atras atenția asupra lui.~ Au fost reținute persoane ca suspecte de terorism, în timp ce încercau să pătrundă în interiorul unor

autoturisme care nu le aparțineau. ~ Există și categorii de persoane civile care i-au molestat în data de 21.12.1989 pe revoluționari și care ulterior au fost recunoscute de populație și predate armatei sub bănuiala de terorism. ~ La 23.12.1989, au fost reținuți ca suspecți de terorism membri echipajului unui tanc aparținând UM 01210 București. Principalul „indiciu” a fost găsirea între documentele de identitate aparținând unui militar, a unei fotografii ce reprezenta un celebru practicant de arte marțiale”.

Aceeași Sinteză stipulează că: „Exemplele menționate, nenumărate de altfel, demonstrează un lucru evident: organele de urmărire penală nu au primit spre anchetare elemente care să fi fost capturate în împrejurări de natură a demonstra că au tras asupra populației ori asupra unor obiective. Suspiciunea generală care a existat la momentul respectiv a contribuit la crearea unei situații în conformitate cu care, persoane bine intenționate vedeau în ceilalți potențial adversari”.

Edificator pentru modul în care s-au efectuat rețineri de persoane în zilele revoluției este și materialul existent în volumul 8 – *Jurnale acțiuni luptă*. Printr-un raport militar adresat comandantului Armatei I București, se arată cum au fost reținute în capitală 89 de persoane suspecte de acte teroriste, antirevoluționare. Analiza acestui document relevă lipsa oricărui criteriu obiectiv privind reținerile respective.

Importante sunt și consemnările din volumele dosarului intitulat „*Persoane Suspecte*” (3 volume).

Reține atenția faptul că, după dezinformarea imputabilă factorilor decizionali ai CFSN conform căreia cadrele fostei DSS sunt teroriste, toți componenții Direcției a V-a aparținând acestei instituții au fost reținuți, acțiune ce a debutat încă din seara zilei de 22 decembrie 1989. Printre cei reținuți s-a aflat inclusiv șeful Direcției, generalul Neagoe Marin, care a fost introdus în arestul sediului MApN.

Separat de cele expuse mai sus, în prezentul capitol, o situație aparte s-a înregistrat în municipiul Sibiu. Prin capitolul VII al prezentei lucrări, s-a analizat cazul extrem de grav de foc fratricid existent în acest municipiu între militarii MApN și cadrele MI – DSS.

Astfel, în contextul evenimentelor din fața Inspectoratului Județean al MI din data de 22.12.1989, care au culminat cu pătrunderea manifestațiilor în curtea sediului și ulterior în clădire, o parte din cadrele miliției și ale securității au părăsit sediul, unele intrând în incinta UM 01512 Sibiu, unde au fost întâmpinate cu foc de armă, altele reușind să se deplaseze la domiciliu.

Au existat, însă și lucrători de miliție și de securitate care, încercând să se deplaseze la domiciliile lor, au fost imobilizați, agresați și conduși la UM 01512 Sibiu, unde au fost reținuți, diferite perioade de timp, până când *Comisia de Anchetă*, care a funcționat în cadrul UM 01512 Sibiu, a dispus punerea lor în libertate, după ce s-a constatat că nu au efectuat uz de armă și nu au acționat împotriva manifestațiilor.

La rândul lor, cadrele MI și DSS care au rămas în sediul Inspectoratului au fost preluate și conduse de către manifestați și militari, în incinta UM 01512 Sibiu, unde au fost reținute și ulterior cercetate de comisia menționată mai sus.

Cadrele MI și DSS care au reușit să părăsească zona inspectoratului și nici nu au fost imobilizate de către manifestați, s-au prezentat ulterior, ca urmare a comunicatelor tv și radio difuzate în zilele care au urmat, la UM 01512 Sibiu sau au fost conduse de la domiciliile lor la aceeași unitate militară, unde au fost, de asemenea, reținute și cercetate de *Comisia de Anchetă*.

Probele administrate au relevat că, în perioada evenimentelor din decembrie 1989, în sala de sport a UM 01512 Sibiu și ulterior în bazinul de înot, desecat, au fost lipsite de libertate în mod abuziv peste **500 de persoane**. Persoanele de sex feminin au fost reținute separat, într-un alt corp de clădire.

Declarațiile persoanelor ce au suferit lipsirea de libertate, arată că acestea, pe perioada reținerii, au fost supuse unor acte extreme de violență fizică și psihică (s-a recurs inclusiv la simularea într-un mod foarte realist, în repetate rânduri, a executării persoanelor reținute). Totodată, au fost supuse la înfometare și la diverse umilințe din partea militarilor aflați în pază.

S-a mai probat existența, pe raza municipiului Sibiu, a unei adevărate „*vânători de oameni*”, ajungându-se inclusiv la situații în care cadrele MI rănite și aflate sub îngrijire medicală la *Spitalul Municipal Sibiu*, au fost luate cu forța din această unitate medicală (*în pofida protestelor exprese și vehemente ale medicilor*) și introduse în bazinul de înot al UM 01512 Sibiu, fără asigurarea asistenței medicale necesare, situație în care o persoană a decedat. Probele au mai devoalat că însuși colonelul Dragomir Aurel a participat la astfel de acțiuni inumane.

Reține atenția că marea majoritate a persoanelor lipsite de libertate în incinta UM 01512 Sibiu au aparținut structurilor MI și DSS din Sibiu, inclusiv personalul civil al acestor structuri fiind reținut în mod abuziv și supus unor tratamente inumane.

Așa cum s-a arătat, cercetările efectuate ulterior, au dus la eliberarea **tuturor** persoanelor astfel reținute, având în vedere că împotriva lor nu a existat nicio probă privind desfășurarea unor activități ostile Revoluției.

După cum a rezultat și din declarațiile menționate pe parcursul acestei lucrări, de foarte multe ori, persoanele reținute în diverse orașe ale țării sub suspiciunea de terorism au suferit violențe fizice și psihice, uneori extreme.

Se poate concluziona că, sub efectele profunde și generalizate ale psihozei teroriste a fost posibil acest gen de conduită, în urma căruia foarte multe persoane, din diverse orașe ale României, au avut de suferit pe nedrept privări grave de libertate, suferințe fizice și psihice.

Având în vedere cele mai sus expuse, rezultă că **toate aceste rețineri de persoane, fără temeii, cauzatoare de traume, reprezintă tot o expresie a inducerii în eroare și astfel responsabilitatea incumbă factorilor de decizie ai CFSN și ai MApN.**

Mass-media a relatat despre capturărilor așa zișilor teroriști și în acest fel opinia publică a fost manipulată în sensul de a fi convinsă că dușmanul terorist chiar există, realitatea fiind, însă cu totul alta.

Având în vedere că reținerile ilegale sub suspiciunea de terorism au fost efectuate de cadrele MApN, rezultă că **responsabilitatea pentru aceste conduite incumbă Consiliului Militar Superior și, implicit, conducerii CFSN.**

XIII. Problema „teroriștilor” din decembrie 1989.

Cea mai controversată problemă de la **Revoluția din decembrie 1989** și până în prezent este indubitabil cea a așa-zișilor *teroriști*.

Terorismul este definit ca fiind ansamblul de acte violente săvârșite de o grupare sau o organizație pentru a crea un climat de insecuritate, prin inducerea sentimentelor de pericol, de teamă, având ca scop inclusiv abolirea voinței individuale sau colective. Pe cale de consecință, *teroristul* este un membru al unei astfel de organizații.

Așa cum s-a arătat, primul care a folosit *public* termenul de *terorist* în decembrie 1989 a fost președintele Ceaușescu Nicolae care i-a catalogat astfel pe revoluționarii timișoreni. Apoi, în seara de 22 decembrie, succesorul lui Ceaușescu Nicolae, Iliescu Ion, a preluat termenul și a spus „**în direct**” la TVR că *teroriștii* sunt cadrele fostului DSS. Această afirmație, urmată în mod sistematic de altele cu același mesaj, a avut consecințe dintre cele mai tragice, pe întregul teritoriu al României, punând în pericol grav populația țării (civili și militari).

Înainte de a da un răspuns la întrebarea dacă au existat într-adevăr *teroriști* în decembrie 1989, se va face o analiză a armamentului folosit de acești *super-luptători*, așa cum s-a inoculat că ar fi *teroriștii*.

Deși în timpul evenimentelor s-a afirmat în mod repetat că *securist-teroriștii* au folosit în lupta împotriva Poporului Român, Armatei și CFSN, inclusiv blindate, armament de artilerie și elicoptere, această teză a fost abandonată ulterior chiar de cei care au lansat-o întrucât friza ridicolul. Nu există nici măcar un indiciu că „*dușmanul terorist*” a folosit astfel de mijloace de luptă. Pe cale de consecință, în perioada post-revoluționară, teza pe care au marșat factorii decizionali ai MApN, susținuți de noua forță politică a țării, a fost folosirea de către *teroriști-securiști* a armamentului ușor de infanterie, dar mai ales a simulatoarelor armamentului de infanterie. Aceste simulatoare au fost în mod deosebit invocate în spațiul public, astfel încât opinia publică a fost convinsă de existența și folosirea lor în timpul evenimentelor revoluționare.

Cu toate acestea, pe parcursul prezentei anchete, nu a fost identificată nicio persoană care să fi văzut în realitate un astfel de simulator al armamentului de infanterie. Nu există nicio probă juridică doveditoare a existenței fizice privind simulatoarele armelor de infanterie. Nici în spațiul public (mass-media) nu a fost vreodată prezentată o astfel de tehnică de simulare.

Au fost depuse diligențele necesare edificării asupra acestei probleme. S-a pornit de la realitatea conform căreia, la nivelul anului 1989, organizarea forțelor armate ale României prevedea patru corpuri de armată, după cum urmează : Armata I cu sediul în București, Armata a II-a cu sediul la Buzău, Armata a III-a cu sediul la Craiova și Armata a IV-a cu sediul la Cluj-Napoca. Fiecare dintre aceste corpuri de armată avea un **Batalion de cercetare**. Nu exista la vremea respectivă o altă forță internă care să aibă structuri cu această destinație (cercetare-diversiune). Este evident că acești militari de elită (practic trupe de *comando*, pregătite inclusiv

pentru parașutarea în spatele linilor inamice și provocarea de distrugerii importante în rândurile inamicului) aveau în dotare tehnica necesară diversiunii militare, având în vedere că diversiunea era specialitatea lor de bază. Așa fiind, ar fi fost o stare de normalitate ca aceste trupe să aibă în dotare simulatoare pentru armele de infanterie, atâta timp cât această tehnică folosea realizării diversiunii. Asta nu înseamnă, însă că dacă au avut în dotare simulatoare, militarii cercetași-diversioniști le-au și folosit în decembrie 1989. Despre existența simulatoarelor în armata română a relatat fostul ministru al apărării **Spiroiu Nicolae**. Prin prisma poziției ocupate, acesta fiind militar de carieră, se va prezuma că informațiile deținute și relatate corespund pe deplin realității. Fiind audiat la sediul SPM, la data de 12.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.235-245) acesta a precizat: *„Atât Ceaușescu, dar și tot Tratatul de la Varșovia doreau să realizeze economii masive prin folosirea simulatoarelor (...) Aveam în țară simulatoare pentru tanc, pentru transportor blindat și auto și, evident, pentru armament de infanterie. Existau două feluri de simulatoare pentru realizarea câmpului de luptă. Unul se referea la aproximativ ce înțelegem noi astăzi joc electronic în care senzorul de la țintă transmitea semnalul de punct ochit - punct lovit, dar și simulatoare care puteau fi luate pe teren atunci când trupele executau misiuni în teren și care imitau zgomotul armei automate. Nu realizam, însă simulatoare de acest fel care să imite și focul de la gura țevii, cel puțin eu nu cunosc (...) Aceste dispozitive se fabricau în România încă din anii 1970 la baza noastră cu nr.109 din Ghencea, bază coordonată de generalul P.C., locțiitorul comandantului CIT.”*

Cu privire la același subiect de analiză a fost chestionat și un alt ministru al apărării și anume **Olteanu Constantin** (sediul SPM, 13.02.2018, vol.III – *Declarații*, f.233-240) care a precizat : *„În perioada în care am îndeplinit funcția de ministru al apărării, dar și în celelalte funcții pe care le-am deținut eu, nu am cunoscut ca armata română să fi deținut imitatoare de foc (simulatoare pentru*

infanterie) (...).Știu că au existat astfel de simulatoare, însă doar în dotarea Batalionului 404 de la Buzău care avea în cadrul instrucției misiuni diverse și trebuiau să simuleze și executarea focului. Eu nu le-am văzut niciodată, dar cred că cele moderne trebuiau să aibă și simularea focului la gura țevii pentru a crea convingerea adversarului că se execută foc real.”

Batalionul 404 Buzău (aflat în subordinea DIA, condusă de Dinu Ștefan) la care a făcut referire fostul ministru al apărării este tocmai Batalionul de cercetare al fostei Armate a II-a cu sediul la Buzău. Este probat că militarii acestui batalion au executat misiuni în **Timișoara** (începând cu 18 decembrie 1989), iar apoi în **București** (începând cu 22 decembrie 1989).

În scopul edificării cu privire la starea de fapt din zilele Revoluției, de la **Statul Major al Apărării** au fost solicitate documentele de arhivă deținute de această instituție. Astfel ,cu privire la acțiunile desfășurate la Timișoara de către militarii **Batalionului 0404 Buzău** a fost obținută o **notă** prin care se arată că „*Batalionul de cercetare înaintată din garnizoana Buzău a acționat la Timișoara (...) Militarii, îmbrăcați în civil, au plasat pe clădirile din jurul fostului CJ de Partid, simulatoare de foc îndreptate spre mulțimea de demonstranți. La momentul fixat, ele au fost puse în funcțiune, creând derută,oamenii părăsind incinta și astfel, prin breșa realizată, a fost scos grupul de persoane (primul ministru ș.a.) care a reușit să părăsească sediul”.* Se constată că nota nu e semnată sau datată.(vol. X – Documente, pag.205-207)

Mai trebuie spus că din discuțiile purtate cu militari experimentați, a rezultat că cea mai eficientă metodă pentru a simula focul, mai ales pe timp de noapte, este folosirea armelor clasice, dar efectuarea tragerilor cu cartușe de manevră. În acest fel, zgomotul produs este identic celui făcut de tragerile cu muniție de război, fiind prezentă și flacăra la gura țevii.

Analiza multiplelor declarații din prezentul dosar, evidențiază că în zilele revoluției, foarte multe persoane (militari și civili) i-au identificat pe „*teroriști*” ca fiind persoane înarmate, îmbrăcate în combinezoane negre. Această confuzie are o explicație ușor de identificat. Probatoriul administrat a relevat că în marile orașe ale României, în preajma obiectivelor importante și pe anumite clădiri, au fost dispuși militari aparținând trupelor de parașutiști și trupelor unităților mecanizate. Or, tanchiștii aveau la nivelul anului 1989 uniforme (combinezoane) negre, iar parașutiștii aveau combinezoane de culoarea albastră. Mai mult, acești militari au fost implicați într-o multitudine de situații (mai ales pe timp de noapte) în care au deschis focul într-o luptă cu un inamic, în realitate inexistent (din cauzele explicate în prezentul expositiv), astfel încât, sub imperiul psihozei teroriste, confuziile au fost inevitabile.

Revenind la problema *teroriștilor* din decembrie 1989, trebuie arătat că nu a fost obținută nicio probă care să demonstreze existența unei grupări teroriste, cu atât mai puțin a uneia securist-teroriste, care să fi acționat în timpul Revoluției din decembrie 1989.

Aceiași concluzie a fost adoptată și prin „*Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de parchetele militare în perioada 1990-1994, în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989*”. Au fost avute în vedere mii de dosare de urmărire penală, iar concluzia formulată a fost doar în sensul inexistenței securist-teroriștilor.

Nu în ultimul rând, senatorul Gabrielescu Valentin, președintele **Comisiei Senatoriale privind acțiunile desfășurate în decembrie 1989** a concluzionat că : „*Nu putem afirma că nu au existat indivizi înarmați care cu intenție au acționat pentru a provoca panică, teroare, diversiune și care să se fi manifestat în diverse puncte. Aceștia puteau fi securiști, activiști de partid, fanatici, demenți, bețivi etc.*”

Dar nu avem dovezi că a existat o organizație ocultă care la comandă unică a declanșat în întreaga țară o acțiune coerentă pentru restabilirea dictaturii”

Un alt argument concludent pentru a susține inexistența securist-teroriștilor este realitatea conform căreia, ulterior evenimentelor militare din decembrie 1989, MApN, serviciile de informații ale României, justiția sau mass-media nu au putut produce proba indubitabilă a existenței măcar a **unui singur terorist** care să fi acționat **în timpul Revoluției**.

Având în vedere toate argumentele prezentate prin prezenta lucrare, se desprinde concluzia conform căreia în timpul Revoluției din decembrie 1989 nu au existat teroriști.

Pentru a întări această concluzie, în paragraful următor se va prezenta parțial conținutul **Registrului Istoric** aparținând **Regimentului 321 Mecanizat Râmnicu Sărat** (vol. VII – *Jurnale de luptă*, pag.67-91). Militarii acestui regiment de tancuri s-au deplasat la București **pe timp de noapte**, și au desfășurat multiple misiuni de luptă în zona *Aeroportului Internațional Otopeni*, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989. Încă de la primele momente ale angajării în luptă, militarii au fost convinși că au în față *inamicul terorist-securist*, așa cum le-a fost inoculat de către liderii CFSN și factorii de decizie ai MApN. Documentul conține următoarele :
„Inamicul terorist, folosind grupuri de cercetare în dispozitivul de apărare al aeroportului, acționând violent și prin surprindere, executând foc asupra clădirilor și anexelor aeroportului cu armament modern, a creat un climat de nesiguranță în rândul cadrelor și militarilor în termen (...) Elementele teroriste declasate și anarhiste caută să împiedice evoluția evenimentelor de aleasă ținută națională, acționând sub directa conducere a tiranului Ceaușescu, au provocat imense pierderi materiale și umane (...) Teroriștii au posibilitatea să folosească elicoptere, să execute capcane de tot felul. Inamicul a trecut la infestarea surselor de apă potabilă (...) Introducerea noastră în luptă s-a realizat succesiv, începând

cu organizarea pentru lupta cu teroriștii care au ocupat capătul pistei (...) În urma schimbului de focuri cu elementele teroriste au fost lovite două TAB-uri (...) Teroriștii au atacat sectorul „O” ceea ce a determinat riposta cu foc a militarilor. După 30 de minute focul a încetat, iar teroriștii au rămas pe loc. (...) În sectorul „1” teroriștii au deschis focul, dar au încetat total focul după ce în zonă a intrat un alt Regiment Mecanizat (...) O concluzie care se desprinde după prima zi de lupte, a fost starea de timorare a militarilor la primirea misiunilor de luptă. Nu s-a respectat regimul de foc ordonat, consumându-se foarte multă muniție, fără un minim efect, în sensul că nu a fost nimic s-au capturat niciun terorist. S-a consumat următoarea cantitate de muniție : cartuș 7,62 mm – 358.228 ; cartuș 7,62 mm trasor – 14.944 ; cartuș 7,62 mm lung – 79.653 ; cartuș 7,62 mm lung și trasor – 3.493 ; cartuș 7,62 mm B2 – 4.110 ; cartuș 7,62 mm incendiar – 3.788 ; cartuș 14,5 mm – 8225; cartuș 14,5 mm B32 – 2554 ; cartuș 14,5 mm incendiar – 3146; lovituri de AG 7 – 86 ; grenade de mână – 185 ; grenade de mână defensive – 169 ; cartuș iluminator – 867”

Conținutul acestui document reprezintă *chintesența* acțiunilor militare din timpul Revoluției din decembrie 1989. Aflați sub imperiul psihozei terorist-securiste, indusă cu intenție de factorii decizionali ai CFSN și ai MApN, militarii români, folosiți în mod intenționat necorespunzător, au fost implicați într-o luptă pe viață și pe moarte cu un dușman inventat de aceiași factori amintiți. În realitate, din cauzele menționate, militarii români au luptat între ei. S-a argumentat în capitolul IX că toate operațiunile militare din jurul *Aeroportului Internațional Otopeni* au reprezentat o tragică situație de foc fratricid. Iese în evidență că într-o singură noapte, un singur regiment, a executat aproape o jumătate de milion de trageri. În același perimetru s-au aflat concomitent numeroase alte efective ale MApN care, desigur, au purtat și ele „*lupte crâncene*” cu *teroriștii*. Nu trebuie omiși nici civilii înarmați care s-au intercalat

unităților militare. Toate aceste „*lupte*” s-au soldat cu multiple decese și răniri prin împușcare, dar nu din rândul ipoteticilor teroriști („*nu a fost nimic și niciun terorist*”) ci din rândul militarilor MApN și al civililor.

Același document prezintă în continuare, în mod sumar, situația focului fratricid prin care, în dimineața zilei de 23 decembrie, au fost ucise 48 de persoane și rănite alte 15 (civili și militari) în ceea ce s-a numit „*cazul Otopeni*”, cel mai grav incident din timpul Revoluției și despre care s-a făcut o analiză la capitolul IX. Situația a fost prezentată tot ca una de luptă cu *teroriștii* care au atacat aeroportul. Despre următoarele zile s-a precizat : „*Întreaga desfășurare a acțiunilor de luptă de până acum, succesele repurtate de către unitatea noastră împotriva bandelor dementiale, eroismul manifestat, vor rămâne pururi în conștiința neamului (...)*”
28.12.1989 – Calmul aparent al situației, poate însemna pentru teroriști prilej de meditație și pentru o eventuală organizare (...) 02 ianuarie 1990 – Ordin de zi al ministrului apărării – „ Soldați, gradați, subofițeri, maiștrii militari, ofițeri și generali ! Revoluția Română a învins! În vârtoarea crâncenelor lupte cu bandele clanului ceaușist, v-ați manifestat ca adevărați fii devotați ai poporului (...) *Ați plătit cu viața. Faptele voastre de vitejie v-au atras elogiul întregii țări, admirația întregii lumi și vor rămâne pentru vecie în Panteonul nemuririi Poporului Român „*

Reține atenția că „*succesele repurtate*” în fața „*bandelor dementiale*” au fost în realitate situații de foc fratricid, iar ministrul care a trimis mesajul de felicitare a fost generalul Militaru Nicolae al cărui comportament criminal a fost prezentat anterior.

Pornind de la principiul că uneori adevărul juridic nu este echivalentul adevărului absolut, în cele ce urmează, se va propune o situație ipotetică și anume, se va impune premisa existenței terorist-securiștilor.

Însă chiar dacă se pornește de la această ipotetică premisă, **starea de fapt** prezentată prin expozitiv nu se schimbă în niciun fel. Acesta deoarece :

Nu prezumtivii teroriști au dezinformat prin aparițiile publice radio-televizate și prin comunicatele redactate și ulterior transmise prin mass-media, iar prin aceste conduite sistematice au generat și amplificat psihoza terorist-securistă, cauza principală a deceselor, rănilor, distrugerilor, lipsirilor grave de libertate și suferințelor psihice. **Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu au făcut-o.**

Nu prezumtivii teroriști au pregătit și coordonat ampla **inducere în eroare** prin care, alături de dezinformările grave ale liderilor CFSN, au creat aparența existenței celor două tabere dușmane, factori esențiali de declanșare a focului fratricid pe întregul teritoriu al României. **Factorii decizionali ai MApN au făcut-o**, cu scopul sustragerii de la răspunderea penală pentru implicarea în represiunea de dinainte de 22 decembrie 1989, scop atins prin complicitatea noii puteri politice a țării. **În mod tragic, pentru atingerea acestui scop au murit sau au fost răniți foarte mulți români nevinovați.**

Nu prezumtivii teroriști au acceptat **inducerea în eroare**, fără să intervină pentru stoparea fenomenului. **Factorii de decizie ai CFSN au făcut-o.**

Nu prezumtivii teroriști au dezinformat și au exercitat diversiuni pentru a se crea o conjunctură falsă care a permis judecarea (*fără respectarea legii*) a fostului președinte și a soției acestuia, cu scopul ascunderii filosovietismului noii puteri și a legitimării acesteia. **Factorii de decizie din CFSN și din MApN au făcut-o.**

În fine, nu prezumtivii teroriști, prin toate aceste conduite au pus în pericol grav viața și integritatea fizică a populației civile și a militarilor din marile orașe ale României. **Liderii CFSN și cadrele superioare ale MApN au făcut-o.**

Pentru toate acestea, este cu atât mai imperios necesară tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate.

C. MIJLOACELE DE PROBĂ

1. Declarațiile martorilor

a. Martorii audiați după confirmarea de către ÎCCJ a redeschiderii urmăririi penale în cauză (un număr de 96 de martori, ale căror declarații sunt *relevante* – cu toții indicați în *citativul* rechizitoriului) – volumele intitulate „**Declarații**” (5 volume).

b. Martorii audiați începând cu anul 1990, ale căror declarații se află cuprinse în volumele indicate mai jos (punctul 2, litera c). Trebuie menționat faptul că mulți dintre aceștia nu se mai află în viață. Cu toate acestea, declarațiile lor reprezintă o sursă importantă de informare și implicit de edificare asupra stării de fapt din decembrie 1989.

2. Înscrieri, documente (militare și civile)

a. **370 de volume cu stenograme și documente** (dintre care, **301 volume** reprezintă *stenogramele* persoanelor audiate) *declasificate*, realizate de **Comisia Senatorială pentru Cercetarea Evenimentelor din Decembrie 1989**.

b. **Documentele și înscrierile** aflate în volumele intitulate „**Documente**” (22 de volume), în volumele intitulate „**Documente Gărzi Patriotice**” (4 volume) și în cele intitulate „**Copii hotărâri definitive**” (2 volume).

c. **Documentele, înscrierile și declarațiile** cuprinse în volumele intitulate: „**Jurnale de luptă**” (109 volume), **TVR** (114 volume), **Radio** (50 volume), **Palatul Telefoanelor**(14 volume), **MApN** (35 volume), **Mărgeanului-Antiaeriană** (20 volume), **Olteniței** (9 volume), **Băneasa-Otopeni** (20 volume), **IMGB** (18 volume), **Piața Universității** (191 volume), **CC – Sala Palatului**(98 volume),

Catastrofă Aviatică 23.12.1989 (4 volume), *Eveniment Aviatic Boteni* (1 volum), *Persoane Suspecte* (3 volume), *București FEA* (5 volume), *Șoseaua Olteniței* (9 volume), *Casa Scânteii* (5 volume), *Sector 6 București* (1 volum), *Primăria Sector 5* (1 volum), *Pipera* (1 volum), *MICM* (1 volum), *Sector 4* (1 volum), *Danubiana* (4 volume), *Grivița Roșie* (1 volum), *Eroilor* (1 volum), *Palatul Primăverii* (2 volume), *Pantelimon* (1 volum), *SMC București* (1 volum), *Metrorex* (4 volume), *Domnești* (1 volum), *Gara de E* (1 volum), *Primăria Sectorului 3* (1 volum), *Strada Eforie* (1 volum), *Calea Moșilor* (1 volum), *Primăria Sectorului 2* (1 volum), *Spitalul CFR* (1 volum), *Casa Republicii* (1 volum), *Spitalul Colțea* (1 volum), *Piața Unirii* (1 volum), *Spitalul Floreasca* (1 volum), *Primăria Sectorului 5* (1 volum), *Fabrica de Glucoză* (1 volum), *Strada Beldiman* (1 volum), *Zona Antiaeriană* (1 volum), *Strada Lemnea* (1 volum) *Arad* (volume), *Brașov* (105 volume), *Buzău* (18 volume), *Brăila* (35 volume), *Constanța* (40 volume), *Hunedoara* (10 volume), *Dâmbovița* (11 volume), *Craiova* (26 volume), *Bistrița-Năsăud* (1 volum), *Piatra Neamț* (4 volume), *Slobozia* (7 volume), *Teleorman* (5 volume), *Reșița* (18 volume), *Timișoara* (50 volume), *Târgu-Mureș* (3 volume), *Suceava* (1 volum), *Râmnicu-Vâlcea* (1 volum), *Slatina* (2 volume), *Maramureș* (2 volume), *Ploiești* (1 volum), *Mehedinți* (1 volum), *Tulcea* (1 volum), *Sinaia* (1 volum), *Harghita-Covasna* (2 volume), *Giurgiu* (4 volume), *Satu-Mare* (1 volum), *Gorj* (1 volum), *Călărași* (1 volum), *Sălaj* (1 volum), *Iași* (1 volum), *Botoșani* (1 volum), *Oradea* (1 volum), *Cluj* (3 volume), *Galați* (1 volum), *Focșani* (2 volume) *Ilfov* (4 volume).

3. Materiale audio-video și documente stocate în format electronic (HDD, DVD, CD) aflate în volumele VII și VIII – Documente și volumul intitulat Emisiuni Radio.

4. Declarațiile părților civile.

D. ÎNCADRAREA JURIDICĂ

1. Considerații teoretice privind infracțiunile contra umanității.

Articolul 439 din Codul Penal, definește **Infracțiunile contra umanității**, ca fiind **uciderea de persoane, vătămarea integrității fizice, privarea gravă de libertate și vătămările fizice sau psihice, survenite ca o consecință a unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile.**

La rândul său, prin doctrina militară, **atacul** este definit ca fiind „**ofensiva unor forțe armate care urmărește nimicirea sau prinderea inamicului**”.

Pentru atingerea scopului unui atac militar complex (nimicirea sau prinderea inamicului) sunt folosite diverse mijloace militare, printre care, în mod indubitabil **diversiunea și dezinformarea, componente ale inducerii în eroare**. Așadar, **diversiunea și dezinformarea sunt componente ale unui atac complex**. Prin intermediul diversiunii și dezinformării (*inducerii în eroare* a inamicului), în decembrie 1989, au fost atinse scopurile celor care au coordonat și acceptat aceste procedee, după cum s-a argumentat în expositivul acestei lucrări.

Pe cale de consecință, atacul militar complex, înglobează diversiunea și dezinformarea (inducerea în eroare).

Atacul a fost sistematic întrucât, începând cu 22 decembrie 1989, s-a desfășurat după o anumită **metodă**, fiind evidențiat un **sistem de exercitare a diversiunilor și dezinformărilor**. **În mod repetat**, factorii decizionali ai CFSN (Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu) au dezinformat opinia publică, inducând aparenta existență a celor două tabere adverse . Aceiași factori au contribuit în mod **sistematic** la instaurarea și agravarea psihozei terorismului pe întregul teritoriu al țării, cu consecințele tragice menționate. Pe întregul teritoriu al României, factorii decizionali ai MAPN au creat, **după un anume tipar**, aceleași situații de foc fratricid

. Comunicațiile militare au fost intoxicate cu același gen de dezinformări. Diversiunea radio-electronică s-a manifestat în același mod, timp de trei nopți, pe întregul teritoriu al țării. În paralel, prin intermediul TVR și Radiodifuziunii, controlate militar, a fost diseminat același gen de informații generatoare de panică. Aceste realități, expuse detaliat în *starea de fapt* a prezentei lucrări, evidențiază existența unui **plan** bine pus la punct (profesionist) ce a stat la baza dezinformărilor și diversiunilor din timpul Revoluției. Totodată, este evidențiată și existența unui centru decizional, de comandă, format dintr-un număr restrâns de militari – componenții *Consiliului Militar Superior*, ale căror conduite au fost girate și acceptate de factorul decizional politic.

Atacul a fost generalizat, întrucât diversiunea și dezinformarea (componente ale atacului) s-au manifestat în București și în marile orașe ale României, iar efectele tragice au fost resimțite la nivelul **întregii** populații a României.

Așa cum s-a arătat mai sus, **doctrina militară evidențiază că ținta dezinformării o reprezintă opinia publică**. Apoi, unul dintre scopurile dezinformării este **neutralizarea maselor, pentru a împiedica orice intervenție spontană, cu scopul cuceririi nonviolente a puterii de către o minoritate**. Totodată, tehnicile dezinformării (**demonizarea, divizarea și psihoza**) au drept scop **manipularea opiniei publice**.

Prin exercitarea diversiunii și dezinformării, a fost indusă la nivelul întregii populații a României (opinia publică) psihoza teroristă. Este probat că informațiile false induse prin exercitarea *inducerii în eroare*, au fost considerate ca fiind reale de cvasiunanimitatea opiniei publice, iar poporul român a fost indus într-o stare irațională care nu i-a permis să vadă altceva decât mesajele directe sau cu conținut subliminal, în sensul dezinformării.

Așa fiind, ținta atacului (dezinformări și diversiuni) a reprezentat-o întreaga populație a României, populație într-o covârșitoare majoritate formată din civili.

Modalitatea concretă de exercitare a diversiunilor și dezinformărilor (*inducerea în eroare*), care a generat implicarea în focul fratricid a tuturor forțelor militare ale țării, a cauzat survenirea unui număr mare de decese, răniți, lipsiri de libertate și alte suferințe. S-a creat aparența existenței a două tabere care, aflându-se sub imperiul psihozei, s-au manifestat violent una împotriva celeilalte. În realitate, cele două tabere aparent dușmane au avut același scop (victoria Revoluției) și doar *inducerea în eroare* a făcut ca percepțiile să fie total deformate și situația generală să degeneze în mod tragic.

Ca urmare a acestui atac atipic (dezinformări și diversiuni), ce a avut drept țintă **întreaga populație a țării** și s-a desfășurat începând după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, au rezultat 862 de decese (civili și militari), 2150 răniți (civili și militari), sute de persoane lipsite în mod grav de libertate (civili și militari), multiple vătămări psihice.

Legea nr. 111/2002 din 13 martie 2002, pentru ratificarea **Statului Curții Penale Internaționale**, adoptat la **Roma** la 17 iulie 1998, stipulează prin unicul articol că „*Se ratifică Statutul Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998.*”

Statutul de la Roma al CPI, în preambul, stabilește că statele părți ale statutului, având cunoștință că, în cursul acestui secol, milioane de copii, femei și bărbați au fost victime ale unor atrocități care au sfidat imaginația și au lezat profund conștiința umană, recunoscând că prin crimele foarte grave au fost amenințate pacea, securitatea și bunăstarea lumii, afirmând că cele mai grave

crime nu pot rămâne nepedepsite, sunt determinate să pună capăt impunității autorilor acestor crime.

Articolul 7 al Statutului de la Roma definește crima împotriva umanității ca fiind una dintre faptele menționate (omorul, întemnițarea sau altă formă gravă de privare de libertate fizică, alte fapte inumane) când aceasta este comisă în cadrul unui **atac generalizat sau sistematic lansat împotriva unei populații civile și în cunoștință de acest atac.**

Articolul 25 al aceluiași statut, stabilește că **răspunderea penală individuală este activată dacă o persoană:**

„a) comite acea crimă, fie individual, împreună cu altă persoană sau prin intermediul altei persoane;

b) ordonă, solicită sau încurajează comiterea unei asemenea crime;

c) în vederea facilitării unei astfel de crime, ea iși aduce ajutorul, concursul sau orice altă formă de asistență la comiterea acestei crime;

***d) contribuie în orice alt mod la comiterea unei asemenea crime.*”**

Articolul 28 intitulat **„Răspunderea șefilor militari și a altor superiori ierarhici”** stipulează că :

„Un șef militar sau o persoană care deținea efectiv funcția de șef militar, răspunde penal pentru crimele comise de forțele plasate sub comanda și controlul său efectiv sau sub autoritatea și controlul său efectiv, dacă nu a exercitat controlul care se cuvenea asupra forțelor în cazurile în care acest șef militar sau această persoană știa ori ar fi trebuit să știe că aceste forțe comiteau crime, sau superiorul ierarhic nu a luat toate măsurile necesare și rezonabile care erau în puterea sa pentru a împiedica executarea.”

Conform doctrinei juridice în domeniu, elementele crimelor împotriva umanității presupun ca **statul sau o anumită organizație**, în mod activ, să promoveze sau să încurajeze un atac împotriva unei populații civile. O asemenea

politică poate fi implementată și prin **decizia conștientă de a nu acționa** într-o anumită situație, care este îndreptată spre încurajarea unui asemenea atac.

Constituția României stipulează prin **articolul 11** că: „ *Statul Român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatelor ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.*”

2. Considerații referitoare la continuitatea incriminării juridice a faptelor

Infrațiunile contra păcii și omenirii au fost reglementate de *Codul Penal* anterior, în cadrul unui titlu distinct (**XI**), care cuprindea *propaganda pentru război* (art.356), *genocidul* (art. 357), *distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri* (art. 359), *distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale* (art.360), precum și un articol distinct, care prevedea sancționarea tentativei, tănuirii și favorizării pentru infrațiunile menționate.

În actualul *Cod Penal*, infrațiunile de *genocid, contra umanității* și de *război*, sunt prevăzute în titlul XII, care este împărțit în două capitole. Capitolul I cuprinde infrațiunile de *genocid* și cele *contra umanității*. Capitolul II cuprinde *infrațiunile de război*. Astfel, legislația penală internă a fost aliniată la standardele *Statutului Curții Penale Internaționale*, adoptat la Roma la data de 17 iulie 1998, ratificat de România. Pe cale de consecință, relațiile sociale ocrotite de *Codul Penal* din 1968 sunt protejate în prezent prin incriminările cuprinse în *Codul Penal – Titlul XII*.

În cele ce urmează, se va face o paralelă între infrațiunile de *genocid* și cele de *tratamente neomenoase* și modul în care faptele care intrau în conținutul constitutiv al acestor infrațiuni sunt incriminate în prezent.

Conform *Codului Penal* din 1968, constituia *genocid* „*săvârșirea, în scopul de a distruge în întregime sau în parte o colectivitate sau un grup național, etnic,*

rasial sau religios, a uneia din următoarele fapte : uciderea membrilor colectivității sau grupului ; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului (...)”.

Actualul *Cod Penal* incriminează infracțiunea de genocid (art. 438), textul nefiind modificat în mod semnificativ față de cel al codului anterior, o modificare constând în renunțarea la termenul de „*colectivitate*” în favoarea celui de „*grup*”.

Codul Penal din 1968 stipula că infracțiunea de *tratamente neomenoase* consta în supunerea la tratamente neomenoase a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar al Crucii Roșii ori a organelor asimilate acesteia, a prizonierilor de război și, în general a oricărei persoane căzute în puterea adversarului. Totodată, această infracțiune putea consta în săvârșirea, față de persoanele menționate, inclusiv a lipsirilor de libertate fără temei legal sau a torturii.

Actualul *Cod Penal* nu prevede un corespondent ca atare, însă elementele specifice acestei infracțiuni se regăsesc mai ales în cadrul *infracțiunilor de război contra persoanelor* (art. 440), cu mențiunea că aceste infracțiuni prevăd ca situație premisă existența unui conflict armat, pe când infracțiunea de *tratamente neomenoase* din vechiul cod putea fi săvârșită pe timp de pace sau de război.

În *Codul Penal* actual a fost introdus un text nou – *infracțiunile contra umanității* (art.439) , despre care s-a făcut referire anterior.

Textul articolului 439 din actualul *Cod Penal*, reia, într-o formă adaptată, prevederile articolului 7 din *Statutul Curții Penale Internaționale*.

Cu toate că între infracțiunea de *tratamente neomenoase* și cea *contra umanității* nu există, ca atare, o continuitate a incriminării, se constată că unele dintre modalitățile normative alternative de săvârșire a infracțiunii de *tratamente neomenoase* se regăsesc în cuprinsul *infracțiunilor contra umanității* (lipsirea de libertate în mod ilegal și tortura). Totodată, elemente privind supunerea la rele tratamente a unor categorii de persoane, se regăsesc și în cadrul *infracțiunilor contra*

umanității. Mai precis, persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturi fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi sau alte asemenea fapte ce cauzează suferințe mari sau vătămări grave ale integrității fizice sau psihice.

Deosebit de important este că valoarea socială protejată este, în esență, aceeași, respectiv, siguranța populației civile. În cazul *tratamentelor neomenoase* aria este restrânsă la persoanele căzute în puterea adversarului, în timp ce *infrațiunile contra umanității* presupun săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, împotriva unei populații civile, a uneia dintre modalitățile normative descrise anterior.

Nu în ultimul rând, *infrațiunile de genocid și tratamente neomenoase* pe de o parte, respectiv *infrațiunile contra umanității*, includ în conținutul lor fapte care sunt incriminate ca fiind **infrațiuni contra persoanelor**. Spre exemplu, uciderea unor persoane constituie una din formele în care pot fi săvârșite, în condițiile prevăzute de lege, atât *infrațiunea de genocid*, cât și *infrațiunile contra umanității*.

3. Încadrarea juridică a faptelor săvârșite de generalul (Rtr) Rus Iosif – fost șef al Aviației Militare, Iliescu Ion – fost Președinte al României și Voiculescu Voican Gelu – fost viceprim-ministru al Guvernului României.

Prin raportare la întregul probatoriu administrat în prezenta cauză, se desprinde concluzia conform căreia :

A. Conduitele inculpatului gl. (Rtr) Rus Iosif (titlul B punctul 7) care, în calitate de comandant al Aviației Militare, cu intenție, a intervenit în noaptea de 22/23.12.1989 fără drept și în deplină cunoștință de cauză asupra planului de apărare a Aeroportului Internațional Otopeni contribuind decisiv la moartea a

48 de persoane (40 de militari și 8 civili) precum și la rănirea gravă a altor 15 persoane și care la 23.12.1989 a dat în deplină cunoștință de cauză ordinul diversionist de schimbare a cocardelor elicopterelor aparținând Regimentului 61 Boteni, fapt ce a dus la deschiderea focului fratricid și implicit la rănirea unor persoane, dând în perioada Revoluției din decembrie 1989 (intervalul 22-31 decembrie) și alte ordine militare diversioniste (Titlul B punctele 6 și 7), conduite care în afara rezultatelor concrete enunțate au contribuit la agravarea psihozei teroriste (cauza decesului a 805 de persoane, rănirea a 2142 de persoane, lipsirea gravă de libertate a 489 de persoane și suferințe psihice multor persoane) întrunesc elementele constituite ale infracțiunii de crime împotriva umanității prev. de art. 439 lit. a) și g) C.p.

Faptele săvârșite de fostul șef al Aviației Militare, gl. (Rtr) Rus Iosif au contribuit la generarea unei stări de pericol iminent și grav la adresa populației civile a României.

B. Conduitele inculpatului Iliescu Ion (Titlul B punctele 2,3,4 și 8) care, în calitate de șef de stat și guvern, președinte al CFSN și al Consiliului Militar Superior, cu intenție, începând cu ziua de 22 decembrie 1989, orele 19.30, a dezinformat în mod direct prin aparițiile sale televizate și emiterea de comunicate de presă (contribuind astfel în mod decisiv la instaurarea unei psihoze generalizate a terorismului, psihoză concretizată în numeroase situații de foc fratricid, trageri haotice cu muniție militară, etc.), a participat la dezinformarea și diversiunea exercitate pentru executarea cuplului Ceaușescu (25 decembrie 1989) și a acceptat și și-a asumat politic (în intervalul 22-31 decembrie 1989) inducerea în eroare coordonată și exercitată de unele cadre cu funcții de conducere din MAPN (al căror șef era), fără a interveni pentru stoparea acesteia, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra

umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i, k din C.p., având în vedere că toate aceste conduite au contribuit decisiv la decesul unui număr de 853 persoane, rănirea unui număr de 2157 persoane, privarea gravă de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional a 489 de persoane și cauzarea de suferințe psihice altor persoane.

Urmarea imediată a acestor conduite a fost complexă, a presupus producerea unor rezultate multiple asupra unui număr mare de persoane, generând totodată o stare de pericol pentru existența unei părți însemnate a populației civile de pe întregul teritoriu al României.

C. Faptele inculpatului Voiculescu Voican Gelu (Titlul B punctele 2,3,4 și 8) care, în calitate de factor decizional al CFSN, cu intenție, în intervalul 22-31 decembrie 1989, a dezinformat prin mass-media (contribuind astfel la instaurarea unei psihoze generalizate a terorismului, psihoză concretizată în numeroase situații de foc fratricid, trageri haotice cu muniție militară etc.), a participat la diversiunea și dezinformarea existente pentru executarea cuplului Ceaușescu (25 decembrie 1989) și a acceptat și asumat inducerea în eroare comisă de unele cadre cu funcții de conducere din MApN, fără a interveni pentru stoparea acesteia, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i, k din C.p., având în vedere că toate aceste conduite au contribuit decisiv la decesul unui număr de 853 persoane, rănirea unui număr de 2157 de persoane, privarea gravă de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional a 489 de persoane și cauzarea de suferințe psihice altor persoane.

Ca și în cazul lui Iliescu Ion, urmarea imediată a acestor conduite a fost complexă, a presupus producerea unor rezultate multiple asupra unui număr

mare de persoane, generând totodată o stare de pericol pentru existența unei părți însemnate a populației civile de pe întregul teritoriu al țării.

E. DATE REFERITOARE LA INCULPAȚI

1. Iliescu Ion, fost președinte al României, pe întregul parcurs al prezentei urmăririi penale **nu a dorit să formuleze niciun fel de declarații**. Nu a formulat apărări, nu a propus administrarea de probe în apărare, în pofida insistențelor din partea procurorului de caz. Aceste procedee juridice puteau fi exercitate facil, întrucât, de la comunicarea calității de suspect și până la comunicarea ordonanței de punere în mișcare penală s-a scurs o perioadă de timp rezonabilă (03.05.2018 - 19.12.2019). Aceiași constatare este valabilă inclusiv pentru intervalul dintre emiterea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale și data emiterii prezentului rechizitoriu (18.12.2018 - 05.04.2019).

2. Voiculescu Voican Gelu, fost viceprim-ministru al Guvernului României, **nu a dorit să formuleze niciun fel de declarații în timpul efectuării urmăririi penale, apreciind că prezentul dosar este unul de natură politică**. Cele consemnate în paragraful precedent cu privire la exercitarea dreptului la apărare, sunt valabile și în acest caz.

3. Rus Iosif, fost șef al Aviației Militare, a formulat declarații și apărări în timpul urmăririi penale. Nu a recunoscut că a dat ordinul de aplicare a indicativului militar „*Movila*”. Această negare este contrazise însă, în primul rând de documentele militare (MApN) care-l incriminează pe fostul șef al aviației militare și care-l plasează ca factor cauzal al celui mai grav incident survenit în timpul Revoluției din decembrie 1989.

Fostul comandant al aviației militare a mai invocat ordinele militare primite de la vârful comenzii militare a MApN (generalii Eftimescu Nicolae și Militaru

Nicolae) cu privire la misiunile aviației militare din decembrie 1989. Generalul Rus Iosif a adus în discuție inclusiv conduitele diversioniste ale generalului Eftimescu Nicolae – șeful Direcției Operații a MStM. Totodată, a fost negată implicarea în decizia de înlocuire a cocardelor tricolore de pe elicopterele *Regimentului 61 Boteni*. A mai precizat că pe perioada efectuării de către președintele Ceaușescu Nicolae a vizitei oficiale în Iran (18-20 decembrie 1989), a făcut parte din delegație și astfel, ordinele date pentru structura aviației militare, în acest interval, nu i-au aparținut.

Cu toate acestea, apărările formulate nu au fost apte să răstoarne probele de vinovăție existente în sarcina generalului Rus Iosif, pentru intervalul 22-31 decembrie 1989.

F. DATE REFERITOARE LA URMĂRIREA PENALĂ

În dosarul nr. 76/P/1990 înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare, s-au efectuat cercetări față de inculpații: *civil Postelnicu Tudor* (fost ministru de interne), *general-colonel securitate (r.) Vlad Iulian* (fost ministru secretar de stat la Ministerul de Interne și șef al Departamentului Securității Statului), *general-maior securitate (r.) Bucurescu Gianu* (fost adjunct al ministrului de interne), *general-locotenent (r.) Dănescu Gheorghe* (fost adjunct al ministrului de interne), *colonel (r.) Bărbulescu Marin* (fost șef al Miliției mun. București), *general - locotenent (r.) Vasile Gheorghe* (fost șef al Direcției de contrainformații militare), *colonel (r.) Goran Gheorghe* (fost locțiitor al șefului Securității mun. București), *colonel (r.) Vârban Mircea* (fost șef al Serviciului cercetări penale al Miliției mun. București), *colonel (r.) Borcan Aurel* (fost comandant al Penitenciarului București - Jilava), *locotenent-colonel (r.) Pîrvulescu Marin* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), *căpitan securitate*

(r.) *Gureșoaie Ion* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului) și *căpitan securitate (r.) Ștefan Gheorghe* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), cu privire la care, prin **rechizitoriul** din data de **15.08.1990**, s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de lipsire de libertate și cercetare abuzivă, prev. de art. 189 alin. 2 din Codul penal și art. 266 alin. 2 din Codul penal, reținându-se în sarcina acestora faptul că, în perioada 21-22.12.1989, au ordonat și au executat acțiuni de reprimare a mișcării de protest din municipiul București, în cadrul cărora au fost reținute și cercetate nelegal un număr de 1245 de persoane în scopul de a se obține declarații cu privire la conducătorii și organizatorii acțiunii de protest.

În cursul cercetărilor efectuate în această cauză, **prin ordonanța nr. 76/P/1990 din 24.07.1990** s-a dispus **disjungerea cauzei** și continuarea cercetărilor în cadrul unui dosar separat. Această **nouă cauză a fost înregistrată sub nr. 97/P/1990** și, conform ordonanței de disjungere, a vizat:

- identificarea persoanelor din cadrul Ministerului de Interne care au ajutat la capturarea, lovirea și lipsirea de libertate a manifestanților;
- identificarea persoanelor care, prin folosirea armelor de foc și a altor mijloace violente au produs moartea a 48 persoane și rănirea altor 150 de persoane;
- stabilirea modului în care s-au petrecut evenimentele la sediile organelor de miliție, din municipiul București, unde au fost duși manifestanții reținuți și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate pentru eventualele fapte comise împotriva acestora.

Cauza a fost soluționată prin rezoluția din data de 20.09.1995, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale față de Ceaușescu Nicolae, Ceaușescu Elena, Postelnicu Tudor, Vlad Iulian, precum și de ceilalți membri ai Comitetului Politic

Executiv, reținându-se că au fost judecați și condamnați definitiv. De asemenea, prin aceeași rezoluție s-a dispus încetarea urmăririi penale față de general Milea Vasile, ministrul apărării naționale, ca urmare a decesului acestuia.

După adoptarea Legii nr. 341/2004 (Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției Române din decembrie 1989, publicată în M.Of. nr. 654/20.07.2004) și a H.G. nr. 1412/2004 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii 341/2004 (publicată în M.Of. nr. 836 din 10.09.2004), *Asociația 21 Decembrie 1989 a depus, la data de 27.09.2004*, la Secția Parchetelor Militare, *un înscris intitulat „Sesizare Penală”*, prin care a solicitat efectuarea de cercetări penale față de gen. lt. Hortopan Ion motivându-se că *„...a dat ordinul de deschidere a focului...”* împotriva participanților la mișcarea de protest care a avut loc, în data de 21.12.1989, în mun. București, lucrarea fiind înregistrată sub nr. 2071/07.10.2004.

Ulterior, la data de 29.10.2004, *Asociația 21 Decembrie 1989 a depus la registratura Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție un memoriu intitulat „Completare”*, care a fost atașat la lucrarea nr. 2071/2004, memoriu prin care a solicitat *„extinderea cercetărilor temeinice și legale și cu privire la agresiunile armate și alte fapte ce au continuat în București și în țară în perioada 22-27 decembrie 1989, în urma cărora au fost asasinați sau grav răniți 3000 (trei mii) de cetățeni români și au fost jefuite bunuri de valori extrem de mari”*. De asemenea, se menționa că *„în scopul de a ajuta cercetările ce vor fi efectuate, vă punem la dispoziție lista cu persoanele pe care vă rugăm să le cercetați în legătură cu faptele comise în timpul Revoluției din decembrie 1989, care, în opinia noastră, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor menționate în prezenta plângere”*, fiind enumerate mai multe persoane, în unele cazuri fiind indicat și gradul militar.

Prin rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 07.12.2004 s-a dispus admiterea plângerii *Asociației 21 Decembrie 1989*, infirmarea rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din data de 20.09.1995 și „*reluarea urmăririi penale*” în cauză, apreciindu-se că soluția este nelegală iar cercetările efectuate nu sunt complete.

Prin rezoluția nr. 406/C/1147/II/2009 din data de 09 aprilie 2009, procurorul general al PÎCCJ a dispus infirmarea rezoluției 97/P1990 din 07.12.2004 constatându-se că rezoluția a fost dispusă cu *încălcarea dispozițiilor care reglementau, la acea dată, organizarea judiciară, autorul infirmării (procurorul militar Voinea Dan) neavând, potrivit legii, competența de a infirma un act emis de un procuror militar din cadrul Secției Parchetelor Militare.*

Prin rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 07.12.2004 s-a dispus începerea urmăririi penale „...*sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 174 c.pen., art. 175 c.pen., art. 176 c.pen., art. 356 c.pen., art. 357 c.pen., art. 358 c.pen., art. 359 c.pen., art.360 c.pen., art.361 c.pen., precum și pentru tentativă, complicitate, instigare, participație improprie la infracțiunile sus-amintite...*” față de col. Bărbulescu Marin, gen. Ceaușescu Andruța, col. Bucurescu Gianu, col. Dănescu Gheorghe, col. Vasile Gheorghe, col. Vârlan Mircea, col. Borcan Aurel, gen. Toma Zaharia, col. Ardeleanu Gheorghe, gen. Dan Gheorghe, col. Ababei Romeo, col. Măgerușanu Liviu, gen. Vlad Iulian, gen. Neagoe Marin, col. Lăzărescu, col. Croitoru, col. Rus Alexandru, gen. Pleșiță Nicolae, gen. Gheorghe Vasile, col. Stângaciu, gen. Stănculescu Victor, gen. Chițac Mihai, gen. Voinea Gheorghe, gen. Safta, gen. Hortopan Ion, viceamiral Dinu Gheorghe, col. Amăriucăi Dorel, gen. Carp Gheorghe, gen. Oană Marin, gen. Marin Ionel, gen. Cernat, col. Șuman Gheorghe, gen. Bădălan Eugen, gen. Șarpe Paul, gen. Moț Ion, gen. Militaru Nicolae, gen. Topliceanu Iulian, gen. Caba Florian, gen. Florea Ion, col. Vaida Cornel, gen. Dobrinoiu Nicolae, contraamiral Cico Dumitrescu Emil, gen. Tudor, gen. Dochinoiu Nicolae, gen. Mureșan Mircea, gen. Geoană, gen. Chelaru Mircea,

gen. Pârcălăbescu Corneliu, col. Grama Aurel, gen. Paul Vasile, gen. Kemenici Andrei, gen. Bâtlan, gen. Dândăreanu Ion, gen. Popa Dimitrie, col. Nicolescu Ion, viceamiral Iordache Constantin, col. Malinciuc Ion, col. Ionescu, gen. Medrea Iulian, gen. Zeca Constantin, gen. Penciu, gen. Goran, maior Radu Aurelian, gen. Neagoe Marin, gen. Bunoaica Ion, gen. Gușă Ștefan, gen. Mortoiu, gen. Dumitru Iliescu, col. Stelian Pintilie, gen. Roșu, col. Plătică Vidovici Ilie, gen. Rus Iosif, gen. Mocanu Mircea, col. Toma Ion, lt. col. Gaț Ion, maior Ivan Gheorghe, gen. Marcu, col. Stepan Teodor, gen. Șchiopu, cpt. Alexa Dumitru, lt. col. Lache Teodor, gen. Cojocaru Constantin, cpt. Knoblaui Ladislau, cpt. Buculei, col. Budiaci Mircea, col. Obreja Petre”, precum și împotriva civililor Brateș Teodor, Ionescu Victor, George Popescu, Petre Popescu, Preda Ion, Ion Iliescu, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toma Nicolae, Coman Ion, Radu Ion, Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Miu Dobrescu și Igreț Viorel, reținându-se că „**au condus operațiunile militare din capitală și din țară ce au avut ca urmare moartea și rănirea mai multor persoane**” în contextul evenimentelor din decembrie 1989.

După cum s-a arătat, **rezoluția de începere a urmării penale din data de 07.12.2004 a fost emisă cu încălcarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege, precum și cu nerespectarea dreptului la apărare al persoanelor acuzate, aspecte procedurale sancționate cu nulitatea absolută a actului emis și care au stat la baza infirmării rezoluției de începere a urmării penale.**

Prin **ordonanța nr. 97/P/1990 din 14.12.2004** s-a dispus conexarea la dosarul 97/P/1990 a altor 136 cauze penale privind persoane ucise sau rănite prin împușcare în timpul evenimentelor petrecute în luna decembrie 1989 în mun. București.

Ulterior, în multe cazuri **cu încălcarea dispozițiilor procedurale, cercetările au fost extinse** atât cu privire la faptele comise în mun. București după data de

22.12.1989, cât și cu privire la faptele comise în alte localități din țară, înainte și după data de 22.12.1989.

Prin rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 15.01.2008 s-a dispus **disjungerea cauzei** în ceea ce privește faptele comise, în contextul evenimentelor din decembrie 1989, de către numiții Teodor Brateș, Ionescu Victor, Popescu George, Popescu Petre, Preda Ion, Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toma Nicolae, Coman Ion, Radu Ion, Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Dobrescu Miu și Igreț Viorel iar prin **ordonanța nr. 6/P/2008, din data de 06.02.2008**, s-a dispus **declinarea competenței** de soluționare a cauzei astfel disjuncte în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, întrucât aceste fapte nu mai intrau în competența parchetelor militare ca urmare a modificării Codului de procedură penală.

Cauza disjunctă a fost înregistrată la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sub nr. **270/P/2008**, la data de 06.03.2008.

Prin **rezoluția nr. 97/P/1990, din data de 22.08.2008**, *s-a dispus infirmarea, în parte, a rezoluției de începere a urmăririi penale, din data de 07.12.2004, față de gen. Florea Ion*, reținându-se că nu au fost respectate prevederile referitoare la garantarea dreptului său la apărare.

Ulterior, prin **rezoluția nr. 406/C/1147/II/2/2009 din 09.04.2009**, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus admiterea plângerilor formulate de învinuiții Iliescu Ion și Brateș Teodor și *infirmarea măsurii de începere a urmăririi penale* față de aceștia precum și față de ceilalți învinuiți civili, dispusă prin rezoluția nr. 97/P/1990 din 07.12.2004.

De asemenea, prin **rezoluția nr. 4374/II/2009, din data de 05.10.2009**, *s-a dispus infirmarea rezoluției de începere a urmăririi penale din data de 07.12.2004,*

față de celelalte cadre militare, enumerate anterior reținându-se că aceasta a fost întocmită cu nerespectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege și cu încălcarea dreptului la apărare al persoanelor puse sub învinuire.

Prin **Ordonanța nr. 97/P/1990 din data de 18.10.2010**, în temeiul art. 228 alin. 4 rap. art. 10 lit. d și g C.pr.pen, respectiv art. 210 C.pr.pen, art. 45 rap. la art. 38 și 42 C.pr.pen, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus:

1. Neînceperea urmăririi penale în cauză sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 356 C.pen. (propaganda pentru război), art. 357 C.pen. (genocid), art. 358 C.pen. (tratamente neomenoase), art. 359 C.pen. (distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri) și art. 360 C.pen. (distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale) pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din Decembrie 1989, reținându-se că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestor infracțiuni.

2. Neînceperea urmăririi penale în cauză sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 174 C.pen. (omor), art. 175 C.pen. (omor calificat), art. 176 C.pen. (omor deosebit de grav), art. 178 C.pen. (ucidere din culpă), art. 180 C.pen. (loviri sau alte violențe), art. 181 C.pen. (vătămare corporală), art. 182 C.pen. (vătămare corporală gravă), art. 183 C.pen. (lovirile sau vătămarile cauzatoare de moarte), art. 184 C.pen. (vătămare corporală din culpă), art. 189 C.pen. (lipsire de libertate în mod ilegal), art. 208 C.pen. (furt), art. 209 C.pen. (furt calificat) art. 217 C.pen. (distrugere), art. 218 C.pen. (distrugere calificată), art. 219 C.pen. (distrugere din culpă), art. 250 C.pen. (purtare abuzivă) și art. 266 C.pen. (arestare nelegală și cercetare abuzivă) pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din Decembrie 1989, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3. Disjungerea cauzei cu privire la faptele săvârșite, în contextul evenimentelor din decembrie 1989, de către civili, membrii gărzilor patriotice, lucrătorii de miliție și personalul din sistemul administrației penitenciare, fapte care au avut ca urmare reținerea, uciderea, rănirea sau agresarea altor persoane, respectiv distrugerea unor imobile și bunuri și declinarea competenței de soluționare a cauzei astfel disjuse în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin **ordonanța nr. 1450/II-2/2011 din data de 15.04.2011**, procurorul militar șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus *infirmarea ordonanței emisă la data de 18.10.2010* în dosarul nr. 97/P/1990, motivându-se că soluția este nelegală din perspectiva dispozițiilor art. 34 lit. a și art. 35 alin. 2 C.pr.pen.

Ulterior, prin **ordonanța nr 97/P/1990 din data de 18.04.2011**, s-a dispus, în temeiul art. 210 C.pr.pen și art. 45 rap. la art. 42 C.pr.pen, declinarea competenței de soluționare a dosarului nr. 97/P/1990, privind fapte comise în contextul evenimentelor din decembrie 1989, fapte care au avut ca rezultat decesul, rănirea și lipsirea de libertate a unor persoane, precum și distrugerea unor bunuri, în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Cauza a fost înregistrată în cadrul Secției de urmărire penală și criminalistică la data de 06.06.2011, **sub numărul 706/P/2011**, iar prin **rezoluția din data de 09.03.2012** s-a dispus *reunirea cauzelor înregistrate sub nr. 270/P/2008 și 706/P/2011*, „cauza nou formată urmând să poarte numărul 270/P/2008”.

Prin **Ordonanța nr. 270/P/2008 din data de 11.02.2014**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei privind pe generalii Vlad Iulian, Neagoe Marin, Stănculescu Victor și alții, cercetați sub aspectul săvârșirii

infracțiunilor de omor prev. de art. 188-189 C.pen, supunere la rele tratamente prev. de art. 281 C.pen, represiune nedreaptă prev. de art. 283 C.pen ș.a., motivându-se că potrivit normelor de competență materială și după calitatea persoanei, precum și a disp. art. 56 alin. 5 C.pr.pen, competența de soluționare revine Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel.

Prin **Ordonanța nr. 10/P/2014 din data de 25.02.2014**, Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel a dispus, în temeiul art. 58 C.pr.pen, art. 63 alin. 1 C.pr.pen, cu referire la art. 40 C.pr.pen, declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, reținându-se că din actele dosarului rezultă că *Asociația 21 Decembrie 1989* a solicitat cercetarea mai multor cadre militare și civili, între aceștia din urmă aflându-se și Roman Petre, care avea calitatea de *deputat*.

Dosarul a fost înregistrat în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare la data de 27.02.2014, sub nr. **11/P/2014**.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 14.10.2015** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare s-a dispus, în temeiul *art. 315 alin. (l) lit. b)*, raportat la *art. 16 alin. (l) lit. a), b), d), f) și i)* din *Codul de procedură penală*, astfel:

1. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de *propagandă de război, prevăzută de art.405 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal, genocid, prevăzută de art.438 Cod penal cu aplicarea art.5 Cod penal, tratamente neomenoase, prevăzută de art.440 Cod penal cu aplicarea art.5 C.pen., infracțiuni de război contra proprietății și altor drepturi, prev. de art.441 Cod penal cu aplicarea art.5 Cod penal, infracțiuni contra umanității, prevăzută de art.439 Cod penal*, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală, nefiind caracterizate de tipicitate în raport cu normele legale incriminatoare.

2. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *omor*, prevăzută de *art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește decesul persoanelor menționate la punctul V.3.A.1, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de omor prev. de art. 188 Cod penal privind decesul persoanelor menționate la punctul V.3.C, întrucât decesul acestora nu se datorează unor fapte prevăzute de legea penală.

4. Clasarea cauzei sub aspectul *tentativei la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 32 raportat la art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.2, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

5. Clasarea cauzei sub aspectul *tentativei la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 32 raportat la art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.D, întrucât faptele nu există.

6. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *omor*, prevăzută de *art. 188 Cod penal* și *tentativă la infracțiunea de omor*, prevăzută de *art. 32, raportat la art. 188 Cod penal*, în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.E, întrucât există autoritate de lucru judecat.

7. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 188 Cod penal* în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.F, întrucât există autoritate de lucru judecat.

8. Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de *omor* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 188 Cod penal* în ceea ce privește decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.3, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

9. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *ucidere din culpă*, prevăzută de *art. 192 Cod penal*, în legătură cu decesul persoanelor menționate la punctul V.3.G, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

10. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.4, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

11. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.H, întrucât faptele nu există.

12. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.I, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

13. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 193 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.5, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

14. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *vătămare corporală*, prevăzută de *art. 194 Cod penal* și *instigare la infracțiunea de vătămare corporală*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 194 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.6, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

15. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *vătămare corporală din culpă* prevăzută de *art. 196 alin.2 și 3 Cod penal cu aplicarea art. 5 Cod penal cu referire la art. 184 alin.1 și 3 din Codul penal din 1969*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.7, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

16. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 205 Cod penal*, în ceea ce privește reținerea persoanelor

menționate la punctul V.3.A.8, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

17. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 205 Cod penal*, în legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.J, întrucât există autoritate de lucru judecat.

18. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 205 Cod penal*, în legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.K, întrucât există o cauză de neimputabilitate, fiind incidente dispozițiile *art. 30 Cod penal*.

19. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal* prevăzută de *art. 47 raportat la art.205 Cod penal* în ceea ce privește reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.A.9 întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

20. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *furt calificat*, prevăzută de *art. 229 Cod penal* și *distrugere*, prevăzută de *art. 253 Cod penal*, privind sustragerea și distrugerea bunurilor aparținând persoanelor menționate la punctul V.3.A.10, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

21. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *ultraj*, prevăzută de *art. 257 Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal, cu referire la art. 239 din Codul penal din 1969*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.A.11, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

22. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *purtare abuzivă*, prevăzută de *art. 296 alin. 2 Cod penal*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.1, întrucât a intervenit amnistia.

23. Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de *purtare abuzivă*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 296 alin. 2 Cod penal*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.2, întrucât a intervenit amnistia.

Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 14.10.2015 a Secției Parchetelor Militare a fost analizată, din oficiu, sub aspectul legalității și temeiniciei de către prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin Ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de 05.04.2016, prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus, din oficiu **infirmarea** ordonanței nr. 11/P/2014 din data de 14.10.2015 a Secției Parchetelor Militare ca fiind netemeinică și nelegală și redeschiderea urmăririi penale în cauză, înaintând dosarul cauzei împreună cu ordonanța *Judecătorului de Cameră Preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru confirmare*.

În cuprinsul ordonanței prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se arată că la momentul comiterii faptelor care fac obiectul dosarului, în legislația românească, infracțiunile care aduc atingere păcii și omenirii formau un grup distinct de infracțiuni cuprinse în titlul XI al părții speciale a Codului penal din 1969: *propaganda pentru război (art. 356 Cod penal)*, *genocid (art. 357 Cod penal)*, *tratamente neomenoase (art. 358 Cod penal)*, *distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri (art. 359 Cod penal)*, *distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale (art. 360 Cod penal)*.

Se arată, în continuare că infracțiunea de *propagandă pentru război* are ca obiect efectuarea unor activități prin care, în mod public, se face apologia războiului, se răspândesc teorii și concepții care susțin războiul, se răspândesc știri de natură a ațâța la război, precum și orice alte manifestări în favoarea dezlănțuirii unui război.

S-a reținut că, în contextul evenimentelor din decembrie 1989 nu au existat acte materiale care să întrunească cerința esențială prevăzută de *art. 356 Cod penal*, nefiind comise acte materiale care să facă apologia războiului.

S-a mai specificat că infracțiunea de *genocid* a fost introdusă în legislația noastră – *art. 357 din Codul penal din 1969*, ca urmare a ratificării de către statul român, prin *Decretul nr. 236/1950*, a *Convenției ONU din 9 decembrie 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid*.

Din analiza comparativă a textului *art. 357 din Codul penal de la 1969* cu cel al *art. 348 din Codul penal actual*, prin care este incriminată infracțiunea de *genocid*, a rezultat că legea veche este mai favorabilă, deoarece la *alin. 4 al actualei reglementări* a fost incriminată ca infracțiune o faptă nouă, respectiv incitarea la săvârșirea acestei infracțiuni, comisă în mod direct în public.

În ambele reglementări, pentru existența acestei infracțiuni legea prevede o situație premisă și anume existența unei colectivități umane sau a unei grupări naționale, etnice, rasiale sau religioase.

Prin colectivitate se înțelege o populație cu o existență de sine stătătoare din punct de vedere geografic, istoric și social (cetățenii unui stat, locuitorii unei provincii, ai unui oraș). Prin grup se înțelege o comunitate de persoane între care există o legătură națională, etnică, religioasă, rasială. Membrii grupului nu trebuie să locuiască pe același teritoriu. Instanța supremă soluționând anterior cauze care au avut ca obiect evenimentele din decembrie 1989, a statuat că nu s-a urmărit distrugerea în întregime sau în parte a unei colectivități sau a unui grup național, etnic, religios, rasial, calificând faptele tuturor inculpaților care au făcut parte din structurile de decizie ca fiind circumscrise infracțiunii de omor deosebit de grav.

Infracțiunea *de tratamente neomenoase*, în reglementarea prevăzută de *art. 358 alin.(1) din Codul penal din 1969*, incrimina *supunerea la tratamente neomenoase* a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar sau al

Crucii Roșii ori al organizațiilor asimilate acesteia, a naufragiaților, a prizonierilor de război și, în general, a oricărei alte persoane căzute sub puterea adversarului, ori supunerea acestora la experiențe medicale sau științifice care nu sunt justificate de un tratament medical în interesul lor, pedeapsa fiind închisoarea de la 5 la 20 ani și interzicerea unor drepturi. Cu aceeași pedeapsă se sancționa săvârșirea față de persoanele arătate în alineatul precedent a vreuneia din următoarele fapte: constrângerea de a servi forțele armate ale adversarului; luarea de ostatici; deportarea; dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal; condamnarea sau execuția fără o judecată prealabilă efectuată de către un tribunal constituit în mod legal și care să fi judecat cu respectarea garanțiilor judiciare fundamentale prevăzute de lege. Torturarea, mutilarea sau exterminarea celor prevăzuți în alineatul 1 se pedepsea cu detențiune pe viață sau cu închisoarea de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

În legislația penală în vigoare, prin textul *art. 440 Cod penal*, este incriminată infracțiunea cu denumirea marginală *infracțiuni de război contra persoanelor*, care are numai parțial corespondent în fosta incriminare.

Din punctul de vedere al subiectului pasiv, infracțiunea se poate comite împotriva a două categorii de persoane: persoanele civile, care, datorită oricăror împrejurări, au căzut sub puterea adversarului, și persoanele aparținând forțelor armate care au căzut în puterea inamicului (prizonierii de război). Fapta de tratamente neomenoase nu poate fi concepută fără existența, în prealabil, a unei situații de conflict.

Totodată, noțiunea de *adversar* din dreptul intern trebuie interpretată în concordanță cu textul *Convențiilor de la Geneva din 1949*, însemnând *persoane căzute în mâinile inamicului, persoane căzute sub puterea părții adverse, persoane care să găsească în puterea uneia din părțile aflate în conflict*.

Prin **Încheierea nr. 469 din data de 13.06.2016**, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, judecătorul de cameră preliminară din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* a confirmat redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare față de numiții **Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan**.

În considerentele încheierii s-a reținut că cercetările vor fi reluate cu privire la toate faptele care au făcut obiectul dosarului, cu excepția infracțiunilor de *loviri sau alte violențe, vătămare corporală, purtare abuzivă*, pentru care termenul de prescripție s-a împlinit până la 07 decembrie 2004.

Astfel, se arată că perioada cuprinsă între 16 și 22 decembrie 1989 a fost caracterizată de acțiunile violente de reprimare a manifestațiilor anticomuniste din București, Timișoara și Cluj, acțiuni întreprinse de forțe eterogene de ordine, în baza măsurilor dispuse de Nicolae Ceaușescu și membrii Comitetului Politic executiv al Partidului Comunist Român.

Acțiunile de reprimare a demonstrațiilor au început să fie coordonate politic și militar de la nivel central din data de 16 decembrie. [...]

Transmiterea indicativului *Radu cel Frumos* a fost ordonată de ministrul Apărării Naționale, Milea Vasile, al cărui ordin nu făcea referire la vreo forță sau armată străină, ci numai la demonstrații.

Aparatul de propagandă a acreditat ideea că obiectivele de stat, inclusiv cele militare au fost atacate de elemente huliganice și destabilizatoare, instruite de spioni, care puneau în pericol integritatea, suveranitatea și independența României, pentru a justifica intervenția unităților militare și deschiderea focului.(....)

La revenirea în țară, Nicolae Ceaușescu, a convocat o nouă teleconferință cu ocazia căreia a dispus din nou că armata și organele de ordine să intervină pentru a apăra țara și a respinge orice acțiune din afară.

Urmare celor arătate mai sus, pe rolul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reînregistrat, la data de 16.06.2016, dosarul 11/P/2014.

În cauză s-a reluat efectuarea urmăririi penale, potrivit precizărilor din ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de 05.04.2016 a prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în care se arată că urmărirea penală trebuie să stabilească toate **”cauzele, condițiile și împrejurările în contextul cărora s-au produs evenimentele din perioada 17 -30 decembrie 1989”**, menționându-se că **„stabilirea corectă a situației de fapt în această cauză nu se poate face fără analizarea în detaliu a tuturor circumstanțelor anterioare, concomitente și ulterioare evenimentelor”**, precum și a celor dispuse de Judecătorul de Cameră Preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a menționat în încheierea emisă că, în cauză este necesar să se efectueze acte de urmărire penală pentru:

„stabilirea identității persoanelor decedate, stabilirea locului și împrejurărilor în care s-a produs moartea victimelor, prin audierea martorilor, identificarea și audierea persoanelor rănite în vederea obținerii de informații, identificarea persoanelor care au ocupat funcții de decizie în aparatul de stat care au ordonat, organizat sau au participat la reprimarea demonstrațiilor, stabilirea contribuției acestora la comiterea faptelor și a formei lor de vinovăție, identificarea forțelor și formațiunilor militare și civile participante la reprimarea demonstrațiilor, identificarea și audierea persoanelor reținute de forțele de ordine, investigarea imobilelor din care existau indicii că s-a tras în populație, identificarea autoturismelor și a persoanelor acestora cu privire la care existau indicii că au fost utilizate în executarea unor operațiuni diversioniste și din care s-a deschis focul împotriva populației ”, respectiv pentru stabilirea, în mod

necchivoc, a stării de fapt, a circumstanțelor concomitente și ulterioare evenimentelor din decembrie 1989.

Astfel, așa cum s-a reținut prin încheierea de confirmare a redeschiderii urmăririi penale în cauză, cercetările în cauză au fost reluate cu privire la toate faptele care au făcut obiectul dosarului nr. 11/P/2014, **inclusiv** cu privire la faptele comise după data de 22.12.1989 pe întregul teritoriu al României.

Prin **Ordonanța nr.11/P/2014 din 01.11.2016** a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a dispus extinderea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii intitulate ***infracțiuni contra umanității***, faptă prev. și ped. de ***art. 439 lit. a,g,i și k din Codul penal***.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 23.06.2017** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare s-a dispus după cum urmează:

1. Schimbarea încadrării juridice din infracțiunile „***prev. de art. 174 C.pen., art. 175 C. pen., art. 176 C. pen., art. 356 C. pen., art. 357 C. pen., art. 358 C. pen., art. 359 C. pen., art. 360 C. pen., art. 361 C. pen.***¹, precum și pentru ***tentativă, complicitate, instigare, participație improprie la infracțiunile sus-amintite...***” - astfel cum au fost enunțate în rezoluția de începere a urmăririi penale nr. 97/P/1990 din 07.12.2004, în infracțiunile de:

- *omor*, prev. și ped. de ***art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.***;
- *omor calificat*, prev. și ped. de ***art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.***;
- *propagandă pentru război*, prev. și ped. de ***art. 405 alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.***;

¹ Toate referirile sunt la Codul penal din 1969

- *genocid*, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni contra umanității*, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor*, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;
- *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă*, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.

2. Efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspectii:

- **Postelnicu Tudor**, pentru *infracțiuni contra umanității*, faptă prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen, constând în aceea că, în calitate de ministru de interne și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a ordonat și a dispus luarea de măsuri prin care a urmărit uciderea și vătămarea integrității fizice a membrilor grupului opozant regimului ceaușist în cadrul unui atac generalizat și sistematic;

- **Toma Ioan**, pentru *infracțiuni contra umanității*, faptă prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen., constând în aceea că în calitate de ministru al tineretului și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a ordonat și a dispus luarea de măsuri prin care a urmărit uciderea și vătămarea integrității fizice a membrilor grupului opozant regimului ceaușist în cadrul unui atac generalizat și sistematic;

- **Igreț Viorel**, sub aspectul infracțiunii de *omor calificat*, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen., constând în aceea că, în calitate de prim-secretar al Comitetului Județean de Partid Mureș, ar fi ordonat și ar fi dispus

luarea de măsuri împotriva demonstranților regimului ceaușist din municipiului Târgu Mureș, acțiunea sa având ca rezultat decesul a 6 persoane.

S-a reținut, între altele că, din cuprinsul Încheierii nr. 469 din data de 13 iunie 2016, rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat legalitatea rezoluției de începere a urmăririi penale din data de 07.12.2004 și a menținut prevederile acesteia față de învinuții Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igreț Viorel, ceea ce conduce la concluzia că procurorul militar este obligat să efectueze în continuare urmărirea penală față de foștii învinuiți care vor dobândi calitatea de *suspecți* cu privire la infracțiunile pentru care s-a început urmărirea penală în anul 2004.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 02.02.2018** a Secției Parchetelor Militare s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor care fac obiectul cauzei, reținută la pct. 1 al dispozitivului ordonanței nr. 11/P/2014 din 23.06.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, respectiv **din** infracțiunile de:

- *omor, prev. și ped. de art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.;*
- *omor calificat, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;*
- *propagandă pentru război, prev. și ped. de art. 405 alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;*
- *genocid, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;*
- *infracțiuni contra umanității, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;*
- *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;*

- *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă*, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.,

în infracțiunile de:

- *omor*, prev. și ped. de art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.;
- *omor calificat*, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *genocid*, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni contra umanității*, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor*, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;
- *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă*, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 19.02.2018** s-a dispus **efectuarea în continuare a urmăririi penale, față de suspectii general de armată (r) Rus Iosif**, fost comandant al Aviației Militare și **amiral (r) Dumitrescu (Cico) Emil**, pentru săvârșirea infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g. i și k din Codul penal, cu aplic. art. 5 din Codul penal.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 22.03.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul săvârșirii infracțiunii intitulate *infracțiuni contra umanității*, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g, i și k din Codul penal cu aplic. art. 5 Cod penal, față de **suspectii Iliescu Ion**, fapte comise pentru intervalul **27-31 decembrie 1989** și **Brateș Teodor**, fapte comise în intervalul **22-31 decembrie 1989**.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 03.05.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul infracțiunii prev. de art. 439 alin.1 lit.a, g, i și k din C.penal, cu aplic art. 5 C.p, față de **suspectul Iliescu Ion**, pentru faptele săvârșite în intervalul 22-27 decembrie 1989. S-a mai dispus extinderea și efectuarea în continuare a urmăririi penale, cu aceeași încadrare juridică, față de **suspecții Roman Petre și Voiculescu Voican Gelu**.

Procedura avizării impusă de lege a fost respectată (a se vedea volumul intitulat „*Declarații inculpați și avize*”)

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 02.07.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul săvârșirii infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k Cod penal cu aplic. art. 5 C.p. față de **suspectul amiral (r.) Dumitrescu (Cico) Emil**, membru de facto al Consiliului Frontului Salvării Naționale, pentru faptele săvârșite în intervalul 22.12.1989 (momentul preluării puterii de stat de CFSN) – 31.12.1989.

În prealabil, a fost respectată procedura avizării și în această situație (volumul „*Declarații inculpați și avize*”).

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 18.12.2018** s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de **Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu, Rus Iosis și Dumitrescu (Cico) Emil**, pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 439 lit. a, g,i și k din Codul penal, cu aplic art. 5 din Codul penal.

G. LATURA CIVILĂ

În conformitate cu prevederile art. 20 din *Codul de procedură penală*, în prezenta cauză s-au constituit ca *părți civile*, **îndeplinind condițiile legii, 4483 de persoane**. Acestea sunt **sucesorii persoanelor decedate** (în intervalul 22-31 decembrie 1989), **persoanele rănite prin împușcare sau care au suferit vătămări**

grave (în unele situații, succesorii acestora) în același interval de timp și persoanele care, tot în intervalul 22-31 decembrie 1989, au suferit privări ilegale de libertate.

Toate *părțile civile* și adresele pentru citare se regăsesc în *citativul rechizitoriului* (tabelele din volumele II-IV).

De asemenea, se constată că un însemnat număr de persoane au solicitat constituirea ca *părți civile*, reclamând fapte ale căror consecințe (decesul, rănirea, vătămări grave fizice sau psihice, lipsiri de libertate) au survenit, în contextul Revoluției, **anterior datei de 22 decembrie 1989**. Aceasta în condițiile în care, prin prezentul rechizitoriu sunt trimise în judecată persoane ale căror conduite s-au plasat ulterior datei de 22 decembrie 1989. Drept urmare, având în vedere **clasările** date prin prezentul rechizitoriu, cu privire la conduite anterioare datei de 22 decembrie 1989, această categorie de persoane are deschisă calea adresării în fața *instanțelor civile competente*, cu privire la despăgubirile solicitate. Cu privire la aceste părți, se cuvine a se menționa că, prin plângerile penale formulate și/sau constituirea ca părți civile în faza de urmărire penală, a operat, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) din Decretul nr. 167/1958, întreruperea prescripției extinctive în ceea ce privește dreptul la acțiune pentru repararea daunelor morale și/sau materiale cauzate prin deces ori vătămare corporală, ceea ce are ca efect *ope legis*, ștergerea prescripției începute înainte de a se fi ivit împrejurarea care a întrerupt-o.

După comunicarea soluției de clasare dispusă prin *rechizitoriu*, începe să curgă o nouă prescripție în privința căreia, în temeiul art. 201 din Legea nr. 71/2011, sunt aplicabile prevederile art. 1394 din Codul Civil (2009) care stabilește că, în toate cazurile în care despăgubirea derivă dintr-un fapt supus de legea penală unei prescripții mai lungi decât cea civilă, termenul de prescripție a răspunderii penale se aplică și dreptului la acțiune în răspundere civilă.

Întrucât infracțiunile contra umanității sunt imprescriptibile, același caracter imprescriptibil îl va avea și acțiunea în răspundere civilă delictuală pentru repararea

prejudiciului produs prin aceste infracțiuni, chiar dacă nu mai poate fi alăturată acțiunii penale în procesul penal.

În virtutea rolului activ al procurorului, pentru realizarea intereselor legitime ale persoanelor care au suferit vătămări înainte de 22 decembrie 1989, toate aceste persoane **urmează a fi informate în scris** cu privire la această posibilitate.

Pe de altă parte, analiza declarațiilor *părților civile*, evidențiază că în prezenta cauză penală nu a fost solicitată introducerea în cauză a ***părții/părților responsabile civilmente***.

Prin raportare la prevederile articolului cu numărul 21 din *Codul de procedură penală*, referitoare la introducerea în procesul penal a **părții responsabile civilmente**, având în vedere inclusiv Decizia **Curții Constituționale a României** cu numărul **671/2018**, urmează ca în această fază a procesului penal să nu fie introdusă/se în cauză **partea/părțile responsabile civilmente**. Desigur că, această procedură fiind lăsată prin efectul legii penale la dispoziția *părților civile*, în fața *judecătorului de cameră preliminară* se vor putea face solicitări în acest sens.

Constatând că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și că există probele necesare și legal administrate, precum și că **fapta de infracțiuni contra umanității**, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a,g,i,k C.p. cu aplic. art. 5 C.p. există, **a fost săvârșită de inculpații Iliescu Ion, Voican Voiculescu Gelu și gl. (Rtr) Rus Iosif** și că aceștia răspund penal,

În temeiul art. 327, lit. a) din Codul de procedură penală, 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală cu referire la art. 314 alin. (1) lit. a) Codul de procedură penală, rap. la art. 16 alin.(1) lit. c, f teza I și litera i din Codul de

procedură penală, art. 63 alin.(1) cu referire la art. 46 din Codul de procedură penală,

D I S P U N:

1. Trimiterea în judecată, în stare de libertate, a **inculpaților**

Iliescu Ion, fost președinte al României, cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p.

Voiculescu Voican Gelu, fost viceprim-ministru al Guvernului României, cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p.

general (Rtr) Rus Iosif, fost comandant al Aviației Militare, cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p.

2. Clasarea cauzei

cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al. 1 lit. a,g,i și k C.p. de către **Ceaușescu Nicolae** (fost șef de stat), pentru conduitele constatate, începând cu 16 decembrie 1989 **până la data de 22 decembrie 1989 (orele 12.06)**, întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale.

cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al. 1 lit. a,g,i și k C.p. de către **Vlad Iulian** (fost șef al Departamentului Securității Statului), pentru conduitele constatate, începând cu data de 16 decembrie

1989 **până la data de 22 decembrie 1989**, întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale.

cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al. 1 lit. a,g,i și k C.p. de către **Milea Vasile** (fost ministru al apărării), pentru conduitele constatate, de la 17 decembrie 1989 **până la data de 22 decembrie 1989**, întrucât a survenit decesul acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale.

cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al. 1 lit. a,g,i și k C.p. de către suspectul **Postelnicu Tudor** (fost ministru de interne), pentru conduitele constatate, de la 16 decembrie 1989 **până la data de 22 decembrie 1989**, întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale.

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina inculpatului **Dumitrescu (Cico) Emil**, fost membru al *CFSN* și ministru (**pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989**) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din Codul de procedură penală.

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina lui **Stănculescu Atanasie Victor**, fost ministru al apărării (**pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989**) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din Codul de procedură penală

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina lui **Militaru Nicolae**, fost ministru al apărării (**pentru conduitele din intervalul 22-**

31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din *Codul de procedură penală*.

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina lui **Eftimescu Nicolae**, fost șef al *Direcției Operații a MStM (pentru conduitele din intervalul 17-31 decembrie 1989)* întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din *Codul de procedură penală*.

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina lui **Hortopan Ion**, fost comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor **(pentru conduitele din intervalul 17-31 decembrie 1989)** întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din *Codul de procedură penală*.

cu privire la săvârșirea *infracțiunilor contra umanității*, prevăzute și pedepsite de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplic. art. 5 C.p., constatate în sarcina lui **Brucaș Silviu**, fost *factor decizional al CFSN (pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989)* întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, conform prevederilor art. 16 al. 1 lit. f teza a II-a din *Codul de procedură penală*.

cu privire la conduita lui **Mocanu Mircea** – fost comandant al *Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT)*, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că **nu există probe concludente în sarcina acestuia cu privire la existența faptei incriminată de art. 439 din Codul penal**, fiind incidentă cauza de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzută de art. 16 al.1 lit. c din C.p.p.

cu privire la conduita lui **Dinu Ștefan** - fost șef al *Direcției Informații din MStM (DIA)*, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că **nu există probe concludente în sarcina acestuia cu privire la existența faptei incriminată de art. 439 din Codul penal**, fiind incidentă cauza de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzută de art. 16 al.1 lit. c din C.p.p.

cu privire la conduitele *suspecților* **Brateș Teodor**, **Roman Petre** - fost prim ministru al Guvernului României și **Toma Ioan** - fost ministru al tineretului și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al PCR, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că **nu există probe concludente în sarcina acestora cu privire la existența faptei incriminată de art. 439 din Codul penal**, fiind incidentă cauza de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzută de art. 16 al.1 lit. c din C.p.p.

cu privire la săvârșirea infracțiunii de *omor calificat*, prevăzută și pedepsită de art. 189 lit. a,f C.p., cu aplicarea art. 5 C.p., de către suspectul **Igreț Viorel**, fost *prim-secretar al CJP – Mureș*, având în vedere că în sarcina acestuia nu există probe concludente pentru săvârșirea acestei infracțiuni sau a altei infracțiuni prevăzută de legea penală.

cu privire la infracțiunile de *omor* prev. și ped. de art. 188 Cp, *omor calificat* prev. și ped. de art.189 Cp lit. a și f, *genocid* prev. și ped. de art. 438 alin. 1 lit. a, b și alin. 2 Cp, *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor* prev. și ped. de art. 442 alin 1 lit. b Cp și *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă* prev. și ped. de art.443 alin.1 lit. b,c (cu excepția cazului distrugerilor suferite de *Palatul Regal și Biblioteca Centrală Universitară*) și art.445 Cp, toate cu aplicarea art.5 și 38 din *Codul Penal*.

cu privire la plângerile penale formulate de numiții **Adam Marian - Doru**, **Alb Mircea Emil**, **Albu Lucia**, **Alecu Nicolae**, **Badea Nicolae**, **Bányai Attila - Alexandru**, **Bălăscău Vasile**, **Bărbulescu Cristian**, **Bedros Anghel**, **Bene Vasile**,

Biriş Teodor, Bîrsan Valerian, Bugiu Nicolae, Catalin Gheorghe Constantin, Căpraru Petre, Cândea Ioan, Cnezovici Spiru, Cruşoveanu Tudorel, Cuatu Cătălin, Cucu Vasile, Dumitru Ion, Ene Nicolae, Enescu Nicolae, Firimiţă Marian, Gadină Elena, Gheorghe Dumitru, Grigore Gheorghe, Ion Nicolae, Ioniţă Constantin, Iordache Nicolae, Macău Manea, Mache (fostă Mitriţă) Constanţa, Manda Valeriu, Mihalcea Ştefan, Morărescu Robert Gheorghe, Motrescu Vasile, Negoii Florică, Negru Vasile, Oancea Ion, Olaru Constantin, Oniga Ioan, Paraschiv Victor, Popa Camelia, Popescu Nicolae, Predescu Nicolae, Radu Vasile, Radu Vasile, Ruset Marinela, Savin Eugeniu, Stănescu Adrian, Stănescu Gherghina, Telente Florian, Teutoc Leon, Udrişte Ion, Ursea Marin, Vîlnei Victor, Zeana Corneliu, Mureşan Nicolae, Câmpian Ioan, Deaconu Cristinel, Ene Sorin, Fabian Levente, Găzdac Ovidiu, Jurge Ioan, Kovacs (fost Notar) Mircea, Loioş Marian, Mancaş Gheorghe, Marinescu Ion, Mărginean Vasile Dan, Milăşan Teodor, Pascali Gheorghe, Pălăşan Nicolae - Florin, Podilă Florian - Adrian, Simon László - Albert şi Szólósi Eva , Anghel Elena, Beliş Vladimir, Bulearcă (fostă Petre) Vasilica, Cârciumaru Gabriel, Coteţ Ioana, Dona Constantin, Dumitrescu Virginia, Ghica Victoria, Gruia Maria, Heroviceanu Gheorghe, Ionică Vasile, Ioniţă Maria, Iordache Florin, Jocea Ioana, Marinache Petre, Milea Vasile, Paraschiv Sanda, Simion Angelica, Stanciu Ecaterina, Stoian Maria, Toader Mircea Vasile, Tudosie Lăcrămioara, Valuţă Vasilica, Herţilă Constantin Ion, Luniţă Viorel Costel, Radu Emil, Sanda Vasile, Szeri Octavian, Simion Cecilia, Vasile Sorin Alexandru, Csizsér Vasilica, Paşcu Ana Maria, Paşcu Annemaria, Paşcu Nicolae şi Seres Ana, Brandsch (fost Țompi) Vasile - Ladislau, Căprariu - Schlachter Dan, Cocoş Radu Dumitru, Coman Tiberiu - Horaţiu, Daravoinea Emanuel, Gorea Iulian, Ignat Ervin, Ion Ionel, Ionescu Cristian - Florian, Martie Sabin, Niţă Mihai, Oprea Eftimie - Roberto, Pamfil Pascal,

Paraschivescu Mihnea - Niculae, Pavalasc Gheorghe, Petre Sorin, Stoica Ilie, Ștefan Gheorghita, Viașu Alexandru - Dragoș și Vulpe Ioan Grațian, Ieran Nicolae Ilie, David Anton, Gorgoteanu Gheorghe, Ioniță Oliver, Mitulescu Gheorghe, Pantazi Nicolae, Căpățână Ceylan (fostă Gherghiniș Mioara), Gherghiniș Marinel, Ioan Sterian, Agapciuc Ion, Albu Constantin, Aldea Mircea, Alexe Nicolaie, Andriciuc Radu, Arnăutu Corneliu, Artene Ilie, Arteni Mihăiță, Bălan Mariana, Burcă Cătălina, Buzatu Ion, Chiriță Vasile, Cioacă Constantin, Ciucă Florin, Cîță Sandu, Cojocarui Ovidiu Marius, Corbu Radu, Coticopol Nicolaie, Damache Valeriu, Despan Ion, Die Florin, Drăgan Nicolae, Drăghici Rodica - Mihaela, Dumitrașcu Mircea - Emil, Gălățeanu - Zamfir Eugen, Gălețescu (fostă Gălățescu) Elena, Ghiniță Mihaiu, Gîțlan Ion, Goran Valentin, Ianăș Mihail, Knox Vianne, Lăcătușu Aurelia, Lăcătușu Vasile, Marinescu Mihai, Melniciuc Vasile Dorel, Mihai Constantin, Mircea Ion, Mitroi Petre, Miu Ion, Moldovan Ovidiu, Moldoveanu Nicolae - Decebal, Moroșanu Tivilic Marian, Muraru Petre, Nicolescu Ovidiu Dan, Niculescu Ionel, Nițu Traian, Oancea Nicolae, Odăiașu Emil - Marius, Olteanu Edmond Alexandru, Olteanu Ion, Pătrașcu Dumitru, Pârvulescu Adrian, Popa Constantin, Postelnicu Petre, Răducanu Mihai, Rădulescu Vasile, Rostaș Gheorghe, Savopol Daiana Crăița, Săvulescu - Filip Dumitru, Sofronie Daniel - Robert, Stan Ion, Șerb Marin, Ștefan Georgeta, Ștefan Ion, Teutoc Leon, Trofin Vasile, Țone Adrian, Văduva Gabriel, Vlad Gheorghe, Voicu Cornel, Bădărău Mihai, Buta Sorin, Cojoacă Mitel - Daniel, Florea Petre, Gherghinescu Gheorghe, Neacșu Ion - Florentin, Popa Stelian, Roșu Ciprian, Rusu Sofia, Szabo Ernest - Francisc, Cornățeanu Neculai, Filip Dumitru, Mabruk (fostă Anghel) Georgeta, Voicu Constantin, Ioniță Corneliu, Mitu Nicolae, Vlăduțu Dănuț, Cîrciumaru Atanasie, Lazăr Vasile, Stăncioiu Cristache, Tuțulescu Cornelia, Țecu Ion, Rizea Cornel, Dima Iulian - Dimitrie,

Beju Maria, Crăciun Petru, Cristea Alexandru Iulius, Dicu Daniela Mariana, Irhazi Zoltan, Luca Adrian Radu, Pandeia Vasile, Presecan Daniel, Tudosoiu Neculae, Grigore Sorin Marian, Blăjan Mihai, Bulzan Liviu, Cîrstoc Gheorghe, Teiși Nicolae - Adrian, Cotrău Nicolae Ion, Hanț Persida, Hoffmann Eduard Gheorghe, Ilie Cătălin, Kele Mihai, Konya Iosif, Micle Alexandru, Murgan Marius Aurelian, Petrea Nicu, Țurlea Ovidiu - Octavian, Brezuleanu Mihai, Andrei Vasile, Banciu (fostă Levinte) Valentina, Bîrsan Ioan, Bîtlan (fostă Popescu) Reza Constanța, Butuc Costică, Căpățînă Vasile, Clinciu Ioan Viorel, Cristian Vasile, Donosa Titus - Dan, Dumitrașcu Ioan, Grădinaru Mircea, Ivașcu Emil, Jelcu Jean, Labici Vasile, Maier George, Mocanu Ionel, Neagu Gheorghe, Neagu Laurențiu, Nistor Daniel Marius, Nițescu Dragoș Sorin, Oaie Daniel, Olovinar Gheorghe, Oltean Teofil, Onofrei Liviu, Pașca Valentin, Penelea Sorin, Petre Liviu, Popa Horia - Radu, Rîșnoveanu Ilie - Virgil, Stanciu Olimpia, Tabacu Teodor, Țeghiu Vergil, Vlad Neculae, Voina Aurel, Baciui Ionel, Cazan Dan - Adrian - Leonard, Ciurar Ioan, Diószegi Miklos - Ernő, Ioniță Constantin Daniel, Lupașcu Gheorghe, Oniță Valentin, Popoacă Rada, Roșioru Daniel, Tănase Bogdan Peter, Abduraman Munir - Sonmez, Andrei Ion, Baciui Florin - Mugur, Baciui (fostă Moțățăianu) Mihaela - Cristina, Bacrea Gheorghe, Bahnean Gheorghe, Baltag Gheorghe, Bădilă Dumitru, Bianu Costică, Botoșer Nicolae, Brebenea Liliana - Brândușa, Bubuianu Sorin, Bulgaru Costică, Caracaș Florentin, Caraman Constanța, Călin Niculae, Căușanu Constantin, Ciochină Ion, Constantin Ion, Coporan Aurică, Corcodel Dumitru, Costea Margareta, Crișan Dan, Dalip Erdin, Dan Florin, Dan Marin, Dinache Nelu, Dincă Teodor, Dorobanțu Marin, Dreyer (fostă Segărceanu) Alexandrina, Dumitrache Nicolae, Dumitrache Valeria, Dumitrescu Călin, Dumitru Gheorghe, Enache Doru, Enăchescu Marian, Enescu Mihai, Enuță Ionel, Foca

Petrică - Lucian, Gabor Ioan, Georgescu Mihai, Gheorghe Adrian, Gheorghe Lică, Gherasim (fost Bădulescu) Petru, Gherguț Romeo, Gîlcă Nicu Ioan, Guramba Ioan, Guță Dumitru, Hatim Ahmed Sabir Abdel, Holban Teodor, Huidiu Gheorghe, Iancu Cristian, Ibram Mamut, Ioana Constantin Lucian, Iolea Anda, Ionescu Elena, Ionescu Mihail, Ivan Ioan, Lazăr Marian, Lazăr Niculaie, Lupoai Constantin, Lupușoru Constantin, Macovei Ion, Magher Mihai Mario, Manache Marian Cristi, Măciuceanu Cezarina, Mihalache Ion, Miron Gheorghe, Miu Alexandru, Moldovan Radu, Moruz Mitruță, Moțățăianu Carmen - Gabriela, Muntean Florin, Nadu Octavian, Nagy Carol, Nedelcu Anica, Nică Constanța, Nicoară Sorin Viorel, Nicolau Vasiliță, Nicolescu Nicolae, Nicolescu - Vlăsceanu Mihaiela - Cristina, Niculică Florian Dan, Niță Adrian, Nițescu Vasile, Odăiașu Dumitru, Olaru Neculai, Oniga Ioan, Oprișan Gabriel, Osama Galal Mohamed Ahmed, Pavel Eugen, Pălășanu Daniel Gheorghe, Preda Ionuț, Pușcașu Traian, Radu Constantin, Răducanu Ștefan, Romanescu Marian, Roșu Victor, Samir Galal Mohamed Ahmed, Sârbu Mitică, Scăunașu Genu, Scînteianu Petrică, Sebe Vasile Soare Dumitru, Spătăriuc Gheorghe, Stan Traian, Stanciu (fostă Mătușoiu) Ana, Stoian Ion, Stoica Constantin, Stoica Mircea Viorel, Stoica Nicolae, Stamboală Costică, Tăbăcaru Petru, Tănăsescu Marian, Tărăcilă Adrian, Teglas Ghizela, Teodorescu Constantin, Vasilescu Paul, Văcărescu Cristian, Vlad Petre, Yasir Nouri Ahmed, Zagoni Pavel, Băescu Horia Ștefan, Bubela Gigi, Magetz Mihai, Mîzgaciu Gheorghe, Molnar Laszlo, Muha Eduard Gheorghită, Popescu Sorin, Scriba Alexandru, Berinde Florin - Constantin, Dumitrescu David Cornel, Fetea Petru, Griga Ioan, Oblu Ion, Păsat Valentin, Tămaș Radu Simion, Dumitru Valeriu Anton, Buruiană Valerică, Bordei Corneliu, Brugger Csaba, Candoi (fostă Anghel) Mihaela - Claudia, Chiosa Manea Aurel, Cocu Iulian, Dănescu Barbu, Deleanu Gheorghe, Dinu Costel, Enache Grigore -

Mihai, Gheorghe Mihai, Hodorog Petre, Iani Mircea, Lungianu Corneliu, Milu Nică, Moglan Petrică, Nedelcu Valerică, Pătrașcu Liviu, Petrea Ștefan, Pilat Constantin, Pop Ioan Ovidiu Salomie Mircea - Ovidiu, Sârbu Tudorița, Serghei Eftimie, Simiz Stelică, Sopera Constantin, Zamfir Liviu, Fodor Francisc, Popa Cătălin Mihai, Albu Marian, Balaci Paulin, Busu Ionel, Bărăgan Elena, Bărbulescu Eduart, Botea Petre, Busuioc Vergil, Bușe Ion, Cazacu Ana, Călugărițoiu Păun, Chelner Eugen Ionel, Cocîrlă Gheorghe, Cojocaru Maria, Cone (fostă Petrișor) Diana - Liana, Constantin Angela, Constantinescu Marin, Croitoru Elena, Dărac Marin, Deca Petre, Dina Cati, Drăgănescu (fostă Jimboiu) Eugenia, Ducu Vasile, Enescu (fostă Popa) Nadejdea, Găină Marian, Ghițuică Ion, Grigoricuic Vladimir, Grigorie Tită, Iancu (fostă Roșu) Mihaela Lidia, Ignat Alexandru, Iordache Eugenia, Ivan Nicolită Ana, Lepădatu Lucica, Luca Cristian, Mihai Cezar Sorin, Mitroi Gheorghe, Nișulescu Dan Mugur, Oprea Vergică, Pătrașcu Ion, Pârvulescu George, Popa Constantin, Popa Niculina, Popescu Victoria, Postolache Alexandru, Prică Ana, Roșu Stelian, Sandu Elena, Sandu Radu Cristian, Sass Ludmila, Stancu Fernando, Stoica Dorel, Tatulici Gheorghe, Teodorescu Doru, Tiță Victor, Truică Emilian, Țuțu Costel, Zorilă Marin, Borcea Titi, Budescu Dumitru, Anghel (fostă Horhat) Alina Viorela, Cociș Teodor, Cojocaru Cătălin, Costandache Gheorghe, Enache Traian, Jilcă Nicolae, Manole Iulian, Nițu Dumitru Lucian, Pascu Costel, Baron Valentin, Țârdea Mihai, Preda Constantin, Androne Marin, Călin Cătălin Constantin, Hera Gheorghe, Marin Niculae, Matei Vasile, Moldoveanu Maria, Popa Adrian - Petru, Sterie Constantin, Grosu Marcel, Apopei Mihai, Covasan Sabin, Mihalcea Constantin, Crihan Gheorghe, Gârlea Gheorghe, Stoiculescu Mugurel, Alexăndroaie Vasile, Bașa Alexandru, Bunda Ioan, Carașca Eugen, Ciul Ioan - Marinel, Dan Elisabeta, Ferezan (fostă Rață) Daniela Liliana,

Furdui Doina Elena, Grigoriu Eleonora, Județu Alexandru, Lazăr Nicolae, Mitea Ioan Luca, Nan Aurelia, Nechifor Mihai, Rădulescu (fostăTatu) Victoria, Roșu Rodica, Slobozeanu Cristian, Stanciu Eugen Gheorghe, Stănculescu Vladimir, Strâmbeanu Elena, Tamaș Alexandru, Vulpe Pavel, Bodroghi Mihai, Grozăvescu Daniel Petru, Magyar Remus, Sos Liviu Lajos, Ioniță Florin, Fodoroiu (fostă Stăvaru) Georgeta, Marian Ioan, Al - Ștefanii Ion, Buican Ilie, Bunea Dumitru Dorel, Catană Costache, Ciulin Dragoș, Coman Florian - Radu, Condescu Petre, Covlescu Ion, Dascaluic Marcel, Dina Marin, Dogaru Marian, Drîmbă Vasile, Dumitrescu Constantin, Hoanță Nicolae, Ignat Viorel, Ilinca Mihai, Ion Constantin, Ion Nicușor, Iosif Marin, Ivan Dumitru, Ivan Gelu, Ivanovici Constantin, Lăzărescu Florea, Leșu Ionel, Mirică Emilian, Păuna Dumitru, Petcu Gheorghe, Rusu Marian, Sandu Mircea, Stan Florea, Stănescu Gheorghe, Șchiopu Dragomir, Șișu Gheorghe, Tănasi Paulică), Tălpeanu Ion, Vasile Gheorghe, Vieru Vasile, Vîlcu Gabriel - Nicolae Ciungu Ion, Hanțu Nicu, Radu Titus, Danielescu Daniil, Paizan Ionel, Postoiu Lucian, Rusu Laurențiu, Sandru Petru), Ungureanu Radu, Stoian Ion, Trandafir Adrian Florin, Cazan Victor, Predoiu Marian, Ștefan Doru, Vlădulescu Dănuț, Niță Felician Costel, Marinescu Nicolae Ștefan, Agache Aurel, Aramă Aurel, Beiușanu Liviu Mihaiu, Borș Aurel, Braic Mitică, Chicea Ioan, Colban Nestor, Costache Augustin, Coșarcă Petru, Cristea Grigore Vasile, Dănăilă Gabi, Ferencz Emeric, Grama Aurel, Igna Traian, Moga Sorin Teodor, Radu Gheorghe, Rîpan Eugen, Rujoi Gheorghe, Selincean Mihai, Stan Marian, Ștefan Neculai, Tomuș Lucian, Ungureanu Costel, Mihălceanu Viorel, Militaru Vasile, Bălănean Ambrozie, Bogdan Simona Maria Botărel Ioan, Roman Adrian, Vanga Liviu, Pârvu Constantin și Popa Gheorghe, pentru săvârșirea infracțiunii contra umanității (art.439 lit. a, g, i și k din Codul Penal),

având în vedere că nu există probe doveditoare ale celor reclamate prin aceste plângeri.

3. Disjungerea cauzei cu privire la

faptele de distrugere a unor clădiri de patrimoniu, cu valoare artistică deosebită și a bunurilor de patrimoniu din interiorul acestora (*Palatul Ragal/ Republicii și Biblioteca Centrală Universitară*), urmând a fi efectuate cercetări penale pentru a se stabili dacă privitor la această situație sunt incidente dispozițiile **art. 443 lit. b din Codul penal**.

catastrofa aeriană survenită la data de 28 decembrie 1989 (prăbușirea aeronavei Tarom de tipul **AN-24** pe raza localității Vișina, județul Dâmbovița), urmând a fi efectuate cercetările necesare pentru stabilirea cauzelor producerii acestei catastrofe și a eventualelor responsabilități penale.

În temeiul art. 329 din Codul de procedură penală, prezentul **rechizitoriu** însoțit de 3 copii certificate și de dosarul cauzei, se vor transmite *Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală*, instanță competentă să judece cauza în fond, potrivit art. 40 al.1 din *Codul de procedură penală*, urmând a fi citați:

Inculpații:

- 1. Iliescu Ion,**
- 2. Voiculescu Voican Gelu,**
- 3. Gl. (Rtr) Rus Iosif,**

Martorii:

1. **Apostol Gheorghe,**
2. **Rațiu Gheorghe,**
3. **Paraschiv Nicolae,**
4. **Mihăescu Eugen,**
5. **Morariu Lazăr,**
6. **Negulescu Sorin,**
7. **Iolu Samuel,**
8. **Neghină Gheorghe,**
9. **Buzdugan Vladimir,**
10. **Floca Vasile,**
11. **Maliciuc Ioan,**
12. **Banu Octavian,**
13. **Ghiță Grigorie,**
14. **Suciu Ioan,**
15. **Mateiciuc Ioan Cristian,**
16. **Pallocska Sandor,**
17. **Babei Zaharia,**
18. **Tofan Nicușor,**
19. **Roman Mioara Iulia,**
20. **Băncilă Mircea,**
21. **Păstrăvanu Vasile,**
22. **Cazamir Neculai,**
23. **Șarpe Paul,**
24. **Mierlă Marian,**
25. **Manole Gheorghe,**
26. **Montanu Mihail,**
27. **Hândăric Vasile,**
28. **Ispas Mihail,**
29. **Lăcătușu Vasile,**
30. **Sârbu Adrian,**
31. **Caramitru Ion Horia
Leonida,**
32. **Mazilu Dumitru,**
33. **Roman Petre,**
34. **Dinescu Mircea,**
35. **Negruți Paul,**
36. **Cioară Ion,**
37. **Budiaci Ștefan Mircea,**
38. **Ionescu Cazemir Benedict,**
39. **Popescu Cristian,**
40. **Mircea Dumitru,**
41. **Balaban Constantin,**
42. **Talpă Emil,**
43. **Bălăei Ioan,**
44. **Bălțeanu Emil,**
45. **Matenciuc Trifan,**
46. **Măgurean Virgil,**
47. **Togan Gheorghe,**
48. **Teacă Petre,**
49. **Iliescu Gheorghe,**
50. **Lupu Vasile,**
51. **Stan Mihai,**
52. **Tătuță Ștefan,**

53. **Țecu Ion,**
54. **Mareș Ion,**
55. **Spiroiu Nicolae,**
56. **Ciupitu Teodor,**
57. **Stoica Iulian,**
58. **Iosub Nicolae,**
59. **Birton Iosif,**
60. **Dumitrescu Ionel,**
61. **Boboc Ion,**
62. **Lupu Ion,**
63. **Rădoi Constantin,**
64. **Pricină Valeriu,**
65. **Șoldea Ștefan,**
66. **Băbădiță Marin,**
67. **Oproiu Constantin,**
68. **Chelaru Mircea,**
69. **Popovici Bogdan,**
70. **Mateescu Ion,**
71. **Rusan Ioan,**
72. **Corcoțoi Neculai,**
73. **Andronic Octavian,**
74. **Neagoe Marin,**
97.
75. **Deca Nicușor,**
76. **Morariu Frusinica,**
77. **Nițu Eugen,**
78. **Roșu Laurențiu,**
79. **Petrișor Nicolae,**
80. **Cucu Ion,**
81. **Jilavu Gheorghe,**
82. **Toma Dumitru,**
83. **Enache George,**
84. **Cotoman Gheorghe,**
85. **Filipoiu Florin,**
86. **Coltz Gheorghe,**
87. **Dumitrescu Victor,**
88. **Plăviciosu Ion Alexandru,**
89. **Pitei Traian,**
90. **Hodor Vasile,**
91. **Rogojan Aurel,**
92. **Tudor Alexandru,**
93. **Curticeanu Silviu Septimiu,**
94. **Obreja Petru,**
95. **Păcuraru Daniel,**
96. **Isac Constantin,**

Filmările efectuate cu ocazia audierii majorității acestor *martori* (dar și alte audieri) se regăsesc și pot fi vizionate pe HDD-ul aflat în anexa volumului VIII – *Documente* (a se vedea procesul – verbal de la pagina 104 a acestui volum).

Părțile civile, conform tabelelor **volumelor II-IV** ale acestui *rechizitoriu* și **Asociația 21 Decembrie 1989** ca reprezentant al intereselor multor revoluționari.

Conform prevederilor art. 274, alin. (1) din Codul de procedură penală solicit obligarea inculpaților, în solidar, la plata *cheltuielilor judiciare avansate de stat*, în sumă de 15.000 lei **fiecare**.

**Procuror militar,
șef Birou urmărire penală,
Colonel *magistrat*
Cătălin Ranco Pițu**